REGD. NO. H 18

విడివతి 0-30 పై.

27-12-68 శుక్రవారం

నేషనల్ సీడ్ కార్పొరేషన్

ఐ. ఆర్. 8-68

వగైరా హైబ్రిడ్ విత్తనములు

ఎరువులు—పెరుగుమందులు

సత్తువ విత్తనములు

దొరకును.

*** రైతుడిపో ***

బారకాసు — నెల్లూరు.

ఫోన్ : 556.

జనాభిప్రాయ

స్థాపకులు : నెల్లూరు పెంకట్రామానాయుడు

సంపుటి 40 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 51

27-12-68 తేది
శుక్రవారము నుండి
నెల్లూరు శ్రీ లీలామహల్‌లో

7 GOLDEN MEN
బంగారు బ్యాంకి
దోపిడి

టెక్నికలర్.

నెల్లూరు మునిసిపాల్టీ లెక్కపక్కలు-2

కుక్కలు, చెట్లు, పార్కులు సత్రాలు, బిచ్చగాళ్లు

మొన్నటివారంలో మా 'పరిశీలకుడు' ప్రకటించినట్టి 'నెల్లూరు మున్సిపాల్టీ లెక్కపక్కలు'-గతవారం అన్నతి ప్రారంభోత్సవం నందట్లో వెనక్కు నెట్టవల్సి వచ్చింది. మళ్ళీ యీ వారంనుంచి నెల్లూరు మున్సిపాల్టీ 'అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు'లోని వివరవిషయాల పరిశీలన కొనసాగుతుంది.

మొదటి పరిశీలనలో 'జననమరణాలు-రోడ్డు, గీడ్డు' వ్యవహారం అయింది. ఈ వారం మరికొన్ని చిన్నచిన్న విషయాల్నే పరిశీలిద్దాం. ఉదాహరణకు టౌనులోని 'కుక్కల' సంగతే తీసుకొందాం.

పరిశీలకుడు

గతనంవత్సర కాలంలోనట- లైసెన్సు శ్లేకుండా వీధుల్లోతిరిగే 1333 కుక్కలను మున్సిపాల్టీవారు పట్టుకొని 'వా శ న ం' (destroy) చేసినట్టున్నా, ఇందుగ్గాను 999 రూపాయలా 75 పైసలు ఖర్చయిందని, అ క్రితం సంవత్సరంలో యీ వడ్డు క్రింద 800 రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అయిందని సదరు రిపోర్టులో ఒకచోట కాదు, రెండుచోట్ల మున్సిపాల్టీవారు పేర్కొనడం జరిగింది, కుక్కలమీద కాముప్యదర్శించిన వ్యాఖ్యావంగూర్చి. బాగనేవుంది.

కాని ఇది నిజమా? 1333 కుక్కల్ని పట్టుకుని, వాశనంచేశారా? (అంటే చంపి వేశారనేనా అర్థం?) ఇందుకు 999 రూపాయలా 75 పైసలు ఖర్చుపెట్టారా? ఆశ్చర్యంగాలేదూ? ఈ టౌన్‌లో మున్సిపాల్టీ 'యమకింకరుల' బారిలోపడిన వీధి(వూర) కుక్కలనంఖ్య వెయ్యిన్ని మూడువందలా మువ్వయిమూడుదాకా వుందంటే నమ్మశక్యంగా వుందంటారా?

నెల్లూర్లోవున్న నానారకాల న్యూసెన్సుల్లో యీ కుక్కల న్యూసెన్సుకూడా వొకటనవచ్చు. కాని అన్నికుక్కల్నూ గత సంవత్సరంలో మున్సిపాల్టీవారు పట్టేసి ఆ న్యూసెన్సును కొంత తగ్గించిపారేశారనుకొందామంటే, యింకా నెల్లూరు వీధుల్లో యీ కుక్కల గయ్‌గయ్‌రావాలు మామూలుగానే వున్నట్టున్నది. అడపా దడపా వీధికుక్కలు కరిచి కొందరు నానాదిక్కిత్సలు చేసుకోవల్సిన సంఘటనలు లేకపోలేదు.

ఇంతకూ మున్సిపాల్టీ చంపిన కుక్కలు పోగా యింకా యీ టౌనులో ఎన్ని వీధి కుక్కలున్నట్టు? మున్సిపాల్టీ వారికి అంచనా ఏమైనావుందా? 'లైసెన్సుల్లేని వీధి కుక్కలు'- అన్నారు. అంటే లైసెన్సులు వున్న వీధికుక్కలున్నవా? ఉంటే ఎన్ని వున్నట్టు? వాటిద్వారా లైసెన్సు రుసుం ఎంత వసూలైనట్టు? ఆ వివరాలన్ని వీటి అందులో యివ్వలేదు. ఇక యింకో చిన్న విషయం- 1333 కుక్కల్ని చంపారు కదా? ఎవరైనా వొక 'తోళ్ల బేహారి' కాంట్రాక్టుకిస్తే- వొక్కకుక్కతోలు 20 పైసలేసుకున్నా మున్సిపాల్టీకి 250 రూపాయలఆదాయంవచ్చి వుండేదికదా? ఈనంవత్సరం నుండైనా మున్సిపాల్టీ యిటి దృష్టిలో పెట్టుకోగలదని ఆశించవచ్చునా? ఇక్కడింకోవిషయం- గోవధ్యా నిరోధ కోద్యమాభిరాములైన మన 'జన నంమీ యులు' యీ ఘనకవత్యా నిరోధకోద్యనూన్ని యింతదాకా చేపట్టకపోవడం గమనార్హమైన విశేషమేకదా!

—కొరవ 7 వ పేజీలో

రాజధానిలో హాస్టళ్ల పరిస్థితులు

విద్యార్థుల ఆందోళనలో అతిశయోక్తి ఏమాత్రంలేదు

సాంఘిక నంక్షేమ మంత్రి అరిగె రామస్వామిగారు అరికేరిన హరిజన నాయకులు. గతాం రాజ్యంలో హరిజన నంక్షేమంపేర అప్పటి ప్రభుత్వం కోటిరూపాయల నిధి కేటాయించి హరిజననాయకులు వలవరిని కొనివేసిన రోజుల్లోకూడా రామస్వామిగారిలాంటి నాయకులు తమజాతియ భావాలను వదులుకొనక తమ దేశాభిమానాన్ని వ్యక్తపరిచారు.

రామస్వామిగారి మాటల్లో చేతల్లో చిత్తశుద్ధి వ్యక్తమవుతుంగా కనిపిస్తూవుంటుంది. అయన అసెంబ్లీలో వ్యక్తంచేసిన నమాధానాలు ఇచ్చేటప్పుడుకూడా తమ నిర్మొహమాటమిని విడనాడరు. హరిజనుల ఇళ్ళస్థలాల నమన్య విషయంలోను, హరిజనులకు న్యాయంగా హరిజనులే దేస్తున్న అన్యాయం విషయంలోను మంత్రిగారు విచిత్రం చావరికంలేకుండా మాట్లాడుతూ వుంటారు.

కాని హరిజన హాస్టళ్ల లో హరిజన విద్యార్థులకు జరుగుతున్న అన్యాయ విషయంలో అయన మంత్రిగా, రాజకీయవాదిగా మాట్లాడారేకాని తమ నహజమైన ధోరణిలోకాదు.

క్రితంవారం నగరంలో సాంఘిక నంక్షేమశాఖ నిర్వహిస్తున్న హరిజన హాస్టళ్ళలోవున్న విద్యార్థులు నదివాలయం ముందు ఒకరోజు నిరాహారదీక్షజూని తమ ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి, ప్రజల దృష్టికి తీసుకొచ్చారు.

తమకిస్తున్న భోజనం అలవెన్సు చాలడంలేదనీ, హాస్టళ్ల్లో వసతి దుర్భరంగావుందనీ, సిరుస్నానాలగదులులాంటి సౌకర్యాలు అవసరమున్నంతగా లేకనానాయాతనలు పడుతున్నామనీ ఈ విద్యార్థులు పేర్కొన్నారు.

కొన్నిమాసాల క్రితం ఈ విశేషరి, హాస్టల్ విద్యార్థుల పిలుపున, నగరం విద్యార్థీ విద్యార్థినుల వసతిగృహాల నందర్శించడం తటస్థించింది. అక్కడి వరిస్థితులను స్వయంగా చూసినతర్వాత, విద్యార్థులు చెందుతున్న ఆందోళనలో వీమాత్రం అతిశయోక్తి లేదని తెలిసింది. విద్యార్థులంతా వ్యక్తుల్యానికి ఒక విజ్ఞాపన నమర్పించుకున్న తరువాత, భోజనం ఖర్చాన్ని రూ 20 నుంది, రూ 30 కి హెచ్చించారు.

ఈసారి ఈ కర్యంలో మరో పదిరూపాయలు చేర్చాలని విద్యార్థులు ఆందోళన ప్రారంభించారు. రాష్ట్రమంతటా హాస్టళ్ళల్లో హైస్కూలు విద్యార్థులే 78 000 వున్నారని, వీరందరికీ తలకు రూ. 5 ల చొప్పున కర్యం పెందాలన్నా రూ 40 లక్షలు కావలసి వుంటాయనీ, ప్రభుత్వం ప్రస్తుత ఆర్థిక దుస్థితి దృష్ట్యా ఇది పాధ్యం కాదనీ మంత్రి వ్యాఖ్యానించారు.

ఇంతవరకు బాగానే వుంది. కాని కమ్యూనిస్టులు ఇతర రాజకీయపార్టీలవారు విద్యార్థులచేత ఈ ఆందోళన చేయిస్తున్నారనీ, కాగా ఈఆందోళన న్యాయనమ్మతం కాదనీ మంత్రిగారు చెబుతున్నారు.

మా హైదరాబాదు విలేఖరి

హరిజన హాస్టళ్ళల్లో వున్నవారిని నమీకరించడంలో కమ్యూనిస్టు ప్రభావానికి లోనైన విద్యార్థి నంఘాలవారు ముందంజ వేస్తున్నారనడం నత్యదూరం కాదు. కాని వరిస్థితులు దారుణంగా దుర్భరంగా ఉన్నవ్యాడు, నాయకత్వం ఎవరు వహించినా, బాధితులమన్నలను పొందక తప్పదు. దుర్భరమైన వరిస్థితే ఈ హాస్టళ్లలో లేకపోతే నాయకులెవరైనా ఆదరణ లభ్యంకాదు.

ధరలు హెచ్చుముఖంలోనే వుంటున్న వ్యాడు ప్రభుత్వం పీకొద్ది మార్పు చేసినప్పటికీ, హాస్టల్‌వాసుల ఆహారకొరత తీరదు. చిన్నచిన్న పిల్లలుకూడా రోజుకు రెండుసార్లు మాత్రమే దాదాపు వది గంటల వ్యవధితో ఒక పూర అన్నం లేక వన్నంఅన్నం తిని రోజులు గడువుతూ వుండడం చూసేవారికికూడా హృదయ

—కొరవ 7 వ పేజీలో

For:

Thara

(Silk Saries)

6 Yards in Arakku Colour Border

*

RAYAVARAPU SANKARIAH & SONS,

(Cloth Merchants)

TRUNK ROAD — NELLORE.

(Tel: 138)

మినర్వా లాడ్జి

(అంగూర్‌బాగ్)

లిబర్టీ టాకీస్ రోడ్,

హిమయత్‌నగర్,

హైదరాబాదు.

ఆధునిక సౌకర్యాలతో అందరికీ అందుబాటులో వుండే అందాల గదులు మీ కోసమే ఎదురు చూస్తున్నవి - రాజధాని నగరానికి వచ్చినవుడు ఒకసారి విచ్చేయండి.

★

ప్రొప్రయిటరు :

కె. రాజగోపాలరెడ్డి.

Phone : 38528.

సంక్రాంతికి
అనేక సరిక్రొత్త రకములు
మాడరన్ స్టోర్సు
ఫ్యాన్సీశిల్కు & క్లాత్‌మర్చంట్సు
SINCE 1944.
బెన్నీ - మెట్టూరు - డి. సి. యం. మిల్లుల బట్టలు – మిల్లువారు నిర్ణయించిన ధరలకు సరఫరాచేయుదుము.
ట్రంకురోడ్డు–నెల్లూరు
ఫోను : 421

రావు అండ్ గుప్తా
ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు
డీలర్సు:- హీరా స్టీలు ఫర్నీచరు - జి. ఇ. సి. రేడియోలు - ట్రాన్సిస్టర్లు - అన్నమ్ బల్బులు - యెవరెడీ బ్యాటరీలు- "శెల్లో" బ్యాగ్లు.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
E. P. No. 14 of 1968.
O. S. No. 323 of 1964.

వందాగ్నుల సుందరమణెమ్మ —వాది.
(1) యినవాల శంకరమ్మ వగైరాలు
... —ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరు డిక్రీబాకీకిగాను నెల్లూరు తాలూకా, గుండ్లపాళెం గ్రామంలో వరవ క్రింద చేనులను ప్రదేశములో ప్రతివాదులకు హక్కుఅనుభవముగల కోరుమాగాణి పట్టా నెం. 11 రులో 1-వ అయిటం:- సర్వే నెం. 18/1 రు, య 0-90 సెంట్లు 2-వ అయిటం:- సర్వే నెం. 162 రు, య 0-80 సెంట్లు భూములను 6-1-1969 తేదిన యీ కోర్టువారి యెదుట యేలము జరుపబడును. ప్రారంభపాట

1-వ అయిటం రూ 2250/- లు.
2-వ అయిటం రూ. 2000/- లు.

—జి. సంజీవరావు–వాదిప్లీడరు.

నెల్లూరు సబ్‌జడ్జిగారి కోర్టులో
E. P. No. 18 of 1968.
O. S. No. 14 of 1965.

టి. యన్. అనసూయాదేవి Represented by the General Power of Attorney Agent
తిక్కవరపు రామిరెడ్డి —వాది.
(1) బత్తెన రామశేషారెడ్డి వగైరాలు
... —ప్రతివాదులు.

(1) బత్తెన రామశేషారెడ్డి (3) బత్తెన బాలు॥ రెడ్డి (మైనరు అయినందున) గార్డియన్ తండ్రి బత్తెన రామశేషారెడ్డిగార్లకు:

ఈ నెంబరున వాది, మీ వగైరాలమీద జరుపుచుండు స్థిరాస్థి వారంటు అమలులో మీకు యేలంనోటీసు నిమిత్తం 17-1-69 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. మీకేమయినా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల పై వాయిదా రోజున పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై తెలుపుకోవలయును. లేనియెడల మీ పరోక్షమందు ఉత్తర్వులు కాబడును.

—జి. వెంకయ్యనాయుడు,
వాది అడ్వకేటు.

నంద్యాల ప్రి॥ ము॥ కోర్టులో
అస్సలు 211/46. ఇ. పి. 150/68.

కొడుదుల లక్ష్మమ్మ —వాది.
కొడుదుల నంజీవరెడ్డి —ప్రతివాది

వాదికి పై నెంబరు భరణము డిక్రీ బాకీలా 1.వ దార్జిగవుండే ప్రతివాది తాలూకా బోజనం గ్రామములోని భూములు పై కోర్టువారి యెదుట 5-2-1969 తేదిన పగలు 11 గం॥ నుండి వేలం వేయబడును. వాది స్వంతనవాలు చేయుటకు పై కోర్టువారి పర్మిషన్‌కోరి మ్యూనహా దాఖలు చేసుకొన్నది. అస్తులవివరం వాది అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో తెలుసుకొనవచ్చును.

—టి. సుందర్ రాక్ –అడ్వకేటు.

జమీన్‌రైతు
శ్రీ కీలక పుష్య శుద్ధ అష్టమి శుక్రవారం 27–12–1968

నమ్మలేని నిజం

అమెరికా రోదసీ నౌకలో ముగ్గురు యాత్రికులు రెండు లక్షల యాభైవేల మైళ్ళు ప్రయాణించి, చంద్రుని అంచు వంతు కనుక్కొని, విజయ గర్వంతో తిరిగి భూమికి తిరిగి వస్తున్నారనేది నమ్మలేని నిజంకాక మరేమవుతుంది? వింటే నే వళ్ళు పులకరిస్తున్న మానవ సాహసం ఇది. అగాధమైన మానవ మేధస్సుకు, అపారమైన వైజ్ఞానిక ప్రగతికి హద్దులు పులకించే మహాద్భుత సంఘటనఇది. చంద్రలోకానికి మానవులను పంప గలిగిన అమెరికా శాస్త్రజ్ఞులకు; ప్రాణాలను తెగించి లోకోత్తరమైన పాత్రను నిర్వహించ పూనుకున్న రోదసీ యాత్రికులు బర్మన్, లోవెల్, అండర్సలకు; అంతరిక్ష పరిశోధనలో అహరహం కృషి చేస్తున్న అమెరికాకు అప్రయత్నంగా మానవాళిచేత జేజేలు చెప్పించే అపూర్వ సంఘటన. కలయో వైష్ణవ మాయయో ఇతర సంకల్పార్థమో అన్న పోతన భావోద్రేకాన్ని స్ఫురణకుతెచ్చే సంఘటన ఇది.

రోదసీనౌక- అపోలో – 8 చంద్రమండల యాత్రకు 21 తేది సాయంత్రం బయలుదేరింది. ఏ ఆవాంతరాలూ అడ్డుకాకుంటే ఈ రోజు (27 తేది) రాత్రి 9-30 కి పసిఫిక్ మహాసముద్రంలో, హవాయ్ సమీపంలో భూమికి చేరబోతున్నది. రోదసీనౌకలు, వాటిని విసిరివేసేరాకెట్లు, ఇతర యంత్రపరికరాలు లోపరహితంగా నిర్మించడం ఒకఎత్తు; వాటిని నడుపుతుంటూ, ఏవేళలో ఏపనిచేయాలో అది చేస్తూ, తాముచూచినదృశ్యాలను, తాము తెలిసికొన్న విషయాలను ఎప్పటికప్పుడు భూమండలానికిపంపుతూ,శాస్త్రజ్ఞుల ఆశయాలకు అనుగుణంగా దోహదకరంగా నిర్వర్తించడం మరొకఎత్తు. ఇటు శాస్త్రజ్ఞులు, అటు యాత్రికత్రయం ఇరువురూ నిర్విరామంగా నేర్పుగా నిర్దుష్టంగా తమ కర్తవ్యాలను నెరవేర్చబట్టే, మానవుడు చంద్రలోకానికిపోయి, చంద్రునిచుట్టూ తిరగగలిగిన అవకాశం కలిగింది. చంద్రమండలానికి పోయిన అపోలో 8 రోదసీనౌక నరమని రాదపెట్టూ సూటిగా ఎగిరిపోలేదు; భూమ్యాకర్షణ శక్తిని, చంద్రగ్రహ ఆకర్షణశక్తిని అధిగమించి, తట్టుకొనిపోయి; తిరుగు ప్రయాణంలోనూ ఆ అడ్డంకులను సకాలంలో తొలగించుకోవలసి వస్తున్నది. ఆ నౌకలో ప్రయాణించిన యాత్రికులు ముగ్గురూ కూడా హాయిగా అందులో కూర్చొని, తాము మున్నెన్నడూచూడని ప్రకృతి దృశ్యాలను విలాసంగాచూస్తూ చంద్రమండలం చేరలేదు; యంత్రాలనునడుపుకోవడం, వాటిని అదుపులో పెట్టుకోవడమేకాకుండా; గుండెను నిబ్బరపరచుకొని, ఫోటోలుతీస్తూ, వివరాలుచెప్తూ, ఆ సమాచారాలుతెలియచేస్తూ, చావు-బ్రతుకుల అనుభూతులతో కాలం గడపవలసి వచ్చింది.

పాపం! ఈ యాత్రికులకు నిద్రలేదు, విశ్రాంతిలేదు. ఆరోగ్యమైనా వున్నదా అంటే అదీ లేదు. ఒకరికి కడుపునొప్పి, వేదులు; ఇంకొకరికి ఫ్లూ; మరొకరికి తలనొప్పి. ఈ విధంగా బాధపడుతూ కూడా వారు తమ ధర్మ నిర్వహణలో ఏ మాత్రం లోపం చేయలేదు; ఆత్మ విశ్వాసాన్ని కోల్పోలేదు, వుత్సాహాన్ని తరుగనివ్వలేదు– ముక్కుతూ మూలుగుతూనే, కునుకుతూ వులిక్కిపడుతూనే, అనుక్షణ అప్రమత్తతతో మెలగి చరిత్రను సృష్టించారు; చారిత్రక పురుషులైనారు.

ఈ రోదసీ యాత్ర వల్ల ఇప్పటికిప్పుడే సమగ్రమైన, అద్భుతమైన విషయాలు తెలియలేదు. రోదసీ యాత్రికులు పంపిన సమాచారాన్ని, తీసిన చిత్రాల్ని పరిశీలించి, పరిశోధించి, పూర్వపు అనుభవాలతో జోడించి చూచినప్పుడు కొంత విలువైన, భవిష్యత్ పురోగమనానికి వుపయుక్తమైన సమాచారం తేలవలసి వుంటుంది. చంద్రమండలంలో పూర్వం చూడని చీకటిభాగాన్నికూడా ఈ యాత్రికులు చూదారు. చంద్రగోళానికి 70 మైళ్ళ దగ్గర నుండి కూడా చూదారు. ఆకాశాలు, గోతులు, అగ్నిపర్వతాలు ఇసుకదిబ్బలు ఏవేవో వున్నట్లు యాత్రికులు చెప్పారు. తెల్లగా ప్రకాశవంతంగా, బూడిదవర్ణంగా వున్నట్లు చంద్రగోళాన్ని అభివర్ణించారు. మానవనివాసానికి చంద్రమండలం యోగ్యం కాదేమోనన్న అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఈ వివరాలన్నీ స్వల్పమైనవే. పరిశోధనలో తేలగల విషయాలే ముఖ్యమైనవిగా వుండబోతవి.

ఈ చంద్రమండల యాత్ర వుద్దేశ్యం అంతరంగికంగా ఏమో కాని, బహిర్గతంగా తెలుస్తున్నంతవరకు చంద్రలోకమూ మానవ వాసయోగ్యమైనదా కాదా అనే శాస్త్ర విజ్ఞానంతో కూడినదని అభిప్రాయపడవలసి వుంటుంది. దీనికి చంద్రమండలానికి మానవుణ్ణి పంపి, చంద్రగోళం చుట్టూ పరిభ్రమింపచేయడం మొదటి మెట్టు. చంద్రమండలంలో మనిషిని దింపడం అంతిమ లక్ష్యం. ఈ లక్ష్య సాధనకు అపోలో 9 అపోలో 10 అనే రోదసీ నౌకలను అమెరికా ప్రయోగించమన్నదట. అపోలో 10 లో పోయే మానవుడు చంద్రమండలంలో సరాసరి కాలు పెట్టవచ్చు. ఆనాడు ఆ అనుభవము, అనుభూతి ఎంత మధురంగా వుండబోతుందో వూహించలేము.

చంద్రమండలంలో మానవుడు ప్రాణవాయువు తదితర కృత్రిమ వుపకరణాల అవసరంలేకుండా బ్రతకగలుగుతాడో లేదో; అసలు చంద్రమండల వుపరితలంపైదిగిభూమిమీదవలె తిరుగగలుగుతాడో లేదో; ఆహారపానీయాలు భూలోకంనుండి తీసుకపోతుండా, అక్కడే సమకూర్చుకునే వసతులుంటాయో లేదో కూడా వూహించలేము మద్రాసునుండి హైదరాబాదుకు విమానంలో పోయినట్లో, హైదరాబాదునుండి ఢిల్లీకి ప్రయాణించినట్లో; భూమండలం నుండి చంద్రమండలానికి పోయివచ్చే రోజు కూడా వస్తుందో ఏమోకూడా వూహించలేము. సూటిగా చంద్రుని దగ్గరకుపోయి కరచాలనంచేసి రాగలిగినప్పుడు, చంద్రమండలమీద తిష్టవేయడం అసాధ్యమని అనుకోలేముకూడా. 1969 జూన్‌నాటికి చంద్రమండలంపై మానవుణ్ణి దింపగలనని అమెరికా అంటున్నది. ఈలోగా రష్యా మరెంతటి మహాద్భుత ప్రయోగానికి పూనుకుంటుందోమరి!

మొత్తానికిఅమెరికా, అదిపంపిన అపోలో 8 నౌక, అందులో ప్రయాణించి చంద్రునితో

ఈ వారం విశేషాలు

ఓ చందమామా!

"..............
అందుబేత ఓ చందమామా!
అందమైన ఓ పూర్ణసోమా
సముద్రంమీదా అరణ్యంమీదా
సమానంగా ప్రకాశించే
సౌందర్యాభిరామా!

ఏమో ఐహంకా త్వరలో
మీ ఇంటికే రావచ్చు మేము
స్వాగతం యిస్తావుకదూ
అతిథ్యానికర్హులమే మేము

చంద్రమండలానికి ప్రయాణం
సాధించరాని స్వప్నంకాదు
కాలికన్నా బరువైన వస్తువుం
నేలమీదపడకుండా నిలబెట్టలేదూ?

నరానరినీ దగ్గరకే
బికారుగావస్తాంలే
అప్పుడు మా రాయబారుల్ని
ఆదరిస్తావుకదూ నువ్వు?..."

చాలా ఏళ్ళక్రితం శ్రీశ్రీగారు 'శరచ్చంద్రిక' అనే సుదీర్ఘ గేయంలో చందమామతో నేరుగా సంభాషిస్తూ వ్రాసిన కొన్నిచరణాలివి.

చంద్రగోళాని కభిముఖంగా అమెరికా వారు 'శేబిస్తు'గా ఎగరేసిన అపోలో–8 రోదసీనౌక పంపుతున్న టెలివిజన్ దృశ్యాల్ని చూస్తుంటే శ్రీశ్రీగారి మాటలు ఖరారుగా నిజంగాబోతున్న రోజులు దగ్గర వస్తున్నవనే అనుకోవాలి.

చైనాకు మన జొన్నలా?

21 లక్షల రూపాయలు విలువచేసే 10 వేల బస్తాల జొన్నలు మహారాష్ట్ర నుండి పశ్చిమబెంగాల్‌లోని షాలిమార్ గుండా చైనాకు ఎగుమతి చేయబడ్డవా? ఇది నిజమా? మొత్తం యీ కేసునుగూర్చి దర్యాప్తు చేసేందుకు సి. బి. ఐ. వారికి అప్పగించబడిందని మహారాష్ట్ర సివిల్ సప్లయిస్ మంత్రిగారు స్వయంగా అసెంబ్లీలోనే వెల్లడించారు.

ప్రభుత్వంచేసిన డిన్నర్సు చూడండి!

మొన్న నవంబరు 10 తేది జరిగిన బైలదిల్లా ముడిఇనుం ప్రాజక్టు ప్రారంభోత్సవ సందర్భంగా ప్రభుత్వం పొకడిన్నరు ఏర్పాటు చేసిందట. ఈ డిన్నరులో మనిషికి 47½ రూపాయలు ఖర్చయివుంటుందట. మొత్తం ప్రారంభోత్సవానికి అయిన ఖర్చు 1½ లక్షలు దాటి వుంటుందని కేంద్ర ఉక్కు-గనుల మంత్రి సెహగల్ రాజ్యసభలో సెలవిచ్చారు!

జపాను నుండి 57 మందితో కూడిన ప్రతినిధివర్గం, కేంద్ర వాణిజ్యమంత్రి వగైరాలు యిందులో పాల్గొన్నారట. ఎంత హోదాకు తగ్గట్టు 'డిన్నర్' ఏర్పాటు చేయాలన్నా యింతఖర్చా? ఈ దేశానికి ఏదో మాదిన పట్టి వుండనిపిస్తుంది యిట్లాంటివి వింటుంటే!

వచ్చినంత రెండింతలు పోయింది

విదేశస్తుల యాజమాన్యంలో వున్న కంపెనీలద్వారా లాభాలు, డివిడెండ్లు, వగైరాల రూపంలో విదేశాలకువెళ్ళిన మొత్తం–వాళ్ళు మనదేశంలో ఆయా కంపెనీలకు సంబంధించి పెట్టిన పెట్టుబడుల కంటే రెండింతలు ఎక్కువగా వున్నదట.

1961 నుండి 1965 దాకా ఆ విదేశీ కంపెనీలకు వచ్చిన పెట్టుబడి 92 కోట్ల రూపాయలైతే విదేశాలకువెళ్ళిన లాభాలు గీభాలు 170 కోట్లకు పైగానేవుండట!

మహారాష్ట్ర– కేరళలు

మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం త్వరలోనే లాటరీలను ప్రవేశపెట్టి ఖజానాలోకి డబ్బు

—కొరవ 7 వ పేజీలో

జనవాణి

రంగాజీ అభినందలు

20 తేది జమీన్‌రైతు సంచిక నాకెంతో ఆనందాన్ని కల్గించింది. అవును, మన నెల్లూరు టౌను ప్రత్యేక యోగ్యత పొందినది. 1913 లో నేను వచ్చినప్పటికే కీ.శే. ఆ రేబాల లక్ష్మీనర్సారెడ్డి టౌనుహాలు అంత సుందరంగా లేచి వుండింది. అప్పటికదే ఆంధ్రలో గొప్ప టౌనుహాలు. ఇప్పుడి అన్నిత్రి భవనాలను యింత గొప్పగా సుందరంగా నిర్మించిపెట్టిన ఘనత దొడ్ల సుబ్బారెడ్డిగారు పొందిరి.

అయన్ను గురించి అట్లాంటి ధర్మకార్యాలు నడుపుతున్న దాత శ్రీ రేబాల లక్ష్మీనరసారెడ్డిచేత చక్కని వ్యాసం వ్రాయించి ప్రకటించారు.

శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి గారు టౌన్నవాడ ధర్మశాలకు శంకుస్థాపన చేయడం, పెద్దలు గుర్రం సుబ్బరామయ్య పెత్తనం వహించడం అన్నీ యీ సంచిక ద్వారానే తెల్సుకొని ఆనందించాను.

ఇక మరో రెండు విషయాలు నాకు తృప్తి కల్గించాయి. ఎంతోకాలంనుండీ మన వారందర్నీ హెచ్చరిస్తున్నాను, ఇన్ని పూలమాలలపై యింత ధనం వృధాచేయడం కంటే ఆయావుద్యమాలకు ఆ ధనం అందచేయరాదా అని! ఆమాటనే మీరిపోర్టింగులో చెప్పించారు. ఇట్లాంటి సేవాలను మన వారు పాటిస్తారా? శివారెడ్డి ఎన్నెన్నో వివాహాలు, భోజనాలు, ఆహ్వానాలు, మరేవేవో 'చాచా' విషయాలను గురించి మంచిగానో చెర్రిగానో వ్రాస్తూ కాలక్షేపం కల్గిస్తూ వచ్చారు, సినిమాపైవు కవిత్వం ద్వారా. అయితే అందుకు భిన్నంగా యీ వారం వార్తవాసిన స్వానుభవ బాధల పద్యాలు అనాటి శ్రీనాథుని తలపింపచేస్తున్నవి. మాటలన్నా, పద్యాలన్నా అలా వుండాలి కాలక్షేపానికి, ప్రజలవిజ్ఞానానికి.

మకాం: విద్యుత్ప్రోలు —రంగా

—కొరవ 7 వ పేజీలో

ముచ్చటలాడివచ్చిన యాత్రికత్రయం లోకాన్ని సంభ్రమాశ్చర్యాలలో ముంచివేశారు; చందమామను గూర్చి వున్న కథలు పుక్కిటి పురాణాలు చేశారు. బర్మన్– లోవెల్ - అండర్స్ క్షేమంగా శుక్రవారంరాత్రి భూమిమీద దిగాలని; మనం వూహించని విషయాలు, కలలో కూడా చూడనిదృశ్యాలు మనకు అందించాలని మానవకోటి ఆకాంక్షిస్తున్నది; భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నది.

9 తాలూకాలు; 7 వేల చ. మై. విస్తీర్ణం; 18 లక్షల జనాభా

కొత్త జిల్లా స్వరూపం

శ్రీ రావిపాటి మహానంద
ఎం. ఎల్. ఎ.

వరిపాలనా సౌలభ్యంకొరకు జిల్లా కేంద్రము అన్నిప్రాంతాల ప్రజల అందుబాటులోవుండాలనే సూత్రము వ్యక్తస్వామ్యంపై విశ్వాసంగలవారందరూ వప్పుకునేదే. ఈ నిశ్చయంకల్పముతోనే నెల్లూరు, కర్నూలు, గుంటూరు జిల్లాలలోని కొన్ని ప్రాంతాలుదీర్చి ఒక క్రొత్తజిల్లా ఏర్పాటు గావించి, దానికి ఒంగోలు కేంద్రముగా చేస్తే మందిదనే అభిప్రాయంతో వూర్వపు మద్రాస్ మంత్రివర్గ సభ్యులుగా కీర్తిశేషులు శ్రీ వ్యాకాశంవంతులుగారు వ్యయప్రయత్నం చేశారు. ఈ మూడు జిల్లాలలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలవారంతా యీ సూచనకు

కొత్త జిల్లాలో కందుకూరు డివిజన్‌ను అంతా చేర్చాలని శ్రీ నాయుడుగారు

క్రొత్తగా ఏర్పడబోయే ఒంగోలు జిల్లాలో కందుకూరు తాలూకాలోని ఉలవపాడు, గుడ్లూరు ఫిర్కాలను మినహాయించి, నెల్లూరు జిల్లాలోనే వుంచాలనేది ప్రభుత్వ ఆలోచన అని; శ్రీ చెంచురామానాయుడుగారుమాత్రం కందుకూరు డివిజన్‌ను అంతా కొత్త జిల్లాలో చేర్చాలని కోరుతున్నారని; ముఖ్యమంత్రి దానికి నమ్మతించినట్లేనని రూఢిగా తెలుస్తున్నది.

కాదులోలేకుండా పోవడమేగాకుండా, అయా జిల్లా పెత్తందార్లదృష్టిని ఆకర్షించలేకపోయి, దిగతా అన్ని ప్రాంతాల మాదిరి అభివృద్ధిని నోచుకోలేకుండాపోయినవి. ఈ ప్రాంతాల్లోజరిగిన కొద్దిపాటి అభివృద్ధికూడా ఆ ప్రాంతీయులఆందోళన, గొడవతో, నమన్వయదృష్టిగల అధికార్ల వల్లనే జరిగింది.

అందువల్ల ఈ ప్రాంతాలవారు కొత్త జిల్లా ఏర్పడితే కొంతకాగువడతామనేతత్వమరలా దిగిర్చి కొంత ఆందోళన పాగిందారు. ఇది యిలావుంటే కొందరు నాయకులు, జిల్లానాయకత్వంలో పలుకుబడిగల వారు కొత్తజిల్లా నిర్మాణమునకు వ్యతిరేకిస్తూవచ్చారు తమ నాయకత్వం నడలు తుందనే భయంతో. 1967 జనరలు ఎన్నికలు జరిగిన తర్వాత అటు ఒంగోలు, యిటు దర్శి, మార్కాపురంనుండి కొత్త జిల్లా నిర్మాణము చేయమని ఆనాననతలో వలుసార్లు వ్యక్తావనజరగడం, అప్పుడూ వ్యక్తుత్వం 'ఇవ్వడుకాదు, డబ్బు లేదు, ఆలోచిద్దాం' అంటూ జవాబులు చెబుతూ వచ్చింది. అందువల్ల వ్యక్తివారికీ నిరాశ కలిగి యిక జిల్లారాదనే అభిప్రాయంలో పడిపోయారు. —కొరవ 8 వ పేజీలో

హర్షం వెలిబుచ్చారు. కాని అది అలోచనలోనే వుండిపోయింది. తర్వాత శ్రీ కడప కోటిరెడ్డి, శ్రీ కల్లూరు చంద్రమౌళి గారలు రెవిన్యూశాఖామంత్రులుగావుండగా యీ సూచన మరలా వ్యక్తావనకొచ్చి కొంత ఆశను రేకెత్తింది, గుండ్లకమ్మజిల్లా అని నామకరణం జరిగి, మార్కాపురం గాని లేక నర్సారావుపేటగాని కేంద్రమైతే బాగుండుననే సూచనలు వచ్చాయి. కాని వ్యక్తుత్వంలో శ్రద్ధలేకపోయినందుననూ, ఆర్థికవరిస్థితులు బాగలేనందుననూ యీ సూచనా మరలా మరుగునవడింది.

నెల్లూరు, గుంటూరు, కర్నూలు జిల్లాలలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలగు దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి, వినుకొండ, వల్నాడు, మార్కాపురం తాలూకాలు అన్నిరంగాల్లో వెనుకబడి, వ్యక్తుత్వ పెద్దలదృష్టికి అందు

లోకవృత్తం
లోక సంభాషి

స్పుత్నిక్ స్తోత్రం చేసినవారు అపోలోగానం చేస్తారా?

ఆహా! అపోల్లో! అద్భుతం, మహాద్భుతం, అని లోగడ స్పుత్నిక్ స్తోత్రం చేసినవారు గానం చేస్తారా? చేయడమే న్యాయం. కాని చేయరు. మన వ్యవహారంలోని ముఖ్య నమూన్య అదే!

కాపిటలిస్టు అనబడే అమెరికా, కమ్యూనిస్టు అనబడే రష్యా రెండూ గ్రహాంతర యాత్రలకు, భూపథదక్షిణాలకు తొరబడిపోతూవున్నవి. గణంగా వచ్చి కాపిటలిజం అమెరికాలోవుంటే, సైన్సు యింకగా అభివృద్ధి అవుతుంగా? రష్యాలో కరుడుగట్టిన పార్టీతత్వారాధన అమలుజరిగితే సైన్సు అక్కడైనా యింత అభివృద్ధి అవుతుందా?

లేక ఇట్టుమంటోవచ్చునా?–'సైంటిస్టులు తమదేశం వైభవం పొందవలెనని కృషి చేస్తారేగాని అదేశవు తత్వంపైద ఎక్కువ ధ్యానం వుంచరు; లాంఛన ప్రాయంగా ఆ తత్వాన్ని ఆదరిస్తారు, అంతే; అతర్వాత పరిశోధనలో తమ కృషిలో మగ్నమై వుంటారు. అందువలన తత్వం పైదైనా సైంటిస్టు కృషివలన అదేశం లాభంపొందుతుంది. అంగ్లసీమ, జర్మనీ, జపాన్, అమెరికా, రష్యాలు సైంటిస్టుల కృషివలన మనకార్యాంశము సాధించడమే అందుకు దృష్టాంతం!'

• • •

అందాకా ఎందుకు? మనం నేర్చుకోదలచుకుంటే పాఠాలను సింహళం, బర్మా సీమలు మనకు నేర్పుతున్నవి.

మనదేశంలో వ్యక్తుత్వ వంత్తలలో, వ్యక్తుత్వ కార్యాలయాలలో వమ్మె జరిగినవుడు పీమైనదో, సింహళంలో అదేవని జరిగినవ్వుడు పీమైనదో గమనించండి. ఇప్పటికీ మనదేశంలో రాద్ధాంతం వూర్తి కాలేదు. సింహళంలో వ్యక్తుత్వం – వ్యక్తి వజ్రాలు రమారమి పీతద్భవ్యాన్నే అవలంబించినవి – వమ్మండి, నమ్మకపోండి!

—కొరవ 10 వ పేజీలో

వారం...వారం...

* నిజమైన అలీనవిధానం ఏదో రష్యా-అమెరికాలు మనకు నేర్పుతున్నాయి!
* పార్లమెంటు-సుప్రీంకోర్టు తగాదా కడకు ఏమవుతుంది?
* దేశంలో మరొక పెద్దవుద్యమం వస్తే కాని విద్యార్థుల సవరింపు జరగదు!
* కమ్యూనిస్టుబాపతులన్నీ ఒకటే!

అమెరికా పాకీసీమకు బాంబులను వంపే ఏర్పాటును స్థిరవరచింది గనక భారత ప్రభుత్వం పిండేస్తున్నదీ నందర్భంలో?– అని పార్లమెంట్‌లో అడిగినారు. అందుకు సమాధానంగా, వైనావైపు నుండిగాని పాకిస్తాన్ వైపునుండిగాని మనమీదకు దూకుడు జరిగితే లేక జరగుతుందనితెలిస్తే, ఆ ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోడానికి చేయవలసిందంతా భారత ప్రభుత్వం చేస్తున్నదనీ, మన రక్షణశక్తి ఎటువంటి పరిస్థితినైనా ఎదుర్కునేందుకు తగినట్లుగా పెరుగుతున్నదనీ సర్కార్ వైపునుంచి తెలియజేశారు.

రష్యా పాకీసీమకు సమ్మతి చేయదలచిన ఆయుధాల విషయమైకూడా మనం తెలిబుచ్చిన భయసందేహాలను సోవియట్ యూనియన్ అర్థంచేసుకున్నట్లు తెలియదు. రష్యా – అమెరికాలు మనవట్ల అలీనంగా వున్నవి; మనకూ – పాకీసీమకు మధ్య సమానమైన వ్యవహృత్తిని ప్రదర్శిస్తున్నవి; మనలను అభిమానించినట్లు పాకీసీమ భావించకుండా రష్యా జాగ్రత్తవడుతున్నది. లోగడ మనం రష్యాను అభిమానిస్తున్నట్లు అమెరికాకు తెలియకుండావుండే ప్రయత్నాన్ని మనం చేయలేదు. మన అభిమానాలను, దురభిమానాలను బాహాటంగా ప్రకటిస్తూ, అలీనంగా వుండినాము. కాని, రష్యన్లు-అమెరికన్లు నిజమైన అలీనవిధానం ఎట్టుండవలెనో మనకు చూపుతున్నారు. తమ అభిమాన-దురభిమానాలమీ లోపంనే వ్యక్తుత్వ అంతరాత్మ ప్రేమనతిస్తూ వ్యవ

—కొరవ 8 వ పేజీలో

పచ్చని పైరు — పైడి పంట

గ్రోమోర్ అమోనియం సల్ఫేట్ 28:28:0

ఇందలి నత్రజని అంతా అమోనియా రూపంలో నుండుట చేత మొక్కలకు సులభంగా లభ్యమవుతుంది — ధాన్యరాశులు పూర్తిగా నీటిలో కరిగెడిది కాబట్టి, ఈ క్రొత్త అత్యధిక పోషక శక్తినిచ్చు రసాయనిక ఎరువు వరి పైరుకు ఉత్తమమైనది. వరిపైరు ఏపుగా పెరిగి, బాగా దుబ్బు చేసి అధిక దిగుబడి యిస్తుంది. అన్ని రకాల భూముల్లో, వివిధ రకాల వరి పైర్లకు వాడదగిన రసాయనిక ఎరువు—ఈ గ్రోమోర్ 28-28-0.

ఈ బోర్డును ప్రదర్శించు డిస్ట్రిబ్యూటర్ల వద్ద కొనవలసిన గ్రోమోర్ ఎరువులు దొరుకును.

coromandel gromor కోరమాండల్ గ్రోమోర్ ఎరువులు

కోరమాండల్ ఫెర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్
120, సరోజినీ దేవి రోడ్, సికింద్రాబాద్-3. (అం.ప్ర.)

గ్రోమోర్ 28-28-0 అన్ని పైరులకు అనువైన అత్యుత్తమ రసాయనిక ఎరువు

పన్నులతోకలసి క్రొత్తధర టన్ను రు. 1228-36 పై, ఐస్తా క్రయం రు. 61-42 పై.

ఎకరాకు రూ. 1500 లు నికరాదాయమిచ్చే

హైబ్రిడ్ జొన్నసాగువివరాలు

జనవరి 15 తేదీలోగా మంచి అదను

నెల్లూరు జిల్లాలో సి. యస్ హెడ్. 1 నంకర జొన్న సాగు ఇప్పుడివ్వడే దాలా ప్రాముఖ్యతలోనికి వచ్చుచున్నది. జిల్లాలో గడచిన సంవత్సరము రైతుల అనుభవాలనుబట్టి డిశంబరు 15 వ తారీఖు నుండి జనవరి 15 వ తారీఖు వరకు నంకరజొన్న విత్తుటకు బాగా తగిన సమయముగా కనుగొనబడినది. 1967 డిశంబరు మానములో వాల్లు ఎకరముల 25 సెంట్లలో ఈజొన్నను విత్తి అల్లివురం రైతులు బి. శివారెడ్డి, యినవాక శేషారెడ్డి దశరథరామిరెడ్డి మరియు కె. శేషారెడ్డి గారలు ఎకరమునకు నగటున 2500 కిలోగ్రాముల వంట పండించిరి. అదేప్రాంతమునుండి వారందరూ సామువంటను పెంది ఎకరమునకు నగటున 1459 కిలోగ్రాముల పంటనుకూడాపొందిరి. మరోఅభ్యుదయకర్షకుడు, గూడూరు వండాయతీనమిత్తికి చెందిన బిల్లకూరు గ్రామవాసి శ్రీ పి. గోపాలరెడ్డి 20-12-67 నుండి 1-4-68 తారీఖులలో 7½ ఎకరముల విస్తీర్ణములో యిదే నంకరజొన్నను ప్రైరు చేసి ఎకరమునకు నగటున 1459 కిలోగ్రాముల ఫలితమును పొందెను. అతను, తనకు ఎకరమునకు 700 రూపాయల దొవ్వున నికరాదాయము వచ్చినట్లుగా తెలిపెను. అతను సామువంటను పెంచలేదు. సాము వంట కాలముకూడా కలువుకొని 5 మానముల వ్యవధిలో యీ నంకరజొన్న ప్రైరు చేయుటవలన ఎకరము ఒక్కంటికి 1200 రూపాయలు మొదలుకొని 1500 రూపాయల వరకు గింజ, దొప్ప రూపముగా నికరాదాయము పొందవచ్చును.

ఇంతింత అధికదిగుబడి కిచ్చుటచేతనే, దాలా కొద్ది విస్తీర్ణములో నుండిన యీ నంకరజొన్నను నేడు అనేకమందికర్షకులు సాగుచేయుటకు ముందుకువచ్చుచున్నారు. ఈ సీజను లో ప్రైరు చేయుటకుగాను, యివ్వటివరకు 2000 కిలోగ్రాముల సి. యస్. హెడ్. 1 నంకర జొన్న విత్తనములను రైతులకు– గూడూరు, కోట, పొదలకూరు, రావూరు, వెంకటాచలం వండాయతీనమిత్తులకు చెందిన వ్యవసాయ విస్తరణాధికారులచే నరవరా చేయబడినవి. ఒక వెయ్యి ఎకరములమేరకు యీ నంకర జొన్న యీ సీజనులో (అనగా డిశంబరు, జనవరి మానములలో) ప్రైరుచేయబడును. ఇంతమేరకు విత్తనముల నరవరా చేయుటను తగుపీర్వాట్లు చేయబడినవి.

సి. ఎస్. హెడ్. 1 నంకరజొన్న అత్యధిక దిగుబడికై యీ దిగువనీచ్చు పశ్యేక సూచనలను పాటించుట చాలమందిది.

విత్తనము

శుద్ధిచేయబడి ధృవీకరణ(certify) చేయబడిన విత్తనము మాత్రమే వాడవలెను. విత్తుటకు ఎకరమునకు 4 కిలోగ్రాముల విత్తనము నరిపోవును. ఎకరమునకు 60,000 నుండి 70,000 మొక్కలు వుండునట్లు చూడవలెను.

> **శ్రీ మాచవరం నరసింహరావు**
> (జిల్లావ్యవసాయకాఖాధికారి)

మొక్కలమధ్య దూరము

వరునకు వరునకు 18 అంగుళములు, వరునలో మొక్కకూ మొక్కకూ మధ్య దూరం 6 అంగుళములు వుంచవలెను.

విత్తుపద్ధతి

చేతితో విత్తుటవలన విత్తనము కలిసి వచ్చుటయేగాక ప్రైరంతయు ఒకేవిధముగా పెరుగును. కడవకు రెండేసి విత్తనముల దొవ్వున విత్తవలెను. వక్షమురోజుల తరువాత ఒక్కొచోట ఒక్కొమొక్క మాత్రమే వుంచవలెను. గొర్రుతో కూడా విత్తవచ్చును. కాని వక్షమురోజులతర్వాత ఒక్కొచోట ఒక్కొమొక్కమాత్రమే వుంచవలెను.

ఫోరేటు 10 శాతం గుళికలు వేయుట

మొదటి మానములో ప్రైరుపైవచ్చు మోము చచ్చుతెగులు నివారించుటకు, విత్తుటకు ముందుగా ఎకరము ఒకంటికి 7 కిలోగ్రాముల ఫోరేటు 10% గుళికలను దుక్కిలో వేయవలెను.

ఎరువులు

నీటి ఆధారముతో పెంచబడు ప్రైరునకు ఒక ఎకరంలో 100 నుండి 120 పౌనుల నత్రజని, 50 నుండి 60 పౌనుల భాస్వరం మరియు 30 నుండి 40 పౌనుల పొటాష్ కావలయును. 20 పౌనుల నత్రజని, 60 పౌనుల భాస్వరము మరియు 30 పౌనుల పొటాష్ దుక్కిలో విత్తుటకుముందు వేయవలెను. విత్తిన 30 రోజుల తదువరి 40 పౌనుల నత్రజని, పూతకు వచ్చుటకు ముందుగా దిగిలిన 40 పౌనుల నత్రజని వేయవలెను.

అంతరకృషి

విత్తిన వక్షముురోజులకు ఎక్కువగా మొలిచిన పిలకలను తీసివేయవలెను. అవసరమనుకున్నప్పుడెల్లా కలువు తీయవలెను. మామూలువద్ధతి ప్రకారము విత్తిన 25 వ రోజు కొయ్యనాగలితో అంతరకృషి చేయవలెను. అట్లాగే నత్రజని ఎరువులు చల్లినప్పుడెల్ల అంతరకృషి చేయవలెను. ఇట్లు చేయుటవలన ఎరువులు బాగా దుక్కిలో కలిసిపోవును.

సస్యరక్షణ

నకాలములో నస్యరక్షణ చర్యలు గైకొనవలెను. తడవకు 720 మిల్లిలీటర్ల ఎండ్రిను 20% ద్రావకమును 270 లీటర్ల నీటిలో కలిపి మొలకెత్తిన 7 వ దినము, 15 వ దినము, 25 వ దినము చల్లవలెను. విత్తుటకుముందు ఫోరేటు గుళికలు చల్లిన

—కొరవ 16 వ పేజీలో

నెల్లూరు ఆస్పత్రులు

అమెరికన్ ఆస్పత్రి

జిల్లా హాస్పిటల్ నూత్నభవన ప్రారంభోత్సవ నందర్భంలో నెల్లూరులోని అన్ని హాస్పిటల్సునుగూర్చి వరిదయం చేద్దామనుకున్నాము. స్థలాభావంవల్ల గతవారం ఇవ్వ శేకపోయాము.

నెల్లూరులోని వ్యయిచేటు ఆస్పత్రులలోనేకాదు, జిల్లా హాస్పిటల్ తర్వాత పెద్దది ఎ. బి. ఎం. హాస్పిటల్. వడకలనంఖ్యలో, డాక్టర్ల నంఖ్యలో రెండవది కావచ్చు, కాని, ప్రతిష్ఠలో మొదటిదిగా వస్తుందేమోనని పిస్తుంది. శ్రద్ధ, శిక్షణలో ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోవచ్చు.

రైల్వేపీడర్‌రోడ్డులో నుదికాలమైన స్థలంలోవున్న ఈ హాస్పిటల్ 1890 లో ఒక అమెరికా మిషనరీ మహిళాడాక్టరుచే ప్రారంభింపబడింది. ఇప్పుడు కనబడే భవనం 1897 లో నిర్మింపబడింది. 34 వడకలంతో ప్రారంభమైంది; 150 వడకలకు అభివృద్ధి చెందింది. 1968 లో ఆస్పత్రిలోచేరి చికిత్సపొందిన రోగులు 5000 మంది; బొటాపేషెంట్లుగా రోజూ వందమందైనా వుంటారు.

—కొరవ 10 వ పేజీలో

నూరేళ్లనాటి నెల్లూరుఆస్పత్రులు, డాక్టర్లు

(గతసంచిక తరువాయి)

- **1630 నాటికే దుగరాజపట్నంలో దిగివుండిన తొలి ఇంగ్లీషు 'సర్జన్'**
- **14 ఏళ్ల అబ్బాయికి ఇంగ్లీషు వైద్యుడు 'జయప్రదంగా'చేసిన అపరేషన్**

అప్పటి ఆస్పత్రులు, వాటి ప్రారంభదినాలనాటి విషయాలు అతివివరంగా గాకపోయినా కొంతకుకొంత తెల్సుకున్నాము గతవారం. ఆ మొదటిరోజుల్లో వుండిన డాక్టర్లెవరో తెలియదుకాని 1865 నాటికి జిల్లా సర్జన్‌గా డాక్టర్ హంటర్ ఆడమ్స్ వుండినట్లు తెల్సుకున్నాము.

నెల్లూరుగడ్డపై కాలు పెట్టిన మొట్టమొదటి ఇంగ్లీషు డాక్టరుదగ్గరి కెళ్ళాలంటే దాదాపు 350 ఏళ్ళ వెనక్కు వెళ్ళవల్సి వుంటుంది. డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు 'మద్రాసు జనరల్ అస్పత్రి చరిత్ర' మునూర్సీ, దక్షిణ భారతదేశంలో మెడికల్ చరిత్రను గూర్చి 1937 అక్టోబరునుండి 1939 జనవరిదాకా 'మద్రాసు మెడికల్ జర్నల్'లోనూ, 1939 మే 'ఆంధ్రా సెప్టిక్' జర్నల్‌లోనూ వ్రాస్తూ వీటికినంబంధించిన ఎన్నో కుతూహలకరమైన విషయాలను అందించారు.

వాటిన్నిటి తేలించేదేమంటే– నెల్లూరు జిల్లాలోగి అర్కుగాన్ (దుగరాజవట్నం) రేవువట్నంలో 1639-1640 సంవత్సరం నాటికే వొక 'ఇంగ్లీషు నర్సన్' వుండినట్లు వ్రాశారు.

ఇంగ్లీషువాళ్లు ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ రూపంలో యీ దక్షిణభారత తీర ప్రాంతానికి మొదట 1611 సంవత్సరంలో మచిలీవట్నంవద్ది అక్కడ తమ ఫ్యాక్టరీ అదియిడి కట్టుకుని స్థిరవడ్డారు. తర్వాత కొంతకాలానికి అది నరివడక యింకా దక్షిణానికి నెల్లూరు జిల్లాలోని యీ అర్కుగానికి 'దుగరాజవట్నానికి' 1625లోవచ్చి వన్నెండు పరంగులతో వరిపేష్టితమైన వాఁక్టరీ– గిడ్డంగిని, దగ్గర్లోనే వొక బైటీవావును, వగైరాలను కట్టాడు. 1628 సంవత్సరంకల్లా మచిలీవట్నంలో వీమి లేకుండా మొత్తం ఫ్యాక్టరీనంతా యిక్కడికి బదలీచేసుకున్నారు.

ఆ తర్వాత ఈ దుగరాజవట్నంలోనూ నరిలేక, స్థానికుల ప్రతిమటనకు తట్టుకోలేక 1640 ఫిబ్రవరిలో దుగరాజవట్నం కోటను వదిలేసి మద్రాసుకు తరలిపోయారు.

> **బం. గో. రె.**

కాదు; 'four chests of surgery' (వైద్యానికి, చికిత్సకు నంబంధించిన మందులు– వరికరాలతోకూడిన నాలుగు పెట్టెలను) కూడా యీ వడవల్నుండి ఐయటకు లాగిందినట్లు అయన వేర్కొన్నారు.

అయితే ఈ ఇంగ్లీషు నర్సన్– అర్కుగాన్ (దుగరాజవట్నం) లో ఈస్టిండియా కంపెనీ బలగంతోపాటు స్థావరంగా వుండినవాడా? లేక ఆటడలు మద్రాసుకు ఐయలుదేరేవమయానికి చేరుకున్నవాడా?– అనే అనుమానానికి నమాధానంగా డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారి వ్యాసంలో యీ వాక్యం గమనార్హంగావుంది:

"There are entries in records suggesting the presence of a 'surgeon' at Armegon, at least occasionally, as early as 1630." అనే వాక్యమొకటి వుంది. అంటే; అవ్యవధ్యమూ వొమ్మాపోకూ నైతేనేమి, లేక స్థావరంగా వుండినట్టయితేనేమి, ఈస్టిండియా కంపెని ఫ్యాక్టరీకి నంబంధించిన ఇంగ్లీషువాళ్ళ బలగంలో యీ అర్కుగాన్ (దుగరాజవట్నం) లో 'నర్జన్' అనేవాడు 1630 ప్రాంతంనుండే వుండినట్టు రికార్డుల్లో దాఖలాలు కనవడ్డట్టు తేల్చారు.

'ఆంధ్రా మెడికల్ అసోసియేషన్ జర్నల్' లో –Studies in the History of Medicine in Andhra Desa –అనే వ్యాసంలో యీ దుగరాజపట్నంలో వుండిన ఇంగ్లీషు నర్జన్ పేరు జాన్‌క్లార్క్ (John Clarke)అని, నెలకు 60 షిల్లింగుల జీతంతో మూడేళ్ళపాటు వుండినట్టూ– పాతరికార్డుల్ని బట్టి తేల్చారు డాక్టరు నుబ్బారెడ్డిగారు.

నముద్రాల్లో వడవలమీద వ్యయాణం చేస్తుండేవ్యాడు నావికుల కేదైనా అబ్బులొస్తే మందుమాకులిచ్చి చికిత్సలు చేసే కేవలం 'షిప్ నర్సన్లు' గానో; లేక వడవల్లోందిదిగి యీ రేవువట్నాల్లో నిల్చుంది ఆరోగ్యాన్ని కాపాడేందుకువుండే స్థావరంగా నిల్చినవారుగానో– మొత్తానికి యీ 'నర్సన్లు' అప్పటి ఇంగ్లీషు వుద్యోగస్తులకు డాక్టర్లుగా కోడ్పడుతుండే వారనుకొందాం.

ఈ 'నర్సన్లు' కేవలం ఇంగ్లీషు వుద్యోగస్తులకు మాత్రమే వైద్యం చేసేవారా? లేక అయా నమీప ప్రాంతాల్లోవుండే స్థానికులకుకూడా అడపాదడపా ఏదైనా వైద్యం చేస్తుండేవారా అంటే– అన్నడవ్యడూ స్థానికులకూ, వ్యక్తేకించి ఆ 'ఈస్టిండియా కంపెనీ' వారికి వేదోడు వాదోడుగా వుండిన 'అరిస్టోక్రాట్' మిత్రులకు వైద్యం చేస్తుండేవారనే అనుకోవాలి. ఈ వందర్భంలో యీ క్రింది వాక్యాలు గమనార్హమైనవి. ఇవికూడా వైన వేర్కొనబడిన వ్యానంనుండే గ్రహించబడినవి:

—కొరవ 10 వ పేజీతో

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్‌వర్క్స్‌శాఖ – నెల్లూరు.

టెండరు నోటీసు

సూపరింటెండింగ్ యింజనీరుగారి ఆఫీసులో 17-1-69 తేదిన ఈ క్రింద కనువరచిన పనులకు కె. టు. పారమ్‌లో సీల్డు టెండర్లు తీసుకొనబడును.

వ. నె.	పనిపేరు	టెండరు డాక్యుమెంట్లు అరీదు	టెండరు ధరావతు రుసుము	టెండరు డాక్యుమెంట్లు దొరుకుతు	టెండరు తేది
(1)	నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు కాలువ మైలు 11/6 నుండి 12/2 కు ఎమ్‌బాంక్‌మెంటు కట్టుట, మరియు తళ్వట్టు.	రూ. పై. 10-30	రూ. 4500/-	అఖరుతేది 9-1-69	17-1-69
(2)	కనువూరు కాలవకు మైలు 12-1-0 వద్ద అండర్ టపల్ కట్టుట.	రూ. పై. 10-30	రూ. 2400/-	అఖరుతేది 9-1-69	17-1-69

–ఎం. శివరామిరెడ్డి,
సూపరింటెండింగ్ యింజనీరు - నెల్లూరునర్కిల్ - నెల్లూరు.

ఎమ్మెల్యేల డిబేటింగు సొసైటీగా మారిన

తిమ్మా రెడ్డిగారి కరవుసభ

'లోకల్ బిర్లాలు', లోకల్ పేపర్లు– పిళ్లట జిల్లాకుశని, సోమశిలకువిరోధులు

–'కాంగ్రెస్ కాంవ్రేడు' ఆనం సంజీవరెడ్డి ధ్వజం

మొన్న, వ్యవసాయమంత్రి శ్రీ తిమ్మా రెడ్డిగారు– రివెన్యూబోర్డు మెంబరు శ్రీ వితల్‌రావు, అగ్రికల్చరల్ డైరెక్టరు శ్రీ బి. వి. రెడ్డి, అగ్రో– ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ డైరెక్టర్ శ్రీ వి. వి. రామన్, పశువులశాఖ డైరెక్టర్ కృష్ణరావు వగైరా రాష్ట్రస్థాయి అధికారవర్గాలవారు బృందవరి వేష్టితుడై నెల్లూరు వచ్చినప్పుడు జి.వ.భవనంలో జరిగిననభకు 'కరువునభ' అనే పేరుపెట్టారు. అంతవరకు బాగానేవుంది.

కరువుబాధిత ప్రాంతాల్లో జరుగుతున్న కార్యక్రమాల్ను సమీక్ష చేసుకుంటూ కార్లు-జీపుల్లో ప్రయాణమై రాయఁసీమ జిల్లాలన్నీ తిరిగి నెల్లూరు చేరుకున్నారు. వీటి పెట్రోలు ఖర్చులు, వీళ్ల ప్రయాణ ఖర్చులు లెక్కవేసుకుంటే అడబ్బులో పది కరువు ప్రాంతాల్లో వది కూలులు కుంచుకుని పొదువుగా ఇంతవరకూ వినీవి సౌకర్యమూ ఎరుగని కసినం వెయ్యి ఎకరాలకు శాశ్వతనీటిసౌకర్యం చేకూర్చివుండవచ్చుననేది సామాన్యఁఅంచనా ఁఅయినికి యిది నబలైన అంచనాయేకాని, వున్నతాధికార వర్గాలు కరవు పరిస్థితిని న్యాయంగా తెలుసుకోవడంకూడా అవసరమేకదా!

సోమవారం జి. వ. హాలులో ఉదయం 10 గంటలకు ప్రారంభమైన కరువునభ– దాదాపు మధ్యాహ్నం 2 గంటలదాకా కొనసాగి నలికుల్లో ఆకలిమంటలురేగి కరువు కాటకాలంటే ఏమిటో కొంతైనా అర్థం చేసుకుని అనుభవంలోకి తెచ్చుకోనుంటారని భావించవచ్చు. ఇది మినహా నా మటుకునాకు అధికరువునభగానూ కనపళ్లేదు, కరువువనుల సమీక్షనభగానూ కనపళ్లేదు.

ఎమ్మెల్యేల డిబేటింగ్ సభ

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే–అది మన 'ఎమ్మెల్యేల 'డిబేటింగ్ నభ'గా మాత్రమే కనవడ్డది. పిళ్ల ప్రకా వం చూపడానికి 'ప్రాపర్ ప్లేస్' కాననఁబే అయినా, దురదృష్టవశాత్తు యీ కరువునభ కూడా అందుకు ఎరగావల్సిరావడం శోచనీయమైన విషయమే. మాట్లాడడానికేమో అరడజనుమంది ఎమ్మెల్యేలదాకా మాట్లాడారుకాని, వొక్క రైనా కరువువనులు జరిగే తీరునుగూర్చిగాని, అమలులో కరువు వనులెదుర్కొంటున్న కావ్యంగూర్చికాని నిర్మాణాత్మకమైన వొక్కనలహా– సూచనకాని వినవళ్లేదు, చదుకు రాలేదు.

కలెక్టరు శ్రీ శంకరన్ ఎంత కరుగ్గా వనిచేస్తున్నా, ఎంత శ్రద్ధ– చిత్తశుద్ధితో పనిచేస్తున్నా ఎన్నోకాళ్యాలు, ఎన్నో గొడవలు యీ కరువు వనులకు నంబంధించి జరుగుతున్నవనే చెప్పవల్సివుంది.

కలెక్టర్ కరువు పనులు

జిల్లా మొత్తంమీద, ప్రత్యేకించి దర్శి–పొదిలి–కనిగిరి ప్రాంతాల్లో యీ పన్నెండు నెలల్లో కరువుపనుల పేరుమీదుగా దాదాపు 50 లక్షల రూపాయలదాకా ఖర్చయింది. ఇది 'కరువు నముద్యం'లో 'కరువువత్తాలకారి' రెట్టవేసినట్టుగానే కనవడ్తున్నా, ఆ కాంక్షనైన కాస్త మొత్తమైనా అంకానవ్యంగా ఖర్చయిందని చెప్పలేము.

కలెక్టరుగారు జిల్లాలో జరిగిన–జరుగుతున్నకరువువనుల వివరాలు, ఖర్చులవద్దులను చెప్పుతూ వొక వున్తకాన్ని నభకు వంచిపెట్టారు. దాదావనులు అనలు ఎస్టిమేట్లు పెండర్లు శయారు కాకుండానే

సోమశిలను రాజకీయాలకు బలిచేస్తారా ఏమి?

ఖారీగా ఖర్చయిన మొత్తాలు కనవడ్తాయి. మరొక విద్దూరమేమంటే– అందాజాగా 2½ వేల రూపాయల్లోవు పనులకు నాది నేషఁమీద ఇంజనీర్లు కంట్రాక్టర్లను ఎన్నుకచేస్తే– అవి తీరా ఫైనల్ బిల్లులొచ్చే నరికి 7 వేలు– 8 వేలకు దాటిపోయినవి బోలెడు కనవడ్తాయి. ఉదాహరణకు కలెక్టరుగారిచ్చిన కరువువనుల లెక్కల వున్న కంలో 55 వ పేజీలో ఖాళ్లూరు నమితిలో బొద్దికూరపాడు చెరువు పనికోనంగా మంజూరు చేసింది 2 వేలే అయినా, అనద్దు క్రింద ఖర్చయినట్లు పేర్కొనబడి కంట్రాక్టరుకు చెల్లించిన మొత్తం 19 వేలా 4 వందల రూపాయలైంది. ఈ బావతు పనులు దండిగానే కనవడ్తాయి.

మరొక విద్దూరం చూడండి: పొదిలి ప్రాంతంలో వొక చెరువు వని కాంక్షనైనట్లు ముందుగా ఎట్టనో వసిగట్టేసిన 'గ్రామ సేవావరాయఁ' డైన వొక

—కొరవ 11 వ పేజీలో

జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డిని ఇందుకూరుపేట గ్రామ కాంగ్రెస్ సంఘం 15 తేది సన్మానించింది. కాసన సభ్యుడు శ్రీ వేమారెడ్డి వెంకురెడ్డి, శ్రీ గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి, శ్రీ నుబ్బరామరెడ్డి, శ్రీ పమిజాల వెంకటసుబ్బయ్య ప్రభృతులు చిత్రంలో కలరు.

కోలగట్లలో ప్యూనిటివ్ పోలిస్ స్టేషఁ!

గ్రామ కక్షలతో నిరంతరం నతమత మవుతుండే అత్మకూరు కాలాకా కోలగట్లలో 19 తేది ఒక పోలిస్టేషన్ నెలకొల్పబడిందట. ఒక నబ్‌ఇన్‌స్పెక్టరు, ఒక హెడ్‌కానిస్టేబిలు, 10 మంది కానిస్టేబిల్సు

పల్లెలు

గల ఈ స్టేషనుమామూలుదికాదు; ప్యూనిటివ్ పోలిస్టేషను. అంటే, ఈ స్టేషన్‌కు అయ్యే ఖర్చంతా గ్రామస్తులే భరించవలసి వుంటుందన్నమాట అంటే కొట్టాడుకునే ఈగ్రామస్తులపై ఇది అవరాధమన్నమాట. పూర్వం మతకలహాలు నంభవించినవుడు మలబార్ పోయుద పోలిస్‌పళాన్ని నియమించి, నెల్లూరు వట్టణ పౌరులపై ప్యూనిటివ్ వన్ను విధించారు. కాని ప్యూనిటివ్ పోలిస్టేషనే నెలకొల్పిన సాదృశ్యం బహుశా మనకిల్లాలోశేదు. ఆకీర్తి అత్మకూరు నమితి అధ్యక్షుని గ్రామమైన కోలగట్లకే దక్కింది!

ఈ ప్యూనిటివ్ పోలిస్ స్టేషఁనుగూర్చి ఆ గ్రామస్తులొకరు ఇలా వ్యాస్తున్నారు–

"...ఈ స్టేషఁకయ్యేఖర్చును గ్రామస్తులు భరించాలట. నంవత్సరానికి 8,500 రూపాయలు గ్రామస్తులనుండి వనూలు కావాలట. ఇది హాస్యాస్పదంగా లేదూ? ఏ నాలుగో, ఐదో ఖుటుంబాలు తప్పితే మిగతావారంతా దాల పేదరైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు. అనలు ఈ రోజులు ఒక వూటకింతే ఒకవూట వస్తుండేది. వున్న కొద్దిపొలానికి శిస్తులుకట్టలేక అవస్థ పడుతుంటే పైగా ఇదొకపన్ను! ఈ వన్ను

—కొరవ 12 వ పేజీలో

"వినతిపత్రాలు మానండి– క్రొత్త ప్రకరణాన్నిప్రారంభించండి!"

ఉపాధ్యాయుల వినతి పత్రానికి విద్యామంత్రి సలహాపత్రం!

విద్యామంత్రి శ్రీ వి. వి. నరసింహారావుగారు మొన్న 18 తేది నెల్లూరు వచ్చినవుడు విద్యార్థుల నభలోనే కాకుండా, ఉపాధ్యాయుల నమావేశాలు రెండిటిలో పాల్గొన్నారు; నెల్లూరులో జి. వ హెడ్మాస్టర్ల నమావేశంలోను, బుచ్చి ప్రాథమికోపాధ్యాయుల నభలోనూ వువన్యసించారు ఈ విశేషరి ఈ రెండు నమావేశాలకు హాజరుకాలేకపోయాడుకాని, విషయసేకరణమాత్రంచేశాడు. ఈ నమావేశాలకు హాజరైనవారు ఉపాధ్యాయులకు ఉపాధ్యాయ భాషలోనే జవాబుచెప్పాడు విద్యామంత్రి అన్నారు. ఉపాధ్యాయులు మూడు కోర్కెలు కోరితే, విద్యామంత్రి మూటవది నమాధానాలుగా వారికి అవ్వగిందాదని కూడా అన్నారు. నరసింహారావుగారు విషయావగాహన, వాదవివిమర్శను మంత్రికాబట్టి, నమాధాన పూర్వకంగానే జవాబులు చెప్పివుంటారు.

జి. వ. హెడ్మాస్టర్ల నమావేశానికి ముందు బుచ్చి నమావేశ వివరాలను కొద్దిగాఇస్తాము. బుచ్చి ప్రాథమికోపాధ్యాయులు ఏర్పాటుచేసిన నమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ దొడ్డలక్ష్మినరసారెడ్డిగారి చిత్రపటాన్ని, 19 తేది నమితి కార్యాలయంలో విద్యామంత్రి అవిష్కరించారు. మునిసిపాలిటీల మంత్రి శ్రీ చెంచురామానాయుడుగారు అధ్యక్షతవహించారు. "నమితి అధ్యక్షులు ఉపాధ్యాయుల గౌరవమన్ననలు పొందడం చాలఅరుదు. అయినా అట్టిప్రేమకు పాత్రుడైన శ్రీ దొడ్డ లక్ష్మినరసారెడ్డి ధన్యుడు, అదర్శప్రాయుడు"– అన్నారు విద్యామంత్రి శ్రీ నరసింహారావు, శ్రీ మరువూరు

కోదండరామరెడ్డిగారి వువన్యానం మరికొంతసేవు వినాలనిపించేంత రనవత్తరంగా వుండిందన్నారు. శ్రీ కోరాంత్తిన దిన్నయ్యగారుకూడా మాట్లాడారు.

తర్వాత వాయ్యర్ నెకండరీస్కూలు అవరణంలో ప్రాథమికోపాధ్యాయ మహానభ జరిగింది. ఉపాధ్యాయులు, గ్రామస్తులు మంత్రి– లక్ష్మినరసారెడ్డి గార్లపై పద్యనుమాలు ఖురింపించారు. ఈ నభకు చెంచురామానాయుడుగారే అధ్యక్షత వహించారు. ఉపాధ్యాయులు విద్యామంత్రిగారికి ఒక వినతిపత్రం నమర్పించారు. దానిపై శ్రీ నరసింహారావుగారి భాషణం ఇదీ–

"ఉపాధ్యాయ నమస్యలు ఐహరంగంగా చర్చించరాదు, చర్చించినంతవల్ల పరిష్కారమూకాదు. అనువైన కాలంలో

—కొరవ 11 వ పేజీలో

NAVEEN VASTRALAYA
TRUNK ROAD — NELLORE
cordially invite you with family & friends on the occasion of the
FIRST ANNIVERSARY CELEBRATION
on the First January 1969.
Greetings and Best Wishes
for A prosperous and Happy New year.

నెల్లూరు నలుచెఱగుల్లో
విమర్శకుడు

సోమశిల–సంజీవరెడ్డి

అప్పుడప్పుడు గిల్లి శేపడం అనం సంజీవరెడ్డిగారికి ఒక సరదా. తిట్టినోరు, తిరిగేకాలు వూరుకుండవంటారు. ఎంతో నిగ్రహంగా, నెమ్మదిగావుండాలని శ్రీసంజీవరెడ్డి ఇటీవల పట్టుదలగా సాధన చేస్తున్నాడు కాని; పాపం అప్పుడప్పుడు పట్టు తప్పిపోతున్నట్టుంది!

లేకుంటే సోమశిలను ఆధారం చేసుకొని నెల్లూరు, కోవూరు తాలూకాల వారిని 'బిర్లా' లనడమేంటి, తనులని దూషించడమేంది? పత్రికల (పత్రికలు ఎక్కడివి లేంది; ఆయన వుద్దేశ్యంలో పత్రికే–ఆ పత్రిక ఏదైంది పాఠకులు వూహించుకోగలరు!) మీద విరుచుకపడడమనేది గ్రాశ్రేమికాదనుకోండి!

సోమశిలనుగూర్చి అన్యాయమేదైనా జరుగుతుంటే విమర్శించవచ్చు; న్యాయం కోసం పోరాడవచ్చు. కాని దూషణలు దేనికి? అసలు దీన్నొక పెద్దసమస్యచేసి దూషణలు గావించి, వర్గసమస్యగా మారుటకు దోహదం చేయడమెందుకు? సోమశిలకు సంబంధించి సంజీవరెడ్డి ఆక్షేపణలు రెండుగా కనబడుతున్నాయి. ఒకటి: సోమశిలను మెట్టతాలూకాలవరకు పోనీకుండా నెల్లూరు కోవూరు తాలూకాల 'బిర్లాలు' తమ దొడ్లల్లో కట్టేసుకుంటున్నారనేది మొదటిది. రెండవది: సోమశిల కోసం అభివృద్ధిపన్ను చెల్లించుటకు ఈ బిర్లాలు అనవసరంగా తమంత తాముగా ముందుకొచ్చారని; శిస్తు అభివృద్ధిపన్ను చెల్లిస్తానని చెప్పుకున్నా సోమశిల వచ్చి వుండేదని సంజీవరెడ్డిగారి 'లేటెస్ట్' వాదం.

సమగ్రమైన సోమశిలనే అందరూ కోరుతున్నారు. కాని ఇంతవరకు సమగ్రమైందీ రాలేదు, అసమగ్రమైందీ రాలేదు. ప్రభుత్వంలో గోపాలరెడ్డిగారుండినా, ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారుండినా రాలేదు. సోమశిల అభిమానియైన కె.ఎల్. రావుగారున్నా రాలేదు. ఒక ప్రణాళిక తర్వాత మరో ప్రణాళిక జరిగిపోతున్నా, సోమశిలమాత్రం వెనుకకు పోతున్నది. ప్రతిమంత్రి వచ్చినప్పుడు, ప్రతి గవర్నరు వచ్చినప్పుడు, ఎప్పుడు ఎక్కడ ఎంత చిన్నసభ జరిగినా సోమశిల విజ్ఞప్తి జరుగుతూనేవున్నదికాని, ప్రయత్నంకాలేదు. సోమశిలతో చూపకుండా ఏ ఒక్క ఎలక్షన్‌లోనూ కాంగ్రెస్‌వారు పోటీచేయలేదు. అయినా అది రాలేదు. దాదాపు సోమశిల ఆశ మానించుకున్నట్టే అయింది. ఈ పరిస్థితుల్లో మొన్న మళ్ళీ సోమశిల ప్రసక్తి రావడం, ఆశలు చిగిర్చడం జరిగింది. ఇంజనీర్లతోనే చర్చలు జరిపారు; సమగ్ర సోమశిలకు అవసరమైనన్ని నీళ్ళు ప్రస్తుతం పెన్నలోలేవని వాళ్ళు చెప్పారు. శ్రీశైలం నీళ్ళువస్తే తప్ప లాభంలేదని వారివాదం.

అందువల్ల డ్యాం తదితర కట్టడాలు సమగ్ర సోమశిలదృష్టితోనే నిర్మించి, ప్రస్తుతానికి ఎంతవరకు నీరు లభ్యమవుతుందో అంతవరకు వుపయోగించుకో వలసివస్తుందని చెప్పారు. టి. వ. ఛేర్మెన్ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు చీఫ్ ఇంజనీరు మల్లారెడ్డిగారిని అడిగినప్పుడు వారూ ఇదే చెప్పారు. అట్లయితే తమకు ఆక్షేపణలేదని చంద్రశేఖరరెడ్డిగారన్నారు. ఈ సంభాషణ సమయంలో ఈ విమర్శకుడు అక్కడే వున్నాడు అటువంటప్పుడు నెల్లూరు–కోవూరు తాలూకాల 'బిర్లా'లు మెట్టతాలూకాలకు అన్యాయం చేస్తున్నారని ఆరోపించడం, వాపోవడం సమంజసమా?

ఇక అభివృద్ధిపన్ను విషయం. ఇది ఎవ్వరికీ ఇష్టంలేదు. సంజీవరెడ్డిగారు చెప్పే 'బిర్లా'లకుకూడా ఇష్టంలేదు. కాని అభివృద్ధిపన్ను చెల్లించకుండా సోమశిలరాదని గట్టిగా హెచ్చరించారు. ఈ అవకాశం తప్పితే సోమశిలకు అతిగతి వుండదని కూడా వారు హెచ్చరించారు. అభివృద్ధిపన్ను చెల్లించకుంటే ముఖ్యమంత్రికూడా నసేమిరా అన్నాడు. విధిలేని పరిస్థితుల్లోనే, ఆ మహాసభలో కూడా అభియుక్తంలో అభివృద్ధిపన్నుకు సమ్మతితెల్పిన పిమ్మటనే, ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ మాత్రమైనా మాటివ్వడం జరిగింది. అభివృద్ధిపన్ను విషయంలో ఇప్పుడు నెల్లూరు–కోవూరు తాలూకాల 'బిర్లాలే' ముందు చెల్లించుటకు మాటయిచ్చారేకాని, మెట్ట ప్రాంతాలవారిని చెల్లించమనలేదు.

ఈ వాస్తవ పరిస్థితులు సంజీవరెడ్డిగారికి తెలియవని మేమనుకోలేము. ప్రారంభించి, కొంతపని జరిగిన కనువూరు కాల్వకు మధ్యలో అభివృద్ధిపన్ను చెల్లింపు ఏ 'బిర్లాల' వల్లా వచ్చిందికాదనేదికూడా సంజీవరెడ్డికి తెలియని విషయంకాదు. అయినా సంజీవరెడ్డి ఎందుకో ఈ వుద్యమాన్ని ప్రారంభించాడు; చంద్రశేఖరరెడ్డిని కూడా కలుపుకున్నాడు. వీరి ఈ వైఖరి వల్ల మెట్టతాలూకాలవారికి లాభం కలుగుతుందో లేదో సందేహమేకాని, సోమశిలకు భంగం వాటిల్లడంమాత్రం ఖాయం. ఆ వుద్యమానికి తాము పాత్రులు కాదలిస్తే, ఇంకా ఎక్కువగా మాట్లాడమని వీరిద్దరినీ కోరుతున్నాము.

ఇంతెందుకు? నెల్లూరు–కోవూరు తాలూకాల 'బిర్లాల' వల్ల అన్యాయం జరుగుతున్నదనుకుంటే, న్యాయం కల్గించే 'డాంగేలు' ఎవరికైనా ఆ బాధ్యతలను అప్పగించుటకు ఎవ్వరికీ ఆక్షేపణవుండదు. సంజీవరెడ్డి–చంద్రశేఖరరెడ్డిగారలు మంత్రులవద్దకు పోనివారుకాదు; పనులు చేసుకోని వారుకాదు; ముఖ్యమంత్రివద్ద చోటులేనివారు కాదు. వీరు తమ పలుకుబడిని వారిపై ప్రయోగించి సమగ్రమైన సోమశిలకు, అభివృద్ధిపన్ను చెల్లించ నవసరంలేని సోమశిలకు కృషిచేస్తే, పాటుబడితే, సాధిస్తే మెట్టతాలూకాల వారితోపాటు, నెల్లూరు–కోవూరుతాలూకాల 'బిర్లాలు' కూడా వారికి బ్రహ్మరథం పట్టరా! ఆక్షేపణ ప్రసంగాలకంటే, నొప్పించే వుపన్యాసాలకంటే నిర్మాణాత్మకమైన ఆ మార్గాన్ని అనుసరిస్తే హర్షిస్తాము.

రాజకీయాలకు ఇలాంటి వుపన్యాసాలు, వుద్యమాలు లాభదాయకమైన వేమోకాదు. ప్రచారాలకు వుపయోగపడితే వుపయోగపడవచ్చుకాని, ఓట్లకు బొత్తుగా వుపయోగపడవు. సమస్యలకు, సేవలకు విలువిచ్చే రోజులు ఇక వస్తాయనే నమ్మకమూలేదు. కనువూరు కాల్వను సాధించిన వంగల్లు కోదండరామరెడ్డిగారిని, కనువూరుఫిర్కా వాళ్ళే ఇంటికి పొమ్మన్నారు. తన సర్వస్వం ఆత్మకూరేనని అహర్నిశలు పాటుబడిన అనం సంజీవరెడ్డిగారిని ఆత్మకూరు ప్రజలే ప్రవానం పంపారు. ఈ విధంగా ఎన్ని సాదృశ్యాలైనా ఇవ్వవచ్చు. ఇక ఎవరినో బిర్లాలని దూషించడం, మీరు బిర్లాలుకాదా అని ఎదురుప్రశ్న వేయించుకోడానికి తప్ప ఇంక దేనికీ వుపయోగపడేదికాదు.

శుష్కమైన వాదోపవాదాలు, పరుష ప్రసంగాలవల్ల సోమశిలరాదు; మెట్ట తాలూకాలకు ప్రవహించదు. ఇలాంటి సమస్యల విషయంలోనైనా సమన్వయదృష్టి, సమరసభావం, స్నేహ సుహృద్భావ వాతావరణం ప్రదర్శకమైతే జిల్లాకు ఏదో కొంతమేలు జరుగుతుంది. సంజీవరెడ్డిగారు శని అన్నా గిరి అన్నా సోమశిల విషయంలో, ఇలాంటి మరే విషయంలోకాని మా వుద్దేశ్యం అదే. స్నేహితుడుగా, శ్రేయోభిలాషిగా సలహాచెప్పేహక్కు ఈ విమర్శకుడికుంటే, పరుష ప్రసంగాలు మానమని సంజీవరెడ్డిగారిని కోరతాడు.

మరణాలు

శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి సోదరి భర్త, శ్రీ తిక్కవరపు రామరెడ్డిగారి పెద్దకుడు, నియమపరుడు శ్రీ మేనకూరు దశరథరామరెడ్డిగారు కొంతకాలంగా అస్వస్థులుగావుండి తన 81 వ ఏట మొన్న 25 తేది రాత్రి గూడూరులో దివంగతులైనారు. వారి అంత్యక్రియలు 26 తేది బుచ్చిలో జరిగాయి. వారికి విద్యావంతుడు–బుద్ధిమంతుడైన ఒకే ఒక కుమారుడు –శ్రీనివాసులురెడ్డి–వున్నాడు.

ఋణదాతగా శ్రీ దశరథరామరెడ్డి ఎందరికో సహాయపడినాడు; ఎందరి ఔన్నత్యానికో కారకుడయ్యాడు. ఒడిదుడుకులు లేనివాడుగా, సామ్యస్వభావిగా గౌరవపాత్రుడైనాడు.

• • •

నెల్లూరు పెట్రోలు దాత, రాజేరియశ శ్రీ చెరుకుమూడి సదాశివరావు (శివయ్య) తండ్రి శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం పంతులు 24 తేది రాత్రి కాలధర్మం చెందారు. 86 సంవత్సరాల వయస్సు. ముగ్గురు కుమారులు, నలుగురు కుమార్తెలు కలరు.

• • •

ఉదయగిరి శాసనసభ్యుడు, త్రికరణశుద్ధిగల పార్టీ సేవకుడు శ్రీ ధనెంకుల నరసింహం వృద్ధమాత శ్రీమతి అంకమ్మ 16 తేది స్వర్గస్థురాలైనది.

పై కుటుంబాలవారికి మా సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాము.

బిల్డింగ్ సొసైటి అధ్యక్షుడుగా బుజ్జయ్య

నెల్లూరుటవున్ కోఆపరేటివ్ బిల్డింగు సొసైటి అధ్యక్షుడుగా–స్వర్గీయ శ్రీ ఎ. శ్రీనివాసులు స్థానంలో–శ్రీ గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి (బుజ్జయ్య) 22 తేది ఎన్నుకోబడినాడు.

అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికైన బుజ్జయ్యను అభినందిస్తూ ఒక సూచన చేస్తున్నాము. కావలి, గూడూరు సొసైటీలు కాలనీలు కట్టించి, కోరినవారికి యిచ్చాయి. నెల్లూరు సొసైటీమాత్రం ఇండ్ల యాలాల కార్యక్రమంలోనేవుండిపోయి, ఇటువంటి కొత్త పథకాలను చేపట్టే ఆలోచనలోలేదు. టవున్‌లో స్వంతంగా ఇండ్లుకట్టుకోలేని మధ్యతరగతి వారున్నారు; నెలజీతగాళ్ళున్నారు; ఇటువంటివారికి సొసైటి ఇండ్లు కట్టివ్వగలిగితే, నెలనెలకు తీర్చుకునేవసతి వుంటుంది. బుజ్జయ్య అయినా యీ కృషికి పూనుకోవాలని మా కోర్కె.

పాల సరఫరా

పెన్నకు ఉత్తరంగా నిర్మింపబడిన ప్రభుత్వపాలకేంద్రం జనవరి 6 తేదినుండి పని ప్రారంభిస్తుంది. ప్రస్తుతం సంగం వరకు ఆ రోడ్డున తమ కేంద్రాలద్వారా పాలు సేకరించి, టవున్‌లోని 9 కేంద్రాల ద్వారా పౌరులకు సరఫరా చేస్తుంది. పాలు కావలసినవారు వెటర్నరీ ఆఫీసులో రిజిష్టరు చేసుకొని, కార్డుతీసుకోవాలట. స్వచ్ఛమైనపాలు, న్యాయమైన ధరకు లభ్యమవుతాయి కాబట్టి, పౌరులకు ఎంతో సహాయంగా వుంటుంది.

ఈ కేంద్రం అధికారిగా తాత్కాలికంగా ఒంగోలు లైవ్‌స్టాక్‌ఫారం ఆఫీసరుగావున్న శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డిగారు నియమింపబడినారు. ఈ పాలకేంద్రం సేకరణ పంపక కార్యక్రమాన్ని క్రమంగా విస్తృత పరుస్తుందట.

సినిమాపోస్టర్ల అసభ్యత

సుదీర్ఘమైన స్కూలు కాంపౌండు గోడకు అసభ్యమైన పోస్టర్లు అంటించి గోడను ఖరాబుచేయడమేగాక, ఆడపిల్లల లేత హృదయాలను పెడదారి పట్టించవద్దని, శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయ కార్యదర్శిని కుమారి శుభప్రద నెల్లూరు సినిమాహాలు యజమానులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది. వుచితమైన విజ్ఞప్తి ఇది. సినిమాహాలు యజమానులు ఈమె విజ్ఞప్తిని తక్షణం పాటించగలరని ఆశిస్తాము.

విడవలూరు కాలేజి భవనాలు

విడవలూరు కాలేజి జి. ప. హైస్కూల్లో ఒకమూల కాలక్షేపం చేయవలసివస్తున్నందున; అటు హైస్కూలు విద్యార్థులకు, ఇటు కాలేజి విద్యార్థులకు ఇరుకై, క్లాసులు జరుగక, చదువులు పోతున్నాయని; కాలేజీకి వుద్దేశించిన స్థలంలో, కాలేజి దాత యిచ్చిన డబ్బుతో భవన నిర్మాణానికువక్రమించవలసిందిగా శ్రీ కోడూరు శ్రీనివాసులురెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రికి విజ్ఞప్తి చేయగా, హైదరాబాదుకుపోయినవెంటనే వుత్తరువులు జారీచేయగలనని చెప్పారట.

కందుకూరు కాలేజికూడా ఇంకా పరపంచలలోనే కాపురం చేస్తున్నది.

వాకాడులో నేత్రవైద్య శిబిరం

నేదురుమల్లి బాలకృష్ణారెడ్డిగారి జన్మదినమైన జనవరి 15 తేది వాకాడులో నేత్ర వైద్య చికిత్సాకేంద్రం ప్రారంభం కాబోతున్నది. 15, 16, 17 తేదులలో జరిగే ఈ శిబిరంలో డాక్టరు ప్రభాకరరావుగారు రోగులనుచూచి, అవసరమైన్నూ కూడా చేస్తారట. ఆపరేషన్లు పొందే రోగులకు, వారితోటి వుండేవారికి వుచితభోజన వసతి సౌకర్యాలను శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డిగారే కల్గిస్తున్నారు.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు 8పుట్లు(పుట్టి)		650–00
టి. వి. ఇ. 24	,,	530–00
దొంగసంబర్లు	,,	580–00
ఐ. ఆర్. 8.	,,	510–00
సజ్జలు	,,	750–00
రాగులు	,,	720–00
ఉలవలు	తూము 1 కి	42–00
పిల్లిపెసలు	,,	72–00
పచ్చపెసలు	,,	56–00
నల్లపెసలు	తూము	60–00
మినుములు	,,	57–00

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 15–00.
6 మాసములకు	రు. 8–00.
విడిప్రతి	0–30 పై.

కంటద్దాలు – రేడియోలు

డాక్టరు నిర్ణయించిన కంటద్దములు గ్యారంటీగ – శాస్త్రీయముగ, అనుభవముగల పనివారలచే సరసమైన ధరలకు యివ్వబడును.

రేడియోలు, ట్రాన్సిస్టర్లు, రేడియోగ్రాములు, యితరమైన ఎలక్ట్రానిక్ పరికరములు బహువక్కగా రిపేరుచేసి యివ్వబడును.

టి. వి. యం. కృష్ణారావు, A.M. Inst. B.E. (Lond.)

శారదా రేడియో అండ్ ఆప్టికల్స్,

(వెలుమెదలియార్ పెద్దపుస్తకన) — ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

ప్రభుత్వ పాల సరఫరా పథకము

నెల్లూరు పౌరులకు పాలసరఫరా
6–1–69 నుండి ప్రారంభము

నెల్లూరు పాలసరఫరా స్కీముద్వారా పట్టణ పౌరులకు, హోటల్ యజమానులకు, తదితర ప్రభుత్వ ప్రభుత్వేతర సంస్థలకు పరిశుభ్రమైన, ఆరోగ్యప్రదమైన పాస్చురైజ్ చేయబడిన పాలను, పట్టణములో స్థాపింపబడియుండు పాలవిక్రయ కేంద్రములద్వార ఉదయము, సాయంత్రము సరఫరా చేయబడును. ఈ అవకాశమును వినియోగించుకొని పురజనులు యెవరికెంత పాలు కావలయునో వారు తమ పేర్లను జిల్లా వెటరినరి ఆఫీసరువారి కార్యాలయములో నమోదుపొంది పాలకార్డులను పొందవలయును. ఫోన్ నెంబరు 394. డిసెంబరు 31–12–68 తేదీ లోపల నమోదు పొందిన పాలకార్డుల హోల్డరులకు క్రొత్తసంవత్సరము జనవరి ఆరవతేదినుండి ఈ క్రింది కేంద్రాలలో పాలు యివ్వబడును.

— కేంద్రములు —

(1) నవాబుపేట—పోలీస్‌స్టేషన్ సమీపం.
(2) వప్పులవీధి—పార్కువద్ద.
(3) ఉస్మాన్‌సాహెబుపేట—దేవాలయమువద్ద.
(4) కాపువీధి—స్కౌవైల్ వద్ద.
(5) పొగతోట.
(6) జారకాను.
(7) మూలప్పేట జంక్షన్.
(8) సంతపేట—లక్ష్మణగుప్త పార్కువద్ద.
(9) రంగనాయకులపేట—పాతపోస్టాఫీసువద్ద.

—మేనేజరు.

ఇంటిగ్రేటెడ్ మిల్కు ప్రాజెక్టు, నెల్లూరు మిల్కుస్కీము.

నెల్లూరు—ఫోన్ : 394.

★ మున్సిపాల్టి ★

(మొదటి పేజీకొరవ)

కుక్కల సంగతిసరే మున్సిపాల్టీవారు తమ వరిపాలనా నివేదికలో పేర్కొన్నారు. మరి కోతుల సంగతో? కుక్కల న్యూసెన్సుమాదిరే కోతుల న్యూసెన్సు లేదనా అర్థం?

★ ★ ★

తర్వాత చెట్లు-పార్కుల సంగతి తీసుకొందాం: గత సంవత్సరారంభంలో నెల్లూరు టౌను ఆవరణంలో అన్నివీధుల్లో కల్పి మొత్తం 1872 చెట్లు వుండినాయట. ఇదిగాక గత సంవత్సరారంభంలో మరో 50 చెట్లు వివిధ వీధులందుల్లో కాబోలు నాటబడినాయట. ఇవన్నీ కలుపుకుంటే గత సంవత్సరాంతంలో అంటే 1968 ఏప్రెల్ 1 తేదికి మొత్తం 1907 చెట్లు వున్నాయట! అంతకుముందుండిన చెట్లు 1872+కొత్తగా నాటిన 50 చెట్లు కల్పి మొత్తం 1922 కావాలిగదా. 1907 మాత్రమే వున్నాయంటే మిగతా 15 చెట్లు నాటిన మరుక్షణమే చచ్చిపోయినవనా అర్థం? లేక మునిలివైపోయి కొట్టివేయబడినవనా? మొన్న అక్టోబరులో కాబోలు వి. ఆర్. కాలేజి యివతలవుండిన మునిలి చెట్టును కొట్టివేయగా 50 రూపాయలు కాబోలు ఆదాయంవచ్చినట్లున్నది. ఇప్పుడు టౌనులోవున్న చెట్లన్నీ ఏ 40-50 ఏళ్ళ కితమో నాటబడి బ్రతికున్నవేగాని-స్వాతంత్య్రం వచ్చిన తర్వాత 'వన మహోత్సవాలు' అనేకం జరిగిందేకాని ఆచరణలో అదేమీ కానరాదుగదా!

ఇక పార్కులు-పార్కులనే పేరుతో వుండడానికేమో ఆరున్నవి. గాంధీపేరుతో స్టోనుహవుస్‌పేటలో వొకటి, ఎ. సి. గారి పేరుతో ట్రంకురోడ్డో వొకటి, స్వతంత్ర పార్కు సరే, మహబూబ్ ఖాన్ గారి పేరుతో బ్యారక్సులో యింకొకటి, లక్ష్మణ సుబ్బగారిపేరుతో సంతపేటలో మరొకటి, మున్సిపల్ వాటర్‌వర్క్సులో వుండే తోటనుకూడా కల్పుకుంటే మొత్తం ఆరు పార్కులున్నట్లు లెక్క. కాని నిజంగా వుపయోగమున్నది రెండేరెండు-స్వతంత్ర పార్కు, ఏ. సి. పార్కు. మిగతావన్నీ ఆపేరు కేలనర్హమైనవేమో. మరీమహబూబ్ ఖాన్‌గారిపార్కు బహుకాలంగా శావగ్రస్తమైవుంది ఒకటిపిల్లలవోపన్ ఏర్ థియేటరనీ, ఇంకొకటి పిల్లల గ్రంథాలయమనీ గతసంవత్సరంలోనే దాదాపు 40 వేల రూపాయల కట్టడాలు రెండు కట్టివున్నారు. ఆ కట్టడాలకు తగిన కార్యక్రమాలు అక్కడ వొక్కటికూడా జరగలేదు. పాత ఫైవులు పడేసేందుకు, కుష్ఠురోగులు పడి దొర్లాడేందుకుతప్ప ఆ పార్కు మరో విధంగా వుపయోగపడ్డం లేనేలేదు.

సరే స్టోనుహవుస్‌పేటలోని గాంధీ విహారపార్కును యీ 'గాంధీ శతజయంత్యుత్సవ సంవత్సరంలో'నైనా కాస్త బాగు చేయించి జనరంజకంగా చేయించాలనే తలంపు మున్సిపాల్టీవారికి రాకపోవడం ఘోరం. పైగా యీ సంవత్సరమే ఆ పార్కును తీసేసి ఆర్. ఎల్. రెడ్డిగారి విరాళంతో వొక కళ్యాణమండపం కట్టాలనే ప్రతిపాదనమాత్రం వొకటి వినబడుతున్నది.

పై పార్కులకోసం ఎంత వ్యయపర్చారో చూద్దాం. తోటమాలులు వగైరా జీతబత్తేలగ్గాను యీ సంవత్సరంలో రు. 13,033-90 పై. ఖర్చుకాగా, ఇతర నిర్వహణ ఖర్చులు రు. 13270-29 లు అయినాయి. ఇదిగాక లైట్లు, గియిట్లు, ఫౌంటెన్లు వగైరాలు పెట్టించినందుకు యీ సంవత్సరంలోనే మరో 13676 రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. మొత్తం 40 వేల రూపాయలు ఖర్చు. ఇదిగాక వాచ్‌మెన్లు, వగైరాలకు యింకొంచెం ఖర్చయి వచ్చున్నది. చూశారా?

★ ★ ★

చెట్లు పార్కుల విషయమైంది- ఇక సత్రాలు, బిచ్చగాళ్ల దగ్గరకొస్తాం. ఈ నాగరికవురోజుల్లో హోటళ్ళు వగైరా లొచ్చింతర్వాత సత్రాలు చాలవరకు మూడి పెట్టుకుని పోయాయి- 'తిప్పరాజువారి సత్రం' పేరుతో ప్రయివేటుది వొకటి ట్రంకురోడ్డోవున్నా.

ఇక మున్సిపాల్టీ సత్రాలు- పాతఅది ఆంధ్ర సత్రంవుంటే- దాన్ని 1950 లో కాబోలు ఏసుగ వట్టయ్య హోటల్ కు నామకార్థపు నేలబాడుగకు యిచ్చేసింది. సంవత్సరానికి ఐదురూపాయలట బాడుగ. ఇక 'పాత' హెడ్‌క్వార్టర్సుఆసుపత్రి కెదురుగ్గా మేనకూరు శ్రీదేవమ్మ సత్రమనే పేరుతో మున్సిపాల్టీ దొకటుంది. కీ. శే. మేనకూరు బలరామరెడ్డి ఎంతిద్వారోకాని తన భార్య పేర కట్టించిన సత్రమిది- 24-3-1940 లో అప్పటి మాజీ ఆరోగ్యశాఖామంత్రి డాక్టరు టి. ఎస్. రాజాగారు ప్రారంభోత్సవం చేశారుదీనికి. హాస్పిటల్ వుండగా పల్లెలనుంచివచ్చే బీదసాదకు, రోగుల్ని చూడవచ్చేవారికి ఆశ్రయంబిస్తూ ఎంతో వుపయోగంగానే వుంటుండేది.

ఇప్పుడు కొత్త హాస్పిటల్ వచ్చింది కాని, అక్కడ సత్రం యింకా ఏర్పడలేదు, యీ సత్రం వుపయోగంలేకుండా వడి వుందిప్పుడు. ఈసంవత్సరంలో రూ2958లు పెట్టి దానికి మున్సిపాల్టీవారు ఏదో రిపేర్లు కూడా చేసినట్టున్నారు. వాచ్‌మెన్ వగైరాల జీతబత్తేలకు ఇంకంత ఖర్చు పెట్టివుంటారు. దాంట్లోవుండేవారికి రోజుకు ½ రూపాయ బాడుగ. 5-గదులు, పెద్దవరండావుంది. బాడుగరూపంలో మున్సిపాల్టీకి ఎంత వచ్చిందో తెలుపలేదు రిపోర్టులో.

ఇప్పుడీసత్రం ఏమవుతుంది? ఎండోమెంట్ వాళ్లు అప్పుడే ఆక్రమించుకో చూస్తున్నారట. మున్సిపాల్టీవారు దీన్ని అమ్మేసి, ఆడబ్బుతో కొత్త హాస్పిటల్ ముందు ఇంకో చిన్నసత్రంవంటిది వెంటనే కట్టించడం అవసరం. ఇప్పటి కొత్తాసుపత్రి మున్సిపాల్టీయేరియాలో లేకపోయినా ఎక్కువ టౌనుజనానికేగదా ఆస్పత్రి వుపయోగపడుతున్నది.

ఇక ఆఖరుగా 'లంగర్‌ఖానా' విషయం-ఈ శరణాలయ నిర్వహణకు యీ సంవత్సరంలో రూ. 9065-97 పై ఖర్చు చేసిందట మున్సిపాల్టీ. కుంటి, గుడ్డి వగైరా బిచ్చగాళ్ళకు శరణాలయంగా నడపడం దీనుద్దేశ్యం. ఏప్రెల్ 1967 లో యిందులో 17 మంది బిచ్చగాళ్ళుంటే, 1968 మార్చి ఆఖరుకు యిందులో 15 మందే మిగిలారట. వీళ్ళకు భోంపెట్టి ఆశ్రయమివ్వడానికి మున్సిపాల్టీవారిఖర్చు దాదావు 10 వేల రూపాయలు! ఎక్కడైనా వుంటుందా ఈ విడ్డూరం? ఈ లంగర్‌ఖానాలో మున్సిపాల్టీవారి స్టాఫ్ చూడండి యెంతవుందో? ఒక సేవకుడు, యింకో అటెండరు, వొక వంటాయన, ఇంకో పార్ట్‌టైముఢోబీ అట. వీళ్లుగాక ముగ్గురు మున్సిపల్‌కౌన్సిలర్లతో వొకకమిటీకూడా వుంది. ఈ కమిటీకి డాక్టరు ఈశ్వరయ్యగారు కాబోలు చేర్మెన్. ఇంతమందిచేరి, పదివేలుదాకా ఖర్చుపెట్టి బిచ్చంపెట్టింది 15 మందికి! టౌనులో బిచ్చగాళ్ళ బెడదమాత్రం రోజురోజుకు అధికమవుతున్నది. కుష్ఠువాళ్ళు మాత్రం వీధులమ్మట తిరుగుతూనే వుంటారు. స్వర్గీయ అవ్వల అంజనేయులుగారి కుష్ఠురోగ సేవాసంఘం మున్నప్పుడే వీళ్లు తిరుగుతూ వుండినారు ఏమైనా ఇండ్లవద్దలో రూపాయకు ఇంకో 2 పైసాలైనాకల్పి వసూలుచేసి, యింకో 20-30 వేలైనా అదనంగా 'బిచ్చగాళ్ల పన్ను' వసూలుచేసి 'లంగర్‌ఖానా' సు నకీవంగాచేసి 'బిచ్చగాళ్ల బెడద'ను మున్సిపాల్టీవారు తప్పక తగ్గించవచ్చు.

1969 సంవత్సరం రాబోతున్నది—1869 సంవత్సరంలో యీ లంగర్‌ఖానాకు వార్షికగ్రాంటు 2940 రూపాయలిస్తుండేది అప్పటి మున్సిపాల్టీ. అప్పుడు రోజూ 120 మందిదాకా భిక్షం పెడుండేదట. 1869 లో నెల్లూరు మున్సిపాల్టీ జనాభా 22,851. ఇప్పుడు జనాభా ఏడింతలై వుండాలి. భిక్షగాళ్ల జనాభా కూడా అప్పటికీ యిప్పటికీ పదింతలై వుంటుంది. కాబట్టి మన మీ సమస్యను ఎంత గురుతరంగా పరిష్కరించాల్నో వేరేచెప్పాలా? — —

హైదరాబాదులేఖ

(మొదటిపేజీ కొరవ)

విచారకరంగా తొందరమానదు. వీరితోటి వారైనా వేలాది ఇతర బాలబాలికలకు ఈ మాత్రం కూడా లక్ష్యం కావడం లేదు కదానని మంత్రిగారు వాదిస్తూ వుండడం శోచనీయం. సంక్షేమరాజ్యం ధ్యేయంగా పెట్టుకొని దాలిదాలని శక్త్యంతో సంతృప్తి చెందాలనడం ఏమీ సబబుగాలేదు.

వాటు తెలిసినంతవరకు ఐదు సంవత్సరాలక్రితం నాలుగంతస్తుల భవనాన్ని నిర్మించి, అందులో నగరంలోని హాస్టళ్లన్నీ పెట్టాలనీ, అప్పుడు వ్యయవు అద్దెలుల్లో నున్న హాస్టళ్ళరద్దీ తగ్గుతుందనీ, ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.-ఐదేళ్ళలో శేవలంభవనం కోసం స్థలంమాత్రం సేకరించడం జరిగింది. కాని భవనం మాత్రం రాలేదు.

ప్రైవేటు యాజమాన్యంక్రిందవున్న హాస్టళ్ళను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొనడంకూడా ఇప్పట్లో జరిగేదికాదు. ఈ హాస్టళ్ళ మేనేజర్లలో అధికసంఖ్యాకులు కాంగ్రెస్ నాయకులే. వీరిని అసంతృప్తి పరచడానికి కాంగ్రెస్ నాయకత్వానికి ధైర్యం చాలా కావలసివుంటుంది. ఈ పది సంవత్సరాల్లో ఆ ధైర్యం కనిపించలేదు.

—

జనవాణి

(2 వ పేజీ కొరవ)

మన కాంగ్రెస్‌సమావేశం

ఇటీవల జరిగిన జిల్లాకాంగ్రెసు జనరల్ బాడి సమావేశానికిపోయియుంటిని. మామూలుగా క్రొత్త కార్యవర్గాన్ని యెన్నుకొనే సమయంలో పాత అధ్యక్ష కార్యదర్శులు సాంవత్సరనివేదికను విడిపించి, లెక్కలను ప్రకటించి ఆడిట్ రిపోర్టును, ప్రజలకు, సంస్థకు చేసినసేవను, చేయవలసివున్న కృషిని, ఇటువంటి వివరాలను సభ్యులకు ఎరుకపరుచుట అనాది సాంప్రదాయం. మన జిల్లాసంఘానికి కార్యాలయాన్ని మరల నిర్మించదలచినపుడు లోగడ కట్టిన కట్టడమునకు ఎంత వ్యయమైనది, ఎంత వసూలుచేసినది, దాని ఆమెర్పు వివరాలు అధ్యక్షులైన శ్రీ గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారు మొన్న వివరించియుండవలసినది. ఇంతే కాక మనకాంగ్రెస్ కమిటీకివుండిన తీపులు 1946 నుండి అమలోవుండిన మినిట్ పుస్తకము, లెక్కపుస్తకాలు, ఆస్తిపాస్తుల వివరాలు, వీటినికూడా ఎవ్వరికి తెలియ పరచలేదు. దాదాపు 30 వేల కిరిలమైన ప్రాతినిధ్యానికి వెచ్చింపబడ్డట్టు వినికిడి. గత 22 ఏండ్లకు సాలుకు 30 వేల పావలా సభ్యులవంతున 6,60,000 సభ్యులకు 165000 రూపాయలైనా కనీసము వసూలై యుండవలెను దొంగ మెంబర్లకు దొరమెంబర్లకు కలిపి. కొంతవరకైన మనము పార్టీ సమావేశాలలో ఆదారముగనున్న పద్ధతులను అనుసరించకపోతే మనపైన ప్రజలకు ఎట్లు విశ్వాసముంటుంది? మరల 60 వేల చందాను ఎట్లు యిస్తారు? 1946 కు మునుపు పోలీసులపడావుడివల్ల కాంగ్రెసు లెక్కపుస్తకాలు భద్రపరచేవనకులు లేకపోవుట కంతవ్యమైన పొరపాటే, దరిమిల్లా 1946-68 వరకు లెక్కలు, ఆస్తులు, మినిట్ పుస్తకాలు, వసూళ్ళ జమలు అంతర్ధానమైనవా అనే సంశయాన్ని కలిగించినట్లయితే మనకు తీరని మచ్చగా వుంటుంది. లెక్కపక్కల్లో అతి నిపుణులైన మేనకూరువారు ఈలోపాన్ని బుద్ధిపూర్వకంగా చేసివుంటారని నేను అనుకోనుకాని, జిల్లాకాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు ఇంతవరకు మిన్నకుండడం లేనిపోని అపోహలకు దారితీయవచ్చు! బహుశా మాజీ ప్రెసిడెంట్లవద్ద, కార్యదర్శులవద్ద వుండియుంటాయని అనుకుందామా?

నెల్లూరు — వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య.

—

ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజికొరవ)

రాబట్టుకోవాలని చూస్తున్నదట. కేరళసరే, ఇప్పటికే లాటరీరంగంలో దిగివున్నది. గుర్రప్పందేలుకూడా ప్రవేశపెట్టి డబ్బు గుంజాలని చూస్తున్నదట. కేరళ దరిత్ర మంత్రి థామస్‌గారు నరిగా- నడవని నూలుమిల్లు వొకదాన్ని నడుపుకోమని బి. డి. బిర్లాగార్ని ఆహ్వానించారట. కేరళ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వంకూడా చూడండి క్యాపిటలిస్టులపై ఎట్లా ప్రేమ వొలకబోస్తున్నదో?

రాష్ట్రాల్లో ఎలక్షన్లు

ఈ 1968 సంవత్సరం ఆఖరై 1969 వస్తున్నదంటే నాలుగు వుత్తరాది రాష్ట్రాల్లో మళ్ళీ జనరల్ ఎన్నికల వాతావరణం తాండవమాడబోతుంది. పశ్చిమబెంగాల్, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, పంజాబ్‌లలో మధ్యంతర ఎన్నికల కార్యక్రమాలకు తేదీలుకూడా అప్పుడే నిర్ణయమైపోయాయి. నాగాలాండ్‌లో కొత్తగా జనరల్ ఎలక్షన్లు కూడా జరగబోతున్నాయి.

జనవరి 8 తేది లోగా నామినేషన్ల దాఖలు; 9 తేది నామినేషన్ల పరిశీలన; 11 తేదిలోగా వుపసంహరణలు-ఫిబ్రవరి 9 తేది పశ్చిమ బెంగాల్, బీహార్, పంజాబ్‌లలోను; వుత్తరప్రదేశ్‌లో మాత్రం ఫిబ్రవరి 6, 7, 9, 20 తేదుల్లో పోలింగ్ జరుగుతుందట. ఇంకో రెండు నెల్లోగానే వీటి రాజకీయ భవిష్యత్తు ఏమిటో తేలిపోతుంది.

—

విద్యార్థి కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం

జిల్లా విద్యార్థి కాంగ్రెస్‌కు యీ క్రింది కార్యవర్గం ఎన్నుకోబడింది-

అధ్యక్షుడు: వి. రాధాకృష్ణారెడ్డి, ప్రధాన కార్యదర్శి: కె. రాజగోపాల్ (వి. ఆర్. కాలేజి), ఉపాధ్యక్షుడు: కె. హరినారాయణరెడ్డి (బిరవలూరు) కార్యదర్శి: కె. వెంకటరామరెడ్డి (కావలి), జాయింట్ సెక్రెటరీ: డి. నారాయణరెడ్డి (గూడూరు); సభ్యులు: ఎం. వెంకటేశ్వర్లు (కావలి), బి. ఎస్. కుమార్ (బిరవలూరు), వి. వెంకటకృష్ణారెడ్డి (గూడూరు),వి. ఇందిర-ఆర్. ఎస్. భారతి- వి. మునిసింధ (కావలమ్మ స్త్రీల కళాశాల).

లిస్టరు మాడల్ 6 H.P.
పెట్టరు మాడల్ 5 H.P.
(Government approved)
బుష, బాల్‌బేరింగు, ఇంజన్లు, పంపుసెట్లు, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు
మొదలగువాటికి
భవానీ ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్
రంగనాయకులపేట,
నెల్లూరు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ యాత్రా వారోత్సవాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్‌రాష్ట్రంలో యీ సంవత్సరం డిసెంబరు 24 తేదినుండి 31 తేదివరకు యాత్రా వారోత్సవాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సందర్భముగా నిర్వహింపబడే సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలు – బోటుషికార్లు మొదలైన కార్యక్రమాలు పర్యాటకులకు ఎంతో ఉల్లాసం కలిగిస్తాయి. జూబిలీ హాలులో యాత్రా విషయాల ప్రదర్శనం, నారాయణగూడలోని వై. ఎం. సి. ఎ. లో డాక్యుమెంటరి చిత్రాల ప్రదర్శనలు వుంటాయి. వివిధ దర్శనీయస్థలాల సందర్శనార్థం బస్సులు నడుపబడుతాయి. ప్రతి పౌరుడూ వినియోగించు కొనవలసిన మహత్తర అవకాశాలు యివి.

—: పూర్తి వివరాలకొరకు :—

రాష్ట్ర యాత్రిక సమాచార కేంద్రం–హైదరాబాదు

వారిని సంప్రదించండి.

ఫోన్ : 45701. (ఎక్స్‌టెన్షన్ : 30.)

నంద్యాల ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 309 of 1968.

మందికంటి వెంకటసుబ్బయ్య
సాకిన్ – నంద్యాల } —వాది.

(1) బత్తుల పెద్దగురవయ్య (2) చిన్న గురవయ్య (3) కొండయ్య (4) అంకయ్య సాకిన్ – చల్లారిపాలెం —ప్రతివాదులు.

20–10–66 తేదిగల ప్రామిసరినోటును పేరూరు రామకృష్ణయ్యతో వాది ట్రాంను వరు పొంది ప్రతివాదులపైన రు. 624/- రాకోరి దావా చేసియున్నాడు. నమను వాయిదా 16–1–69 తేదికి వేయబడినది. ఆక్షేపణలువున్నవారు ఆ తేదిన పై కోర్టు వారి యెదుట పగలు 11 గం॥కు హాజరై తెలుపుకోవలయును.

—ఇనుకపల్లి గురుమూర్తయ్య,
వాది అడ్వకేటు - నంద్యాల.

చింతలపూడి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 70 of 1968.

మోదుగ గోపాలం —వాది.
మోదుగ మహాలక్ష్మమ్మ వగైరా
... —ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరులో 5–వ ప్రతివాది మోదుగ సత్యనారాయణ హాజరునిమిత్తం 16–1–69 తేదికి వాయిదా అయివున్నది. వాయిదారోజున పగలు 10 గం॥కు సదరు 5–వ ప్రతివాది స్వయంగాగాని, అడ్వకేటు ద్వారాగాని పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై మనవి చేసుకోవలెను. లేనియెడల పరోక్షమందు విచారించి తీర్మానించడ మగునని తెలియజేయడమయినది.

—మోచర్ల వెంకట్రావు,
వాది అడ్వకేటు,
చింతలపూడి - పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

నర్సరావుపేట అడిషనల్ మునసబు పేం॥ వారి కోర్టులో

Sc. No. 377 of 1968.

నాగశైరు కృష్ణయ్య —వాది.
కనపర్తి మారయ్యలనువారికి—ప్రతివాది.

వాది అనేవారు సీపైన రూ. 393–04 లకు ప్రామిసరినోటును బట్టి సిమిద దావా తెచ్చినందున వ్యాజ్యములో చేరిన అన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము చెప్పగలందులకుగాను 21–1–69 తేదికి వాయిదా వేయబడినది. సదరు తేది పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై మీకుగల ఆక్షేపణలను తెలుపుకోవలెను.

—పి. దశరధరామయ్య–అడ్వకేటు.

తెనాలి ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

Bezwada D.M.C. O. S. 187/63.

E. P. No. 510 of 1967.

బత్తినపాటి వెంకటసుబ్బమ్మ—డి. హో.
పర్చూరు నాగేశ్వరరావు —జె. డెట్టరు.

డి. హో. తరపు దాఖలుచేసిన, వేలం కావలసిన ఆస్తివివరము:–

గుంటూరు డి. తెనాలి సబు డి. ఇలాకా, నంగం బాగర్లమూడి కాలాకు ప్రతివాది కాలాకు వేలము కావలసిన ఆస్తివివరం:- నంగంబాగర్లమూడి గ్రామము కాలాకు, ప్రతివాదికి హక్కు భుక్తములుగల డోర్ నె. 3/156 రు గల షుమారు 600 చ॥ గ॥ నివేశన స్థలం. ఇందులోని పెంకుటిల్లుకు హద్దులు:– [తూ] పర్చూరి అప్పయ్యగారి యిల్లు [ద] రాజవీధి [ప] పిరమావనేని శ్రీరాములుగారి యిల్లు [ఉ] కొసరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారి యిల్లు. ఈ హద్దుల మధ్య 600 చ. గ. నివేశనస్థలం. ఇందులోని పెంకుటియిల్లున్నూ, దానికి అమర్చియున్న తలుపులు, దర్వాజాలు, కిటికీలు యావత్తు కల్పసామాను, పెంకుటివ్వతో సహా. డి. హో. కిమ్మతు రూ. 1000/- అపినా కిమ్మతు రూ. 1500/-

వేలము వాయిదా 6-1-69 తేది.

—కోటంరాజు కృష్ణారావుపంతులు,
డి. హో. అడ్వకేటు - తెనాలి.

కొత్త జిల్లా స్వరూపం

(3 వ పేజీ తరువాయి)

నడిచేవ్వడు లేకుండా యీ క్రొత్తజిల్లా నిర్మాణమవుతుందనీ,గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలుజిల్లాల ప్రాంతాలకే పరిమితమౌతుందనీ; లోగడనుండి ఆలోచనలో వున్న శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాల విభజన, తెలంగాణా ప్రాంతము జిల్లాల పునర్వ్యవస్థీకరణ వెనుకబడిపోయి నవంబరు 1968 శాసనసభలో ప్రకటన ఇచ్చిగింది గవర్నరు ప్రారంభోపన్యాసం ద్వారా! కాని యీ ఏర్పాట్లు, విషయసేకరణ వగైరా కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం రివిన్యూబోర్డు ద్వారా యీ మూడుజిల్లాల కలెక్టర్లను రిపోర్టు కోరింది. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు శాసనసభా కాలంలోనే యీజిల్లాల శాసనసభ్యులను, ముఖ్యలను తేనీటివిందుకు ఆహ్వానించి యీకొత్త జిల్లా స్వరూపం విషయం చర్చించారు. మార్కాపురం శాసనసభ్యుడు శ్రీ వెంగయ్యగారు; చీరాల, బాపట్ల శాసనసభ్యులు శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య, కోన ప్రభాకర రావుగారలు యీ ప్రతిపాదనకు మాత్రమే గాకుండా అసలు జిల్లా పునర్నిర్మాణం అధిక వ్యయంతో కూడుకొన్నది గాన యిప్పుడు అసలే వద్దనీ, అట్లా చేయతలంచితే అన్నిజిల్లాల పునర్వ్యవస్థీకరణ చేపట్టమని సూచించారు.

కొందరు చేర్పులు, మార్పులుసూచిస్తూ, జిల్లా కేంద్రము పొదిలిలో ఏర్పాటు చేయమని సలహాయిచ్చారు. హెచ్చుమంది వ్యక్తుల ప్రాబల్యంకొరకు జిల్లా హద్దులు నిర్ణయించవద్దనీ, ఫిర్కాలను ప్రాతిపదికగా తీసుకోవాలనీ, గ్రామాలను చీల్చరాదని సూచనలిచ్చారు. సమావేశానికి హాజరైన మంత్రి చెంచురామానాయుడుగారు ఏమిచెప్పక మౌనవ్రత మవలంబించారు. కర్నూలు జిల్లా ప్రముఖులు, ప్రస్తుత శాసనమండలి ఛైర్మను శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డిగారు యిది పార్టీ సమావేశం గనుక తాను రావడం సమంజసం కాదని అనలేరాలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు యివన్నీ సావకాశంగా విని "జిల్లా ఏర్పాటుచేయడం ఖాయం. ఆ విషయంలో చర్చలనవసరం; యిక ఏయే ప్రాంతాలు చేర్చితే మంచిదో సలహాయివ్వండి. డబ్బు ఎంత ఖర్చులగుననేది నాకువదలిపెట్టండి. ప్రజాసౌకర్యంకొరకు ఎట్లానో ఆర్థిక సర్దుబాట్లు చేసుకుందా"మని చల్లగా చెప్పారు. అందరూ కుయ్‌కయ్‌మనకుండా వచ్చేశారు.

> ### కొత్త జిల్లాకు పొదిలి కేంద్రం!
>
> కాకపోయినా పరవాలేదు కాని, క్రొత్త జిల్లాకు పొదిలి కేంద్రం కావాలనే మాటైనా అని పించుకున్నది పొదిలి! మొన్న క్రొత్తజిల్లా ఏర్పాటు విషయంలో అభిప్రాయాలు తెలిసికోవడం కోసం ముఖ్యమంత్రి మూడు జిల్లాల శాసనసభ్యులను సమావేశపరచినపుడు, పూల సుబ్బయ్యగారు ఈ క్రొత్తజిల్లాకు మధ్యగావుండే పొదిలి కేంద్రం కావాలని సూచించారు. పొదిలి శాసనసభ్యుడు శ్రీ నారాయణ స్వామికి ఆ ఆలోచనే వచ్చినట్లు లేదు. అసాధ్యము, అనహజమైన కోర్కెలు కోరడం నెల్లూరు జిల్లా వారికి చేతగాదుగదా!
>
> వింతో, ఈ కొత్తజిలావచ్చి, నెల్లూరు జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలు అందులోకి పోతాయంటే, మనసు హెప్పుడంలేదు.

ఇక ప్రభుత్వానికి రివిన్యూబోర్డువారు ఆయా జిల్లాల కలెక్టర్లనుండి సేకరించిన సమాచారాన్నిబట్టి క్రొత్తజిల్లా స్వరూపము యీ విధంగా వుండాలని సూచించినట్లు తెలుస్తున్నది. కాని దీనిలో కొంత నిగూఢ రహస్యమున్నదంటారు. యీ ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వమే బోర్డుకిచ్చి విషయ సేకరణ మాత్రమే పంపమని కోరిందని వదంతి. ఏదిఎలావున్నా విశ్వసనీయంగా తెలిసిన సమాచారమిది–

కొత్తజిల్లా స్వరూపము

తాలూకా	విస్తీర్ణము		జనాభా	ఫిర్కాలు	గ్రామాలు
1. దర్శి (వినుకొండ తాలూకాలోని వినుగపాళెం ఫిర్కా కలుపుకొని)	675	చ. మై.	149940	7	189
2. పొదిలి	664	,,	104440	5	121
3. కనిగిరి	1000	,,	170885	7	204
4. కందుకూరు(ఉలవపాడు, గుడ్లూరు ఫిర్కాలుమినహా)	585	,,	175164	5	146
5. మార్కాపురం	1366	,,	156825	6	117
6. గిద్దలూరు	1048	,,	180960	6	104
7. ఒంగోలు (అద్దంకి సబ్ తాలూకాలోని అద్దంకి, మేదరమిట్ల, దుద్దుకూరు ఫిర్కాలు మినహా)	618	,,	268958	6	105
8. అద్దంకి (కొత్త తాలూకా నిర్మాణం అద్దంకి, మేదరమెట్ల, దుద్దుకూరు ఫిర్కాలున్న నర్సారావుపేట తా॥ లోని కొమ్మాలపాడు మార్టూరు ఫిర్కాలు)	385	,,	200763	5	103
9. బాపట్ల (కొత్త తాలూకా నిర్మాణం. –పొన్నూరు సబ్ తాలూకాతప్ప)	519	,,	363398	5	83
మొత్తం తాలూకాలు 9.	6760	,,	1771333	52	1122

కొత్తగా మినహాయించబడిన ఫిర్కాలు

ఫిర్కాలు	జనాభా	గ్రామాలు
వినుగపాళెం ఫిర్కా (వినుకొండనుండి)	24028	–
ఉలవపాడు, గుడ్లూరు (కందుకూరు తా॥)	57682	34
కొమ్మాలపాడు, మార్టూరు ఫిర్కాలు (నర్సారావుపేట తాలూకా)	81271	–

జిల్లా కేంద్రం

జిల్లా కేంద్రము హెచ్చుమందినోట ఒంగోలు వుంటుందని అంటున్నారు. కాని ముఖ్యమంత్రిగారు యిదమిద్ధంగా యిప్పటి కేదనేది స్థలనిర్ణయంచేసి చెప్పడంలేదు. కాని ఒంగోలు అభివృద్ధి చెందిన స్థలమని, బ్రాడుగేజి రైల్వేలైను, ట్రంకురోడ్డు, సారవంతమైన వర్జీనియా పొగాకు భూములు, రాబోవు నాగార్జునసాగరు జలాలవల్ల ఎక్కువభాగం నీటిసాగుక్రిందకు వచ్చుననియూ, రాష్ట్రప్రభుత్వంచే శిఫారసు చేయబడిన ఒంగోలు– నర్సారావుపేట–హైద్రాబాద్ రైలుమార్గంవల్లను, కొత్తపట్నం, ఊతముక్కల, చినగంజాం వగైరా రేవుస్థలాలవల్లనూ ఒంగోలు ముఖ్య పట్నం కావచ్చునంటారు. ఇప్పుడు క్రొత్తగా సూచించబడిన ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే పొదిలి కేంద్రముగా వుండవచ్చు.

ఇతర తాలూకాలనుండి కలపబడే క్రొత్త ఫిర్కాలలోగాని, తీసివేసేవాటిలోగాని కందుకూరు తాలూకా అంతటిని వకటిగా వుంచుట మంచిది. వినుకొండనుండి తీసే వినుగపాళెం ఫిర్కాకుబదులు అయినవోలు ఫిర్కా దర్శికి కలిపితే అన్ని విధాల వసతిగా, అందుబాటుగావుండును. ఏదిఏమైనా స్థానిక పరిస్థితులు, వాతావరణం, రాకపోకల సౌకర్యాలదృష్ట్యా ఫిర్కాల మార్పులు, చేర్పులు జరిగితే మంచిదేకాని, జిల్లా నిర్మాణం ఆలస్యం చేయడం మంచిదికాదు.

—

> ### కందుకూరు పోగా నెల్లూరు జి. ప. లో 33 స్థానాలు?
>
> కందుకూరు డివిజన్ కొత్త జిల్లాకుపోగా మిగిలే ప్రాంతాలలో నెల్లూరుజిల్లాపరిషత్తులో 33 స్థానాలు వుండగలవని; ఈ 33 లో జిల్లాలోని మూడు గ్రూపులకు– ఆంటే, సంజీవరెడ్డి, చంద్రశేఖర రెడ్డి, నాయుడు గారి వర్గీయులకు– సమానంగా రావచ్చునని సంజీవరెడ్డి బృందం అంచనా అని ఒకవార్త. మొన్న మంత్రుల మేళా సందర్భంలో ఈ ప్రస్తావన ఎక్కడో వచ్చినట్లుంది.

వారం.....వారం

(3 వ పేజీ తరువాయి)

హరిస్తున్నారు. రాజకీయమంటే అదే!

' ' '

దేశరక్షణ తర్వాత ముఖ్యమైనది మన రాజ్యాంగరక్షణ. రాజ్యాంగంలోని ముఖ్యాంశాలు మూడు: ప్రజలు– పార్లమెంట్ - సుప్రీంకోర్టు. ప్రజలు సర్వాధికారులు. పౌరస్వత్వాలు అందరికీ వుండవలసినవే. ఈరెంటికోసమై పార్లమెంటు– సుప్రీంకోర్టులు వ్యవహరిస్తూ వుంటవి.

కాని ఇప్పుడు సుప్రీంకోర్టుకు పార్లమెంటుకు తగాదా వచ్చేట్లున్నది. అట్టి కలహనివారణ చేసేందుకై విశ్వప్రయత్నం జరుగుతున్నది. పెద్దలు, చిన్నలు ఏవేవో అంటున్నారుగాని ఎవరికీ ఏమీ తోచడం లేదు.

ఆంగ్లసీమలో పూర్వం రాజుకు – పార్లమెంటుకు ఒకపర్యాయం తగాదావచ్చింది. ప్రజలకు పార్లమెంట్ ప్రతినిధిగనక ప్రజలపేరిట పోరాడి రాజును దింపిన్నది. ఆరాజు శిరస్సు మెడపైనుండి క్రిందపడింది. ఆ తర్వాత పార్లమెంటరీ విధానం అమలు జరిగింది. ఒక పరిమితిలో రాజు వ్యవహరిస్తూ పార్లమెంటుకూ, ప్రభుత్వానికీ సాయపడుతూ వుండడం పరిపాటి అయిపోయినది.

ఇక్కడ మనకు వచ్చిన తగాదా అట్టిది గాదు. ప్రజలకుగల పౌరస్వత్వాలను సవరించదలచితే, రాజ్యాంగంలో అట్టి సవరణనుప్రజలుగాక ప్రజల ప్రతినిధియైన పార్లమెంట్ చేయవచ్చునా? సుప్రీంకోర్టు ప్రజలందరికీ తప్పక చెందవలసిన పౌరస్వత్వాలపై వచ్చిన ఒక అభియోగంతో ఆ స్వత్వాలపరంగా తీర్పుచెబితే, ఆతీర్పు వలన దిక్కుతోచకుండా పార్లమెంట్ రాజ్యాంగాన్ని సవరించగలదా? నథ్‌పాయ్ బిల్లుద్వారా చర్చకు ఇవన్నీ వచ్చినవి.

ఇంతకుముందొకసారి హైకోర్టుకు–శాసనసభకు, సుప్రీంకోర్టుకు – పార్లమెంటుకు మధ్య జరుగుతుండేదే ఒకటివచ్చింది. ఒకసారుణ్ణి శాసనసభ లేక పార్లమెంట్ శిక్షిస్తే, దానిమీద కోర్టువారికి అపీల్ వున్నదా అనే అంశానికి సంబంధించిన పేచీ అది. పెద్ద తర్జన భర్జన జరిగిన తర్వాత ఆ గొడవ సర్దు మణిగింది.

ఇప్పటి పేచీకూడా అంతే కాబోతుంది. సామవర్గాలన్నీ నథ్‌పాయ్ బిల్లును సమర్థించలేకున్నవి. కాంగ్రెస్ పార్టీలో అభిప్రాయభేదం వచ్చింది– ప్రభుత్వం బిల్లుకు అనుకూలమని మొదటినుంచీ అందరికీ తెలిసినదే!

' ' '

రాజ్యాంగం తర్వాత దేశానికి ముఖ్యమైనది వృద్ధికివచ్చే యువజనమండలి. విద్యాభ్యాసం పూర్తిగాకమునుపే, దేశమంతటా, వీరు ఏదో ఒకరకంగా దిక్కుతోచకపోతున్నారు. ఉన్నత విద్య బోధించే ఏ సంస్థలోనూ శాంతివున్నట్లు కన్పించదు. వీటికి స్థానికమైన కారణాలు వున్నా, దేశం మొత్తంమీద విద్యార్థులు అతి స్వల్పమైన కారణాలకై విజృంభించి పోతున్నారంటే, దీనికి మూలకారణం మనకు తెలియనిది ఏదో ఒకటి వుండి తీరవలెను.

విద్యమీద శ్రద్ధగల చదువరి అతి జాగ్రత్తగా వుంటాడు. విద్యమీద వినుగు అతడికి లేక అమెకు ఎందుకు రావలెను? పూర్వంలో కంటె ప్రస్తుతం పాఠ్యాంశాలు ఎక్కువైనవి; బోధనాప్రమాణం తక్కువైనది; రాజకీయ చైతన్యాన్ని యువజనులందు విపరీతంగా మనం కలిగిస్తున్నాం; పెద్దలనుచూచి పిల్లలు నిగ్రహాన్ని నేర్చుకోవడంలేదు; ప్రథమంగా విద్యాభ్యాసం మా కర్తవ్యం అనిచెప్పే నాయకులసంఖ్య చాల తరిగిపోయింది.

దేశం మొత్తంమీద మరొక పెద్ద ఉద్యమం వచ్చి విద్యార్థులను సవరించక పోతే, ఇక విద్యాసంస్థ లేవీ పనిచేయలేవు. విద్యాశాఖ, విశ్వవిద్యాలయ, కళాశాలల, హైస్కూళ్ల పెద్దలు–అధ్యాపకులు, తలిదండ్రులు, విద్యార్థి సంఘాలు అన్నీ కలిస్తేగాని సవరింపు జరగదు.

' ' '

ఏనో బాకీ సమక్షంలో అలహాబాద్ విద్యార్థులు కొందరు శాంతిస్థాపనకై ఉద్యమించడం విశేషం.

నాగ్జాల్‌బారీ దురంతాలు దేశమంతటా జరుగుతున్నా, వాటిని అణచవలెనని మార్క్సిస్టులు అనకపోవడం, వాటిలోని ముద్దాయిలకు లీగల్ సాయం చేయడానికి రైటిస్టులు పూనుకోవడంమాని, మొత్తం ఈ కమ్యూనిస్టు బావుటలన్నింటినీ నిషేధించవలసిందని రాజాజీ వంటివారు కోరేవరకు పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ అవరాధమును చూచుకుని, మొదట నాగ్జాల్‌బారీ దురంతాలను అణచడానికి శాసనావళిని ప్రత్యేకంగా తేవడానికి చవాన్ పూనుకుంటున్నాడు; ఇందులో జనసంఘం, స్వతంత్ర, ఎస్. ఎస్. పి. పక్షాలు అనుకూలించవచ్చును. కేవలం కమ్యూనిస్టు పక్షాలు తప్ప మిగిలినవారంతా అనుకూలించేట్లు చేసుకోవలెనని గృహమంత్రి సంకల్పం. నిరైతే మార్క్సిస్టుల కొట్నం లక్ష్యమైనా సంతోషమే.

—

చిత్ర జగత్

*** మా మద్రాసు సినీవిలేఖరి ***

★ సెన్సార్ కత్తెరకు పదును పెడ్తారట. అసభ్యతలను కట్‌చేస్తారట!
★ పద్మశ్రీ-రాజనాల చెడుగుడు- సినీజనం ఏదిచేసినా గొప్పే!
★ జోహార్ ముద్దుల చిత్రంపై పార్లమెంటులో గుద్దులాట
★ నాగిరెడ్డిగారి కుమారుని పెండ్లికి 25 వేలమంది ఆహూతులు!

కత్తెరబాగా పదును పెట్టాలి:

దేశీయచిత్రాలు మరీ నాటుగా తయారవుతున్నాయని, అనాగరిక సంస్కృతికి ప్రతిబింబాలవుతున్నాయని విమర్శకులు, పత్రికలేకాదు ఇటీవల ప్రేక్షకులు, అడవాసు కూడా గొడవ పెడుతున్నారు. పరమ సెక్సుచిత్రాలలో దారుణంగా పరమ దోకుగా, దోకుగా నటించే సినీనాయకులుగూడా వేదికలెక్కి సెక్సు వ్యతిరేక ప్రసంగాలుచేసి చప్పట్లు కొట్టించుకుంటున్నారు ధనా ధనా. ఆ విషయం ప్రభుత్వం చెవుల పడ్డది. సెన్సార్ నిబంధనలు కట్టుదిట్టం చేయాలని, కత్తెరను బాగా పదునువట్టి ఉపయోగించాలనీ ఒక నిర్ణయం చేయవలసి వచ్చింది.

అయిదు సంవత్సరాలుగా మద్రాసు కేంద్రంలో సెన్సార్ అయిన చిత్రాలకు కత్తెరభయం పొర్తిగా లేకుండాపోయింది కారణాలు వివైవాగానీయండి. సెన్సార్ అధికారుల బోలిగుండెలో, బరువు జేబులో మనకు తెలియదు. జరిగింది అదే. అవినీతి నిరోధక సంఘం కత్తులు నూరినా, దర్యాప్తు జరిపినా రహస్యాలు బయట పడవుమరి. ఇచ్చినవారు యిష్టపడే యిస్తారు, పుచ్చుకునేవారు మూడో చేతి మీదగా పుచ్చుకుంటారు!

మద్రాసులో మూడురోజులపాటు సెన్సార్‌బోర్డు సమావేశాలు జరిగాయి. సెన్సార్ కత్తెరకు గట్టిగా పనిచెప్పాలని నిర్ణయించారు. అసభ్యదృశ్యాలు, ప్రేమ సన్నివేశాలలో జుగుప్సాకర చేష్టలు, పాటలలో, మాటలలో కవులు, రచయితలు పైత్యం ప్రకోపించి వాడే ద్వంద్వార్థ ప్రయోగాలు పూర్తిగా కట్ చేయాలని, ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్ చెప్పారు. వారొక సభ్యుడు. ఇటీవల పార్లమెంటు, ప్రజలు సినీ అసభ్యాన్ని గుర్తించి, గర్హించారని ఆయన అన్నారు. ఈ సమావేశాలకు సెన్సార్‌బోర్డు ఛైర్మన్ ఎం. వి. దేశాయ్ అధ్యక్షత వహించారు. ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్, బి. ఆర్. చోప్రా, బి. ఎన్. సర్కార్ మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా కేంద్రాలకు ప్రతినిధులు.

శ్రీమతి వీణా దుగ్గల్, శ్రీమతి ఎం. వజల్లా, బి. ఆర్. అగర్‌వాలా, ప్రితాప్ రావల్, బి. కె. నంది (కలకత్తా సెన్సార్ అధికారి), ఎస్. సుందరరాజన్ (మద్రాసు సెన్సార్ అధికారి) ఈ చర్చలలో పాల్గొన్నారు.

రామారావు-రాజనాల కబాడీ పోటీలు

మన తెలుగు చిత్రాలలో, సినీనాయకులు ఏది చేసినా గొప్పే... "మేమేది చేస్తే అదే మన కార్యం" అన్న ధోరణి అది. కాకపోతే మన నటశేఖరులు, చిన్న విషయాలు కూడా పెద్దగా చేయగలరు.. ఉదాహరణకు 60 ఏళ్ళు వచ్చినవాడు కూడా 16 ఏళ్ళ అమ్మాయిని లవ్వాడగలడు. చక్కగా జిన్ను పుస్తకాలు పట్టుకుని కాలేజీకి, అవసరమైతే ఎలిమెంటరీ స్కూల్‌కికూడా వెళ్ళగలడు... దూదుంపుల్ల ఆట, గోలికాయల ఆట ఆడగలడు. సినిమా నాయకులకు సరదా పుట్టాలేగానీ చెయ్యలేదీ, చెయ్యకూడనిదీలేదు. దానికి శరీరము, వయస్సు అడ్డురాదు. మనస్సు నవయవ్వనంగా వుంటుంది గదా! దానికి వయస్సేమిటి?

డి. వి. ఎస్. రాజుగారు ఒక సినిమా తీస్తున్నారు. డి. వి. ఎస్. ప్రొడక్షన్స్ అంటే ఎన్. టి. ఆర్. హీరో చిత్రం అనే అర్థం... అందులో రామారావుగారు కబాడీ ఆడతారు. ఒక జట్టు ఆటగాండ్రకు పద్మశ్రీగారు నాయకత్వం వహిస్తారు. మరొక జట్టుకు రాజనాల నాయకత్వం వహిస్తారు... చివరకు గెలిచేది ఎన్. టి. ఆర్. అని మీకూ తెలుసు. మరోలా జరిగితే అది తెలుగుబొమ్మకాదు.

ఈ చిత్రంలో దేవిక, జయలలిత, రాజబాబు, ప్రభాకరరెడ్డి, రావికొండలరావు, అల్లురామలింగయ్య, హేమలత, వగైరా జిలగం వున్నది... టి. కృష్ణమూర్తి రచన, నారాయణరెడ్డి, కొసరాజు పాటలు వ్రాయగా టి. వి. రాజు సంగీతం యిస్తున్నారు. ఎస్. ఎస్. లాల్ కెమెరా.. చిత్ర సారథి విశలాదార్య.

ముద్దులపై గుద్దులాట

ఆక్కడెవరో 'వాత్స్యాయన కామసూత్ర' చిత్రంగా తీస్తున్నారట. మరో చోట నాటకంగా వ్రాశారట. అందులో మొదటి ప్రకరణాలు చుంబనాలు...... నఖక్షతాలు, దంతక్షతాలు... వగైరా సామగ్రితో బి. ఎస్. జోహార్ ఒకచిత్రం తీస్తున్నారు. ఈ చిత్రంలో నటించడానికి అమ్మాయిలు, అబ్బాయిలు కొన్నివేల మంది ముందుకు వచ్చినా, అందులో కొందరు కళావంతులనే -సారీ, కళాకారులనే జోహార్ ఎన్నికచేశారు.

"అబ్బో ముద్దులే...... అమ్మో ముద్దులా" అన్నారు మనపెద్దలు, అంతే పార్లమెంటులో మన ప్రతినిధులు... ఓం ప్రకాశ్,త్యాగి, రాంగోపాల్ సల్వాతే, నిలబడి అడక్కపోయినా, నిలబడే ప్రశ్నించారు. కనక, మంత్రి షా 'నేను ఆ సంగతి పత్రికలలో నే చదివాను' అన్నారు.

ఆ 'చుంబన' చిత్రాన్ని ప్రదర్శిస్తే ప్రజలు నైతికంగా దిగజారిపోతారేమోనని పెద్దలు అనుమానం బయటపెట్టారు- (ఇప్పటికి నైతికంగా ప్రజలు...పాలకులు ...ఎగ్రరాకి, పైమెట్టులో వున్నట్లు!)... ఆ చిత్రం ఇంకా ప్రభుత్వందృష్టికి రాలేదని, చిత్రం తీయడానికి ముందు ఎవరూ ప్రభుత్వం అనుమతితీసుకోనవసరంలేదని, ప్రదర్శనకుముందు సెన్సార్ చేయించుకుని, ప్రభుత్వముద్ర వేయించుకోవాలని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇంతకీ ఆ చిత్రానికి అనుమతి యిస్తారా, లేదా? పిల్లలు మాత్రం చూడకూడదంటారా? లేక రహస్య ప్రదర్శనలకు అనుమతిస్తారా?

మద్రాసుకు టెలివిజన్

త్వరలో మద్రాసుకు టెలివిజన్ రాబోతున్నది. ఇటీవలంమౌంట్‌రోడ్‌లో ఒకస్థలం, సెయింట్ థామస్‌మౌంట్‌వద్ద ఒక స్థలం చూదారు. పల్లావరం, థామస్ మౌంట్ ప్రాంతంలోనే టి. వి. స్టేషన్ నెలకొల్పవచ్చు.

కేంద్రమంత్రి కె. కె. షా, రాష్ట్ర సమాచారమంత్రిణి సత్యవాణీముత్తు గత ఆదివారంనాడు ఈ స్థలాలు చూదారు. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏస్థలం యిస్తే, అక్కడ టి. వి. స్టూడియో నెలకొల్పడం జరుగుతుంది. ఒక వందమైళ్ళ వరకూ యీ టి. వి. కనిపిస్తుంది. ఎందరు టి. వి. సెట్లను కొనగలరన్నదే ప్రధాన సమస్య.

25 వేలమంది అతిథులు

'రాజు తలచుకొంటేదెబ్బలకు కొదవా' అంటారు. ఇప్పుడు రాజులు లేరుగనక దెబ్బలగొడవలేదు. సినీ సామ్రాజ్యంలో మకుటంలేని మహారాజు నాగిరెడ్డి. ఆయన ఏదిచేసినా ఆర్టిస్టిక్‌గా, ఆర్భాటంగా చేస్తారు. ఆయన చిన్నకుమారుని పెళ్ళికి 25 వేలమంది వచ్చారంటే పించెప్పాలి. మద్రాసులో నాలుగురోజులపాటు ఏ కారు చూచినా విజయగార్డెన్సు ముద్రతోనే వున్నాయి. వాహినీ స్టూడియో, విజయా ప్రొడక్షన్స్, ప్రసాద్ ప్రాసెస్, బి. ఎన్. కె. ప్రెస్, విజయచిత్ర, బొమ్మైచందమామ-ఇవి అన్నీ నాగిరెడ్డిగారివే. వీటి సిబ్బందికి చేతినిండాపని.

ప్రశ్నోత్తరావళి * * * * * * *

సోమరాజుపల్లి శాఖవరం

ప్ర: పేలవమైన భావాలతో, సన్నగిల్లిన సాహిత్యంతో ముమ్మరంగా వెలువడుతున్న నేటి సినిమాపాటలనువింటుంటే, ఆవిఏవరైనా వ్రాయవచ్చుననిపిస్తోంది.

జ: నిజమే! కాని వ్రాయించుకునేవారేరీ? నారాయణరెడ్డిగారికి ఎస్. టి. రామారావుగారి అండ, దాశరథిగారికి నాగేశ్వరరావుగారి అండవుంది... కొసరాజుగార్ని 'మా వాడు' అనుకునేవారున్నారు. అలాటి 'చేయూత' లేకుండా ఎంత శక్తి, సామర్థ్యంవున్నా ప్రయోజనంలేదు. భారెంతచేసినా ఎవరూ ముందుకురారు. దాశనైతే నువ్వు కాకా పట్టి పైకిరావయ్యా అంటారు.

డి. చలపతిరావు కావలి

ప్ర: సినిమా ఛాన్స్ అనేది గడ్డిపాన్పులాటిదా, పూలపాన్పులాటిదా?

జ: పిలిచిన్నడున సీతిపూవువంటిది.

మొహిదీన్‌బాషా కందుకూరు

ప్ర: కొత్తహీరోలలో ఎక్కువ అభివృద్ధిలో వున్నది ఎవరండీ?

జ: అక్షరాల 'కృష్ణ'...మిగతవారు ఇంకా బాగా స్థిరపడలేదు.

ఇ. సులోచనారాణి కావలి

ప్ర: ప్రతిసంవత్సరం నాగేశ్వరరావుగారు ఏదో ఒక ప్రభుత్వబహుమతి అందుకుంటూనే వుంటారు... రామారావుగారికి రావు ఎందుకని?

జ: నాగేశ్వరరావు పేరుకోసం కృషిచేస్తాడు, రామారావు డబ్బుకోసం శ్రమచేస్తాడు.

> **ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా**
>
> ★
>
> Zamin Ryot - Cinema Correspondent,
> 12 B-Subba Reddy St.,
> MADRAS-33.

జానకిరామయ్య సూళ్ళూరుపేట

ప్ర: 'కనులను కలిపి - కలత నిలిపి' అనే పాట ఎవరిపై చిత్రీకరించారు?

జ: కనులు కలపడంవరే... కలత నిలపడం ఏమిటి... అంత పేలవమైన పాట రాసిందెవరు?

బాలగురవారెడ్డి ఏంజమూరు

ప్ర: మంచి మనస్సులేని హృదయం ఎందుకు?

జ: మంచి మనస్సువున్నా లేకున్నా, ప్రతివారి హృదయంలోను కొందరు కొరకుడుతూనే వుంటారు. కాదా?

ఎం. సుబ్బరామరెడ్డి అల్లూరి

ప్ర: సుందరలాల్ నహతాగారి 'స్వయం నియమనం' వల్ల అభిప్రాయభేదాలు సమసిపోతాయా?

జ: అది సాధ్యమా? అసలు డిసిప్లిన్ లేని చోట సెల్ఫ్‌డిసిప్లిన్ ఎట్లాచెప్పండి ?

లక్ష్మణరాజుపూనాగుంటపాళెం

ప్ర: మానవునకు కష్టమెప్పుడు, సుఖమెప్పుడు- మంచి జవాబివ్వండి.

జ: పుట్టినపుడు కష్టం... చచ్చినపుడు సుఖం... చాలా!

ఎ. మల్లేశ్వరి మినగల్లు

ప్ర: నేను ప్రతి శుక్రవారం పోస్టాఫీసుకు పోతుంటాను, కారణం...?

జ: 'జమీన్‌రైతు' కోసమని అనుకోమనా మీ భావం?

టి. ఏ. సుబ్రహ్మణ్యం నెల్లూరు

ప్ర: ఈ సారి మావూరు వచ్చినపుడు మా ఆతిథ్యం స్వీకరిస్తారా?

జ: వచ్చినపుడుగదా!

జి. టి. రెడ్డి మహమ్మదాపురం

ప్ర: కష్టములు వచ్చినపుడు మనిషి దేవుని స్మరిస్తాడు... కారణం...?

జ: ఆ దేవునిలో తన కష్టాలు తొలిగించే దివ్యశక్తి ఉన్నదనే నమ్మకవల్లనే...

పాఠకులకు

సమాధానాలకోసం వచ్చే ప్రశ్నలలో కొన్ని వరమచెత్తగాను, కొన్ని చిత్రరంగానికి సంబంధించనివిగాను, కొన్ని అసభ్యమైనవిగాను వుంటున్నవి. ప్రశ్నలను చిత్రరంగానికి పరిమితంచేసి, జిజ్ఞాసాపూర్వకంగా వుంచమని పాఠకులను కోరుతున్నాము. —సం.

మిద్దెయిల్లు అమ్మబడును

నెల్లూరు టిన్ఫర్‌హాలు ఎదుట వీధిలో ప్రస్తుతము అకిటర్లు ఎ. దశరథరామిరెడ్డి అండ్ కంపెనీవారు వుంటున్న మిద్దెయిల్లు అమ్మబడును.

వివరములకు:-

Advt. Box No. 169,
Zamin Ryot - NELLORE.

నెల్లూరు సబ్ జడ్జివారి కోర్టులో

O. S. No. 50 of 1913.

(ఏ. యస్. పేట) దర్గామసీదు ఎస్టేటుస్కీము:-

అనుమసముద్రంపేట దర్గా సజ్జాదానషీన్ ఉద్యోగవిషయమై ప్రకటన:-

(1) అనుమసముద్రముపేట దర్గాలో వర్మనెంటు సజ్జాదానషీనుగా నియమించుటకై అర్జీలు నెల్లూరు సబ్ జడ్జివారికి 16-1-1969 తేదిలోగా పంపుకొనవలెను.

(2) సాధ్యమైనంతవరకు సజ్జాదానషీన్ 2-వ సజ్జాదానషీన్ అయిన గులామ్ నక్షబాద్‌సాహెబు యొక్క మగసంతతి వరంపరకు చెందినవారుగా వుండవలెను.

(3) ఈ క్రిందివారు సజ్జాదానషీన్ స్థానమునకు అర్హులుకారు.

(a) మైనరుగా ఉండినను.

(b) అనైతికమైన నేరములందు శిక్షింపబడి యుండినను, ఈ పదవినుండిగాని, మరి ఏ యితర ఇదేవిధమైన అధికార పదవినుండిగాని, దుర్గుణము కారణముగాగాని సరియైన కోర్టువారిచే తొలగింపబడి యుండినను,

(c) ధనహీనుడుగాని, నివర్తింపబడని దివాలాదారుగాని,

(d) పిచ్చివాడు లేక బుద్ధిహీనుడు లేక సంపూర్ణమైన గుడ్డివాడుగాని, సంపూర్ణమైన చెవిటివాడుగాని దైనందిన కార్యక్రమముల యందు పాల్గొనలేనంతటి ముదిరిన కుష్టు లేక పక్షవాతంగలవాడు, త్రాగుడు అలవాటైనవాడు లేక కోర్టువారి అభిప్రాయములో సంస్థయొక్క కార్యక్రమముల భంగకరము చేయునంతటి గుణహీనుడు.

16-1-69 తేదితర్వాత దాఖలుకాబడు అర్జీలు నిరాకరించబడును. అర్జీదారులందరు మరి ఏ ఇతర నోటీసుతో నిమిత్తం లేకుండ 19-1-1969 తేదిన నెల్లూరు సబ్ జడ్జివారి కోర్టులో హాజరుకావలయును.

—ఎస్. ఎం. అబ్బాస్‌రజాజాయిదీ,
సబార్డినేట్‌జడ్జి, నెల్లూరు.

బందరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 105 of 1968.

రాళ్ళబండి వెంకటరామకృష్ణశాస్త్రి-వాది.

(1) చెన్నూరి వెంకటరామారావు, డోరు నె. 2/192 రు, రోడ్ నె. 9 రు, ఆదిత్యపూర్ - జెమ్‌షెడ్‌పూర్ (2) చెన్నూరి వెంకటరమణమ్మ, 2/192, రోడ్ నె. 9 రు ఆదిత్యపూర్ - జెమ్‌షెడ్‌పూర్ (4) వసంతరావు కనకదుర్గ wife of అంజనేయులు ఇంటి నె. 13 రు, పువాయిరోడ్డు, కదమ్ పోస్టు - జెమ్‌షెడ్‌పూర్ (5) చెన్నూరి కమల - హైదరాబాద్ - నర్సింహోమ్, మలక్‌పేట - హైదరాబాద్ (ఆ. ప్ర.) (6) చెన్నూరి వేణివరోజిని డోరు నె. 2/192, రోడ్ నె. 9 రు, ఆదిత్యపూరు, జెమ్‌షెడ్‌పూరు - 1, 5, 6 తండ్రి, 2-వ వారికి భర్త చెన్నూరి అనంతపద్మనాభ సూర్యనారాయణ —ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరులో పై ప్రతివాదులకు దావా నోటీసులు కొరకు 25-1-1969 తేదికి వాయిదా యున్నది. గాన సదరు తేదిన పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై ఏమైనా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల చెప్పుకోవలెను. లేనియెడల యక్సపార్టి చెయ్యబడుదురు.

—రాళ్ళబండి వెంకటరామకృష్ణశాస్త్రి,
వాది.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 15-00.
6 మాసములకు	రు. 8-00.
విడిప్రతి	0-30 పై.

కందుకూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. 45 of 68. O. S. 29 of 67.

కొమ్మాలపాటి యానాదినాయుడు

—డిక్రీహోల్డరు - (వాది.)

మోటుపల్లి యానాది వగైరాలు

—ప్రతివాద్లు - (జె. డెట్టర్సు)

వేలం ప్రకటన:—

ఈ నెంబరు డిక్రీకాకి ఖర్చులు రాబట్టు కొనుటకుగాను ప్రతివాదుల తాలూకు ఈ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తులు పై కోర్టువారి యెదుట 20-1-1969 తేదిన పగలు 11 గంటల నుండి బహిరంగంగా వేలం వేయబడును. కొనదలచినవారువచ్చి పాటపెట్టి వేలంలో పాల్గొనవచ్చును.

షెడ్యూలు:—

నెల్లూరు రి. డి. ఇలాకా, కందుకూరు స. డి. లో చేరిన, కందుకూరు తాలూకా, కనుమళ్ళ గ్రామంలోని ప్రతివాదులకు హక్కు అనుభవంగల స్థిరాస్థి వివరం:-

(1) నె. 218 రు పట్టా దాఖలా, సర్వే నె. 9 రు, య 10-05 ట్లలో ప్రతివాదుల తాలూకు య 4-50 ట్లు భూమికి హద్దులు:- [తూ] తన్నీరు పెదచెంచయ్యభూమి [ద] తన్నీరు వెంకటసుబ్బయ్య - ఒంటెద్దు రామచంద్రయ్యగారల భూములు [ప] పొలిమేర డొంక [ఉ] పుత్తిపల్లి సుబ్బయ్య వగైరాల భూమి. ఈ నాలుగు హద్దులలోని 4-50 సెంట్లు (అనగా 1 . 82 హె.) మెట్టభూమి.

వాది క్రయం	రూ. 450/-
అమీనా క్రయం	రూ. 550/-
కోర్టువారి క్రయం	రూ. 550/-

(2) నె 73 రు పట్టా దాఖలా, సర్వే నె 319/2 రు, య 4-50 ట్లులో ప్రతివాదుల తాలూకు య 1-50 ట్లు భూమికి హద్దులు:- [తూ] తన్నీరు సుబ్బయ్యభూమి [ద] రాయి చెంచయ్యభూమి [ప] ఎలుకా వెంకటసుబ్బయ్యవగైరాభూమి [ఉ] సక్కా కొండమ్మభూమి. ఈ నాలుగు హద్దులలోని య 1-50 సెంట్లు (అనగా 0 . 607 హె.) మెట్టభూమి.

వాది క్రయం	రూ. 100/-
అమీనా క్రయం	రూ. 200/-
కోర్టువారి క్రయం	రూ. 200/-

(3) సర్వే నె. 95 రులో గ్రామనెత్తం పొరంబోకులో ప్రతివాద్లు తాలూకు కాళీ యింద్లదొటుకు హద్దులు:- [తూ] కోయి కోటయ్య వగైరాల భూమి [ద-ప] పొరంబోకు డొంక [ఉ] ఈ నెంబరులోని పుత్తిపల్లి మంగయ్య వగైరాల స్త్రళము న్నూ, యింద్లు. ఈ నాలుగు హద్దులలోని 0-20 సెంట్లు (లేక 0 . 0801 హెక్టార్సు లేక 809 చదరపు మీటర్లు) కాళీస్థళం:-)

వాది క్రయం	రూ. 20/-
అమీనా క్రయం	రూ. 450/-
కోర్టువారి క్రయం	రూ. 450/-

షరా:-(1) పై 3 అయిటములకు ఇ. సి. దాఖలా వరాధీనములు ఏమియూ లేవు (2) ఈ వేలం తాలూకు మిగతా విషయములు వాది ప్లీడరుగారి ఆఫీసులో కనుక్కొనవచ్చును.

—వి. తిరుపతినాయుడు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

పపిరికలు - కామెర్లు

* లోకవృత్తం *

(3 వ పేజీకొరవ)

ఇప్పటి ప్రతిపక్షాలలోని ప్రముఖులు కొందరు లోగడ ప్రభుత్వంలో వున్నవారు గవర్నమెంట్ సర్వెంట్సు సమర్పించిన 21 కోర్కెల పత్రాన్ని అంగీకరించలేదు. జీతంలో నెలకు రూ. 40 లు పెంపు కావలెననే కోర్కెను యిప్పటి ప్రభుత్వం అంగీకరించలేకున్నది; ప్రతిపక్షాలకు అది బోధపడింది; ఆ భారాన్ని భరించలేక ప్రభుత్వం-దేశం కుంగిపోతవి.

నమ్మకు కొందరే అనుకూలురు; భక్తి, శ్రద్ధలతో పనిచేవచ్చిన వారిని ప్రభుత్వం కాపాడి, సమ్మె నెదిరించి, దానిని సమ్మె విరమింపచేసింది. విధిలేక చేయవలసిందని సర్కార్‌వైపునుంచి ప్రకటిస్తే ప్రతిపక్షాలు కిమ్మనలేదు.

సింహళం జనాభా ఒకకోటి 20 లక్షలు (1,20,00000); ప్రభుత్వ సిబ్బందిమూడు లక్షలు; ఈ అల్పసంఖ్యాకులలో కొందరి మొండివట్టు వలన దేశమంతా నష్టపడవలసిందేనా? నష్టపడరాదని సింహళ ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. ప్రభుత్వంలో ఎవరున్నా ఇంతే చేస్తారు.

కార్మికులసమ్మె సమన్యవేరు, ప్రభుత్వ సిబ్బంది సమస్యవేరు. ప్రభుత్వం పటిష్టంగావుంటూ ఎక్కడైనా కొన్ని కార్ఖానాలు మూతపడితే ఆ పరిస్థితిని సవరించుకోవచ్చును. కాని ప్రభుత్వమే స్తంభించిపోతే? అట్టిపరిస్థితికి ఎవరూ ఒప్పుకోరు, ఒప్పుకోరాదు.

మన దేశంలోకూడా క్రమేపీ అవగ్గతే అమలు జరుగుతుంది.

• • •

ఇక బర్మా సంగతి. మళ్ళీ చైనా దాని మీద కారాలు మిరియాలు నూరుతున్నది. మనతో చైనా కలహించినతర్వాత బర్మాతో పాకిస్తానుతో తనకు సరిహద్దు సమస్యలు లేవనీ, అవిధంగా ఇండియాతోకూడా తాను వుండదలచుకున్నా సాధ్యం కావడం లేదనీ చైనా ప్రచారం చేసింది.

అతర్వాత కొన్నాళ్లకు బర్మా-చైనాల సంబంధం ఏవిధంగా పరిణమించిందో మన మెరుగుదుము.

ఇప్పుడు మళ్ళీ బర్మామీద అపరాధాలను ఆరోపిస్తూ చైనా తగాదా ప్రారంభించింది. బర్మాలోవుండే చైనా వారిని బర్మాప్రభుత్వం హింసిస్తున్నదట; సరిహద్దులలో వున్నవారినికూడా బర్మా ప్రభుత్వం బాధిస్తున్నదట. చైనాకు విరుద్ధంగా బర్మా ప్రవర్తిస్తున్నదట.

చైనా మనమీద అంత పెద్ద దండయాత్రజేసినా, దానితో రాజీపడవలసిందని చెప్పే సలహాదారులు మనకున్నారు!

• • •

పెద్ద రాజ్యాలతో స్నేహం ఎటువంటిదంటే, దానిమీద ఆధారపడి మనం నడవజాలము. అట్టిరి ఆరాజ్యాలు సాయపడకుండా వుంటాయా? సాయపడకుండా వుంటే వాటి రాజకీయాలు సాగవు. సాయంచేస్తూనే మనలను తిప్పులుపెడుతూ వుంటవి. ఇందులో మనదోషం కొంత లేకపోలేదనుకోండి.

1967-68 సంవత్సరానికి అమెరికా నుంచి సాయం వస్తుంది; 1968-69 లో ఏమవుతుందో తెలియదు. 231 మిలియన్ల డాలర్లసాయం కొన్ని ప్రాజెక్టులకు, 167 మిలియన్ల డాలర్ల సాయం మన యిష్టం వచ్చినట్లు వినియోగించుకోడానికి లభ్యమవుతుంది; కాంగ్రెసు ష్టప్రతాలు వ్రాసుకున్నారు. ఐతే ఈ సాయం ఉచితం అనుకోకండి; సాయం అంటే అరువు అని అర్థం-అంతర్జాతీయ వాణిజ్య పరిభాషలో!

ఇక రష్యన్లు తాము సాయపడే కార్ఖానాలలో ఎక్కువ వలసినదంగా వసూలు చేస్తున్నారు. ఇందులో మన సహకారాన్ని పరిశీలించి, వేరేకొన్ని చిన్న ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టుల కివ్వదలచిన సహకారం విషయమై రష్యన్లు ఆలోచిస్తారట. ఆ ఆలోచన మరీ దీర్ఘమైతే మనకు చాల బాధకలుగుతుంది. అందువలన, భిలాయ్‌వంటి కార్ఖానాలను చక్కగా నడుపుకుంటూ, అనగా నడపడంలో సాయపడుతూ, ఇతర ప్రాజెక్టులకుసైతం వెంటనే సాయపడవలసిందని మనవారు ప్రాధేయపడుతున్నారు.

ఈ విధంగా మనరాజ్యం రష్యా-అమెరికాలమీద ఆధారపడి ద్వి-లీనంగానడుస్తూ అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలలో అలీనంగా వున్నట్లు ప్రకటిస్తూ ఒకవైపుకు మొగ్గలేస్తున్నట్లు రెండవారికి కన్పిస్తూ మనం కాలక్షేపం చేస్తున్నాము.

• • •

పాకిస్తానులో ఫకీర్లు సైతం ఆందోళనలోకి దిగినారు. కుటుంబనియంత్రణ వద్దనేశక్తులుకూడా రంగంలోకి దిగినవి. ఆ వైపున అజ్గర్‌ఖాన్ అయూబ్ రాజ్యానికి అనుదినాలు వచ్చినవిగనక రాబోవు ప్రజాస్వామికం అవతరించేలోగా సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తులకు దేశాన్ని పాలించే అధికారాన్ని అప్పగించే విధానంవుంటే బాగా వుండునని సూచించాడు.

అభివృద్ధికాముకులు, అభివృద్ధి విరోధులు అయూబ్ పాయామును వ్యతిరేకించే ఉద్యమంలోకి దిగడం ప్రమాదకరం. కాని అభివృద్ధికాముకులదే పైచేయికావచ్చును.

పాక్‌పాలిత కాశ్మీర్‌లో పాకిస్తాన్ స్వేచ్ఛను ప్రవేశపెడితే, ఇండియా పాలిత కాశ్మీరులోని జనం ఇటు మరలి రావచ్చునని అజ్గర్‌ఖాన్ తెలియచేశాడు.

అనగా, అయూబ్ తర్వాతివారు పాకిస్తానులో ప్రజాస్వామికాన్ని ప్రవేశపెడతారనే హామీ యిస్తున్నాడు. దేశంలో అన్ని విభాగాలకుచెందిన జనం తిరుగుబాటు చేసినారుగనక వీరిని తృప్తిపరచడానికి ప్రజాస్వామికమే శరణ్యం. తూర్పు పాకిస్తాన్ చేయిదాటిపోకుండా వుండవలెనంటే ప్రజాస్వామిక పరిష్కారమేశరణ్యం.

ప్రజాస్వామికం భారతదేశంలో కొందరికి రుచించకున్నా, పాకిస్తానులో అందరికీ ప్రస్తుతం పసందుగావున్నది. దీని పరిణామం గమనించదగినది.

—

నూరేళ్లనాటి నెల్లూరు ఆస్పత్రులు

(4 వ పేజీ కొరవ)

ఇది పిఠాపురంలో జరిగిన సంఘటనో కానీ 1636 ఆగస్టు-అక్టోబరునాటి 'మత్‌వాల్డ్' డైరీలో పేర్కొనబడిన వొక ఆపరేషన్ వివరమిది.

"A young brahman about the age of 14 years washing himself in the river... a fish or crocodile or shark sheered off his right arm in the middest betweixt the elbows and shoulders; who being the only child of his mother, a poor widow, I commanded the surgeon to undertake the cure for god's sake; who sawed off the bone being shattered and clipping off some torn flesh and then applying such powders and other means as the case required; he bound it up very hard to stop the bleeding all which the boy endured with manlike patience" -(Mathwold's Dairy: August-October 1636)

"ఒకరోజు పద్నాలుగేళ్ళ బ్రాహ్మణబ్బాయి వొకనదిలో స్నానంచేస్తుండగా వొకచేపో, మొసలో, సొరచేపో వాడి కుడిచేతి బట్టి లాగింది; అతని మోచేయి-భుజంమధ్యభాగం- కండతోకూడా పెరికేసింది. ఆ అబ్బాయి తల్లి పాపం విధవరాలు, వొక్క దేకొడుకట విలవిలలాడిపోయింది. అప్పుడు నేను సర్జన్‌ను కోరాను అతనికి వైద్యంచేయమని. చిందరవందరైన ఎముకను, కండరాలముక్కలను తీసి; పెరుక్కొనివచ్చిన కండనుతీసేసి, నరిచేసి ఏవో చూర్ణాలు గిర్ణాలువేసి, రక్తంకారకుండా కుట్టేసి, గట్టిగా కట్టుకట్టివేశాడు. ఆ అబ్బాయి పాపం యీ 'చిత్రవధ' కంతా వోర్చుకున్నాడు..."

ఇదీ- ఆ సంఘటన. బహుశా యీ దేశంలో ఇంగ్లీషు సర్జనేవాడు వొక భారతీయుడికి చేసిన మొట్టమొదటి చరిత్రాత్మకమైన 'ఆపరేషన్' అంటారు దీన్ని డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు.

బహుశా వీళ్లు యీ గడ్డమీదకు వచ్చిన తొలి ఇంగ్లీషు 'డాక్టర్లు' (సర్జన్లు). వీళ్ళ కంటేముందు 1500 నాటికే పోర్చుగీసు డాక్టర్లు యీ నేలమీద తిరగాడకపోలేదు. గార్సియాడా ఆర్టా అనే పోర్చుగీసు డాక్టరు గోవాలోని పోర్చుగీసు వైస్రాయికి డాక్టరుగావుండి, తన మునలితనంలో బొంబాయి దీవిలో స్థిరపడి పెద్ద 'ప్రయివేటు డాక్టరు'గా ఖ్యాతిపొంది- The Simples and Drugs of India- అనే పుస్తకంకూడా వ్రాశారు.

ఇంకా నెల్లూరు సమీపానికివస్తే పులికాట్ సరస్తీరంలో సెంట్‌థామస్ గుహను చూచి (విజయనగర రాజ్యకాలంలో యీ పులికాట్ పెద్ద రేవుపట్నంగా వుండి వుండాలి) యిక్కడ వొకకాలనీని కట్టుకుని 16-17 శతాబ్దాలలో వొక ప్రముఖమైన స్థావరంగా యేర్పర్చుకుని చర్చిలు, ఆస్పత్రులుకట్టుకున్నట్లు చరిత్రలో సాక్ష్యాలు లేకపోలేదు. మద్రాసు నగరంలో కాలుపెట్టిన మొదటి యూరోపియన్ సర్జన్లు బహుశా పోర్చుగీసు- లేదా స్పానిష్‌వాళ్ళే అయివుండవచ్చునని వొక వూహ. ఈ రకంగా వొకప్పుడు 'ఆయుర్వేదం' వర్ధిల్లిన యీదేశంలో,తర్వాత మంత్రతంత్రమూఢనమ్మకాల్లో పడిపోయిన యీ దేశంలో యిట్లా క్రమంగా ఇంగ్లీషువైద్యం వ్యాపించి వుండాలి. (ఇంకావుంది)

—

అమెరికన్ ఆస్పత్రి

(4 వ పేజీ కొరవ)

హాస్పిటల్లో ఎక్స్‌రేవుంది; మంచి లేబొరేటరీవుంది, అన్ని అర్హతలున్న టెక్నీషియన్లు, ఫార్మాసిస్టులు వున్నారు. ఈహాస్పిటల్ ప్రత్యేకత చిన్న పిల్లల విభాగం. 'పీడియాట్రిక్స్'లో (పిల్లల వైద్యంలో) ప్రత్యేకశిక్షణ పొందిన డాక్టరు ఈ విభాగాన్ని పర్యవేక్షిస్తుంది. ప్రసూతి విభాగం కూడా ముఖ్యమైందే; సంవత్సరానికి 1000 జరుగుతాయి; దీనికి క్వాలిఫైడ్ స్పెషలిస్టు వున్నారు. ఈ హాస్పిటల్ లో సంవత్సరానికి 1200 ఆపరేషన్లన్నా జరుగుతుంటాయి. సర్జికల్‌శాఖ విస్తరిస్తున్నది; ఏర్‌కండిషన్‌ చేయబడే క్రొత్త ఆపరేషన్ థియేటరు ఒకటి నిర్మాణంలోవుంది. ఫామిలీ ప్లానింగు, పోలియో, ట్రిపుల్ వేక్సిన్ వగైరా కార్యక్రమాలు సంవత్సరం పొడవునా నిర్వర్తించబడుతుంటాయి. చెప్పదగిన మరో విశేషం: కేవలం స్త్రీలకు, పిల్లలకు వుద్దేశింపబడిన ఈ హాస్పిటల్‌లో, ఇటీవల పురుషులకూ ప్రవేశముంటున్నది. ఇది పెద్ద సౌకర్యం.

ఈ హాస్పిటల్‌కు అనుబంధంగా 1908 లోనే నర్సులు ట్రెయినింగ్‌స్కూలు ఒకటి ప్రారంభించబడి పనిచేస్తున్నది. అప్పటికి మనరాష్ట్రంలోనేకాదు, ఈ ప్రాంతంలోనే ఇటువంటి ట్రెయినింగుస్కూలులేదు. ఇది యిప్పుడు అప్‌గ్రేడు చేయబడి, నర్సులు మంత్రసానుల శిక్షణ గరపబడుచున్నది. 300 మంది నర్సులు, మంత్రసానులు ఈ హాస్పిటల్ లో శిక్షణ పొందారట.

ఇదీ ఎ. బి. ఎం. హాస్పిటల్ సంక్షిప్త చరిత్ర. ఈ హాస్పిటల్ డాక్టర్లలోని సేవా దృక్పథం చూచినప్పుడు ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది. ఈ డాక్టర్లు హాస్పిటల్ తప్ప మరోలోకంలేదు. హాస్పిటల్ లో వున్నంతవరకు ఇతర వ్యాపకాలేమీలేవు. రోగులను చూడడంలో, రోగులను చూడనివ్వడంలో, వైద్యం చేయడంలో ఒక క్రమపద్ధతివుంది. పరిశుభ్రత, ఓర్పుకూడా ప్రత్యేకతలే. కాని డాక్టర్లలోవున్న శ్రద్ధాసక్తులు నర్సులలో లేవేమోనని సందేహం ఈ విలేఖరికి కలిగింది. అది సరిచేయుటకు వీలుకాని లోపం కాదనుకోండి! అట్లనే రోగులపట్ల, వారి పరిస్థితిపట్ల వారికి సంబంధించినవారికి ఆందోళన వుంటుంది. అలాంటివారు డాక్టర్లనుండి ఒకమాట ఆశించడం సహజం. శ్రద్ధలో, దీక్షలో లోపంలేకున్నా, సంభాషణ కరవైతే అసంతృప్తి కలుగుతుంది. ఆదుర్దగావున్నవారికి ఆప్యాయంగా ఒకమాట చెప్పగలిగితే బాగుంటుంది. ఇదీ సవరించదగిన చిన్నలోపమని మా అభిప్రాయం. అమెరికన్ హాస్పిటల్ సింహపురీయులు గర్వించదగిన వైద్యాలయమనిమాత్రం చెప్పక తప్పదు. —మా. వి.

—

హైబ్రిడ్ జొన్న సాగు వివరాలు

(4 వ పేజీ కొరవ)

పై కార్యక్రమము అవసరములేదు.

మొలకెత్తిన 35 వ రోజు ఎకరమునకు 8 నుండి 10 కిలోగ్రాముల ఎండ్రిను గుళికలు మొవ్వులో ఒకటి లేక రెండు గుళికలు పడునట్లు సన్నరంధ్రము చేయబడిన సిగరెట్టు డబ్బా సహాయముతో చల్లవలెను. ఇట్లు ప్రతిపక్షం రోజులకు ఒక పర్యాయం కంకివచ్చువరకు చేయవలెను.

ఎర్రలక్క తెగులు సోకిన ఎకరమునకు 10 నుండి 12 కిలోల గంధకంపొడి చల్లవలెను. అట్లాగే కంకిపైన పురుగు ఆశించిన 10:1 లెక్కన మురళపిండి మరియు సెవిను కలిపి ఎకరమునకు 10 నుండి 12 కిలోలు కంకులపై చల్లవలెను.

నీటి పారుదల

అవసరమైనప్పుడెల్లా నీటితడి పెట్టవలెను.

నాము పంట

మొదటి పంట భూమికి 10 నుండి 15 సెంటిమీటర్ల ఎత్తులో కోయవలెను. నాము పైరు సామాన్యముగా ఎక్కువ పిలకలను తొడుగును. 2 నుండి 3 పిలకలను ఒక్కొక్క కుదురుగ వుంచవలెను. మిగతవాటిని తీసివేయవలెను. 40 పానుల నత్రజనినివేసి, అంతరకృషిచేసి, నీటితడి పెట్టవలెను. కొయ్యకాలులోవుండు కీటకములను, వాటి గుడ్లను, క్రిములను చంపుటకు ఎండ్రిను చల్లవలెను. మొదటిపంటమాదిరిగనే మిగత సస్యరక్షణచర్యలు చేయవలెను.

పై సాంద్ర వ్యవసాయ పద్ధతులతో సంకర జొన్నను సాగుచేయండి. మీకు కావలసిన సహాయమునకు ప్రాంతీయ వ్యవసాయ విస్తరణాధికారులనుగాని, మీ గ్రామ సహాయకులనుగాని సంప్రదించండి. యీ రబీకాలంలో అధిక దిగుబడి సాధించండి!

విత్తనాలు

హైబ్రిడ్‌జొన్న విత్తనాలు, సాగుచేసే రైతులకు జిల్లా వ్యవసాయశాఖ తక్కువ ధరకు ఇస్తున్నది. బయట కిలో రూ 8-50 లు అయితే, వీళ్ళు ఐదు రూపాయలకే యిస్తున్నారు. రైతాంగం ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకోవాలె.

—

★ కరవు సభ ★

(5 వ పేజీ తరువాయి)

కంట్రాక్టర్లు-టెండర్లతో నిమిత్తం లేకుండానే ఆ చెరువు దగ్గరకువెళ్ళి టెంకాయ గింజాయ కొట్టి పని కొంత ప్రారంభించేశారట. తీరా ఇంజనీర్లు ఎస్టిమేట్లు- టెండర్లు తయారుచేసి కంట్రాక్టర్ను నియమించవల్సి రాగా; పాపం తీరా వస్తోకిదిగి 'సేవా పరాయణత్వంతో' అనఫిషియల్‌గా కొంత పనిచేసినాయన్ను పించేయాల్నో కలెక్టరుగారు పాపం యీ నాటికీ ఎటూ తేల్చలేక పోతున్నారట.

ఇట్లా కరువుపనులపై చర్చనమీద చేసుకోవల్సింది కావల్సినంత వున్నా, యింకా అడవుల పనుల క్రింద అదే గాల్సింది బోలెడంత వుండగా మనవాళ్ళు కాలాచంక్రమణంచేసి అదితప్ప మిగతా విషయాలన్నీ మాట్లాడారు.

ముందు జి. ప. చేర్మెన్ శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి గడగడమంటూ వువన్యాసంచిపించారు, ట్రాక్టర్లు-బుల్‌డోజర్లు-రిగ్గులనుండి సోమశిలదాకా గుక్క తిప్పకోకుండామాట్లాడారు.

పోల్సుకు బదులు గుంజలు

తిమ్మారెడ్డిగారి వువన్యాసరథం చాలా చాలా విషయాలమీద వెళ్ళింది. కొలక కాలముంచే సంవత్సరంగా కనపడుతున్నదన్నారు, ఈ సంవత్సరం ఆహారధాన్యాలవుత్పత్తి 20-30లక్షల టన్నులదాకా తగ్గవచ్చునన్నారు. ట్రాక్టర్ల విషయమై మాట్లాడుతూ చాలా బాధాకరమైన రూల్సు వున్నవనీ, వీటిని సడలిస్తూ నిర్ణయం త్వరలోనే జరుగుతుందనీ చెప్పారు. ఎలక్ట్రిసిటీ అడ్మినిస్ట్రేషనులో రైతులకు వుండాల్సిన సులభం వుండడంలేదన్నారు. మన అడవుల్లో మంచిగుంజలకు సరిపొయ్యే కొయ్య పుష్కలంగావుందనీ, యీ ఎలక్ట్రిక్ స్తంభాలకు యీ గుంజల్ను వాడితే 20 శాతమైనా విద్యుచ్ఛక్తిని విస్తరింపవచ్చునని, కాని యీ ఆలోచన ఎవరికి రాదని చెప్పారు.

దర్శి - పొదిలి - కనిగిరితాలూకాల్లో భూగర్భజల సంపద రాయలసీమకన్నా ఎక్కువగా వుందన్నారు. డీసెంట్రలైజేషన్ వచ్చిన తర్వాత పరిపాలనలోవున్న మతిపోయినట్లున్నదన్నారు. నేటి డెవలప్‌మెంట్ బోర్డులలో బోర్డులేదు, డెవలప్‌మెంటూ లేదన్నారు.

తర్వాత ఎమ్మెల్యే మాధవరావుగారు మాట్లాడుతూ అసలు కరువుపనులు యే బేసిస్‌మీద జరుగుతున్నవో తనకర్థం కాలేదన్నారు. కోటసమితిరాజా నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి మాట్లాడుతూ సిబ్బంది జీతాలకుకూడా డబ్బు దక్కచేసుకోలేక గొంతు గిల్లుకుంటూ అలాగలాగస్తోవాల్లావున్న యీ సమితుల్ని వెంటనే రద్దుచేస్తేనైనా ప్రభుత్వానికి కొంతఆదాయం వుంటుందేమోననీ అన్నారు.

బోగోలుకు ఫాదర్ ఫెరర్

బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ అధికంగా పండించినందుకు 5 వేల ఎకరాలకు 1½ లక్షల పెనాల్టీ విధించడం ఘోరం అన్నారు. తన నియోజకవర్గంలో అత్యంత వెనుకబడిన ప్రాంతమైన బోగోలు ఫిర్కాకు ఫాదర్ ఫెరర్‌ను పంపితే ఆ ప్రాంతంలో కరువు దానంతటదే పోవచ్చుననే 'టిట్‌' బిటరి, ఎవరూ నవ్వకున్నా సంతృప్తిపడి కూర్చున్నారు.

పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ మైకా పరిశ్రమ క్లిష్టస్థితిలో వుందనీ, అధ్వాన్నంగా అమలులోవున్న మద్యంషేధాన్ని రద్దుచేసేయమనీ సలహాయిచ్చారు.

జిల్లాకు శని 'లోకల్ లీడర్లస్'

ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ భూగర్భసర్వే పథకంలో నెల్లూర్నుకూడా చేర్చాలన్నారు (నెల్లూర్ను యిప్పుడు చేర్చివున్నారయ్యా అని అధికారవర్గం నుండి ఎవరోఅన్నారు)తర్వాత ఆయన సోమశిల మీదపడ్డారు. ఎవరెన్ని చెప్పినా సోమశిల వెనకబడ్డ తాలూకాలకు వుపయోగపడేటట్టుగా డ్యామ్ నిర్మాణం 130 అడుగుల దాకా వుండదనీ, 75 అడుగులదాకానే వుంటుందనీ, ఎవరేమన్నా జరిగేదింతేనని అంటూ "జిల్లాకు శనిమాదిరిగా 'లోకల్ లీడర్లస్' పోగయ్యారు"- అన్నారు. "కాంట్రిబ్యూషన్ యిస్తామని వీళ్లు ముందుకొచ్చారు. వీళ్ళు వెనరడిగారనలు? వీళ్లిచ్చేదిలేదు, అది తెల్లారేదిలేదు. వీళ్ళివ్వకపోయినా కోవూరు-నెల్లూరు తాలూకాలకు వుపయోగపడే ఆ 'పరిమిత సోమశిల' వస్తుంది. ఇక్కడ 'వదాన్యులుగా' వీళ్ళు ముందుకు పోగైరావడం ఆశ్చర్యంగా వుంది" అన్నారు. "ఇక మిగతా తాలూకాలకు యివ్వడు రాకపోయినా, ముందొస్తుందిలేవయ్యా అంటూ అభయమిస్తూ జనాన్ని మభ్యపెట్టా మా లోకల్ పేపర్లు వ్రాస్తాయి. మా పేపర్లదీ వాళ తలిగా తయారైంది..." అన్నారు. సంజీవరెడ్డిగారి చెద్పృత ధోరణి సదస్సులో గవ్వెరపాటునే కల్గించింది.

అనంతరం మహానందగారు గడగడమని మాట్లాడుతూ ఈ మీటింగువల్లప్రయోజనం తనకేమీ కనపళ్ళేదంటూ చాలసేపు మాట్లాడారు. ఉలపాడు సమితి రాజా సుందరయ్యా పాలేరు-బిట్రగుంట స్కీము ఏమైందని అరచి కూర్చున్నారు.

ఇవీ మనజిల్లానాయకుల, అనధికారుల వ్యసంగాలు. ఇక అధికారుల వ్యసంగాలుకూడా ఆశాజనకంగాకనపళ్ళేదు. ఫ్యామిన్ కమీషనరు, బోర్డుమెంబరు శ్రీ విఠల్‌రావుగారు కలక్టరు శంకరన్ సేవలను ప్రశంసించారు. అగ్రికల్చరల్ డైరెక్టరు టి. వి. రెడ్డిగారు మొలగొలుకులు 6-7 నెల్ల కాలం పంటనీ; దానిబదులు ఆ కాలంలో రెండు పంటలు పండించమన్నారు. హైబ్రిడ్ విత్తనాల వుత్పత్తిలో నెల్లూరుజిల్లా ప్రముఖస్థానాన్ని ఆక్రమించిందన్నారు. వి. వి. రామన్ మాట్లాడుతూ అగ్రో - ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ ముందున్న పథకాల్నిగూర్చీ,ట్రాక్టర్లు-బుల్‌డోజర్లు-రిగ్గులు-టింక్‌షీట్లుగూర్చీ మాట్లాడారు. పశువుల శాఖ డైరెక్టరు కృష్ణారావుగారు మాట్లాడుతూ నెల్లూరు పాలపథకం జనవరి మొదటి వారంలోనే ప్రారంభమవుతుందన్నారు.

—ఇవీ అధికారుల వ్యసంగాలు.

కరువుపనులకు 87 లక్షలు

మధ్యాహ్నం భోంచేసుకున్నతర్వాత మళ్ళీ జరిగిన అధికారుల సమావేశంలో కలెక్టరు శంకరన్‌గారు-జిల్లాలో ఇప్పుడు శాంక్షనైవున్న మొత్తం 1784 కరువు పనులకు మొత్తం 87 లక్షలు ఖర్చవుతుందనీ; ఇంకా మరో 35 లక్షలు అదనంగా మంజూరుచేయమని కోరగా విఠల్‌రావుగారు అట్లనే అన్నారట. ఇదీ సంగతి.

—

ఉపాధ్యాయులు

(5 వ పేజీ తరువాయి)

తగువైనచోట సమావేశాలు, చర్చలు జరగాలి. ఇప్పటికే ఉపాధ్యాయుల కోర్కెలను వారి ప్రతినిధులు ఊపిరి సలుపనంతగా మా దృష్టికి తెచ్చారు. సమస్యలన్నీ ఆలోచనలో వున్నాయి. మీకోసంమాటివ్వళ్ళ వేయుదలచాను. మీబాగోగులు చూడడంలో మా ప్రయత్నలోపం లేదు. అలాగే విద్యాప్రమాణాలు పెంచడానికి మీ ప్రయత్నలోపమూ వుండరాదు. సమస్యలనుగూర్చి ఆలోచించినట్లే, బాధ్యతలను గురించి, విద్యాప్రమాణాలనుగురించి ఆలోచించండి. గుడ్డిచదువులు చెప్పడంకాకుండా ఆలోచనలు పేరేపించే పద్ధతులు అనుసరించండి. విసతిపత్రాలు మానండి. ఇకనుండి మీరు మేము క్రొత్తప్రకరణాన్ని ప్రారంభిద్దాం. ఈ సూత్రవిధానంలో జరుపురము బాధ్యతలు స్వీకరిద్దాము. ఇది ఉభయులకు శ్రేయస్కరము." అన్నారు శ్రీ నరసింహారావు. అక్షర లక్షలుచేసే వీరి మాటలకు అందరూ (టీచర్లుచేశారో లేదో తెలియదు) హర్షధ్వానాలు చేశారు. మంత్రిగారు మరో విషయంకూడా చెప్పారు. ఉపాధ్యాయుల రిటైర్‌మెంటు వయస్సును 55 కు మించి పొడిగించలేమన్నారు. విద్యాప్రమాణాల అభివృద్ధికి కర్నూలు జిల్లాలో ప్రవేశపెట్టిన పథకం ఫలప్రదమైనా, రాష్ట్రాంతంతటికీ విస్తరింపచేయగలమన్నారు.

బెజవాడ పాపిరెడ్డి, దొడ్ల లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారలు బుచ్చికి జూనియర్ కళాశాలను కోరారు. వేమూరెడ్డి వెంకురెడ్డి, పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి, శ్రీమతి దమయంతీదేవి, జి సి. కొండయ్య, కోరాటిన చిన్నయ్యగారలుకూడా వుపన్యసించారు. శ్రీ ఎం. వి. రాజు వందనసమర్పణం చేశారు.

పిమ్మట మంత్రిగారు హైస్కూలులో శ్రీ ఎం. వి. సుబ్బరావు ఏర్పాటుచేసిన సైన్సు ఎగ్జిబిషన్‌ను తిలకించి, చాల సంతృప్తి ప్రకటించారు. ప్రతిపాఠశాలలో ఎగ్జిబిషన్‌ను శాశ్వతంగా ఏర్పాటుచేసి, కనీసం నెలకొకసారి క్రొత్తభావాలకు, ప్రయోగాలకు చోటిచ్చి విద్యార్థులలో వుత్కంఠను రేకెత్తించాలన్నారు. ఈ ఎగ్జిబిషన్ తలే గమ్మత్తుగా వుండింది. బ్రాడ్ కాస్టింగ్ పద్ధతి, విజిల్‌వేస్తే దీపం వెలగడం, పూజ చేస్తే శివలింగంనుండి తీర్థం రావడంవంటి ఏర్పాట్లు విచిత్రంగా కనుపించాయి. స్కూలు లేబొరేటరీలోని పరికరాలతోనే శ్రీ సుబ్బరావు ఇన్నిరకాల ప్రయోగాలు చేసి చూపారు. శ్రీ కె. నారాయణరెడ్డి సోషల్ స్టడీస్ ఎగ్జిబిషన్‌ను ఏర్పాటుచేశారు. అందులోనూ విజ్ఞానము, శిల్పచాతుర్యము వుండినాయి. —ఒ. వి.

హెడ్మాస్టర్ల సభ

విద్యామంత్రి శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారి నెల్లూరు రాకను పురస్కరించుకుని జి. ప. హెడ్మాస్టర్లు సభ జరిపారు. అకడమిక్ స్పిరిట్‌తో సమావేశాలు జరుపుకోవల్సిన హైస్కూలు అధ్యాపకులుకూడా కేవలం మంత్రులొచ్చినప్పుడు మాత్రమే సభలు జరుపుకోడమనేది మంచి సంప్రదాయం కాదేమోనని మా అభిప్రాయం.

అయినా యీ రోజుల్లో పాపం హైస్కూలు అధ్యాపకులకు బోలెడన్ని సమస్యలు దాపురించివున్నాయి కాబట్టి, మంత్రి పుంగవులకు వాటిల్ని నేరుగా విన్నవించుకొంటేనైనా కొన్ని సమస్యలైనా తీరగలవనే గంపెడాశతో యీసభ పెట్టుకుంటే- తీరా మంత్రిగారు ఆ సమస్యలన్నీ ప్రక్కకునెట్టి; మీ హక్కుల్నిగూర్చి అడిగే ముందు, కొఠారీ కమిషన్ సిఫార్సుల్ని అమలుపర్చమని అడిగేముందు, మీబాధ్యత లేమిటో, విద్యాప్రమాణాల వున్నతికి కొఠారీ కమిషన్ రిపోర్టులో పేర్కొనబడినట్లు మీరు చేయాల్సిన పనులేమిటోకూడా ముందు గుర్తుంచుకోమని - మొఖంమీదే చెప్పిపోయారు.

ఇక ఈ సభలోనే-మొత్తం జి. ప. స్కూళ్లన్నిటిలోకి అత్యధిక మార్కులతో పాసైన విద్యార్థులకు (హయ్యర్ సెకండరీ స్కూల్సులో సెపస్తుపారంలో జిల్లాకు ప్రథముడుగా వచ్చిన కందుకూరు స్కూలు విద్యార్థి వై. వెంకటరావు, ఎస్సెస్సెల్సీలో ప్రథముడుగా వచ్చిన అనంతసాగరం స్కూలు విద్యార్థి సిహెచ్. చెంచుసుబ్బయ్యలకు) 'సన్మానాలు' చేయబడ్డాయి. అట్లనే వివిధస్కూళ్ల పరీక్షాఫలితాల్లో అత్యధిక శాతాలను సంపాదించిన నాలుగు హైస్కూళ్ళ (కావలి, కందుకూరు-నార్త రాజుపాలెం, పాతకమూరు) హెడ్మాస్టర్లనుకూడా (వుత్తమ వుపాధ్యాయులుగా పరిగణనకొచ్చేందుకు మరో కొలతబద్ద యేదీ లేకపోబట్టి) రోలింగ్‌షీల్డులతో సన్మానించారు. అయితే తనస్కూల్లో పెద్దఫలితాలు రాకపోయినా ఆదర్శోపాధ్యాయుడుగా రామస్వామిరావుగార్నికూడా సన్మానించారు. ఏమి సన్మానాలో-మంచి మార్కులతో పాసైన అవిద్యార్థులకు కనీసం మాటవరహార్థమైనా ప్రత్యేకంగా అందచేసి వుంటే బాగుండేదేమో.

ప్రారంభంలో జి. ప. చేర్మెన్ చంద్రశేఖరరెడ్డి జి. ప. హైస్కూల్స్ 'సమస్యల దండకం' దీపించారు తన స్వాగతోపన్యాసంలో. విద్యామంత్రిగారు తర్వాత అన్నారు-చూడలోతే వుపాధ్యాయుల సమస్యలకన్నా జి. ప. ఛేర్మెన్ సమస్యలే ఎండిగా వున్నట్లున్నవని. హెడ్మాస్టర్ల తరఫున శ్రీ సుందరేశంగారు మంత్రిగారికి విసతిపత్రం సమర్పించారు.

—

పంచాంగం

పుష్యమాసము

ఇందు, బుధాగ్రమున శుక్రసంచారము, వృష్టి కృద్యోగము, ధాన్యాదుల ధరలు నిలకడ.

పూర్వాషాఢ కార్తె

1968 డిశంబరు 28 తేది రాత్రి గం.8-08లకు పూర్వాషాఢకార్తె ప్రవేశం. పూర్ణజల వర్షతవృష్టి.

డిశంబరు తిథులు

28 శని నవమి మ. 12-57 గం.వ.
29 ఆది దశమి మ. 1-55 గం.వ.
30 సోమ ఏకాదశి మ. 3-16 గం.వ.
ముక్కోటి ఏకాదశి
31 మంగళ ద్వాదశి సా. 4-56 గం.వ.

1969 జనవరి తిథులు

1 బుధ త్రయోదశి రా. 6-48 గం.వ.
2 గురు చతుర్దశి రా. 8-45 గం.వ.
3 శుక్ర పూర్ణిమ రా. 10-42 గం.వ.

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

—

కాకినాడ ప్రి॥ సబ్‌జడ్జి కోర్టులో

Sc. 129 of 59. E. P. 215 of 67.

రారె శీతారామస్వామి — డిక్రీహోల్డరు.
భీమవరపు పెదసత్తియ్యా వగైరా
... —జెడ్జిమెంటు డెట్టర్సు.

పై నెంబరున డిక్రీహోల్డరుకు రావలసిన డిక్రీబాకీ నిమిత్తం ఈదిగువ షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తి పై కోర్టువారి యెదుట 29-1-1969 తేదిన పగలు 11 గం॥ లగాయతు వేలము వాబడును. వలయువారు యిస్తిహారు షరతులకు లోబడి పాడుకొనవచ్చును. సంబాయిషీ ఏమైన కావలసిన యెడల డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో వాకబుచేయవచ్చును.

షెడ్యూలు:—

తూర్పుగోదావరిజిల్లా, ప్రత్తిపాడు సబ్ రిజిస్ట్రారులో చేరిన, రాచపల్లి గ్రామము కాలాబు పట్టా నె. 182 రు పల్లం 1-29 సెంట్లు అనగా (0.50 హె) హద్దులు:- [తూ] దంతులూరు తద్దిరాజు - కేసారపు రాజులగారల భూములు [ఉ] రోడ్డు [ప] జక్కా తలువులు వగైరాల భూములు [ద] కేసారపు రాజులు - జక్కా తలువులు వగైరాల భూములు. సదరు హద్దులమధ్యస్థమైన నానా జాతి ఫలవృక్షములు, నీటి వనరులు, యీజిమెంట్లు వగైరావహా.

వాది కిమ్మతు రూ. 500/-
అమీనా కిమ్మతు రూ. 2500/-

—పాలపాటి బంగార్రాజు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 16-00.
6 మాసములకు	రు. 8-00.
విడిప్రతి	0-30 పై.

నెల్లూరు సబ్‌జడ్జిగారి కోర్టులో

E. P. No. 25 of 1968.

O. S. No. 69 of 1965.

తిక్కవరపు రామిరెడ్డి —వాది.
నెల్లూరు బాలాంబాళ్ వగైరాలు
... —ప్రతివాదులు.

యిందువల్ల తెలియజేయుట యేమనగా:-

యిందుక్రింద వివరించిన షెడ్యూలు దాఖలాఆస్తిని పైకోర్టువారివల్ల 17-2-69 తేదిన పగలు 10 గంటల నుండి సాయంత్రము 5 గంటల వరకు బహిరంగముగా యాలము వేయబడును.

ఆస్తివివరము:—

నెల్లూరు రి. డి. ఇలాకా, నెల్లూరు సబ్ రిజిస్ట్రారులో చేరిన, నెల్లూరు టవున్ మూలపేట రాజాగారివీధిలో వుండే పాతవార్డు నెం. 22 రు, పాత డోరు నెం. 98 రు, కొత్తవార్డు నెం. 24 రు, కొత్త డోరు 124 నెంబరు గల మిద్దెయిల్లు వగైరాలకు హద్దులు:- [తూ] సందువీధి [ద] సందువీధి కొంతవరకు, తంజావూరు రుక్మిణమ్మ ఖాళీస్థలము కొంతవరకు [ప] మన్నారు వెంకటరంగంనాయుడు యిల్లు-ఖాళీస్థలం [ఉ] రాజాగారివీధి. యీ హద్దులలోని 22 అంకణములు (147.158 చ॥ మీ॥) మిద్దె-పెంకుటియిల్లున్నూ. యీ యింటికి అమర్చిన తలుపులు, ద్వారబంధములు, అలమరలు, కిటికీలు, అడుగుస్థలము, హైకప్పసామానులున్నూ, యిందుకుచేరిన ఖాళీస్థలము షుమారు 30 అంకణములు (200.670 చ॥ మీ॥)న్నూ, పై యింటికి సంబంధించిన పై డోరునెంబరులో చేరిన [తూ] శ్రీ పెరుంబూరు శింగయ్య యిల్లు కొంతవరకు - ముత్తరాజ శీతమ్మ ఖాళీస్థలము [ద] ముత్తరాజ శీతమ్మ ఖాళీస్థలము [ప] సందువీధి [ఉ] రాజాగారి వీధి. యీ హద్దులలోని విస్తీర్ణం షుమారు 12 అంకణములు (80.268 చ॥ మీ॥) ఖాళీస్థలమున్నూ, పై షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని ప్రతివాదులు 26-6-1958 తేదిన వుంచివుండు రూ. 7000/- లు అడమాసమునకున్నూ, మునిసిపల్ టాక్సు రూ. 362-16 పై॥ కున్నూ లోబడి.

డిక్రీహోల్డరు కిమ్మతు రూ. 5000/-
అమీనా కిమ్మతు రూ. 30,000/-

—జి. వెంకయ్యనాయుడు,
వాది అడ్వకేటు.

కోవూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No. 25 of 1968.

O. S. No. 37 of 1968.

మారంరెడ్డి శేషురెడ్డి —వాది.
యేలూరు రామచంద్రారెడ్డి —ప్రతివాది.

యిందుక్రింద వివరించిన షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని పై కోర్టువారివల్ల 6-1-1969 తేదిన యాలం వేయబడును. గాన పాటదారులు పాటలు పెట్టుకొనవచ్చును.

నెల్లూరు రి. డి. యిలాకా, కోవూరు తాలూకా, అల్లూరు సబు రి. లో చేరిన, పురిణి గ్రామములో నెం. 131 రు పట్టా దాఖలా కోరుమాగాణి సర్వే నె. 168/1-2 యు 4-96 సెంట్లలో యు 4-00 సెంట్లకు హద్దులు:-[తూ-ప] మాకలపాటి బైరాగిరెడ్డి భూమి [ద] కొంతవరకు పారుదల కాల్వ - కొంతవరకు పొరంబోకు భూమి [ఉ] పారుదలకాల్వ. ఇలోని యు 4-00 సెంట్లు. వాది క్రయం రూ. 6000/- లు అమీనా క్రయం రూ. 16,000/- లు.

—వి. వి. రఘునాథరెడ్డి
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

పల్లెల వార్తావళి

(5 వ పేజీ కొరవ)

వ్యతిరేకత మిమీద పడుతుంది. మాది ఎంత గ్రామం, బహుచిన్నది. గట్టిగా లెక్క వేసినా 800 మందికి మించరు. ఎప్పుడో రెండు మార్లు తగాదాపడ్డారు, కొట్టుకున్నారు, తిట్టుకున్నారు. పోలీస్ క్యాంపును తీసుపెట్టింది. జరగాల్సిందంతా జరిగిపోయింది. ఈ క్రొత్తపాతమధ్య తిండికే లేదిదిలో వుంటుంటే ఈ స్టేషనేమిటి? ఈ ప్యూనిటివ్ ట్యాక్సేమిటి? అనలీమధ్య గొడవలేమీలేవు. గ్రామంలో వున్నవారికే ఇండ్లకొరత. ఇక వచ్చే పోలీస్‌వాళ్ళు, వారి కుటుంబాలు ఎక్కడుండాలి?''

ఇదీ ఆ గ్రామస్తుని ఆవేదన. ఈయన అభిప్రాయాలతో మేము పూర్తిగా ఏకీభవించలేము. గ్రామ పార్టీలతో సంబంధముండేది ఏ ఇద్దరో ముగ్గురో మహారాజులకే ననేమాట నిజమే. కాని చిన్నరైతులో పేదరైతులో, కూలీలో వారిలో వారితో చేరకుంటే పార్టీలూలేదు, కొట్లాటలూలేదు. పెద్దవాళ్ళు, పార్టీనాయకులు రెచ్చగొట్టి దూరంగా వుంటారు; ప్రత్యక్షంగా తల పడేది, తలలు పగులగొట్టుకునేది వాన్తవంగా పార్టీలతో సంబంధం పెట్టుకోవలసిన అవసరంలేని జనరులే. ఇది ఒక్క కొలగట్ల విషయంకాదు; పార్టీలు తలెత్తే ప్రతిగ్రామంలోను ఇంతే. ఏదోఒకవిధంగా నొప్పితగలనిదే, ఏదోఒక భారం పడనిదే సంబంధంలేని వాళ్ళు దూరంకారు, పార్టీలు నశించిపోవు. అటువంటిదానికి ఇటువంటి ప్యూనిటివ్‌పద్ధతి కొంతవరకు వుపకరిస్తుందేమోనని ఈ విలేఖరి అభిప్రాయం. పోలిస్‌స్టేషన్ వున్నందువల్ల, పోలీసోళ్ళు వున్నందువల్ల కొట్లాటలు అరికట్టబడతాయనే పొరపాటు అభిప్రాయం ఎవ్వరికీ లేదుకాని, ప్యూనిటివ్ పన్నులవంటి వాటి వల్ల కొంత సర్దుబాటు కావచ్చునేమోననిపిస్తుంది. అయినా చూద్దాం!

కలిచేడు చిట్‌ఫండ్ మోసం

ఆమధ్య అల్లూరులో జరిగినట్లే, ఇప్పుడు కలిచేడులోకూడా జరిగినట్లుంది. మోసంచేసింది అక్కడా స్త్రీయే, ఇక్కడా స్త్రీయే. ఈరెండు సంఘటనలూ చూచిన తర్వాత ఇలాంటి విషయాల్లో ఆడవాళ్ళే సులభంగా మోసంచేయగలుగుతారేమోననిపిస్తుంది.

ఇరవైఏళ్ళ క్రితం వెంకటగిరినుండి ఒకామె వచ్చింది; కలిచేడులో కాపురం పెట్టింది. చిన్నగుడిసె, రెండు బర్రెలతో జీవనం ప్రారంభించింది. ఇరుగమ్మ పొరుగమ్మకు నోటిలో నాలుకవలె మెలగుతూ వారి అభిమానాన్ని సంపాదించింది. రూ 50 ల చీటీం ప్రారంభించింది; వెయ్యి రూపాయలకు పెంచింది. దాదాపు 90 మంది సభ్యులను రాబట్టుకో గలిగింది. అమిత నమ్మకాన్ని కల్గించుకున్నది. రూ 2,000 లు చీటీ చెల్లించవలసివుండగా డిసెంబరు 5, 6 తేదుల్లో అంతర్ధానమైపోయింది. పేద మైకాకూలీల కష్టార్జితమైన సొమ్మును రూ 20,000 లు ముంచింది. ఈ డబ్బుతో వెంకటగిరిలో ఒకఇల్లు కట్టుకున్నదట; తన బిడ్డలకు పెండ్లిండ్లు చేసిందట; ఇంకేమేమి చేసిందో తెలియదు. ఈమె కలిచేడుకు రాకపూర్వం వనసారెడ్డిపల్లె, దాగణం, తురిమెర్ల, కలిచేడు వగైరా గ్రామాలలోకూడా వుండిందట– ఇదీ ఆ గ్రామస్తుల సంతకాలతో వచ్చిన వార్తాశకం సారాంశం. ఆమె పేపకూడా వుపహరించబడింది.

పోలిస్ విచారణ చేయగలదని అభిప్రాయం.

కనిగిరి ఎల్. ఎం. బి.

కనిగిరి భూమితనఖాబ్యాంకుకు పోటీ జరిగిన 7 స్థానాలూ సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ పి. వెంకయ్యనాయుడు–శ్రీ బి. రామసుబ్బారెడ్డి వర్గానికే వచ్చాయని, బ్యాంకు డైరెక్టరు స్థానాలు తొమ్మిదింటిలో 8 ఈ వర్గానికే వచ్చాయని, ఈ బ్యాంకి ఎన్నికలు ఇంత శీఘ్రంగా మున్నెన్నడూ జరగలేదంటూ కనిగిరిసమితిజనసంబంధశాఖాధికారి వ్రాస్తున్నాడు. ఎన్నికైన డైరెక్టర్లు టు:– వర్మా వెంకయ్యనాయుడు, బి. రామసుబ్బారెడ్డి, బి. పిచ్చిరెడ్డి, కె. వెంకటరెడ్డి, పి. కొండాచారి, వై. సంగయ్య, డి. వెంకటేశ్వర్లు, పి. వీరాంజనేయులురెడ్డి తొమ్మిదవ డైరెక్టరు ఎవరో, వారిపేరు మాత్రం వ్రాయలేదు. ఆ డైరెక్టరు ఈ వర్గీయుడుకాదు కాబట్టి, ఈ జనసంబంధశాఖాధికారి అతనిపేరు వ్రాయలేదేమో! ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక 28 తేది జరుగుతుందట.

పంచాయతీరాజ్యంలో వుద్యోగులు కూడా ఏ విధంగా వర్గరాజకీయవాదులైపోయారో చూడండి!

కావలి వినతి పత్రాలు

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు మొన్న 18 తేది కావలికి వచ్చినపుడు మున్సిపల్‌చేర్మన్ శ్రీ టి. రామమూర్తిగారు రెండు నివేదికలు సమర్పించారు.

కావలిలో వున్న 250 ఎకరాల అడవిని ఇండ్లస్థలాలకు కేటాయించాలనేది మొదటి నివేదిక. రోడ్లు, రైల్వే పొరంబోకుల్లో, ఆక్షేపణీయమైన స్థలాల్లో వెయ్యికుటుంబాలు గుడిసెలేసుకుని నివసిస్తున్నారని; మరో 500 కుటుంబాలు బాడుగ ఇండ్లలో వుంటున్నారని, కావలిటవున్ విస్తరణకు ఎటూ చోటులేదని, కావున 13–10–68 కౌన్సిల్ తీర్మానించినట్లు, ఆ 250 ఎకరాలను మున్సిపాలిటీకిస్తే లాభనష్టాలు లేకుండా అవసరమైనవారికి ఇండ్లస్థలాలకు ఇవ్వగలమని రామమూర్తిగారు ఆ నివేదికలో కోరారు.

రెండో వినతిపత్రం మంచినీటి పథకానికి సంబంధించినది. వేసవిలో నాలుగు మాసాలపాటు మంచినీటికై పౌరులు అనుభవించే దురవస్థలను వివరించి; ఈ సంవత్సరం మున్సిపాలిటీ అరువేలరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి, ట్యాంకులద్వారా నీరు సరఫరా చేయవలసివచ్చిందని, అనరఫరా కూడా అవసరాలకు తగినంతగాలేదని, ప్రతిసంవత్సరం ఈ విధంగానే చేయవలసి వస్తే మునిసిపాలిటీ విశేషమైన భారానికి గురికావలసి వుంటుందని; ప్రాథమిక పరిశీలనజరిగి, 38 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు కాగలదని అంచనావేయబడిన ఉప్పుటేరు పైపులస్కీమును నాల్గవప్రణాళికలో చేర్చి, ఆ ప్రణాళికాంతానికి దాన్ని పూర్తిచేసి, కావలిపౌరులకు నీటిభిక్ష పెట్టవలసిందిగా రామమూర్తి విజ్ఞప్తిచేశాడు.

ప్రభుత్వ ధోరణిఅంతా పిచ్చిపిచ్చిగా వుంటుంది. ఏదిపట్టుకుంటే అదే. ఒక్కటి పూర్తియయ్యేవరకు నమగ్రంగా నెరవేర్పలేదు. ఆ మధ్య మంచినీటి స్కీములకు అత్యధిక ప్రాధాన్యతన్నారు; అడగని వారు పాపాత్ములని, మంచినీటిపథకాలకు ఎంతైనా ఇస్తామన్నారు. ఇద్వారు ఎన్నెన్నోగ్రామాలలో శంకుస్థాపనలు జరిగాయి; పైపులు గ్రివుకొనడం జరిగింది; వేసినరాయి పడిపొయ్యేస్థితి, కొన్ని పైపులు అంతర్ధానమైపొయ్యే స్థితివచ్చినా స్కీములు మాత్రం అమలుజరగలేదు. అంతే ప్రాథమికంగా వెచ్చించిన లక్షల డబ్బు మట్టిలో కలసిపోయిందన్నమాట. ఒక గ్రామంలో మంచినీటి పథకానికై కొన్నపైపులు పూరంతా పందిళ్లకు వుపయోగపడుతుండటం ఈ విలేఖరి స్వయంగాచూడాడు. ఈ విధంగా ఇంకెన్ని గ్రామాలున్నాయో మరి! ప్రారంభంలోవున్న వుత్సాహం పరిపూర్తిలో లేకపోబట్టే ఈ విధంగా దండగైంది. కేంద్రంనుండి ఏదైనా ప్రత్యేక కేటాయింపువస్తే రాష్ట్రమంతటా పంపకం చేసెయ్యడం, అది పూర్తికావడానికి చాలకుండడం, రాష్ట్ర నిధులతో వాటిని పూర్తిచేయలేక పోవడం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా కాకుండా కావలివంటి అత్యవసరమైన స్కీములుకొన్ని చేపట్టి, వాటిపూర్తి చేయగలిగితే ఎంత ప్రయోజనకరంగా వుంటుంది? మంచినీటికి వీటా కావలి పౌరులు పడేబాధలు వర్ణనాతీతం. ఇటువంటివి చేయగలిగితే ప్రణాళికలకు సార్థకం.

"ఎర్రజెండాలమధ్య కలెక్టరు"

ఇందుకూరుపేట మండలం పోతురాజుదిబ్బలో క్రొత్తగా నిర్మించబడిన ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ ప్రాథమిక పాఠశాల భవనానికి జిల్లా రివిన్యూఆఫీసరు శ్రీ వి. చంద్రమౌళి ప్రవేశోత్సవం జరిపారు. కలెక్టరు శ్రీ ఎస్. ఆర్. శంకరన్, అసిస్టెంటుకలెక్టరు శ్రీ ఉజ్జ్వల కాంతరాయ్, బి. డి. ఓ. శ్రీరాం పిచ్చిరెడ్డి, తాసిల్దారు శ్రీ విజ్ఞాచారి, రక్షమేషన్ ఆఫీసరు శ్రీ పాపారావుగారలు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.– ఇది ఇందుకూరుపేట సమితి జనసంబంధశాఖాధికారి వార్త.

పోతురాజుదిబ్బకు జిల్లా అధికార్లు వస్తున్నారనితెలిసి చుట్టుప్రక్క 14, 15 గ్రామాలకు చెందిన 1000 మంది పేద ప్రజలు విచ్చేసి, తమ యిబ్బందులు చెప్పుకొని, 70 అర్జీలు ఇచ్చుకున్నారని; జిల్లా కలెక్టరుగారు అర్జీదారులను శ్రద్ధగా విచారిస్తూ, అర్జీలను పరిశీలించి వీలైనంతవరకు సహాయం చేయగలనని హామీ యిచ్చారని శ్రీ భాగవతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు వ్రాస్తున్నారు. జిల్లా అధికార్లందరూ వచ్చినందుకు పోతురాజుదిబ్బ ప్రజలంతరవునవారు కృతజ్ఞత వెల్లడిస్తున్నారు. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం పోతురాజు దిబ్బనుండి ఇందుకూరుపేట పంచాయతీకిఎన్నికైనసభ్యుడట.

ఇక స్థానిక కాంగ్రెస్‌వాది ఒకరిలా వ్రాస్తున్నారు–

"పోతురాజు దిబ్బ పాఠశాల ప్రారంభోత్సవావకాశాన్ని చూచుకొని కమ్యూనిస్టులు తమ ఎర్రబావుటాలను ముమ్మరంగా ప్రదర్శించారు. శివాయి పట్టాలపేర పేదజనాన్ని ఆకర్షించిపోయిన తమపలుకుబడిని తిరిగి పొందుటకు ప్రయత్నించారు. పాఠశాలభవనానికికూడా ఎర్రజండా నే కట్టారు. పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు, వైస్ ప్రెసిడెంటులమీద ఏవేవో చెప్పినట్టుకూడా తెలిసింది. జిల్లా అధికారులు పాల్గొంటున్నపుడు, కనీసం పాఠశాల భవనంమీదైనా ప్రభుత్వజండాను ప్రతిష్ఠించాలనే ఆలోచన ఎవ్వరికీ కలుగకపోవడం, కలెక్టరుగారుకూడా ఎర్రజండాలమధ్యనే వుండడం విచారకరం."

కాంగ్రెస్‌వాది వ్రాసిన ఈ వార్తాంశాన్ని విచారించివేద్దామనే వుద్దేశ్యంతో మేము తొలుత ప్రకటించలేదు. 15 తేది ఇందుకూరుపేటకు పోవడం తటస్థించినపుడు వార్త వేయలేదని చాలమంది గిలగిల పట్టుకున్నారు. స్థానిక కమ్యూనిస్టులు కలెక్టరు వగైరాలను ఇందుకూరుపేటరోడ్డు నుండి ఎర్రజండాలతో వూరేగిస్తూ తీసుకపోయారట. అక్కడ స్కూలుబిల్డింగుకూ ఎర్రజండా కట్టివుండినారట. కాని ఈ ఎర్రజండాలను కమ్యూనిస్టుముద్ర వున్నట్టులేదు. రెండు మూడేళ్ళనుండి ఇంతమంది కమ్యూనిస్టులు యింత వుత్సాహంగా ఒక్కచోట చేరడం జరగలేదట. కలెక్టరుగారు ఆ అవకాశం కల్పించారనేది ఆ కాంగ్రెస్ వాదుల ఆక్షేపణ, అసంతృప్తి. కాంగ్రెస్‌-కమ్యూనిస్టు పర్షణ తీవ్రంగా వుండే కేంద్రాలలో ఇందుకూరుపేట ఒకటి. ఇందుకూరుపేటలో వాళ్ళ ప్రాబల్యం నశింపచేయుటకు దాదాపు ఒక దశాబ్దం కాలం పట్టింది. అటువంటిది కలెక్టరుగారు వారికి మళ్ళీ దోహద్వారే అనేది స్థానిక కాంగ్రెస్ వాదుల బాధ.

కలెక్టరుగారు ఎర్రజెండాలను గమనించివుంటారని మేమనుకోము. ఆ సందర్భంలో కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యాన్ని గుర్తించివుంటారనికూడా అనుకోము. శంకరన్‌గారు రాజకీయాల ప్రమేయాన్నే కాదు, మధ్యవర్తుల జోక్యాన్నికూడా సహించేవారు కాదంటారు. అందువల్ల కలెక్టరుగారిపట్ల అపోహపడడం, వారిని అపార్థం చేసుకోవడం వుచితం కాదనుకుంటాము.

విడవలూరు, కావలి విద్యార్థి కాంగ్రెస్ సభలు

విడవలూరు విద్యార్థికాంగ్రెస్ మహాసభ 20 తేది శాసనసభ్యుడు శ్రీ వేమారెడ్డి వెంకురెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి, ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి శ్రీ టి. సి. కొండయ్య, శ్రీ కోరాబత్తిన చిన్నయ్య, శాసనసభ్యుడు శ్రీ పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి; విద్యార్థులు మానుగుంట రమణారెడ్డి, టి. కుమార్‌గారలు వుపన్యసించారు. షరా మామూలన్నట్టు విద్యార్థి ఫెడరేషన్‌వారు, కమ్యూనిస్టులు విద్యార్థి కాంగ్రెస్‌సభకు వ్యతిరేకంగా కరపత్రాలు పంచారుకాని, వారి ఆటలేమీ సాగలేదు. సభానంతరం శ్రీకాకుళం విద్యార్థిబృందం నృత్యనాటిక ప్రదర్శింపబడింది.

రాత్రి అహరాతులందరికి కాలేజీదాత శ్రీ పొన్నలూరు రామచంద్రారెడ్డిగారింట విందు జరిగింది.

* * *

22 తేది కావలిలో కాంగ్రెస్ వర్కర్ల సమావేశం, విద్యార్థికాంగ్రెస్‌సభ జరిగాయి. ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు శ్రీ కాకాణి వెంకటరత్నంగారు రెండుసమావేశాల్లోనూ పాల్గొన్నారు. వీరుగాక మంత్రి శ్రీ చెంచురామానాయుడు, టి. సి. కొండయ్య, మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి, రేబాల దమయంతీదేవి, గొట్టిపాటి కొండపనాయుడు వగైరాలుకూడా పాల్గొన్నారు. విద్యార్థి కాంగ్రెస్ సభలో శాసనసభ్యుడు శ్రీ గొట్టిపాటి సుబ్బులునాయుడుగారుకూడా వేదికనలంకరించారు.

కాంగ్రెస్ వర్కర్ల సమావేశం మామూలుగానే జరిగిపోయింది. కాని, విద్యార్థి కాంగ్రెస్‌మాత్రం కొన్తవర్గ ప్రభావాలకు గురియైనట్లుంది. సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ వేమిరెడ్డి అయ్యపరెడ్డిగారు అధ్యక్షస్థానంలో కూర్చున్నారు. ఈ పరిణామం ఈ వర్గం వారికి ఆశ్చర్యాన్ని కల్గించినట్లుంది. అంతవరకు వచ్చినతర్వాత సభ ఎట్లా నిల్చిపోతుంది? అయ్యపరెడ్డిగారు అధ్యక్షుడుగా తనకు రెండు హక్కులున్నాయని ప్రారంభించారు– తొలి, మలి ప్రసంగాలే ఆ హక్కులు. అందువల్ల తాను అటుపిన మాట్లాడగలననిచెప్పి, అటుపినే మాట్లాడారు. తనకు విద్యార్థి కాంగ్రెస్‌తో వున్న సంబంధాన్ని వివరించారు. తాను పదహారణాలకాంగ్రెస్‌వాదినని, కాంగ్రెస్ సేవచేస్తున్నానని, కాంగ్రెస్‌కు ఏనాడూ వ్యతిరేకం చేసినవాణ్ణికాదని, కాంగ్రెస్‌కు ఎవరు వ్యతిరేకులో విద్యార్థులు గమనించి పాఠం నేర్వాలని కోరారు. అయ్యపరెడ్డిగారి ఈ ప్రకటనకు సాక్షో అన్నట్టు శ్రీ సుబ్బులునాయుడుగారు ప్రక్కనే కూర్చొనివుండినారు! విద్యార్థులు రాజకీయాలలో నిమగ్నులు కాకుండా, చదువులపట్ల శ్రద్ధవహించి, క్రమశిక్షణ నలవరచుకొని, తమకు దేశానికి వుజ్జ్వల భవిష్యత్తును చేకూర్చవలసిందిగా కోరారు. కొండయ్యగారు దేశ రాజకీయాలను, వ్యగవాద కమ్యూనిస్టుల దేశద్రోహపాత్రను వివరించారు. కాకాని వెంకటరత్నంగారు కూడా వుపన్యసించారు. —ఒ. వి.

చంద్రశేఖరపురం ఆఫీసు దహనం

పంచాయతీ ఆఫీసు తగులబడిపోయింది. ఈ సందర్భంలో గమనించవలసిన అంశాలు కొన్నివున్నాయి–

(1) ఇంతవరకు మిద్దెఇంట్లో వుంటుండిన ఈ కార్యాలయం 8 మాసాల్కితం ఈ పూరింటిలోకి మార్చబడింది.

(2) పంచాయితీ లెక్కలు మూడేళ్ళనుండి ఆడిట్ కాలేదు. ఆడిట్‌వాళ్లు వచ్చినపుడు ప్రెసిడెంటు వుండడంలేదు.

(3) ఐదేళ్ల నుండి గ్రామంలో పన్నుల వసూళ్లు జరగలేదు. పంచాయతీ ధనం దుర్వినియోగం చేశాడనే ఫిర్యాదులనేకం అధ్యక్షుని మీద వున్నాయి.

(4) పంచాయతీ ఆడిటర్లు వచ్చేదానికి రెండురోజులముందు కార్యాలయం తగులబడడం జరిగింది. వీటన్నిటినిబట్టి కార్యాలయ దగ్ధానికి కారణాలు, కారకుల్ని గూర్చి వూహించుకోవలసి వుంటుంది.

ఇదివరలో ఉదయగిరి, సీతారామపురం పంచాయతీ కార్యాలయాలు కూడా ఈ విధంగానే తగులబడి పొయ్యాయి! –ఒ. వి

ఇంటిజాగా అమ్మబడును

13 అంకణముల సిమెంటు కట్టుబడి (కాటియాకుకప్పు)లో మొత్తము షుమారు 72 అంకణముల స్థలము – రైలుకట్టకు పడమట, తూర్పు, దక్షిణం రోడ్డున్నూ, సొంతు స్టేషను సమీపమునకల స్థలము విక్రయించబడును. కావలసినవారు:

డాక్టర్ జి. నరసింహం.
సోమశేఖరపురం — నెల్లూరు.
ఫోన్ : 372.

హైబ్రిడ్ సజ్జ విత్తనాలు

నేషనల్ సీడ్సు కార్పొరేషన్‌వారిచే సర్టిఫైచేయబడిన సజ్జ (H. B. 1) విత్తనములు అమ్మకమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

రేటు - కిలో 1-కి రూ. 6/-

పలయువారు:-

జెట్టి వెంకటరమణారెడ్డి - కావువీధి–కోవూరు.

* * * * * *

సోమారెడ్డి సుందర రామరెడ్డి,
C/o నర్మద మెడికల్‌స్టోర్సు - శంకరాగ్రహారం - నెల్లూరు.
పుట్టా నాగిరెడ్డి - రామమూర్తినగర్ - నెల్లూరు.

Edited Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore. (A. P.)

REGD. NO. H 18

ఎడిషన్ 0-30 పై.

27-12-68 శుక్రవారం

నేషనల్ సీడ్ కార్పొరేషన్

ఐ. ఆర్. 8-68

వగైరా హైబ్రిడ్ విత్తనములు

ఎరువులు—పెస్టిసైడ్స్

సత్తువ విత్తనములు

దొరకును.

*** వైతుడిపో ***

బారకాసు — నెల్లూరు.

ఫోన్ : 556.

జనోద్ధరణ

స్థాపకులు : నెల్లూరు పెంకటామానాయుడు

సంపుటి 40 ★ సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ★ సంచిక 61

27-12-68 నాటి
శుక్రవారము నుండి
నెల్లూరు శ్రీ లీలామహల్‌లో

7 GOLDEN MEN
బంగారు బ్యాంకి
దోపిడి

టెక్నికలర్.

నెల్లూరు మునిసిపాల్టీ లెక్కపక్కలు-2

కుక్కలు, చెట్లు, పార్కులు
సత్రాలు, బిచ్చగాళ్లు

మొన్నటివారంలో మా 'పరిశీలకుడు' ప్రారంభించినశీర్షిక 'నెల్లూరు మున్సిపాల్టీ లెక్కపక్కలు'-గతవారం అన్నతి ప్రారంభోత్సవపు సందట్లో వెనక్కు నెట్టవల్సి వచ్చింది. మళ్ళీ యీ వారంనుంది నెల్లూరు మున్సిపాల్టీ 'అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టు'లోని వివిధవిషయాల పరిశీలన కొనసాగుతుంది.

మొదటి పరిశీలనలో 'జననమరణాలు-రోడ్డు, గిడ్డు' వ్యవహారం అయింది. ఈ వారం మరికొన్ని చిన్నచిన్న విషయాల్నే పరిశీలిద్దాం. ఉదాహరణకు టౌఁలోని 'కుక్కల' సంగతే తీసుకొందాం.

పరిశీలకుడు

గతసంవత్సర కాలంలోనట- లైసెన్సు లేకుండా వీధుల్లోతిరిగే 1333 కుక్కలను మున్సిపాల్టీవారు పట్టుకొని 'వా శ నం' (destroy) చేసినట్టున్నూ, ఇందుగ్గాను 999 రూపాయలా 75 పైసలు ఖర్చయిందనీ, ఆ క్రితం సంవత్సరంలో యీ వద్దు క్రింద 800 రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అయిందనీ నవరు రిపోర్టులో ఒకచోట కాదు, రెండుచోట్ల మున్సిపాల్టీవారు పేర్కొనడం జరిగింది, కుక్కలమీద తాము ప్రదర్శించిన వ్యత్యావంగూర్చి. బాగనేవుంది.

కాని ఇది నిజమా? 1333 కుక్కల్ని పట్టుకుని, వాశనంచేశారా? (అంటే చంపివేశారనేనా అర్థం?) ఇందుకు 999 రూపాయలా 75 పైసలు ఖర్చుపెట్టారా? అశ్చర్యంగాలేదూ? ఈ టౌన్‌లో మున్సిపాల్టీ 'యమకింకరుల' బారిలోపడిన చిచి(పూర) కుక్కలనంఖ్య వెయ్యిన్ని మూడువందిలా మువ్వయిమూడుదాకా వుండంటే నమ్మశక్యంగా వుండంటారా?

నెల్లూర్లోవున్న నానారకాల న్యూసెన్సుల్లో యీ కుక్కల న్యూసెన్సుకూడా వొకటనవచ్చు. కాని అన్నికుక్కల్ని గత సంవత్సరంలో మున్సిపాల్టీవారు పట్టేసి ఆ న్యూసెన్సును కొంత తగ్గించిపారేశారనుకొందామంటే, యింకా నెల్లూరు వూర వీధుల్లో యీ కుక్కల గయ్‌గయ్‌రావాలు మామూలుగానే వున్నట్టున్నది. అడపాదడపా పిచ్చికుక్కలు కరిచి కొందరు నానాదిక్కుల చేనుకోవల్సిన సంఘటనలు లేకపోలేదు.

ఇంతకూ మున్సిపాల్టీ చంపిన కుక్కలు పోగా యింకా యీ టౌనులో ఎన్ని వీధి కుక్కలున్నట్టు? మున్సిపాల్టీ వారికి అంచనా వీమైనావుందా? 'లైసెన్సుల్లేని వీధి కుక్కలు'- అన్నారు. అంటే లైసెన్సులు వున్న వీధికుక్కలున్నవా? ఉంటే ఎన్ని వున్నట్టు? వాటిద్వారా లైసెన్సు రుసుం ఎంత వసూలైనట్టు? ఆ వివరాలన్నీ వీమీ అందులో యివ్వలేదు. ఇక యింకో చిన్న విషయం- 1333 కుక్కల్ని చంపారు కదా? ఎవరైనా వొక 'తోల్ల వేపారి' కాంట్రాక్టుకిస్తే- వొకకుక్కతోలు 20 పైసలేనుకున్నా మున్సిపాల్టీకి 250 రూపాయలఆదాయంవచ్చి వుండేదికదా? ఈనంవత్సరం నుండైనా మున్సిపాల్టీ యిది దృష్టిలోపెట్టుకోగలదని ఆశించవచ్చునా? ఇక్కడింకోవిషయం- గోహత్యా నిరోధ కోద్యమాభిరాములైన మన 'జన నంఘీయులు' యీ ఘనకహత్యా నిరోధకోద్యమాన్ని యింతదాకా చేపట్టకపోవడం గమనార్హమైన విశేషమేకదా!

—కొరవ 7 వ పేజీలో

రాజధానిలో హాస్టళ్ల పరిస్థితులు
విద్యార్థుల ఆందోళనలో అతిశయోక్తి ఏమాత్రంలేదు

సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రి అరిగె రామస్వామిగారు అరిశేరిన హరిజన వాయకులు. గతాం రాజ్యంలో హరిజన సంక్షేమంపేర అప్పటి ప్రభుత్వం కోటిరూపాయల నిధి కేటాయించింది హరిజననాయకులు పలువురిని కొనివేసిన రోజుల్లోకూడా రామస్వామిగారిలాంటి నాయకులు తమజాతీయ భావాలను వదులుకొనక తమ దేశభక్తిని నాన్ని వ్యవరించిందారు.

రామస్వామిగారి మాటల్లో చేతల్లో చిత్తశుద్ధి వ్యక్తమవుతుంది. అయన అసెంబ్లీలో వ్యక్తులకు సమాధానాలు ఇచ్చేటప్పుడుకూడా తమ నిర్మొహమాటమిని విడనాడరు. హరిజనుల ఇళ్ళస్థలాల సమస్య విషయంలోను, హరిజనులకు న్యాయంగా హరిజనులే చేస్తున్న అన్యాయం విషయంలోను మంత్రిగారు పిమాత్రం దావరికంలేకుండా మాట్లాడుతూ వుంటారు.

కాని హరిజన హాస్టళ్ల లో హరిజన విద్యార్థులకు జరుగుతున్న అన్యాయాల విషయంలో అయన మంత్రిగా, రాజకీయవాదిగా మాట్లాడారేకాని తమ సహజమైన ధోరణిలోకాదు.

క్రితంవారం నగరంలో సాంఘిక సంక్షేమశాఖ నిర్వహిస్తున్న హరిజన హాస్టళ్ళలోవున్న విద్యార్థులు నదివాలయం ముందు ఒకరోజు నిరాహారదీక్షజూని తమ ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి, ప్రజల దృష్టికి తీసుకొచ్చారు.

తమకిస్తున్న భోజనం అలవెన్సు చాలడంలేదనీ, హాస్టళ్ళల్లో వసతి దుర్భరంగావుందనీ, నీరు స్నానాలగదులులాంటి సౌకర్యాలు అవసరమున్నంతగా లేకనానా యాతనలు పడుతున్నామనీ ఈ విద్యార్థులు పేర్కొన్నారు.

కొన్నిమాసాల క్రితం ఈ విశేషాలు, హాస్టల్ విద్యార్థుల పిలుపున, నగరం విద్యార్థి విద్యార్థినుల వసతిగృహాల నందర్శించడం తటస్థించింది. అక్కడి పరిస్థితులను న్యాయంగా చూసినతర్వాత, విద్యార్థులు చెందుతున్న ఆందోళనలో విమాత్యం అతిశయోక్తి లేదని తెలిసింది. విద్యార్థులంతా వ్యక్తుల్యానికి ఒక విజ్ఞాపన నమర్పించుకున్న తరువాత, భోజనం భత్యాన్ని రూ 20 నుంది, రూ 30 కి హెచ్చించారు.

ఈసారి ఈ భత్యంలో మరో పదిరూపాయలు చేర్చాలని విద్యార్థులు ఆందోళన ప్రారంభించారు. రాష్ట్రమంతటా హాస్టళ్లల్లో హైస్కూలు విద్యార్థులే 78 000 వున్నారనీ, వీరందరికీ తలసరి రూ. 5 ల చొప్పున భత్యం పెంచాలన్నా రూ 40 లక్షలు కావలసి వుంటాయనీ, ప్రభుత్వం ప్రస్తుత ఆర్థిక దుస్థితి దృష్ట్యా ఇది సాధ్యంకాదనీ మంత్రి వ్యక్తపరిచారు.

ఇంతవరకు బాగానే వుంది. కాని

మా హైదరాబాదు విశేషాలు

హరిజన హాస్టళ్ళల్లో వున్నవారిని నమీకరించడంలో కమ్యూనిస్టు ప్రభావానికి లోనైన విద్యార్థి నంఘాలవారు ముందంజ వేస్తున్నారనడం వత్యదూరం కాదు. కాని పరిస్థితులు దారుణంగా దుర్భరంగా ఉన్నవ్యక్తు, వాయకత్వం ఎవరు వహించినా, బాధితులమన్నవాళ్లను పొందక తప్పదు. దుర్భరమైన పరిస్థితిని ఈ హాస్టళ్లలో లేకపోతే నాయకులెవరైనా ఆదరణ లభ్యంకాదు.

ధరలు హెచ్చుముఖంలోనే వుంటున్న వ్యక్తు ప్రభుత్వం పిల్లల మార్పు చేసిన వ్యక్తికి, హాస్టల్‌వాసుల ఆహారకొరత తీరదు. దిన్నదిన్న పిల్లలుకూడా రోజుకు రెండుపూర్లు మా తిమే దాదావు వది గంటల వ్యవధిలో ఒక పూర అన్నం లేక వవ్వలన్నం తిని రోజులు గడువుతూ వుండడం చూసేవారికికూడా హృదయ

—కొరవ 7 వ పేజీలో

మినర్వా లాడ్జి
(అంగూర్‌బాగ్)
లిబర్టీ టాకీస్ రోడ్,
హిమాయత్‌నగర్,
హైదరాబాదు.

ఆధునిక సౌకర్యాలతో అందరికీ అందుబాటులో వుండే అందాల గదులు మీ కోసమే ఎదురు చూస్తున్నవి - రాజధాని నగరానికి వచ్చినవుడు ఒకసారి విచ్చేయండి.

★

ప్రొప్రయిటరు :
కె. రాజగోపాలరెడ్డి.

Phone : 38528.

For:
Thara
(Silk Saries)
6 Yards in Arakku Colour Border
*
RAYAVARAPU SANKARIAH & SONS,
(Cloth Merchants)
TRUNK ROAD — NELLORE.
(Tel: 138)

సంక్రాంతికి
అనేక సరిక్రొత్త రకములు
మాడరన్ స్టోర్సు
ఫ్యాన్సీసిల్కు & క్లాత్‌మర్చంట్సు
SINCE 1944.
సెన్నీ - మెట్టూరు - డి. సి. యం. మిల్లుల బట్టలు - మిల్లువారు నిర్ణయించిన ధరలకు సదా లభించును.
ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు
ఫోన్ : 421

రావు అండ్ గుప్తా
ట్రంకురోడ్డు—నెల్లూరు
డీలర్సు:- ఫిరా స్టీలు ఫర్నీచరు - టి. ఇ. సి. రేడియోలు - ట్రాన్సిస్టర్లు - అన్నామ్ బల్బులు - యెవ్రెడీ బ్యాటరీలు. "శర్మో" బాక్సు.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
E. P. No. 14 of 1968.
O. S. No. 323 of 1964.

వండాగ్నుల సుందరమణిలమ్మ —వాది.
(1) యనమాల శంకరమ్మ వగైరాలు ... —ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరు డిక్రీ బాకీగాను నెల్లూరు తాలూకా, గుండ్లపాళెం గ్రామంలో వరద క్రింద చేనులను ప్రదేశములో ప్రతివాదులకు హక్కుఅనుభవముగల కోరుమాగాణి పట్టా నెం. 11 రులో 1-వ ఐయిటం:- సర్వే నెం. 18/1 రు, యె 0-90 సెంట్లు 2-వ ఐయిటం:- సర్వే నెం. 162 రు, యె 0-80 సెంట్లు భూములను 6-1-1969 తేదిన యీ కోర్టువారి యెదుట యీలము జరుపబడును. ప్రారంభపాట

1-వ ఐయిటం రూ 2250/- లు.
2-వ ఐయిటం రూ. 2000/- లు.

—జి. సంజీవరావు-వాదిప్లీడరు.

నెల్లూరు సబ్ జడ్జిగారి కోర్టులో
E. P. No. 18 of 1968.
O. S. No. 14 of 1965.

టి. యన్. అనసూయాదేవి Represented by the General Power of Attorney Agent తిక్కవరపు రామిరెడ్డి —వాది.
(1) బత్తెన రామశేషారెడ్డి వగైరాలు ... —ప్రతివాదులు.

(1) బత్తెన రామశేషారెడ్డి (3) బత్తెన బాబు రెడ్డి (మైనరు అయినందున) గార్డియన్ తండ్రి బత్తెన రామశేషారెడ్డిగార్లకు:

ఈ నెంబరున వాది, మీ వగైరాలమీద జరుపుచుండు స్థిరాస్థి వారంటు అమలులో మీకు యీలంనోటీసు నిమిత్తం 17-1-69 తేదికి వాయిదా వేయబడియున్నది. మీకేమయినా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల పై వాయిదా రోజున పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై తెలుపుకోవలయును. లేనియెడల మీ పరోక్షమందు ఉత్తర్వులు కాబడును.

—జి. వెంకయ్యాచార్యుడు, వాది అడ్వకేటు.

నంద్యాల ప్రి॥ ము॥ కోర్టులో
అప్పులు 211/46. ఇ. పి. 150/68.

కొడుదుల లక్ష్మమ్మ —వాది.
కొడుదుల సంజీవరెడ్డి —ప్రతివాది

వాదికి పై నెంబరు ఖరణము డిక్రీ దాఖలా 1-వ దార్జిగవుండే ప్రతివాది తాలూకా భోజనం గ్రామంలోని భూములు పై కోర్టువారి యెదుట 5-2-1969 తేదిన పగలు 11 గం॥ నుండి వేలం వేయబడును. వాది స్వతనవాలు చేయుటకు పై కోర్టువారి పర్మిషన్‌కోరి మ్యానహా దాఖలు చేసుకొన్నది. అన్నులవివరం వాది అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో తెలుసుకొనవచ్చును.

—టి. సుందర్ రాజ్ –అడ్వకేటు.

జమీన్‌రైతు
శ్రీ కీలక పుష్య శుద్ధ అష్టమి శుక్రవారం 27-12-1968

నమ్మలేని నిజం

అమెరికా రోదసీ నౌకలో ముగ్గురు యాత్రికులు రెండు లక్షల యాభైవేల మైళ్ళు ప్రయాణించి, చంద్రుని అంతు వంతు కనుక్కొని, విజయ గర్వంతో తిరిగి భూమికి తిరిగి వస్తున్నారనేది నమ్మలేని నిజంకాక మరేమవుతుంది? విం టే నే వళ్ళు పులకరిస్తున్న మానవ సాహసం ఇది. అగాధమైన మానవ మేధస్సుకు, అపారమైన వైజ్ఞానిక ప్రగతికి వాదలు పులకించే మహాద్భుత సంఘటన ఇది. చంద్రలోకానికి మానవులను పంప గలిగిన అమెరికా శాస్త్రజ్ఞులకు; ప్రాణాలను తెగించి లోకోత్తరమైన పాత్రను నిర్వహించ పూనుకున్న రోదసీ యాత్రికులు బర్మన్, లోవెల్, ఆండర్సులకు; అంతరిక్ష పరిశోధనలో అహరహం కృషి చేస్తున్న అమెరికాకు అనవరతంగా మానవాళిచేత జేజేలు చెప్పించే అపూర్వ సంఘటన. కలయో వైష్ణవ మాయయో ఇతర సంకల్పార్థమో అన్న పోతన భావోద్రేకాన్ని స్మరణకుతెచ్చే సంఘటన ఇది.

రోదసీనౌక– అపోలో– 8 చంద్రమండల యాత్రకు 21 తేది సాయంత్రం బయలు దేరింది. ఏ అవాంతరాలూ అడ్డురాకుంటే ఈ రోజు (27 తేది) రాత్రి 9-30 కి పసిఫిక్ మహాసముద్రంలో, హవాయ్ సమీపంలో భూమికి చేరబోతున్నది. రోదసీనౌకలు, వాటిని విసరివేసేరాకెట్లు, ఇతర యంత్రపరికరాలు లోపరహితంగా నిర్మించడం ఒకఎత్తు; వాటిని నడుపుతుంటూ, ఏవేళలో ఏపనిచేయాలో అది చేస్తూ, తాముచూచినదృశ్యాలను తాము తెలిసికొన్న విషయాలను ఎప్పటికప్పుడు భూమండలానికిపంపుతూ,శాస్త్రజ్ఞుల ఆశయాలకు అనుగుణంగా దోహదకరంగా నిర్వర్తించడం మరొక ఎత్తు. ఇటు శాస్త్రజ్ఞులు, అటు యాత్రికత్రయం ఐకమత్యంగా నిర్విరామంగా నేర్పుగా నిర్దుష్టంగా తమ కర్తవ్యాలను నెరవేర్చబట్టే, మానవుడు చంద్రలోకానికిపోయి, చంద్రునిచుట్టూ తిరగగలిగిన అవకాశం కలిగింది. చంద్రమండలానికి పోయిన అపోలో 8 రోదసీనౌక సరాసరి రాదపెట్టా సూటిగా ఎగిరిపోలేదు; భూమ్యాకర్షణ శక్తిని, చంద్రగ్రహ ఆకర్షణశక్తిని అధిగమించి, తప్పుకొనిపోయి; తిరుగు ప్రయాణంలోనూ ఆ అడ్డంకులను సకాలంలో తొలగించుకోవలసి వస్తున్నది. ఆ నౌకలో ప్రయాణించిన యాత్రికులు ముగ్గురూ కూడా హాయిగా అందులో కూర్చొని, తాము మున్నెన్నడూచూడని ప్రకృతి దృశ్యాలను విలాసంగాచూస్తూ చంద్రమండలం చేరలేదు; యంత్రాలనునడుపుకోవడం, వాటిని అదుపులో పెట్టుకోవడమేకాకుండా; గుండెను నిబ్బరపరచుకొని, ఫోటోలుతీస్తూ, వివరాలుచెప్తూ, క్షేమసమాచారాలుతెలియజేస్తూ, చావుబ్రతుకుల అనుభూతులతో కాలం గడపవలసి వచ్చింది.

పాపం! ఈ యాత్రికులకు నిద్రలేదు, విశ్రాంతిలేదు. ఆరోగ్యమైనా వున్నదా అంటే అదీ లేదు. ఒకరికి కడుపునొప్పి, ఫేదులు; ఇంకొకరికి ఫ్లూ; మరొకరికి తలనొప్పి, ఈ విధంగా బాధపడుతూ కూడా వారు తమ ధర్మ నిర్వహణలో ఏ మాత్రం లోపం చేయలేదు; ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కోల్పోలేదు, వుత్సాహాన్ని తరుగనివ్వలేదు– ముక్కుతూ మూలుగుతూనే, కునుకుతూ వులిక్కిపడుతూనే, అనుక్షణ అప్రమత్తతతో మెలగి చరిత్రను సృష్టించారు; చారిత్రక పురుషులైనారు.

ఈ రోదసీ యాత్ర వల్ల ఇప్పటికిప్పుడే సమగ్రమైన, నిర్దిష్టమైన విషయాలు తెలియలేదు. రోదసీ యాత్రికులు పంపిన సమాచారాన్ని, తీసిన చిత్రాల్ని పరిశీలించి, పరిశోధించి, పూర్వపు అనుభవాలతో పోల్చి చూచినప్పుడు కొంత విలువైన, భవిష్యత్ పురోగమనానికి వుపయుక్తమైన సమాచారం తెలవలసి వుంటుంది. చంద్రమండలంలో పూర్వం చూడని చీకటిభాగాన్నికూడా ఈ యాత్రికులు చూచారు. చంద్రగోళానికి 70 మైళ్ళ దగ్గర నుండి కూడా చూచారు. అగాధాలు, గోతులు, అగ్నిపర్వతాలు ఇసుకదిబ్బలు ఏవేవో వున్నట్లు యాత్రికులు చెప్పారు. తెల్లగా ప్రకాశవంతంగా, బూడిదవర్ణంగా వున్నట్లు చంద్రగోళాన్ని అభివర్ణించారు. మానవనివాసానికి చంద్రమండలం యోగ్యం కాదేమోనన్న అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఈ వివరాలన్నీ స్వల్పమైనవే. పరిశోధనలో తేలగల విషయాలే ముఖ్యమైనవిగా వుండబోతవి.

ఈ చంద్రమండల యాత్ర వుద్దేశ్యం అంతరంగికంగా ఏమోకాని, బహిర్గతంగా తెలుస్తున్నంతవరకు చంద్రలోకమూ మానవ వాసయోగ్యమైనదా కాదా అనే శాస్త్ర విజ్ఞానతో కూడినదని అభిప్రాయపడవలసి వుంటుంది. దీనికి చంద్రమండలానికి మానవుణ్ణి పంపి, చంద్రగోళం చుట్టూ పరిభ్రమింపచేయడం మొదటి మెట్టు. చంద్రమండలంలో మనిషిని దింపడం అంతిమ లక్ష్యం. ఈ లక్ష్య సాధనకు అపోలో 9 అపోలో 10 అనే రోదసీ నౌకలను అమెరికా ప్రయోగించనున్నదట. అపోలో 10 లో పోయే మానవుడు చంద్రమండలంలో సరాసరి కాలు పెట్టవచ్చు. ఆనాడు ఆ అనుభవము, అనుభూతి ఎంత మధురంగా వుండబోతుందో వూహించలేము.

చంద్రమండలంలో మానవుడు ప్రాణవాయువు తదితర కృత్రిమ వుపకరణాల అవసరంలేకుండా బ్రతకగలుగుతాడో లేదో; అసలు చంద్రమండల వుపరితలంపైదిగిభూమిమీదవలె తిరుగగలుగుతాడో లేదో; ఆహారపానీయాలు భూలోకంనుండి తీసుకపోకుండా, అక్కడే సమకూర్చుకునే వసతులుంటాయో లేదో కూడా వూహించలేము మద్రాసునుండి హైదరాబాదుకు ఓమానంలో పోయినట్లో, హైదరాబాదునుండి ఢిల్లీకి ప్రయాణించినట్లో; భూమండలం నుండి చంద్రమండలానికి పోయివచ్చే రోజు కూడా వస్తుందో ఏమోకూడా వూహించలేము. సూటిగా చంద్రుని దగ్గరకుపోయి కరచాలనంచేసి రాగలిగినప్పుడు, చంద్రమండలంమీద తిష్టవేయడం అసాధ్యమని అనుకోలేముకూడా. 1969 జూన్‌నాటికి చంద్రమండలంపై మానవుణ్ణి దింపగలనని అమెరికా అంటున్నది. ఈలోగా రష్యా మరెంతటి మహాద్భుత ప్రయోగానికి పూనుకుంటుందోమరి!

మొత్తానికిఅమెరికా, అదిపంపిన అపోలో 8 నౌక, అందులోప్రయాణించి చంద్రునితో

ఈ వారం విశేషాలు

ఓ చందమామా!

"..............
అందుబేల ఓ చందమామా!
అందమైన ఓ పూర్ణసోమా
సముద్రంమీదా అరణ్యంమీదా
సమానంగా ప్రకాశించే
సౌందర్యాభిరామా!

ఏమో బహుశా త్వరలో
మీ ఇంటికే రావచ్చు మేము
స్వాగతం యిస్తావుకదూ
అతిధ్యానికర్హులమే మేము

చంద్రమండలానికి ప్రయాణం
సాధించరాని స్వప్నంకాదు
జాలికన్నా బరువైన వస్తువుని
నేలమీదపడకుండా నిలబెట్టలేదూ?

సరాసరిని దగ్గరకే
ఐదారుగావస్తాంలే
అప్పుడు మా రాయబారుల్ని
ఆదరిస్తావుకదూ నువ్వు?..."

చాలా ఏళ్ళక్రితం శ్రీశ్రీగారు 'శరచ్చంద్రిక' అనే సుదీర్ఘ గేయంలో చందమామతో నేరుగా సంభాషిస్తూ వ్రాసిన కొన్నిచరణాలివి.

చంద్రగోళాని కభిముఖంగా అమెరికా వారు 'శాటిలైట్'గా ఎగరేసిన అపోలో-8 రోదసీనౌక పంపుతున్న టెలివిజన్ దృశ్యాల్ని చూస్తుంటే శ్రీశ్రీగారి మాటలు అక్షరాలా నిజంకాబోతున్న రోజులు దగ్గర పడుతున్నవనే అనుకోవాలి.

చైనాకు మన జొన్నలా?

21 లక్షల రూపాయలు విలువచేసే 10 వేల బస్తాల జొన్నలు మహారాష్ట్ర నుండి పశ్చిమబెంగాల్‌లోని షాలిమార్ గూడా చైనాకు ఎగుమతి చేయబడ్డవా? ఇది నిజమా? మొత్తం యీ కేసునుగూర్చి దర్యాప్తు చేసేందుకు సి. బి. ఐ. వారికి అప్పగించబడిందని మహారాష్ట్ర సివిల్ సప్లయిస్ మంత్రిగారు సాక్షాత్తు అసెంబ్లీలోనే వెల్లడించారు.

ప్రభుత్వంచేసిన డిన్నరు చూడండి!

మొన్న నవంబరు 10 తేది జరిగిన సైలదిల్లా మొడినుం ప్రాజక్టు ప్రారంభోత్సవ సందర్భంగా ప్రభుత్వం వొకడిన్నరు ఏర్పాటు చేసిందట. ఈ డిన్నరులో మనిషికి 47½ రూపాయలు ఖర్చయివుంటుందట. మొత్తం ప్రారంభోత్సవానికి అయిన ఖర్చు 1½ లక్షలు దాటి వుంటుందని కేంద్ర పుక్కు-గనుల మంత్రి సి శేగాశే రాజ్యసభలో సెలవిచ్చారు!

ఒరిస్సానుండి 57 మందితో కూడిన ప్రతినిధివర్గం, కేంద్ర వాణిజ్యమంత్రి వగైరాలు యిందులో పాల్గొన్నారట. ఎంత పోకచెక్క ఏర్పాటుచేసినా దాకు తగ్గట్టు 'డిన్నరు' ఏర్పాటు చేయాలన్నాయింతలర్వా? ఈ దేశానికి ఏదో మూడినట్టే వుందనిపిస్తుంది యిట్లాంటివి వింటుంటే!

వచ్చినంత రెండింతలు పోయింది

విదేశస్తుల యాజమాన్యంలో వున్న కంపెనీలద్వారా లాభాలు, డివిడెండ్లు, వగైరాల రూపంలో విదేశాలకువెళ్ళిన మొత్తం-వాళ్ళు మనదేశంలో ఆయా కంపెనీలకు సంబంధించి పెట్టిన పెట్టుబడుల కంటే రెండింతలు ఎక్కువగా వున్నదట.

1961 నుండి 1965 దాకా ఆ విదేశీ కంపెనీలకు వచ్చిన పెట్టుబడి 92 కోట్ల రూపాయలైతే విదేశాలకువెళ్ళిన లాభాలు గిలాలు 170 కోట్లకు పైగానేవుందట!

మహారాష్ట్ర– కేరళలు

మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం త్వరలోనే లాటరీలను ప్రవేశపెట్టి ఖజానాలోకి డబ్బు

—తరువాయి 7 వ పేజీలో

జనవాణి

రంగాజీ అభినందలు

20 తేది జమీన్‌రైతు సంచిక నాకెంతో ఆనందాన్ని కల్గించింది. అవును, మన నెల్లూరు టౌను ప్రత్యేక యోగ్యత పొందినది. 1913 లో నేను వచ్చినప్పటికే కీ. శే. ఆ రేబాల లక్ష్మినర్సారెడ్డి టౌనుహాలు అంత సుందరంగా లేచి వుండింది. అప్పటికదే ఆంధ్రలో గొప్ప టౌను హాలు. ఇప్పుడీ అన్నత్రి భవనాలను యింత గొప్పగా సుందరంగా నిర్మించిపెట్టిన ఘనత దొడ్ల సుబ్బారెడ్డిగారు పొందిరి.

అయిన్ను గురించి అట్లాంటి ధర్మకార్యాలు నడుపుతున్న దాత శ్రీ రేబాల లక్ష్మినరసారెడ్డిచేత చక్కని వ్యాసం వ్రాయించి ప్రకటించారు.

శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డి గారు టౌన్నవాడ ధర్మశాలకు శంకుస్థాపన చేయడం, పెద్దలు గుర్రం సుబ్బరామయ్య పెత్తనం వహించడం అన్నీ యీ సంచిక ద్వారానే తెల్సుకొని ఆనందించాను.

ఇక మరో రెండు విషయాలు నాకు తృప్తి కల్గించాయి. ఎంతోకాలంనుండి మన వారందర్నీ హెచ్చరిస్తున్నాను, ఇన్ని పూలమాలలపై యింత ధనం వృధాచేయడం కంటే ఆయావుద్యమాలకు ఆ ధనం అందచేయరాదా అని! అమాటనే మీరిపోర్టింగులో చెప్పించారు. ఇట్లాంటి సలహాలను మన వారు పాటిస్తారా? శివారెడ్డి ఎన్నెన్నో వివాహాలు, భోజనాలు, ఆహ్వానాలు, మరేవేవో 'చాచా' విషయాలను గురించి మంచిగానో చెడ్డగానో వ్రాస్తూ కాలక్షేపం కల్గిస్తూ వచ్చారు, సినిమాతైపు కవిత్వం ద్వారా. అయితే అందుకు భిన్నంగా యీ వారం వారువ్రాసిన స్వానుభవ బాధల పద్యాలు ఆనాటి శ్రీనాధుని తలపింపచేస్తున్నవి. మాటలన్నా, పద్యాలన్నా అలా వుండాలి కాలక్షేపానికి, ప్రబలకవిత్వానికి.

మకాం: నిడుబ్రోలు — రంగా

ముచ్చటలాడివచ్చిన యాత్రికత్రయం లోకాన్ని సంభ్రమాశ్చర్యాలలో ముంచివేశారు; చందమామను గూర్చి వున్న కథలు పుక్కిటి పురాణాలని రుజువుచేశారు. బర్మన్– లోవెల్ - ఆండర్సు క్షేమంగా శుక్రవారంరాత్రి భూమిమీద దిగాలని; మనం వూహించని విషయాలు, కలలో కూడా చూడనిదృశ్యాలు మనకు అందించాలని మానవకోటి ఆకాంక్షిస్తున్నది; భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నది.

—తరువాయి 7 వ పేజీలో

9 తాలూకాలు; 7 వేల చ. మై. విస్తీర్ణం; 18 లక్షల జనాభా

కొత్త జిల్లా స్వరూపం

శ్రీ రావిపాటి మహానంద ఎం. ఎల్. ఎ.

పరిపాలనా సౌలభ్యంకొరకు జిల్లా కేంద్రము అన్ని ప్రాంతాల ప్రజల అందుబాటులోవుండాలనే సూత్రము ప్రజా స్వామ్యంపై విశ్వాసంగలవారందరూ ఒప్పుకునేదే. ఈ సత్సంకల్పముతో నెల్లూరు, కర్నూలు, గుంటూరు జిల్లాలలోని కొన్ని ప్రాంతాలు చేర్చి ఒక క్రొత్తజిల్లా ఏర్పాటు గావించి, దానికి ఒంగోలు కేంద్రముగా చేస్తే మంచిదనే అభిప్రాయంతో పూర్వపు మద్రాస్ మంత్రివర్గ సభ్యులుగా కీర్తిశేషులు శ్రీ ప్రకాశంపంతులుగారు ప్రయత్నం చేశారు. ఈ మూడు జిల్లాలలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలవారంతా యీ సూచనకు హర్షం వెలిబుచ్చారు. కాని అది ఆలోచనలోనే వుండిపోయింది. తర్వాత శ్రీ కడప కోటిరెడ్డి, శ్రీ కల్లూరు చంద్రమౌళి గారలు రివిన్యూశాఖామంత్రులుగావుండగా యీ సూచన మరలా ప్రస్తావనకొచ్చి కొంత ఆశను రేకెత్తింది, గుండ్లకమ్మజిల్లా అని నామకరణం జరిగి, మార్కాపురం గాని లేక నర్సారావుపేటగాని కేంద్రమైతే బాగుండుననే సూచనలు వచ్చాయి. కాని ప్రభుత్వంలో శ్రద్ధలేకపోయినందుననూ, ఆర్థికపరిస్థితులు బాగలేనందుననూ యీ సూచనా మరలా మరుగునపడింది.

నెల్లూరు, గుంటూరు, కర్నూలు జిల్లాలలోని వెనుకబడిన ప్రాంతాలగు దర్శి, పొదిలె, కనిగిరి, వినుకొండ, వల్లూరు, మార్కాపురం తాలూకాలు అన్నిరంగాల్లో వెనుకబడి, ప్రభుత్వ పెద్దలదృష్టికి అందుబాటులోలేకుండా పోవడమేగాకుండా, ఆయా జిల్లా పెత్తందార్లదృష్టిని ఆకర్షించలేకపోయి, మిగతా అన్ని ప్రాంతాల మాదిరి అభివృద్ధిని నోచుకోలేకుండాపోయినవి. ఈ ప్రాంతాల్లో జరిగిన కొద్దిపాటి అభివృద్ధికూడా ఆ ప్రాంతీయులఆందోళన, పట్టుదల, సమన్వయదృష్టిగల అధికార్ల వల్లనే జరిగింది.

అందువల్ల ఈ ప్రాంతాలవారు కొత్త జిల్లా ఏర్పడితే కొంతబాగుపడతామనేఆశ మరలా చిగిర్చి కొంత ఆందోళన సాగించారు. ఇది యిలావుంటే కొందరు నాయకులు, జిల్లానాయకత్వంలో పలుకుబడిగలవారు కొత్తజిల్లా నిర్మాణమునకు వ్యతిరేకిస్తూవచ్చారు తమ నాయకత్వం సడలుతుందనే భయంతో. 1967 జనరలు ఎన్నికలు జరిగిన తర్వాత అటు ఒంగోలు, యిటు దర్శి, మార్కాపురంనుండి కొత్త జిల్లా నిర్మాణము చేయమని శాసనసభలో పలుసార్లు ప్రస్తావనజరగడం, అప్పుడూ ప్రభుత్వం 'ఇప్పుడుకాదు, డబ్బు లేదు, ఆలోచిద్దాం' అంటూ జవాబులు చెబుతూ వచ్చింది. అందువల్ల ప్రతివారికి నిరాశ కలిగి యిక జిల్లారాదనే అభిప్రాయంతో వదిపోయారు. —కొరవ 8 వ పేజీలో

కొత్త జిల్లాలో కందుకూరు డివిజనును అంతా చేర్చాలని శ్రీ నాయుడుగారు

క్రొత్తగా ఏర్పడబోయే ఒంగోలు జిల్లాలో కందుకూరు తాలూకాలోని ఉలవపాడు, గుడ్లూరు ఫిర్కాలను మినహాయించి, నెల్లూరు జిల్లాలోనే వుంచాలనేది ప్రభుత్వ ఆలోచన అని; శ్రీ చెంచురామానాయుడుగారుమాత్రం కందుకూరు డివిజను అంతా కొత్త జిల్లాలో చేర్చాలని కోరుతున్నారని; ముఖ్యమంత్రి దానికి సమ్మతించినట్లేనని రూఢిగా తెలుస్తున్నది.

వారం...వారం...

* నిజమైన అలీనవిధానం ఏదో రష్యా-అమెరికాలు మనకు నేర్పుతున్నాయి!
* పార్లమెంటు-సుప్రీంకోర్టు తగాదా కడకు ఏమవుతుంది?
* దేశంలో మరొక పెద్దవుద్యమం వస్తే కాని విద్యార్థుల సమరింపు జరగదు!
* కమ్యూనిస్టుబాపతులన్నీ ఒకటే!

అమెరికా పాకిస్తానుకు టాంకులను పంపే ఏర్పాటును స్థిరపరచింది గనక భారత ప్రభుత్వం ఏంచేస్తున్నదీ నందర్భంలో?- అని పార్లమెంట్‌లో అడిగినారు. అందుకు సమాధానంగా, చైనావైపు నుందిగానీ పాకిస్థాన్ వైపునుందిగాని మనమీదకు దూకుడు జరిగితే లేక జరగుతుందనితెలిస్తే, ఆ ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోడానికి చేయవలసిందంతా భారత ప్రభుత్వం చేస్తున్నదని, మన రక్షణశక్తి ఎటువంటి పరిస్థితినైనా ఎదుర్కొనేందుకు తగినట్లుగా పెరుగుతున్నదని సర్కార్ వైపునుంచి తెలియచేశారు.

రష్యా పాకిస్తానుకు సప్లయి చేయదలచిన ఆయుధాల విషయమైనాకూడా మనం వెలిబుచ్చిన భయసందేహాలను సోవియట్ యూనియన్ అర్థంచేసుకున్నట్లు తెలియదు. రష్యా - అమెరికాలు మనపట్ల అలీనంగా వున్నవి; మనకూ - పాకిస్తానుకు మధ్య సమానమైన ప్రవృత్తిని ప్రదర్శిస్తున్నవి; మనలను అభిమానించినట్లు పాకిస్తానును భావించకుండా రష్యా జాగ్రత్తపడుతున్నది. లోగడ మనం రష్యాను అభిమానిస్తున్నట్లు అమెరికాకు తెలియకుండావుండే ప్రయత్నాన్ని మనం చేయలేదు. మన అభిమానాలను, దురభిమానాలను బాహాటంగా ప్రకటిస్తూ, అలీనంగావుండినాము. కాని, రష్యన్లు-అమెరికన్లు నిజమైన అలీనవిధానం ఎట్లుండవలెనో మనకు చూపుతున్నారు. తమ అభిమాన-దురభిమానాలను లోపలనే వుంచుకొని అందరితో ప్రేమనటిస్తూ వ్యవ —కొరవ 8 వ పేజీలో

లోకవృత్తం
లోకసంచారి

స్పుత్నిక్ స్తోత్రం చేసినవారు అపోలోగానం చేస్తారా?

ఆహా! అపోలో! అద్భుతం, మహాద్భుతం, అని లోగడ స్పుత్నిక్ స్తోత్రం చేసినవారు గానం చేస్తారా? చేయడమే న్యాయం. కాని చేయరు. మన ప్రపంచంలోని ముఖ్య సమస్య అదే!

కాపిటలిస్టు అనబడే అమెరికా, కమ్యూనిస్టు అనబడే రష్యా రెండూ గ్రహాంతర యాత్రలకు, భూప్రదక్షిణాలకు పోటీపడి పోతూవున్నవి. నిజంగా వచ్చి కాపిటలిజం అమెరికాలోవుంటే, సైన్సు యింతగా అభివృద్ధి అవుతుందా? రష్యాలో కరుడుగట్టిన పార్టీతత్వారాధన అమలుజరిగితే సైన్సు అక్కడైనా యింత అభివృద్ధి అవుతుందా?

లేక అట్లనుకోవచ్చునా?-'సైంటిస్టులు తమదేశం వైభవం పొందవలెనని కృషి చేస్తారేగాని ఆదేశపు తత్వంమీద ఎక్కువ ధ్యానం వుంచరు; లాంఛన ప్రాయంగా ఆ తత్వాన్ని ఆదరిస్తారు, అంతే; ఆతర్వాత పరిశోధనలో తమ కృషిలో మగ్నమై వుంటారు. అందువలన తత్వం ఏదైనా సైంటిస్టు కృషివలన ఆదేశం లాభంపొందుతుంది. ఇంగ్లండు, జర్మనీ, జపాను, అమెరికా, రష్యాలు సైంటిస్టుల కృషివలన ఘనకార్యాలను సాధించడమే అందుకు దృష్టాంతం!'

. . .

అంతాకా ఎందుకు? మనం నేర్చుకోదలచుకుంటే పాఠాలను సింహళం, బర్మా సీమలు మనకు నేర్పుతున్నవి.

మనదేశంలో ప్రభుత్వ సంస్థలలో, ప్రభుత్వ కార్యాలయాలలో సమ్మె జరిగినప్పుడు ఏమైనదో, సింహళంలో ఆదేవని జరిగినప్పుడు ఏమైనదో గమనించండి. ఇప్పటికీ మనదేశంలో రాద్ధాంతం పూర్తి కాలేదు. సింహళంలో ప్రభుత్వం - ప్రతిపక్షాలు రమారమి ఏకదృక్పథాన్నే అవలంబించినవి - నమ్మండి, నమ్మకపోండి! —కొరవ 10 వ పేజీలో

వన్నులతోకలసి క్రొత్తధర టన్ను రు. 1228-36 పై. బస్తా క్రయం రు. 61-42 పై.

ఎకరాకు రూ. 1500 లు నికరాదాయమిచ్చే

హైబ్రిడ్ జొన్నసాగువివరాలు

జనవరి 15 తేదీలోగా మంచి అదను

నెల్లూరు జిల్లాలో సి. యస్. హెచ్. 1 సంకర జొన్న సాగు యిప్పుడిప్పుడే చాలా ప్రాముఖ్యతలోనికి వచ్చుచున్నది. జిల్లాలో గడచిన సంవత్సరము రైతుల అనుభవాలనుబట్టి డిశంబరు 15 వ తారీఖు నుండి జనవరి 15 వ తారీఖు వరకు సంకరజొన్న విత్తుటకు బాగా తగిన సమయముగా కనగొనబడినది. 1967 డిశంబరు మాసములో నాల్గు ఎకరముల 25 సెంట్లలో ఈజొన్నను విత్తి అల్లీపురం రైతులు టి. శివారెడ్డి, యినవాల శేషారెడ్డి, దశరథ రామిరెడ్డి మరియు కె. శేషారెడ్డి గారలు ఎకరమునకు సగటున 2500 కిలోగ్రాముల పంట పండించిరి. అదేపైరునుండి వారందరూ నామువంటను పెంచి ఎకరమునకు సగటున 1459 కిలోగ్రాముల పంటను కూడా పొందిరి. మరో అభ్యుదయకర్షకుడు, గూడూరు పంచాయతీసమితికి చెందిన చిల్లకూరు గ్రామవాసి శ్రీ పి. గోపాలరెడ్డి 20-12-67 నుండి 1-4-68 తారీఖులలో 7½ ఎకరముల విస్తీర్ణములో యిదే సంకరజొన్నను పైరు చేసి ఎకరమునకు సగటున 1459 కిలోగ్రాముల ఫలితమును పొందెను. అతను, తనకు ఎకరమునకు 700 రూపాయల చొప్పున నికరాదాయము వచ్చినట్లుగా తెలిపెను. అతను నామువంటను పెంచలేదు. నామువంట కాలముకూడా కలుపుకొని 5 మాసముల వ్యవధిలో యీ సంకరజొన్న పైరు చేయుటవలన ఎకరము ఒక్కింటికి 1200 రూపాయలు మొదలుకొని 1500 రూపాయల వరకు గింజ, చొప్ప రూపముగా నికరాదాయము పొందవచ్చును.

ఇంతింత అధిక దిగుబడి నిచ్చుటచేతనే, చాలా కొద్ది విస్తీర్ణములో నుండిన యీ సంకరజొన్నను నేడు అనేకమంది కర్షకులు సాగుచేయుటకు ముందుకువచ్చుచున్నారు. ఈ సీజను లో పైరు చేయుటకుగాను, యిప్పటివరకు 2000 కిలోగ్రాముల సి. యస్. హెచ్. 1 సంకర జొన్న విత్తనమును రైతులకు- గూడూరు, కోట, పొదలకూరు, రాపూరు, వెంకటాచలం పంచాయతీసమితులకు చెందిన వ్యవసాయ విస్తరణాధికారులచే సరఫరా చేయబడినది. ఒక వెయ్యి ఎకరములమేరకు యీ సంకర జొన్న యీ సీజనులో (అనగా డిశంబరు, జనవరి మాసములలో) పైరుచేయబడును. ఆ మేరకు విత్తనముల సరఫరా చేయుటకు తగుఏర్పాట్లు చేయబడినది.

సి. ఎస్. హెచ్. 1 సంకరజొన్న అత్యధిక దిగుబడికై యీ దిగువనిచ్చు ప్రత్యేక సూచనలను పాటించుట చాలమంచిది.

విత్తనము

శుద్ధిచేయబడి ధృవీకరణ (certify) చేయబడిన విత్తనము మాత్రమే వాడవలెను.

శ్రీ మాచవరం నరసింహారావు
(జిల్లావ్యవసాయశాఖాధికారి)

విత్తుటకు ఎకరమునకు 4 కిలోగ్రాముల విత్తనము సరిపోవును. ఎకరమునకు 60,000 నుండి 70,000 మొక్కలు వుండునట్లు చూడవలెను.

మొక్కలమధ్య దూరము

వరుసకు వరుసకు 18 అంగుళములు, వరుసలో మొక్కకూ మొక్కకూ మధ్య దూరం 6 అంగుళములు వుంచవలెను.

విత్తుపద్ధతి

చేతితో విత్తుటవలన విత్తనము కలిసి వచ్చుటయేగాక పైరంతయు ఒకేవిధముగా పెరుగును. తడవకు రెండేసి విత్తనముల చొప్పున విత్తవలెను. పదిమురోజుల తరువాత ఒక్కోచోట ఒక్కోమొక్క మాత్రమే వుంచవలెను. గొర్రుతో కూడా విత్తవచ్చును. కాని పదిమురోజులతర్వాత ఒక్కోచోట ఒక్కోమొక్కమాత్రమే వుంచవలెను.

ఫోరేటు 10 శాతం గుళికలు వేయుట

మొదటి మాసములో పైరుపైవచ్చు మోము దచ్చుతెగులు నివారించుటకు, విత్తుటకు ముందుగా ఎకరము ఒకింటికి 7 కిలోగ్రాముల ఫోరేటు 10% గుళికలను దుక్కిలో వేయవలెను.

ఎరువులు

నీటి ఆధారముతో పెంచబడు పైరునకు ఒక ఎకరంలో 100 నుండి 120 పౌనుల నత్రజని, 50 నుండి 60 పౌనుల భాస్వరం మరియు 30 నుండి 40 పౌనుల పొటాష్ కావలయును. 20 పౌనుల నత్రజని, 60 పౌనుల భాస్వరము మరియు 30 పౌనుల పొటాష్ దుక్కిలో విత్తుటకుముందు వేయవలెను. విత్తిన 30 రోజుల తదుపరి 40 పౌనుల నత్రజని, పూత కు వచ్చుటకు ముందుగా మిగిలిన 40 పౌనుల నత్రజని వేయవలెను.

అంతరకృషి

విత్తిన పదిమురోజులకు ఎక్కువగా మొలచిన పిలకలను తీసివేయవలెను. అవసరమనుకున్నప్పుడెల్లా కలుపు తీయవలెను. మామూలుపద్ధతి ప్రకారము విత్తిన 25 వ రోజు గొర్రునాగలితో అంతరకృషి చేయవలెను. అట్లాగే నత్రజని ఎరువులు చల్లినప్పుడెల్లా అంతరకృషి చేయవలెను. అట్లు చేయుటవలన ఎరువులు బాగా దుక్కిలో కలిసిపోవును.

సస్యరక్షణ

సకాలములో సస్యరక్షణ చర్యలు గైకొనవలెను. తడవకు 720 మిల్లీలీటర్ల ఎండ్రిను 20% ద్రావకమును 270 లీటర్ల నీటిలో కలిపి మొలకెత్తిన 7 వ దినము, 15 వ దినము, 25 వ దినము చల్లవలెను. విత్తుటకుముందు ఫోరేటు గుళికలు చల్లిన

—తరువాయి 16 వ పేజీలో

ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్‌వర్క్సుశాఖ – నెల్లూరు.

టెండరు నోటీసు

సూపరింటెండింగ్ యింజనీరుగారి ఆఫీసులో 17-1-69 తేదిన ఈ క్రింద కనుపరచిన పనులకు కె. టు. ఫారములో సీల్డు టెండర్లు తీసుకొనబడును.

వ. నె.	పనిపేరు	టెండరు డాక్యుమెంట్లు ఖరీదు	టెండరు ధరావతు రుసుము	టెండరు డాక్యుమెంట్లు కోరుటకు	టెండరు తేది
(1)	నెల్లూరుజిల్లా, నెల్లూరు తాలూకాలోని, కనుపూరు కాలువ మై. 11/6 నుండి 12/2 కు ఎమ్‌బాంక్‌మెంటు కట్టుట, మరియు త్రవ్వుట.	రూ. పై. 10-80	రూ. 4500/-	ఆఖరుతేది 9-1-69	17-1-69
(2)	కనుపూరు కాలవకు మై. 12-1-0 వద్ద అండర్ టనల్ కట్టుట.	రూ. పై. 10-80	రూ. 2400/-	ఆఖరుతేది 9-1-69	17-1-69

–ఎం. శివరామిరెడ్డి,
సూపరింటెండింగ్ యింజనీరు - నెల్లూరుసర్కిల్ - నెల్లూరు.

నెల్లూరు ఆస్పత్రులు

అమెరికన్ ఆస్పత్రి

జిల్లా హాస్పిటల్ నూతనభవన ప్రారంభోత్సవ సందర్భంలో నెల్లూరులోని అన్ని హాస్పిటల్సునుగూర్చి పరిచయం చేద్దామనుకున్నాము. స్థలాభావంవల్ల గతవారం ఇవ్వలేకపోయాము.

నెల్లూరులోని ప్రయివేటు ఆస్పత్రులలోనేకాదు, జిల్లా హాస్పిటల్ తర్వాత పెద్దది ఎ. బి. ఎం. హాస్పిటల్. పడకలసంఖ్యలో, డాక్టర్ల సంఖ్యలో రెండవది కావచ్చు, కాని, ప్రతిష్ఠలో మొదటిదిగా వస్తుందేమోననిపిస్తుంది. శ్రద్ధ, శిక్షణలో ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోవచ్చు.

రైల్వేఫీడర్‌రోడ్డులో సువిశాలమైన స్థలంలోవున్న ఈ హాస్పిటల్ 1890 లో ఒక అమెరికన్ మిషనరీ మహిళాడాక్టరుచే ప్రారంభింపబడింది. ఇప్పుడు కనపడే భవనం 1897 లో నిర్మించబడింది. 34 పడకలతో ప్రారంభమైంది; 150 పడకలకు అభివృద్ధి చెందింది. 1968 లో ఆస్పత్రిలోచేరి చికిత్సపొందిన రోగులు 5000 మంది; ఔట్‌పేషెంట్లుగా రోజూ వందమందైనా వుంటారు.

—తరువాయి 10 వ పేజీలో

నూరేళ్లనాటి నెల్లూరుఆస్పత్రులు, డాక్టర్లు

(గతసంచిక తరువాయి)

- **1630 నాటికే దుగరాజపట్నంలో దిగివుండిన తొలి ఇంగ్లీషు 'సర్జన్'**
- **14 ఏళ్ల అబ్బాయికి ఇంగ్లీషు వైద్యుడు 'జయప్రదంగా'చేసిన ఆపరేషన్**

అప్పటి ఆస్పత్రులు, వాటి ప్రారంభ దినాలనాటి విషయాలు అతివివరంగా గాకపోయినా కొంతకుకొంత తెల్పుకున్నాము గతవారం. ఆ మొదటిరోజుల్లో వుండిన డాక్టర్లెవరో తెలియదుకానీ 1865 నాటికి జిల్లా సర్జన్‌గా డాక్టర్ హంటర్ ఆడమ్స్ వుండినట్లు తెల్పుకున్నాము.

నెల్లూరుగడ్డపై కాలు పెట్టిన మొట్టమొదటి ఇంగ్లీషు డాక్టరుదగ్గరికి వెళ్ళాలంటే దాదాపు 350 ఏళ్ళు వెనక్కు వెళ్ళవల్సి వుంటుంది. డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు 'మద్రాసు జనరల్ ఆస్పత్రి చరిత్ర' ను గూర్చి, దక్షిణ భారతదేశంలో మెడికల్ చరిత్రను గూర్చి 1937 అక్టోబరునుండి 1939 జనవరిదాకా 'మద్రాసు మెడికల్ జర్నల్' లోనూ, 1939 మే 'ఆంటీ సెప్టిక్' జర్నల్‌లోనూ వ్రాస్తూ వీటికిసంబంధించిన ఎన్నో కుతూహలకరమైన విషయాలను అందించారు.

వాటిన్నిబట్టి తేలిందేమంటే– నెల్లూరు జిల్లాలోని ఆర్మగాన్ (దుగరాజపట్నం) రేవుపట్నంలో 1639–1640 సంవత్సరం నాటికే ఒక 'ఇంగ్లీషు సర్జన్' వుండినట్లు వ్రాశారు.

ఇంగ్లీషువారు ఈస్టు ఇండియా కంపెనీ రూపంలో యీ దక్షిణభారత కోస్తా తీర ప్రాంతానికి మొదట 1611 సంవత్సరంలో మచిలీపట్నంవచ్చి అక్కడ తమ ఫ్యాక్టరీ అదియిడీ కట్టుకుని స్థిరపడ్డారు. తర్వాత కొంతకాలానికి అది సరిపడక యింకా దక్షిణానికి నెల్లూరు జిల్లాలోని యీ ఆర్మగానికి 'దుగరాజపట్నానికి' 1625లోవచ్చి పన్నెండు ఫిరంగులతో పరివేష్టితమైన ఒక ఫ్యాక్టరీ- గిడ్డంగినీ, దగ్గర్లోనే ఒక లైట్‌హవుసు, వగైరాలను కట్టారు. 1628 సంవత్సరంకల్లా మచిలీపట్నంలో ఏమీ లేకుండా మొత్తం ఫ్యాక్టరీనంతా యిక్కడికి బదలీచేసుకున్నారు.

ఆ తర్వాత ఈ దుగరాజపట్నంలోనూ నరిలేక, స్థానికుల ప్రతిఘటనకు తట్టుకోలేక 1640 ఫిబ్రవరిలో దుగరాజపట్నం కోటను వదిలేసి మద్రాసుకు తరలిపోయారు.

దుగరాజపట్నంనుండి పెట్టేబేడా సర్దుకొని- 'ఈగల్', 'యూనిటీ' అనే పడవల్లో -ఫ్రాన్సిస్ డే, కోగన్- అనే వాళ్ళ నాయకత్వంలో బయలుదేరి 1640 ఫిబ్రవరి 20 తేదిన మద్రాసుచేరుకున్న బృందంలో ఒక 'సర్జన్' (Surgeon) కూడావున్నట్లు దాఖలాలను బయటకుతీశారు డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు, ఈస్టిండియా కంపెనీ రికార్డుగుట్టల్ని పరిశోధించి. కేవలం సర్జనే

జం. గో. రె.

కాదు; 'four chests of surgery' (వైద్యానికి, చికిత్సకు సంబంధించిన మందులు- పరికరాలతోకూడిన నాలుగు పెట్టెలను) కూడా యీ పడవల్నుండి బయటకు లాగించినట్లు ఆయన పేర్కొన్నారు.

అయితే ఈ ఇంగ్లీషు సర్జన్- ఆర్మగాన్ (దుగరాజపట్నం) లో ఈస్టిండియా కంపెనీ బలగంతోపాటు స్థావరంగా వుండినవాడా? లేక ఆ ఓడలు మద్రాసుకు బయలుదేరేసమయానికి చేరుకున్నవాడా?- అనే అనుమానానికి సమాధానంగా డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారి వ్యాసంలో యీ వాక్యం గమనార్హంగావుంది:

"There are entries in records suggesting the presence of a 'surgeon' at Armegon, at least occasionally, as early as 1630."

అనే వాక్యమొకటి వుంది. అంటే; అప్పుడప్పుడూ వొస్తూపోతూ నైతేనేమి, లేక స్థావరంగా వుండినట్లయితేనేమి, ఈస్టిండియా కంపెనీ ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన ఇంగ్లీషువాళ్ళ బలగంలో యీ ఆర్మగాన్ (దుగరాజపట్నం) లో 'సర్జన్' అనేవాడు 1630 ప్రాంతంనుండే వుండినట్లు రికార్డుల్లో దాఖలాలు కనపడ్డట్లు తేల్చారు.

'ఆంధ్రా మెడికల్ అసోసియేషన్ జర్నల్' లో –Studies in the History of Medicine in Andhra Desa –అనే వ్యాసంలో యీ దుగరాజపట్నంలో వుండిన ఇంగ్లీషు సర్జన్ పేరు జాన్‌క్లార్క్ (John Clarke)అనీ, నెలకు 50 షిల్లింగుల జీతంతో మూడేళ్ళపాటు వుండినట్లూ- పాతరికార్డుల్నిబట్టి తేల్చారు డాక్టరు సుబ్బారెడ్డిగారు.

సముద్రాల్లో పడవలమీద ప్రయాణం చేస్తుండేప్పుడు నావికుల కేదైనా జబ్బులొస్తే మందుమాకులిచ్చి చికిత్సలు చేసే కేవలం 'షిప్ సర్జన్లు' గానో; లేక పడవ ల్లోంచిదిగి యీ రేవుపట్నాల్లో సిబ్బంది ఆరోగ్యాన్ని కాపాడేందుకువుండే స్థావరంగా నిల్చినవారుగానో- మొత్తానికి యీ 'సర్జన్లు' అప్పటి ఇంగ్లీషు వుద్యోగస్తులకు డాక్టర్లుగా తోడ్పడుతుండే వారనుకొందాం.

ఈ 'సర్జన్లు' కేవలం ఇంగ్లీషు వుద్యోగస్తులకు మాత్రమే వైద్యం చేసేవారా? లేక ఆయా సమీప ప్రాంతాల్లోవుండే స్థానికులకుకూడా అడపాదడపా ఏదైనా వైద్యం చేస్తుండేవారా అంటే- అప్పటిప్పుడూ స్థానికులకూ, ప్రత్యేకించి ఆ 'ఈస్టిండియా కంపెనీ' వారికి చేదోడు వాదోడుగా వుంటుండిన 'అరిస్టోక్రాటిక్' మిత్రులకు వైద్యం చేస్తుండేవారనే అనుకోవాలి. ఈ సందర్భంలో యీ క్రింది వాక్యాలు గమనార్హమైనవి. ఇవికూడా పైన పేర్కొన బడిన వ్యాసంనుండే గైకొనబడినవి.

—తరువాయి 10 వ పేజీలో

ఎమ్మెల్యేల డిబేటింగు సొసైటీగా మారిన

తిమ్మా రెడ్డిగారి కరవుసభ

'లోకల్ బిర్లాలు', లోకల్ పేపర్లు– పిల్లట జిల్లాకుశని, సోమశిలకువిరోధులు

–'కాంగ్రెస్ కామ్రేడు' ఆనం సంజీవరెడ్డి ధ్వజం

మొన్న, వ్యవసాయమంత్రి శ్రీ తిమ్మా రెడ్డిగారు– రివెన్యూబోర్డు మెంబరు శ్రీ వికల్‌రావు, అగ్రికల్చరల్ డైరెక్టరు శ్రీ బి. వి. రెడ్డి, అగ్రో- ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ డైరెక్టర్ శ్రీ వి. వి. రామన్, పశువులశాఖ డైరెక్టర్ కృష్ణరావు వగైరా రాష్ట్రస్థాయి అధికారవర్గాలవు బృందవరి వేష్టితుడై నెల్లూరు వచ్చినప్పుడు జి.వ.భవనంలో జరిగిననభకు 'కరువునభ' అనే పేరుపెట్టారు. అంతవరకు బాగానేవుంది.

కరువుపీడిత ప్రాంతాల్లో అరుగుతున్న కార్యక్రమాల్ని సమీక్ష చేసుకుంటూ కార్డు-జీపుల్లో వ్యయాణమై రాయఁసీమ జిల్లాలన్నీ తిరిగి నెల్లూరు చేరుకున్నారు. వీటి పెట్రోలు ఖర్చులు, వీళ్ల వ్రయాణ ఖర్చులు లెక్క వేసుకుంటే ఆ డబ్బుతో పది కరువు ప్రాంతాల్లో వది బావులు తుంచుకుని పొదువుగా ఇంతవరకూ వీసిటి సౌకర్యమూ ఎరుగని కసీసం వెయ్యి ఎకరాలకు శాశ్వతనీటిసౌకర్యం చేకూర్చివుండవచ్చుననేది సామాన్యఁఅంచనా.ఏఁబాఁటి యిది నబ్బైన అంచనాయేకాని, వున్నాధికార వర్గాలు కరవు పరిస్థితిని న్యాయంగా తెలుసుకోవడంకూడా అవసరమేకదా!

సోమవారం జి. వ. హాలులో ఉదయం 10 గంటలకు ప్రారంభమైన కరువునభ– దాదాపు మధ్యాహ్నం 2 గంటలదాకా కొనసాగి నభికుల్లో అకలిమంటలురేగి కరువు కాటకాలంటే ఏమిటో కొంతైనా అర్థం చేసుకుని అనుభవంలోకి తెచ్చుకోనుంటారని భావించవచ్చు. ఇది మినహా నా మటుకునాకు అదికరువునభగానూ కనపడ్లేదు, కరువుపనుల సమీక్షానభగానూ కనపడ్లేదు.

ఎమ్మెల్లేల డిబేటింగ్ సభ

ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే–అది మన 'ఎమ్మెల్లే'ల 'డిబేటింగ్ నభ'గా మాత్రమే కనవడ్డది. వీళ్ల ప్రశ్నావళి చూడడానికి 'ప్రావర్‌ఫ్లేస్' కాననప్పటికీ అయినా, దురదృష్టవశాత్తు యీ కరువునభకూడా అందుకు ఎరగావల్సిరావడం శోచనీయమైన విషయమే. మాట్లాడడానికేమో అరడజనుమంది ఎమ్మెల్లేలదాకా మాట్లాడారుకాని, వొక్క రైనా కరువుపనులు జరిగే తీరునుగూర్చిగాని, అమలులో కరువు పనులెదుర్కొంటున్న ఇబ్బందుల్నిగూర్చికాని నిర్మాణాత్మకమైన వొక్కసలహా– సూచనకాని వినవల్సేదు, చర్చకు రాలేదు.

కలెక్టరు శ్రీ శంకరన్ ఎంత కరుగ్గా పనిచేస్తున్నా, ఎంత శ్రద్ధ– చిత్తశుద్ధితో పనిచేస్తున్నా ఎన్నోలొసుగులు, ఎన్నో గొడవలు యీ కరువు పనులకు సంబంధించి జరుగుతున్నవనే చెప్పవల్సివుంది.

కలెక్టర్ కరువు పనులు

జిల్లా మొత్తంమీద, ప్రత్యేకించి దర్శి– పొదిలి- కనిగిరి ప్రాంతాల్లో యీ పన్నెండు నెలల్లో కరువుపనుల పేరుమీదుగా దాదాపు 50 లక్షల రూపాయలదాకా ఖర్చయింది. ఇది 'కరువు సముద్రం'లో 'కరువుపళ కాలకాటి' రెట్టవేసినట్టుగానే కనవడ్తున్నా, ఆ ఖర్చునైన కాస్త మొత్తమైనా అంకా నవ్యంగా ఖర్చయిందని చెప్పలేము.

కలెక్టరుగారు జిల్లాలో జరిగిన–జరుగుతున్నకరువుపనుల వివరాలు, ఖర్చులవద్దులను తెల్పుతూ వొక వున్రకాన్ని నభికు

సోమశిలను రాజకీయాలకు బలిచేస్తారా ఏమి?

లకు వంచిపెట్టారు. దాలావనులు అనలు ఎస్టిమేట్లు పెండర్లు తయారు కాకుండానే కారీగా ఖర్చయిన మొత్తాలు కనవడ్తాయి. మరొక విద్దూరమేమంటే – అందాజుగా 2½ వేల రూపాయల్లోవు పనులకు నాడి వేషఁమీద ఇంజనీర్లు కంట్రాక్టర్లను ఎన్నుకచేస్తే– అవి తీరా ఫైనల్‌బిల్లులంకొచ్చే నభికి 7 వేలు– 8 వేలకు దాటిపోయినవి బోలెడు కనవడ్తాయి. ఉదాహరణకు కలెక్టరుగారిచ్చిన కరువుపనుల లెక్కల వున్రకంలో 55వ పేజీలో కాట్లూరు నమితిలో బొద్దికూరపాడు చెరువు పనికోసంగా మంజూరు చేసింది 2 వేలే అయినా, అపద్దు క్రింద ఖర్చయినట్లు పేర్కొనబడి కంట్రాక్టరుకు చెల్లించిన మొత్తం 19 వేలా 4 వందల రూపాయలైంది. ఈ రీతిని పనులు దండిగానే కరవడ్తాయి.

మరొక విద్దూరం చూడండి: పొదిలి ప్రాంతంలో వొక చెరువు పని కాంట్రవైనట్లు ముందుగా ఎట్లనో పసిగట్టేసిన 'గ్రామ సేవావరాయణు' డైన వొక

—కొరవ 11 వ పేజీలో

జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డిని ఇందుకూరుపేట గ్రామ కాంగ్రెస్ సంఘం 15 తేది సన్మానించింది. కాసన సభ్యుడు శ్రీ వేమారెడ్డి వెంకురెడ్డి, శ్రీ గునుపాటి రామచంద్రారెడ్డి, శ్రీ సుబ్బరామ రెడ్డి, శ్రీ పమిుజుల వెంకటసుబ్బయ్య ప్రభృతులు చిత్రంలో కలరు.

కోలగట్లలో ప్యూనిటివ్ పోలిస్‌స్టేషన్!

పల్లెలు

గ్రామ కక్షలతో నిరంతరం సతమతమవుతుండే అత్మకూరు తాలూకా కోలగట్లలో 19 తేది ఒక పోలిస్‌స్టేషన్ నెలకొల్పబడిందట. ఒక సబ్‌ఇన్‌స్పెక్టరు, ఒక హెడ్‌కానిస్టేబిలు, 10 మంది కానిస్టేబిల్సు గల ఈ స్టేషనుమామూలుదికాదు; వ్యూనిటివ్ పోలిస్‌స్టేషను. అంటే, ఈ స్టేషన్‌కు అయ్యే ఖర్చంతా గ్రామస్తులే భరించవలసి వుంటుందన్నమాట అంటే కొట్టాడుకునే ఈగ్రామస్తులపై ఇది అవరాదమన్నమాట. పూర్వం మతకలహాలు సంభవించినవుడు మలబార్ సాయుధ పోలిస్‌దళాన్ని నియమించి, నెల్లూరు పట్టణ పౌరులపై వ్యూనిటివ్ వన్ను విధించారు. కాని వ్యూనిటివ్ పోలిస్‌స్టేషనే నెలకొల్పిన సాదృశ్యం ఎవరూ మనకిల్లాలోలేదు. ఆకీర్తి అత్మకూరు నమితి అధ్యక్షుని గ్రామమైన కోలగట్లకే దక్కింది!

ఈ వ్యూనిటివ్ పోలిస్ స్టేషనుగూర్చి ఆ గ్రామస్తులొకరు ఇలా వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు–

"...ఈ స్టేషనుకయ్యేఖర్చును గ్రామస్తులు భరించాలట. సంవత్సరానికి 3,500 రూపాయలు గ్రామస్తులనుండి వసూలు కావాలట. ఇది హాస్యాస్పదంగా లేదూ? పిల్లనాలుగో, ఐదో ఉమ్మడికుటుంబాలు తప్పితే మిగతావారంతా దాల పేదరైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు. అనలు ఈ రోజులు ఒక్కపూటతింటే ఒకపూట వస్తుండేది. వున్న కొద్దిపొలానికి శిస్తులుకట్టలేక అవస్థ పడుతుంటే ప్రైగా ఇదొకపన్ను! ఈ వన్ను

—కొరవ 12 వ పేజీలో

"వినతిపత్రాలు మానండి– క్రొత్త ప్రకరణాన్నిప్రారంభించండి!"

ఉపాధ్యాయుల వినతి పత్రానికి విద్యామంత్రి సలహాపత్రం!

విద్యామంత్రి శ్రీ పి. పి. నరసింహారావుగారు మొన్న 18 తేది నెల్లూరు వచ్చినపుడు విద్యార్థుల నభలోనే కాకుండా, ఉపాధ్యాయుల సమావేశాలు రెండిలో పాల్గొన్నారు; నెల్లూరులో జి. వ హెడ్మాస్టర్ల సమావేశంలోను, బుచ్చి ప్రాథమికోపాధ్యాయుల నభలోనూ వుపన్యసించారు ఈ విశేషరి ఈ రెండు సమావేశాలకు హాజరు కాలేకపోయాడుకాని, విషయ సేకరణమాత్రంచేశాడు. ఈ సమావేశాలకు హాజరైనవారు ఉపాధ్యాయులకు ఉపాధ్యాయ భాషలోనే జవాబుచెప్పాడు విద్యామంత్రి అన్నారు. ఉపాధ్యాయులు నూరు కోర్కెలు కోరితే, విద్యామంత్రి నూటపది సమాధానాలుగా వారికి అవ్వగిందాడని కూడా అన్నారు. నరసింహారావుగారు విషయావగాహన, వాదవివిమవున్న మంత్రికాబట్టి, సమాధాన పూర్వకంగానే జవాబులు చెప్పివుంటారు.

జి. వ. హెడ్మాస్టర్ల సమావేశానికి ముందు బుచ్చి సమావేశ వివరాలను కొద్దిగాఇస్తాము. బుచ్చి ప్రాథమికోపాధ్యాయులు ఆహ్వానించిన సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ దొడ్డలక్ష్మినరసారెడ్డిగారి చిత్రపటాన్ని, 19 తేది సమితి కార్యాలయంలో విద్యామంత్రి ఆవిష్కరించారు. ముసునిపాలితీల మంత్రి శ్రీ చెంచురామానాయుడుగారు అధ్యక్షతవహించారు. "సమితి అధ్యక్షులు ఉపాధ్యాయుల గౌరవమన్ననల పొందడం దాలఅరుదు. అయినా అట్టిప్రేమకు పాత్రుడైన శ్రీ దొడ్డ లక్ష్మినరసారెడ్డి ధన్యుడు, అదర్శప్రాయుడు"– అన్నారు విద్యామంత్రి శ్రీ నరసింహారావు, శ్రీ మరువూరు

కోదండరామరెడ్డిగారి వదాన్యానం మరికొంతసేవు వినాలనిపించేంత రసవత్తరంగా వుండిందన్నారు. శ్రీ కోదండపాణి దిన్నయ్యగారుకూడా మాట్లాడారు.

తర్వాత హయ్యర్‌సెకండరీస్కూలు ఆవరణంలో ప్రాథమికోపాధ్యాయ మహానభ జరిగింది. ఉపాధ్యాయులు, గ్రామస్తులు మంత్రి– లక్ష్మినరసారెడ్డి గార్లపై వద్యనుమాలు కురిపించారు. ఈ నభకు చెంచురామానాయుడుగారే అధ్యక్షత వహించారు. ఉపాధ్యాయులు విద్యామంత్రిగారికి ఒక వినతిపత్రం సమర్పించారు. దానిపై శ్రీ నరసింహారావుగారి భాషణం ఇదీ–

"ఉపాధ్యాయ సమస్యలు బహిరంగంగా చర్చించరాదు, చర్చించినందువల్ల పరిష్కారమూకావు. అనువైన కాలంలో

—కొరవ 11 వ పేజీలో

NAVEEN VASTRALAYA
TRUNK ROAD — NELLORE
cordially invite you with family & friends on the occasion of the
FIRST ANNIVERSARY CELEBRATION
on the First January 1969.
Greetings and Best Wishes
for A prosperous and Happy New year.

నెల్లూరు వచ్చిపోట్లు

విమర్శకుడు

సోమశిల–సంజీవరెడ్డి

అన్నాడవ్వడు గిల్లి శివడం అనం నంజీవరెడ్డిగారికి ఒక నరదా తిప్పేనోయ, తిరిగేకాలు వూరుకుండవంటారు. ఎం తో నిగ్రహంగా, నెమ్మదిగావుండాలని శ్రీనంజీవరెడ్డి ఇటీవల వక్కుదలగా సాధన చేస్తున్నాడు కాని; పాపం అవ్వాడవ్వాడు వట్టు శప్పిపోతున్నట్టుంది!

లేకుంటే సోమశిలను అధారం చేసుకొని నెల్లూరు, కోవూరు తాలూకాల వారిని 'విర్లా' లనడమేంది, తనులని దూషించడమేంది? పత్రికల (వత్రికలు ఎక్కడివి లేండి; అయన వుద్దేశ్యంలో వత్రికే-అ వత్రిక పేరైంది పాఠకులు వూహించుకోగలరు!) మీద విరుచుకపడడమనేది క్షాత్రేమికాదనుకోండి!

సోమశిలనుగూర్చి అన్యాయమేదైనా జరుగుతుంటే విమర్శించవచ్చు; న్యాయం కోసం పోరాడవచ్చు. కాని దూషణలు దేనికి? అనలు దీన్నొక పెద్దనమస్యచేసి దూషణలు గావించి, వర్గనమస్యగా మారుటకు దోహదం చేయడమెందుకు? సోమశిలకు నంబంధించి నంజీవరెడ్డి అజేపణలు రెండుగా కనబడుతున్నాయి. ఒకటి: సోమశిలను మెట్టకాలూకాలవరకు పోనీకుండా నెల్లూరు కోవూరు తాలూకాల 'విర్లాలు' తమ దొడ్లల్లో కట్టేసుకుంటున్నారనేది మొదటిది. రెండవది: సోమశిల కోసం అభివృద్ధినన్ను చెల్లించుటకు ఈ విర్లాలు అనవనరంగా తమంత తాముగా ముందుకొచ్చారని; వీళ్ళు అభివృద్ధివన్ను చెల్లిస్తానని చెవ్వకున్నా సోమశిల వచ్చి వుండేదని నంజీవరెడ్డిగారి 'లేజెన్డ్' వాదం.

నమగ్రమైన సోమశిలనే అందరూ కోరుతున్నారు. కాని ఇంతవరకు నమగ్రమైంది రాలేదు, అనమగ్రమైంది రాలేదు. వ్యవ్యవ్యంలో గోపాలరెడ్డిగారుండినా, వీ. సి. నుబ్బారెడ్డిగారుండినా రాలేదు. సోమశిల అభిమానియైన శ్రీ.ఎల్. రావుగారున్నా రాలేదు. ఒక వ్రణాళిక తర్వాత మరో వ్రణాళిక జరిగిపోతున్నా, సోమశిలమాత్రం వెనకకు పోతున్నది. వ్యవ్యమంత్రి వచ్చినవ్వుడు, వ్యవ్యగవర్నరు వచ్చినవ్వుడు, ఎ వ్యవ్యడు ఎక్కడ ఎంత దిన్నవళ జరిగినా సోమశిల విష్టపై జరుగుతూనేవున్నదికాని, వ్యవనన్నంకాలేదు. సోమశిలశంచువకుండా పీఒక్కఎలక్షన్లనూ కాంగ్రెస్వారు పోటీచేయలేదు. అయినా అది రాలేదు. దాదావు సోమశిల అశ ముగింపుకున్నట్టే అయింది. ఈ పరిస్థితుల్లో మొన్న మళ్ళీ సోమశిల వ్యవక్తి రావడం, అ శ లు దిగిర్భశం జరిగింది. ఇంజనీర్లతోనే చర్చలు జరిపారు; నమగ్ర సోమశిలకు అవనరమైనన్ని నీళ్ళు వ్రస్తుతం పెన్నలోలేవని వాళ్ళు చెప్పారు. శ్రీశైలం నీళ్ళువస్తే తప్ప లాభంలేదని వారివాదం. అందువల్ల డ్యాం తదితర కట్టడాలు నమగ్ర సోమశిలవ్రస్తితోనే నిర్మించి, వ్రస్తుతానికి ఎంతవరకు నీరు లభ్యమవుతుందో అంత వరకు వుపయోగించుకో వలసినవ్వుందని చెప్పారు. శ్రీ. వ. వేర్మాట చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు చీఫ్ ఇంజనీరు మల్లారెడ్డిగారిని అడిగినవ్వుడు వారూ ఇదే చెప్పారు. అట్లయితే తమకు అభ్యంతరణలేదని చంద్రశేఖర రెడ్డిగారన్నారు. ఈ నంభాషణ నమయంలో ఈ విమర్శకుడు అక్కడే వున్నాడు అటువంటివ్వుడు నెల్లూరు-కోవూరు తాలూకాల 'విర్లా'లు మెట్టకాలూకాలకు అన్యాయం చేస్తున్నారని ఆరోపించడం, వాపోవడం నమంజనమా?

ఇక అభివృద్ధినన్ను విషయం. ఇది ఎవ్వరికీ ఇష్టంలేదు. నంజీవరెడ్డిగారు చెప్పే 'విర్లా'లకుకూడా ఇష్టంలేదు. కాని అభివృద్ధినన్ను చెల్లించకుండా సోమశిలరాదని గట్టిగా హెచ్చరించారు. ఈ అవకాశం తప్పితే సోమశిలకు అతిగతీ వుండదని కూడా వారు హెచ్చరించారు. అభివృద్ధి వన్ను చెల్లించకుంటే ముఖ్యమంత్రికూడా నసేమిరా అన్నాడు. విదిలేని వరిస్థితుల్లోనే, ఆ మహానభలోకూడా అఖరుక్షణంలో అభివృద్ధినన్నుకు నమ్మతితెల్పిన పిమ్మటనే, ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ మాత్రమైనా మాటివ్వడం జరిగింది. అభివృద్ధివన్ను విషయంలో ఇవ్వుడు నెల్లూరు-కోవూరు తాలూకాల 'విర్లాలే' ముందు చెల్లించుటకు మాటయిచ్చారేకాని, మెట్ట ప్రాంతాలవారిని చెల్లించమనలేదు.

ఈ వాస్తవ వరిస్థితులు నంజీవరెడ్డిగారికి తెలియవని మేమనుకోలేము. ప్రారంభించి, కొంతవని జరిగిన కనువూరు కాల్వకు మధ్యలో అభివృద్ధినన్ను చెల్లించువి 'విర్లాల' వల్లా వచ్చిందికాదనేదికూడా నంజీవరెడ్డికి తెలియని విషయంకాదు. అయినా నంజీవరెడ్డి ఎందుకో ఈ వుద్యమాన్నిప్రారంభించాడు; చంద్రశేఖరరెడ్డిని కూడా కలువుకున్నాడు. వీరి ఈ వైఖరి వల్ల మెట్టకాలూకాలవారికి లాభం కలగుతుందో లేదో నందేహమేకాని, సోమశిలకు భంగం వాటిల్లడంమాత్రం తాయం. అ వుద్యానికి తాము పాత్రులు కాదలిస్తే, ఇంకా ఎక్కువగా మాట్లాడమని విరిద్దరినీ కోరుతున్నాము.

ఇంతెందుకు? నెల్లూరు-కోవూరు తాలూకాల 'విర్లాల' వల్ల అన్యాయం జరుగుతున్నదనుకుంటే, న్యాయం కల్గించే 'డాంగేలు' ఎవరికైనా ఆ బాధ్యతలను అప్పగించుటకు ఎవ్వరికీ అభ్యంతరణవుండదు. నంజీవరెడ్డి- చంద్రశేఖరరెడ్డిగారలు మంత్రులవద్దకు పోనివారుకాదు; వనులు చేనుకోని వారుకాదు; ముఖ్యమంత్రివద్ద బోటులేనివాను కాదు వీరు తమ వలుకుబడిని వారిపై వ్రయోగించి నమగ్రమైన సోమశిలకు, అభివృద్ధినన్ను చెల్లించ నవరంలేని సోమశిలకు కృషిజేస్తే, పాటుబడితే, సాధిస్తే మెట్టకాలూకాల వారితో కాటు, నెల్లూరు – కోవూరుకాలూకాల 'విర్లాలు' కూడా వారికి ప్రమ్మరథం వట్టరా! అజేవణ వ్యనంగాలకంపే, నొప్పింపే వువన్యాసాలకంపే నిర్మాణాత్మకమైన ఆ మార్గాన్ని అనునరిస్తే వర్షిస్తాము.

రాజకీయాలకు ఇలాంటి వుపన్యాసాలు, వుద్యమాలు లాభదాయకమైన వేదికాదు. వ్రదారాలకు వునయోగపడితే వుపయోగవడవచ్చుకాని, ఓట్లకు కొత్తగా వుపయోగవడవు. నమన్యలకు, సేవలకు దిలుదిచ్చే రోజులు ఇక వస్తాయనే నమ్మకమూలేదు. కనువూరు కాల్వను సాధించిన వంగల్లు కోదండరామరెడ్డిగారిని, కనువూరుపిర్కా వాళ్ళే ఇంటికి పొమ్మన్నారు. తన నర్వన్వం అత్మకూరేనని అహర్నిశలు పాటుబడిన అనం నంజీవరెడ్డిగారిని అత్మకూరువ్రజలే వ్రవానం పంపారు. ఈ విధంగా ఎన్ని సాదృశ్యాలైనా ఇవ్వవచ్చు. ఇక ఎవరినో విర్లాలని దూషించడం, మీరు విర్లాలుకాదా అని ఎదురువ్రశ్న వేయించుకోడానికితప్ప ఇంక దేనికీ వుపయోగవడేదికాదు.

తుష్కమైన వాదోవవాదాలు, వరుష వ్యనంగాలవల్ల సోమశిలరాదు; మెట్టకాలూకాలకు వ్యవహించదు. ఇలాంటి నమన్యల విషయంలోనైనా నమన్వయదృష్టి, నమరనభావం, స్నేహ నుహృద్భావ వాతావరణం వ్రదర్శితమైతే జిల్లాకు పీడో కొంతమేలు జరుగుతుంది. నంజీవరెడ్డిగారు శని అన్నా గిని అన్నా సోమశిల విషయంలో, ఇలాంటి మరే విషయంలోకాని మా వుద్దేశ్యం అదే. స్నేహితుడుగా, శ్రేయోభిలాషిగా నలహాచెప్పేహక్కు ఈ విమర్శకుడికుంటే, వరుష వ్యనంగాలు మానమని నంజీవరెడ్డిగారిని కోరుతాడు.

మరణాలు

శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి సోదరి భర్త, శ్రీ తిక్కవరవు రామరెడ్డిగారి వడ్డకుడు, నియమపరుడు శ్రీ మేనకూరు దశరథరామరెడ్డిగారు కొంతకాలంగా అన్వస్తులుగావుండి తన 81 వ పీట మొన్న 25 తేది రాత్రి గూడూరులో దివంగతులైనారు. వారి అంత్యక్రియలు 26 తేది బుధ్విలో జరిగాయి. వారికి విద్యావంతుడు-బుద్ధిమంతుడైన ఒకే ఒక కుమారుడు – శ్రీనివాసులురెడ్డి-వున్నాడు.

ముణదాతగా శ్రీ దశరథరామరెడ్డి ఎందరికో నహాయవడినాడు; ఎందరి బొన్నత్యాగికో కారకుడయ్యాడు. ఒడిదుడుకులు లేనివాడుగా, సౌమ్యస్వభావిగా గౌరవపాత్రుడైనాడు.

* * *

నెల్లూరు పెట్రోలు దాత, రాజీరియర్ శ్రీ చెరుకుమూడి నదాశివరావు (శివయ్య) తండ్రి శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం వంతులు 24 తేది రాత్రి కాలధర్మం చెందారు. 86 నంవత్సరాల వయస్సు. ముగ్గురు కుమారులు, నలుగురు కుమార్తెలు కలరు.

* * *

ఉదయగిరి కాననన్యుడు, త్రికరణ శుద్ధిగల పార్టీ నేవకుడు శ్రీ ధనెంకుల నరసింహం వృద్ధమాత శ్రీమతి అంకమ్మ 16 తేది స్వర్గస్థురాలైనది.

వైకుంఠం కాలవారికి మా సానుతాపాన్ని తెలియజేస్తున్నాము.

బిల్డింగ్ సొసైటీ అధ్యక్షుడుగా బుజ్జయ్య

నెల్లూరుటవున్ కోఆపరేటివ్ బిల్డింగ్ సొసైటీ అధ్యక్షుడుగా-న్వర్గీయ శ్రీ సి. శ్రీనివాసులు స్థానంలో-శ్రీ గుండాల వెంకట నుబ్బారెడ్డి (బుజ్జయ్య) 22 తేది ఎన్నుకోబడినాడు.

అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికైన బుజ్జయ్యను అభినందిస్తూ ఒక సూచన చేస్తున్నాము. కావలి, గూడూరు సొసైటీలు కాలనీలు కట్టింది, కోరినవారికి యిచ్చాయి. నెల్లూరు సొసైటీమాత్రం ఇండ్ల యాలాల కార్యక్రమంలోనేవుంటికాని, ఇటువంటి కొత్త వథకాలను చేవట్టే అలోచనలోలేదు. టవున్లో న్వంతంగా ఇండ్లుకట్టుకోలేని మధ్యతరగతి వారున్నారు; నెలతీతగా ట్టుకున్నారు; ఇటువంటివారికి సొసైటీ ఇండ్లు కట్టివ్వగలిగితే, నెలనెలకు తీర్చుకునేవనతి వుంటుంది. బుజ్జయ్య అయినా యీ కృషికి వూనుకోవాలని మా కోర్కె.

పాల సరఫరా

పెన్నకు ఉత్తరంగా నిర్మింవబడిన వ్రభుత్వపాలకేంద్రం జనవరి 6 తేదినుండి వని వ్రారంభిస్తుంది వ్రస్తుతం నంగం వరకు ఆ రోడ్డున తమ కేంద్రాలద్వారా పాలు నేకరించింది, టవున్లోని 9 కేంద్రాల ద్వారా పౌరులకు నరవరా చేస్తుంది. పాలు కావలసినవారు వెటర్నరీ ఆఫీసులో రిజిస్టరుచేసుకొని, కార్డులనుకోవాలట. న్వవ్ప మైనపాలు, న్యాయమైన ధరకు లభ్యమవుతాయి కాబట్టి, పౌరులకు ఎంతో నహాయంగా వుంటుంది.

ఈ కేంద్రం అధికారిగా కాకాళి రంగా ఒంగోలు డైవ్స్టాక్ ఫారం ఆఫీసరుగావున్న శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డిగారు నియమించబడినారు. ఈ పాలకేంద్రం నేకరణ పంవక కార్యక్రమాన్ని క్రమంగా విస్తృత వరుస్తుందట.

సినిమాపోస్టర్ల అసభ్యత

నుదీర్ఘమైన మ్యాలు కాంపౌండు గోడకు అనభ్యమైన పోస్టర్లు అంటించి గోడను ఖరాబుచేయడమేగాక, అడపిల్లల లేత హృదయాలను పెడదారి వట్టించవద్దని, శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయ కార్యదర్శిని కుమారి తురవ్రద నెల్లూరు సినిమా హాలు యజమానులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నది. వుచితమైన విజ్ఞప్తి ఇది. సినిమా హాలు యజమానులు ఈమె విజ్ఞప్తిని తక్షణం పాటించగలరని ఆశిస్తాము.

విడవలూరు కాలేజి భవనాలు

విడవలూరు కాలేజి జి. వి. హైస్కూల్లో ఒకమూల కాలక్షేవం చేయవలసివస్తున్నందున; ఆటు హైస్కూలు విద్యార్థులకు, ఇటు కాలేజి విద్యార్థులకు ఇరుకై, కష్టాలు

వాకాడులో నేత్రవైద్య శిబిరం

నేదురుమల్లి కాంకృష్ణారెడ్డిగారి ఒన్న దినమైన జనవరి 15 తేది వాకాడులో నేత్ర వైద్య చికిత్సాకేంద్రం వ్రారంభం కాబోతున్నది. 15, 16, 17 తేదులలో జరిగే ఈ శిబిరంలో డాక్టరు వ్యాకర రావుగారు రోగులనుచూచి, అవనరమైన్లు కూడా చేస్తారట. అవనరమైన్లు పొందే రోగులకు, వారితోటి వుండేవారికి వుచితభోజన వనతి నౌకర్యాలను శ్రీ కాంకృష్ణారెడ్డిగారే కల్గిస్తున్నారు.

అరుగక, వడువులు పోతున్నాయని; కాలేజికి వుద్దేశించిన స్థలంలో, కాలేజి దాతయిచ్చిన డబ్బుతో భవన నిర్మాణానికుపక్రమించవలసిందిగా శ్రీ కోదూరు శ్రీనివానులురెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రికి విజ్ఞప్తి చేయగా, హైదరాబాదుకుపోయినవెంటనే వుత్తరువులు జారీచేయగలనని చెప్పారట.

కందుకూరు కాలేజికూడా ఇంకా వర బందలలోనే కావురం చేస్తున్నది.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు 8½క్వి(వుట్టి)		650–00
జి. వి. ఇ. 24	,,	530–00
దొంగనంబర్లు	,,	580–00
బి. ఆర్. 8.	,,	510–00
నల్లలు	,,	750–00
రాగులు	,,	720–00
ఉలవలు	తూము 1 కి	42–00
పిల్లిపెనలు	,,	72–00
వచ్చపెనలు	,,	66–00
నల్లపెనలు	తూము	60–00
మినుములు	,,	57–00

జమీకైతు

నంవత్సరం చందా	రు. 15–00.
6 మానములకు	రు. 8–00.
విడివ్రతి	0–30 పై.

ప్రభుత్వ పాల సరఫరా పథకము

నెల్లూరు పౌరులకు పాలసరఫరా

6-1-69 నుండి ప్రారంభము

నెల్లూరు పాలసరఫరా స్కీముద్వారా పట్టణ పౌరులకు, హోటల్ యజమానులకు, తదితర ప్రభుత్వ ప్రభుత్వేతర సంస్థలకు పరిశుభ్రమైన, ఆరోగ్యప్రదమైన పాశ్చురైజ్ చేయబడిన పాలను, పట్టణములో స్థాపింపబడియుండు పాలవిక్రయ కేంద్రములద్వారా ఉదయము, సాయంత్రము సరఫరా చేయబడును. ఈ అవకాశమును వినియోగించుకొని పురజనులు యెవరి కెంత పాలు కావలయునో వారు తమ పేర్లను జిల్లా వెటరినరి ఆఫీసరువారి కార్యాలయములో నమోదుపొంది పాలకార్డులను పొందవలయును. ఫోన్ నెంబరు 394. డిసంబరు 31–12–68 తేదీ లోపల నమోదు పొందిన పాలకార్డుల హోల్డరులకు క్రొత్తసంవత్సరము జనవరి ఆరవతేదినుండి ఈ క్రింది కేంద్రాలలో పాలు యివ్వబడును.

కేంద్రములు

(1) నవాబుపేట—పాలిస్టేషన్ నమీపం.
(2) వన్నాలపేట—పాత్కువద్ద.
(3) ఉస్మాన్‌పాషాబుపేట—దేవాలయమువద్ద.
(4) కావుపేట—స్పెషల్‌వద్ద.
(5) పొగతోట.
(6) బారకాను.
(7) మూలపేట అంజనా.
(8) నంతపేట—లక్ష్మణాయ్య పాత్కువద్ద.
(9) రంగనాయకులపేట—పాతపోస్టాఫీసువద్ద.

—మేనేజరు.

ఇంటిగ్రేటెడ్ మిల్క్ ప్రాజెక్టు, నెల్లూరు మిల్క్‌స్కీము.
నెల్లూరు—ఫోన్ : 394.

కంటద్దాలు – రేడియోలు

డాక్టరు నిర్ణయించిన కంటద్దములు గ్యారంటీగ – కాస్త్రీయముగ, అనుభవముగల వనివారలచే నరనమైన ధరలకు యివ్వబడును.

రేడియోలు, బ్యాట్సరీలు, పేటరీకార్డులు, యితరమైన ఎలక్ట్రానిక్ పరికరములు బహుచక్కగా రిపేరుచేసి యివ్వబడును-

టి. వి. యం. కృష్ణారావు. A.M. Inst. B.E. (Lond.)

శారదా రేడియో అండ్ ఆప్టికల్స్,

(వేలుమొదలియార్ పెద్దుప్పక్కన) – ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు.

★ మున్సిపాల్టీ ★

(మొదటి పేజీకొరవ)

బిచ్చగాళ్ల సంగతినరే మున్సిపాల్టీవారు తమ పరిపాలనా నివేదికలో పేర్కొన్నారు. మరి కోతుల సంగతో? బిచ్చగాళ్ల న్యూసెన్సుమాదిరే కోతుల న్యూసెన్సు లేదనా అర్థం?

★ ★ ★

తర్వాత చెట్లు-పార్కుల సంగతి తీసుకొందాం: గత సంవత్సరారంభంలో నెల్లూరు టౌను ఆవరణంలో అన్నివీధుల్లో కలిపి మొత్తం 1872 చెట్లు వుండినాయట. ఇదిగాక గత సంవత్సరారంభంలో మరో 50 చెట్లు వివిధ వీధులంచుల్లో కాపోలు నాటబడినాయట. ఇవన్నీ కలుపుకుంటే గత సంవత్సరాంతంలో అంటే 1968 ఏప్రెల్ 1 తేదికి మొత్తం 1907 చెట్లు వున్నాయట! అంతకుముందుండిన చెట్లు 1872+కొత్తగా నాటిన 50 చెట్లు కలిపి మొత్తం 1922 కావాలిగదా. 1907 మాత్రమే వున్నాయంటే మిగతా 15 చెట్లు నాటిన మరుక్షణమే చచ్చిపోయినవనా అర్థం? లేక మునిసిపలైపోయి కొట్టివేయబడినవనా? మొన్న అక్టోబరులో కాపోలు వి. ఆర్. కాలేజి యువతలవుండిన మునిసి చెట్టును కొట్టివేయగా 50 రూపాయలు కాపోలు ఆదాయంవచ్చినట్టున్నది. ఇప్పుడు టౌనులోవున్న చెట్లన్నీ ఏ 40-50 ఏళ్ళ కిందటనో నాటబడి బ్రతికున్నవేగానీ-స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత 'వన మహోత్సవాలు' అనేకం మిగిలించేకానీ ఆచరణలో అదేమీ కానరాదుగదా!

ఇక పార్కులు-పార్కులనే పేరుతో వుండడానికేమో ఆరున్నది. గాంధీపేరుతో స్టోనుహవుస్‌పేటలో వొకటి, ఎ. సి. గారి పేరుతో ట్రంకురోడ్డో వొకటి, స్వతంత్ర పార్కు వరే, మహబూబ్ ఖాన్ గారి పేరుతో బ్యారక్సులో యింకొకటి, లక్ష్మణ గుప్తగారిపేరుతో సంతపేటలో మరొకటి, మున్సిపల్ వాటర్‌వర్క్సులో వుండే తోటనుకూడా కల్పుకుంటే మొత్తం ఆరు పార్కులున్నట్లు లెక్క. కానీ నిజంగా వుపయోగమున్నది రెండేరెండు-స్వతంత్ర పార్కు, ఏ. సి. పార్కు. మిగతావన్నీ ఆపేరుకేఅనర్హమైనవేమో. మరిమహబూబ్ ఖాన్‌గారిపార్కు బహుకాలంగా శాపగ్రస్తమైవుండి ఒకటిపిల్లలహోవన్ వీరథియేటరని, ఇంకొకటి పిల్లల గ్రంథాలయమనీ గతసంవత్సరంలోనే దాదాపు 40 వేల రూపాయల కట్టడాలు రెండు కట్టివున్నారు. ఆ కట్టడాలకు తగిన కార్యక్రమాలు అక్కడ వొక్కటికూడా జరగలేదు. పాత పైవులు పడేసేందుకు, కుష్ఠురోగులు పడి దొర్లాడేందుకుతప్ప ఆ పార్కు మరో విధంగా వుపయోగపడ్డం లేనేలేదు.

నరే స్టోన్‌హవుస్‌పేటలోని గాంధీ విహారపార్కును యీ 'గాంధీ శతజయంత్యుత్సవ సంవత్సరంలో'నైనా కాస్త బాగుచేయించి జనరంజకంగా చేయించాలనే తలంపు మున్సిపాల్టీవారికి రాకపోవడం ఘోరం. పైగా యీ సంవత్సరమే ఆ పార్కును తీసేసి ఆర్. ఎల్. రెడ్డిగారి విరాళంతో వొక కళ్యాణమండపం కట్టాలనే ప్రతిపాదనమాత్రం వొకటి వినబడుతున్నది.

పై పార్కులకోసం ఎంత వ్యయపర్చారో చూద్దాం. తోటమాలులు వగైరా జీతబత్తేలక్రిందను యీ సంవత్సరంలో రు. 13,033-90 పై. ఖర్చుకాగా, ఇతర నిర్వహణ ఖర్చులు రు. 13270-29 లు అయినాయి. ఇవిగాక లైట్లు, గియిట్లు, ఫౌంటెన్లు వగైరాలు పెట్టించినందుకు యీ సంవత్సరంలోనే మరో 13676 రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. మొత్తం 40 వేల రూపాయలు ఖర్చు. ఇవిగాక వాచ్‌మెన్లకు, వగైరాలకు యింకొంచెం ఖర్చయినట్టున్నది. చూశారా?

★ ★ ★

చెట్లు పార్కుల విషయమైంది- ఇక సత్రాలు, బిచ్చగాళ్ల దగ్గరకొస్తాం. ఈ నాగరికపురోజుల్లో హోటళ్ళు వగైరాలొచ్చింతర్వాత సత్రాలు చాలవరకు మూడిపెట్టుకుని పోయాయి- 'శివ్వరాజావారి సత్రం' పేరుతో ప్రయివేటుది వొకటి ట్రంకురోడ్డోవున్నా.

ఇక మున్సిపాల్టీ సత్రాలు- పాతఅది ఆంధ్ర సత్రంవుంటే- దాన్ని 1950 లో కాపోలు పెసుగ వట్టయ్య హోటల్ కు నామకార్థపు నేలబాడుగకు యిచ్చేసింది. సంవత్సరానికి ఐదురూపాయలట బాడుగ. ఇక 'పాత' హెడ్‌క్వార్టర్సులనువత్తి రెడ్డి దగ్గ మేనకూరు శ్రీదేవమ్మ సత్రమనే పేరుతో మున్సిపాల్టీ దొరకుంది. కీ. శే. మేనకూరు బలరామరెడ్డి ఎంతిద్వారోకాని తన భార్య పేర కట్టించిన సత్రమిది- 24-3-1940 లో అప్పటి మాజీ ఆరోగ్య శాఖామంత్రి డాక్టరు టి. ఎస్. రాజాగారు ప్రారంభోత్సవం చేశారుదీనికి. హాస్పిటల్ వుండగా పల్లెలనుండివచ్చే బీదసాదలకు, రోగుల్ని చూడవచ్చేవారికి ఆశ్రయంలభిస్తూ ఎంతో వుపయోగంగానే వుంటుండేది.

ఇప్పుడు కొత్త హాస్పిటల్ వచ్చింది కానీ, అక్కడ సత్రం యింకా ఏర్పడలేదు, యీ సత్రం వుపయోగంలేకుండా పడివుండిప్పుడు. ఈసంవత్సరంలో రూ2958లు పెట్టి దానికి మున్సిపాల్టీవారు ఏదో రిపేర్లు కూడా చేసినట్టున్నారు. వాచ్‌మెన్ వగైరాల జీతబత్తేలకు ఇంకంత ఖర్చుపెట్టివుంటారు. దాంట్లోవుండేవారికి రోజుకు ½ రూపాయ బాడుగ. 5-6గదులు, పెద్దవరండావుంది. బాడుగరూపంలో మున్సిపాల్టీకి ఎంత వచ్చిందో తెలుపలేదు రిపోర్టులో.

ఇప్పుడీసత్రం ఏమవుతుంది? ఎండోమెంట్‌వాళ్లు అప్పుడే ఆక్రమించుకో చూస్తున్నారట. మున్సిపాల్టీవారు దీన్ని అమ్మేసి, ఆడబ్బుతో కొత్తహాస్పిటల్ ముందు ఇంకో చిన్నసత్రంవంటిది వెంటనే కట్టించడం అవసరం. ఇప్పటి కొత్తాసుపత్రి మున్సిపాల్టీయేరియాలో లేకపోయినా ఎక్కువ టౌనుజనానికేగదా ఆస్పత్రి వుపయోగపడుతున్నది.

ఇక ఆఖరుగా 'లంగర్‌ఖానా' విషయం-ఈ శరణాలయ నిర్వహణకు యీ సంవత్సరంలో రూ. 9065-97 పై ఖర్చు చేసిందట మున్సిపాల్టీ. కుంటి, గుడ్డి వగైరా బిచ్చగాళ్ళకు శరణాలయంగా నడపడం దీనివుద్దేశ్యం. ఏప్రెల్ 1967 లో యిందులో 17 మంది బిచ్చగాళ్ళుంటే, 1968 మార్చి ఆఖరుకు యిందులో 15 మందే మిగిలారట. వీళ్ళకు భిక్షంపెట్టి ఆశ్రయమివ్వడానికి మున్సిపాల్టీవారిఖర్చు దాదాపు 10 వేల రూపాయలు! ఎక్కడైనా వుంటుందా ఈ విడ్డూరం? ఈ లంగర్‌ఖానాలో మున్సిపాల్టీవారి స్టాఫ్ చూడండి యెంతవుందో? ఒక సేవకుడు, యింకో అటెండరు, వొకవంటాయన, ఇంకో పార్ట్‌టైముదోబీ అట. వీళ్ళుగాక ముగ్గురు మున్సిపల్‌కౌన్సిలర్లతో వొకకమిటీకూడా వుంది. ఈ కమిటీకి డాక్టరు ఈశ్వరయ్యగారోలు ఛైర్మెన్. ఇంతమందిచేరి, పదివేలుదాకా ఖర్చుపెట్టి భిక్షంపెట్టింది 15 మందికి! టౌనులో బిచ్చగాళ్ళ బెడదమాత్రం రోజురోజుకు అధికమవుతున్నది. కుష్ఠువాళ్ళు మాత్రం వీధులమ్మట తిరుగుతూనే వుంటారు. స్వర్గీయ అప్పల అంబనేయులుగారి కుష్ఠురోగ సేవాసంఘం మున్నప్పుడే వీళ్లు తిరుగుతూ వుండినారు. ఏమైనా ఇండ్లపన్నులో రూపాయకు ఇంకో 2 పైసాలైనాకల్పి వసూలుచేసి, యింకో 20-30 వేలైనా అదనంగా 'బిచ్చగాళ్ల పన్ను' వసూలుచేసి 'లంగర్‌ఖానా' ను సక్రమంగాచేసి 'బిచ్చగాళ్ళబెడద'ను మున్సిపాల్టీవారు తప్పక తగ్గించవచ్చు.

1969 సంవత్సరం రాబోతున్నది—1869 సంవత్సరంలో యీ లంగర్ ఖానాకు వార్షికగ్రాంటు 2940 రూపాయలిస్తుండేది అప్పటి మున్సిపాల్టీ. అప్పుడు రోజూ 120 మందిదాకా భిక్షం పెడ్తుండేదట. 1869 లో నెల్లూరు మున్సిపాల్టీ జనాభా 22,851. ఇప్పుడు జనాభా ఏడింతలై వుండాలి. బిక్షగాళ్ల జనాభాకూడా అప్పటికీ యిప్పటికీ పదింతలై వుంటుంది. కాబట్టి మనమీ సమస్యను ఎంత గురుతరంగా పరిష్కరించాల్నో వేరేచెప్పాలా? — —

హైదరాబాదులేఖ

(మొదటిపేజీ కొరవ)

విదారకంగా తోచకమానదు. వీరితోటి వారైనా వేలాది ఇతర బాలబాలికలకు ఆ మాత్రం కూడా లభ్యం కావడం లేదు కదానని మంత్రిగారు వాదిస్తూ వుండడం శోచనీయం. సంక్షేమరాజ్యం ధ్యేయంగా పెట్టుకొని దాటిదాలని శక్యంతో సంతృప్తి చెందాలనడం ఏమీ సబబుగాలేదు.

నాకు తెలిసినంతవరకు ఐదు సంవత్సరాలక్రితం నాలుగంతస్తుల భవనాన్ని నిర్మించి, అందులో నగరంలోని హాస్టళ్లన్నీ పెట్టాలనీ, అప్పుడు ప్రస్తుతపు అద్దెఇళ్ళలో మన్న హాస్టళ్ళరద్దీ తగ్గుతుందనీ, ప్రభుత్వం ప్రకటించింది.ఈఐదేళ్ళలో కేవలంభవనం కోసం స్థలంమాత్రం సేకరించడం జరిగింది. కాని భవనం మాత్రం రాలేదు.

ప్రైవేటు యాజమాన్యంక్రిందవున్న హాస్టళ్ళను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవడంకూడా ఇప్పట్లో జరిగేదికాదు. ఈ హాస్టళ్ళ మేనేజర్లలో అధికసంఖ్యాకులు కాంగ్రెస్ నాయకులే. వీరిని అసంతృప్తి పరచడానికి కాంగ్రెస్ నాయకత్వానికి ధైర్యం చాలా కావలసివుంటుంది. ఈ పది సంవత్సరాల్లో ఆ ధైర్యం కనిపించలేదు.

——

జనవాణి

(2 వ పేజీ కొరవ)

మన కాంగ్రెస్‌సమావేశం

ఇటీవల జరిగిన జిల్లాకాంగ్రెసు జనరల్ బాడీసమావేశానికిపోయియుంటిని. మామూలుగా క్రొత్త కార్యవర్గాన్ని యెన్నుకొనే సమయంలో పాత అధ్యక్ష కార్యదర్శులు సాంవత్సరనివేదికను వినిపించి, లెక్కలను ప్రకటించి ఆడిట్ రిపోర్టును, ప్రజలకు, సంస్థకు చేసినసేవను, చేయవలసివున్న కృషిని, ఇటువంటి వివరాలను సభ్యులకు ఎరుకపరుచుట అనాది సాంప్రదాయం. మన జిల్లాసంఘానికి కార్యాలయాన్ని మరల నిర్మించదలచినపుడు లోగడ కట్టిన కట్టడమునకు ఎంత వ్యయమైనది, ఎంత వసూలుచేసినది, దాని ఇతమిత్థ వివరాలు అధ్యక్షులైన శ్రీ గోపాలకృష్ణారెడ్డిగారు మొన్న వివరించియుండవలసినది. ఇంతేకాక మనకాంగ్రెస్ కమిటీకివుండిన భవులు 1946 నుండి అమలోవుండిన మినిట్ పుస్తకము, లెక్కపుస్తకాలు, ఆస్తిపాస్తుల వివరాలు, వీటినికూడా ఎవ్వరికి తెలియపరచలేదు. దాదాపు 30 వేల శిథిలమైన ప్రాతభవనానికి వెచ్చింపబడ్డట్టు వినికిడి. గత 22 ఏండ్లకు సాలుకు 30 వేం పావలా సభ్యులచంతున 6,60,000 సభ్యులకు 165000 రూపాయలైనా కనీసము వసూలై యుండవలెను దొంగ మెంబర్లకు దొరమెంబర్లకు కలిసి. కాంతవరకైన మనము పార్టీ సమావేశాలలో ఆధారమగనున్న పద్ధతులను అనుసరించకపోతే మనపైన ప్రజలకు ఎట్లు విశ్వాసముంటుంది? మరల 60 వేల చందాను ఎట్లు యిస్తారు? 1946 కు మునుపు పొలీసుల హడావుడివల్ల కాంగ్రెసు లెక్కపుస్తకాలు భద్రపరచేవనకులేకపోవుట క్షంతవ్యమైన పొరపాటే, దరిమిల్లా 1946-68 వరకు లెక్కలు, ఆస్తులు, మినిట్ పుస్తకాలు, పనుల్ల జమలు అంతర్థానమైనవా అనే సంశయాన్ని కలిగించినట్లయితే మనకు తీరని మచ్చగా వుంటుంది. లెక్కపక్కల్లో అతి నిపుణులైన మేనకూరువారు ఈలోపాన్ని బుద్ధిపూర్వకంగా చేసివుంటారని నేను అనుకోనుకాని, జిల్లాకాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు ఇంతవరకు మిన్నకుండడం లేనిపోని అపోహలకు దారితీయవచ్చు! బహుశా మాజీ ప్రెసిడెంట్లవద్ద, కార్యదర్శులవద్ద వుండియుంటాయని అనుకుందామా?

నెల్లూరు —వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య.

——

ఈవారం విశేషాలు

(2 వ పేజికొరవ)

రాబట్టుకోవాలని చూస్తున్నదట. కేరళనరే, ఇప్పటికే లాటరీరంగంలో దిగివున్నది. గుర్రప్పందేలుకూడా ప్రవేశపెట్టి డబ్బు గుంజాలని చూస్తున్నదట. కేరళ పరిశ్రమలమంత్రి థామస్‌గారు సరిగా- నడవని నూలుమిల్లు వొకదాన్ని నడుపుకోమని జి. డి. బిర్లాగార్ని ఆహ్వానించారట. కేరళ కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వంకూడా చూడండి క్యాపిటలిస్టులపై ఎట్లా ప్రేమ వొలకబోస్తున్నదో?

రాష్ట్రాల్లో ఎలక్షన్లు

ఈ 1968 సంవత్సరం ఆఖరై 1969 వస్తున్నదంటే నాలుగ వుత్తరాది రాష్ట్రాల్లో మళ్ళీ జనరల్ ఎన్నికల వాతావరణం తాండవమాడబోతుంది. పశ్చిమబెంగాల్, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, పంజాబ్‌లలో మధ్యంతర ఎన్నికల కార్యక్రమాలకు తేదీలుకూడా అప్పుడే నిర్ణయమైపోయాయి, నాగాలాండ్‌లో కొత్తగా జనరల్ ఎలక్షన్లు కూడా జరగబోతున్నాయి.

జనవరి 8 తేది లోగా నామినేషన్ల దాఖలు; 9 తేది నామినేషన్ల పరిశీలన 11 తేదిలోగా వుపసంహరణలు-ఫిబ్రవరి 9 తేది పశ్చిమ బెంగాల్, బీహార్ పంజాబ్‌లలోను; వుత్తరప్రదేశ్‌లో మాత్రం ఫిబ్రవరి 5, 7, 9, 20 తేదుల్లో పోలింగ్ జరుగుతుందట. ఇంకో రెండు నెల్లోగానే వీటి రాజకీయ భవిష్యత్తు ఏమిటో తేలిపోతుంది.

——

విద్యార్థి కాంగ్రెస్ కార్యవర్గం

జిల్లా విద్యార్థి కాంగ్రెస్‌కు యీ క్రింది కార్యవర్గం ఎన్నుకొలబడింది-

అధ్యక్షుడు: వి. రాధాకృష్ణారెడ్డి, సాధారణ కార్యదర్శి: జె. రాజగోపాల్ (వి. ఆర్. కాలేజి). ఉపాధ్యక్షుడు: జె. హరినారాయణరెడ్డి (బిడవలూరు) కార్యదర్శి: జె. వెంకటరామరెడ్డి (కావలి). జాయింట్ సెక్రెటరీ: డి. నారాయణరెడ్డి (గూడూరు); సభ్యులు: ఎం. వెంకటేశ్వర్లు (కావలి), టి. ఎస్. కుమార్ (బిడవలూరు), బి. వెంకటకృష్ణారెడ్డి (గూడూరు), ఏ. ఇందిర- ఆర్. ఎస్. భారతి- బి. సుసీంద్ర (కావలమ్మ స్త్రీల కళాశాల).

లిస్టరు మాడల్ 6 H.P.
పెట్టరు మాడల్ 5 H.P.
(Government approved)
బుషు, బాల్ బేరింగు, ఇంజన్లు, పంపు సెట్లు, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు మొదలగువాటికి
భవానీ ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్
రంగనాయకులపేట, నెల్లూరు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ యాత్రా వారోత్సవాలు
ఆంధ్రప్రదేశ్‌రాష్ట్రంలో యీ సంవత్సరం డిసెంబరు 24 తేదినుండి 31 తేదివరకు యాత్రా వారోత్సవాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సందర్భముగా నిర్వహింపబడే సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలు – బోటుషికార్లు మొదలైన కార్యక్రమాలు పర్యాటకులకు ఎంతో ఉల్లాసం కలిగిస్తాయి. జూబిలీ హాలులో యాత్రా విషయాల ప్రదర్శనం. నారాయణగూడలోని వై. ఎం. సి. ఎ. లో డాక్యుమెంటరి చిత్రాల ప్రదర్శనలు వుంటాయి. వివిధ దర్శనీయస్థలాల సందర్శనార్థం బస్సులు నడుపబడుతాయి. ప్రతి పౌరుడూ వినియోగించు కొనవలసిన మహత్తర అవకాశాలు యివి.
—: పూర్తి వివరాలకొరకు :—
రాష్ట్ర యాత్రిక సమాచార కేంద్రం-హైదరాబాదు
వారిని సంప్రదించండి.
ఫోన్ : 45701. (ఎక్స్‌టెన్షన్ : 30.)

నంద్యాల ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 309 of 1968.

మందికంటి వెంకటసుబ్బయ్య సాకిన్ - నంద్యాల —వాది.

(1) ఐత్తుల పెద్దగురవయ్య (2) చిన్న గురువయ్య (3) కొండయ్య (4) అంకయ్య సాకిన్ - చల్లారిపాలెం —ప్రతివాదులు.

20-10-65 తేదిగల ప్రాంసరినోటును పేరూరు రామకృష్ణయ్యతో వాది ట్రాంసు వరు పొంది ప్రతివాదులపైన రు. 624/- లాకోరి దావా చేసియున్నాడు. నమను వాయిదా 16-1-69 తేదికి వేయబడినది. ఆక్షేపణలువున్నవారు ఆ తేదిన పై కోర్టు వారి యెదుట పగలు 11 గంటకు హాజరై తెలుపుకోవలెయును.

—ఇనుకొపల్లి గురుమూర్తయ్య,
వాది అడ్వకేటు - నంద్యాల.

చింతలపూడి డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. No. 70 of 1968.

మోదుగ గోపాలం —వాది.

మోదుగ మహాలక్ష్మమ్మ వగైరా ... —ప్రతివాదులు.

యీ నెంబరులో 5-వ ప్రతివాది మోదుగ సత్యనారాయణ హాజరునిమిత్తం 16-1-69 తేదికి వాయిదా అయివున్నది. వాయిదారోజున పగలు 10 గంటకు సదరు 5-వ ప్రతివాది స్వయంగాగాని, అడ్వకేటు ద్వారాగాని పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై మనవి చేసుకోవలెను. లేనియెడల పరోక్షమందు విచారించి తీర్మానించబడ మగునని తెలియజేయడమయినది.

—మోచర్ల వెంకట్రావు,
వాది అడ్వకేటు,
చింతలపూడి - పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

నర్సరావుపేట అడిషనల్ మునసబు పే॥ వారి కోర్టులో

Sc. No. 377 of 1968.

నాగభైరు కృష్ణయ్య —వాది.

కనపర్తి మారయ్యఅనువారికి—ప్రతివాది.

వాది అనేవారు సిపైన రూ. 393-04 లకు ప్రాంసరినోటును బట్టి సిమిద దావా తెచ్చినందున వ్యాజ్యములో చేరిన అన్ని ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము చెప్పగలందులకు గాను 21-1-69 తేదికి వాయిదా వేయబడినది. సదరు తేది పగలు 11 గంటలకు పై కోర్టువారి యెదుట హాజరై మీకుగల ఆక్షేపణలను తెలుపుకోవలెను.

—పి. దశరథరామయ్య—అడ్వకేటు.

తెనాలి ప్రి॥ డి॥ ము॥ కోర్టులో

Bezwada D.M.C. O. S. 187/63.

E. P. No. 510 of 1967.

ఐత్తినపాటి వెంకటసుబ్బమ్మ—డి. హో.

వరద్వారు నాగేశ్వరరావు —జె. డెట్టరు.

డి. హో. తరవు దాఖలుచేసిన, వేలం కావలసిన ఆస్తివివరము:-

గుంటూరు డి. తెనాలి సబు డి. ఇలాకా, నంగం జాగర్లమూడి కాలాకు ప్రతివాది కాలాకు వేలము కావలసిన ఆస్తివివరం:- నంగంజాగర్లమూడి గ్రామము కాలాకు, ప్రతివాదికి హక్కు భుక్తములుగల డోర్ నె. 3/156 దగల షుమారు 600 చ॥ గ॥ నివేశన స్థలం. ఇందులోని పెంకుటిల్లుకు హద్దులు:- [తూ] వద్వారి అప్పయ్యగారి యిల్లు [ద] రాజవీధి [ప] వీరమాచనేని శ్రీరాములుగారి యిల్లు [ఉ] కొనరాజు వెంకటేశ్వరరావుగారి యిల్లు. ఈ హద్దుల మధ్య 600 చ. గ. నివేశనస్థలం. ఇందులోని పెంకుటియిల్లునూ్ను, దానికి అమర్చియున్న తలుపులు, ద్వారబందాలు, కిటికీలు గూనపెత్తు కల్పసామాను, పెంకుటికప్పుతో సహా. డి. హో. కిమ్మతు రూ. 1000/- అఫిషా కిమ్మతు రూ. 1500/-

వేలము వాయిదా 6-1-69 తేది.

—కోటంరాజు కృష్ణారావుపంతులు,
డి. హో. అడ్వకేటు - తెనాలి.

కొత్త జిల్లా స్వరూపం

(3 వ పేజీ కొరవ)

నడిచవ్వకుండా లేకుండా యీ క్రొత్తజిల్లా నిర్మాణమవుతుందని, గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు జిల్లాల ప్రాంతాలకే పరిమితమౌతుందని; లోగడనుండి ఆలోచనలో వున్న శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాల విభజన, తెలంగాణా ప్రాంతము జిల్లాల పునర్వ్యవస్థీకరణ వెనుకబడిపోయి నవంబరు 1968 శాసనసభలో ప్రకటన జరిగింది గవర్నరు ప్రారంభోపన్యాసం ద్వారా! కాని యీ ఏర్పాట్లు, విషయసేకరణ వగైరా కార్యక్రమాలు ప్రభుత్వం రివిన్యూబోర్డు ద్వారా యీ మూడుజిల్లాల కలెక్టర్లను రిపోర్టు కోరింది. ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు శాసనసభా కాలంలోనే యీజిల్లాల శాసనసభ్యులను, ముఖ్యులను తేనీటివిందుకు ఆహ్వానించి యీకొత్త జిల్లా స్వరూపం విషయం చర్చించారు. మార్కాపురం శాసనసభ్యుడు శ్రీ వెంగయ్యగారు; చీరాల, బాపట్ల శాసనసభ్యులు శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య, కోన ప్రభాకర

> ### కొత్త జిల్లాకు పొదిలి కేంద్రం!
>
> కాకపోయినా పరవాలేదు కాని, క్రొత్త జిల్లాకు పొదిలి కేంద్రం కావాలనే మాటైనా అని పించుకున్నది పొదిలి! మొన్న క్రొత్తజిల్లా ఏర్పాటు విషయంలో అభిప్రాయాలు తెలిసికోవడం కోసం ముఖ్యమంత్రి మూడు జిల్లాల శాసనసభ్యులను సమావేశపరచినపుడు, పూల సుబ్బయ్యగారు ఈ క్రొత్తజిల్లాకు మధ్యగావుండే పొదిలి కేంద్రం కావాలని సూచించారు. పొదిలి శాసనసభ్యుడు శ్రీ నారాయణ స్వామికి ఆ ఆలోచనే వచ్చినట్లు లేదు. అసాధ్యము, అసహజమైన కోర్కెలు కోరడం నెల్లూరు జిల్లా వారికి చేతగాదుగదా!
>
> ఏందో, ఈ కొత్తజిలావచ్చి, నెల్లూరు జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలు అందులోకి పోతాయంటే, మనసు వొప్పుతంలేదు.

రావుగారలు యీ ప్రతిపాదనకు మాత్రమేగాకుండా అసలు జిల్లా పునర్ నిర్మాణం అధిక వ్యయంతో కూడుకొన్నదిగాన యిప్పుడు అసలే వద్దని, అట్లా చేయతలంచితే అన్నిజిల్లాల పునర్వ్యవస్థీకరణ చేపట్టమని సూచించారు.

కొందరు చేర్పులు, మార్పులుసూచిస్తూ, జిల్లా కేంద్రము పొదిలిలో ఏర్పాటు చేయమని సలహాయిచ్చారు. హెచ్చుమంది వ్యక్తుల ప్రాబల్యంకొరకు జిల్లా హద్దులు నిర్ణయించవద్దనీ, ఫిర్కాలను ప్రాతిపదికగా తీసుకోవాలనీ, గ్రామాలను చీల్చరాదని సూచనలిచ్చారు. సమావేశానికి హాజరైన మంత్రి చెంచురామా నాయుడుగారు ఏమిచెప్పక మౌనవ్రతమవలంబించారు. కర్నూలు జిల్లా ప్రముఖులు, ప్రస్తుత శాసనమండలి చైర్మను శ్రీ పిడతల రంగారెడ్డిగారు యిది పార్టీ సమావేశం గనుక కానరావడం సమంజసం కాదని అనలేరాలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు యివన్నీ సావకాశంగా విని "జిల్లా ఏర్పాటుచేయుడం ఖాయం. ఆ విషయంలో చర్చలనవసరం; యిక ఏయే ప్రాంతాలు చేర్చితే మంచిదో సలహాయివ్వండి. డబ్బు ఎంత ఖర్చుఅగుననేది నాకువదలిపెట్టండి. ప్రజాసౌకర్యంకొరకు ఎట్లానో ఆర్థిక సర్దుబాట్లు చేసుకుందా"మం చల్లగా చెప్పారు. అందరూ కుయ్‌కయ్‌మనకుండా వచ్చేశారు.

ఇక ప్రభుత్వానికి రివిన్యూబోర్డువారు ఆయా జిల్లాల కలెక్టర్లనుండి సేకరించిన సమాచారాన్నిబట్టి క్రొత్తజిల్లా స్వరూపము యీ విధంగా వుండాలని సూచించినట్లు తెలుస్తున్నది. కాని దీనిలో కొంత నిగూఢ రహస్యమున్నదంటారు. యీ ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వమే బోర్డుకిచ్చి విషయసేకరణ మాత్రమే పంపమని కోరిందని వదంతి. ఏదిఏలావున్నా విశ్వసనీయంగా తెలిసిన సమాచారమిది-

కొత్తజిల్లా స్వరూపము

తాలూకా	విస్తీర్ణము		జనాభా	ఫిర్కాలు	గ్రామాలు
1. దర్శి (వినుకొండ తాలూకాలోని వినుగపాళెం ఫిర్కా కలుపుకొని)	675	చ. మై.	149940	7	139
2. పొదిలి	564	,,	104440	5	121
3. కనిగిరి	1000	,,	170885	7	204
4. కందుకూరు (ఉలవపాడు, గుడ్లూరు ఫిర్కాలుమినహా)	585	,,	175164	5	146
5. మార్కాపురం	1366	,,	156825	6	117
6. గిద్దలూరు	1048	,,	180960	6	104
7. ఒంగోలు (అద్దంకి నబ్ తాలూకాలోని అద్దంకి, మేదరమిట్ల, దుద్దుకూరు ఫిర్కాలు మినహా)	618	,,	268958	6	105
8. అద్దంకి (కొత్త తాలూకా నిర్మాణం అద్దంకి, మేదరమెట్ల, దుద్దుకూరు ఫిర్కాలున్ను నర్సారావుపేట తా॥ లోని కొమ్మాలపాడు మార్టూరు ఫిర్కాలు)	385	,,	200763	5	103
9. బాపట్ల (కొత్త తాలూకా నిర్మాణం. -పొన్నూరు నబ్ తాలూకాతప్ప)	519	,,	363398	5	83
మొత్తం తాలూకాలు 9.	6760	,,	1771333	52	1122

కొత్తగా మినహాయించబడిన ఫిర్కాలు

ఫిర్కాలు	జనాభా	గ్రామాలు
వినుగపాళెం ఫిర్కా (వినుకొండనుండి)	24028	–
ఉలవపాడు, గుడ్లూరు (కందుకూరు తా॥)	57682	34
కొమ్మాలపాడు, మార్టూరు ఫిర్కాలు (నర్సారావుపేట తాలూకా)	81271	–

జిల్లా కేంద్రం

జిల్లా కేంద్రము హెచ్చుమందినోట ఒంగోలు వుంటుందని అంటున్నారు. కాని ముఖ్యమంత్రిగారు యిదమిద్ధంగా యివ్వటి కేదనేది స్థలనిర్ణయంచేసి చెప్పడంలేదు. కాని ఒంగోలు అభివృద్ధి చెందిన స్థలమని, బ్రాడుగేజి రైల్వేలైను, ట్రంకురోడ్డు, సారవంతమైన వర్జీనియా పొగాకు భూములు, రాబోవు నాగార్జునసాగరు జలాలవల్ల ఎక్కువభాగం నీటిసాగుక్రిందకు వచ్చునదియూ, రాష్ట్రప్రభుత్వంచే శిఫారసు చేయబడిన ఒంగోలు- నర్సారావుపేట-హైదరాబాద్ రైలుమార్గంవల్లను, కొత్తపట్నం, ఊతముక్కల, చినగంజాం వగైరా రేవుస్థలాలవల్లనూ ఒంగోలు ముఖ్య పట్నం కావచ్చునంటారు. ఇప్పుడు క్రొత్తగా సూచించబడిన ప్రాంతాలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే పొదిలి కేంద్రముగా వుండవచ్చు.

ఇతర తాలూకాలనుండి కలపబడే క్రొత్త ఫిర్కాలలోగాని, తీసివేసేవాటిలోగాని కందుకూరు తాలూకా అంతటిని పకతీగా వుంచుట మంచిది. వినుకొండనుండి తీసే వినుగపాళెం ఫిర్కాకుబదులు అయినవోలు ఫిర్కా దర్శికి కలిపితే అన్నివిధాల వసతిగా, అందుబాటుగావుండును. ఏదిఏమైనా స్థానిక పరిస్థితులు, వాతావరణం, రాకపోకల సౌకర్యాలదృష్ట్యా ఫిర్కాల మార్పులు, చేర్పులు జరిగితే మంచిదేకాని, జిల్లా నిర్మాణం ఆలస్యం చేయడం మంచిదికాదు.

> ### కందుకూరు పోగా నెల్లూరు జి. ప. లో 33 స్థానాలు?
>
> కందుకూరు డివిజను కొత్త జిల్లాకుపోగా మిగిలే ప్రాంతాలతో నెల్లూరుజిల్లాపరిషత్తులో 33 స్థానాలు వుండగలవని; ఈ 33 లో జిల్లాలోని మూడు గ్రూపులకు- అంటే, సంజీవరెడ్డి, చంద్రశేఖర రెడ్డి, నాయుడు గారి వర్గీయులకు- సమానంగా రావచ్చునని సంజీవరెడ్డి బృందం అంచనా అని ఒకవార్త. మొన్న మంత్రుల మేళా సందర్భంలో ఈ ప్రస్తావన ఎక్కడో వచ్చినట్లుంది.

వారం....వారం

(3 వ పేజీ కొరవ)

హరిస్తున్నారు. రాజకీయమంటే అదే!

, , ,

దేశరక్షణ తర్వాత ముఖ్యమైనది మన రాజ్యాంగరక్షణ. రాజ్యాంగంలోని ముఖ్యాంశాలు మూడు: ప్రజలు- పార్లమెంట్ - సుప్రీంకోర్టు. ప్రజలు సర్వాధికారులు. హారస్వత్వాలు అందరికీ వుండవలసినవే. ఈరెంటికీలోనై పార్లమెంటు- సుప్రీంకోర్టులు వ్యవహరిస్తూ వుంటవి.

కాని ఇప్పుడు సుప్రీంకోర్టుకు పార్లమెంటుకు తగాదా వచ్చేట్టున్నది. అట్టి కలహానివారణ చేసేందుకై విశ్వప్రయత్నం జరుగుతున్నది. పెద్దలు, పిన్నలు ఏవేవో అంటున్నారుగాని ఎవరికి ఏమీ తోచటం లేదు.

ఆ గ్లసీములో పూర్వం రాజుకు - పార్లమెంటుకు ఒకపర్యాయం తగాదావచ్చింది. ప్రజలకు పార్లమెంట్ ప్రతినిధిగనక ప్రజలచేత పోరాడి రాజును దింపింది. ఆరాజు శిరస్సు మెడమీదినుండి క్రిందపడింది. ఆ తర్వాత పార్లమెంటరీ విధానం అమలు జరిగింది. ఒక పరిమితిలో రాజు వ్యవహరిస్తూ పార్లమెంటుకూ, ప్రభుత్వానికీ సాయపడుతూ వుండడం పరిపాటి అయిపోయినది.

ఇక్కడ మనకు వచ్చిన తగాదా అట్టిది గాదు. ప్రజలకుగల హారస్వత్వాలను సవరించదలచితే, రాజ్యాంగంలో అట్టి సవరణన్నప్రజలుగాక ప్రజా ప్రతినిధియైన పార్లమెంట్ చేయదగునా? సుప్రీంకోర్టు ప్రజలందరికీ తప్పక తెలపవలసిన హారస్వత్వాలపై వచ్చిన ఒక అభియోగంతో ఆ స్వత్వాలవరంగా తీర్పుచెబితే, ఆతీర్పువలన చిక్కురాకుండా పార్లమెంట్ రాజ్యాంగాన్ని సవరించగలదా? నథపాయ్ బిల్లుద్వారా చర్చకు ఇవన్నీ వచ్చినవి.

ఇంతకుముందొకసారి హైకోర్టుకు- శాసనసభకు, సుప్రీంకోర్టుకు - పార్లమెంటుకు మధ్య ఇటువంటిపేచీ ఒకటివచ్చింది. ఒకపౌరుణ్ణి శాసనసభ జైల పార్లమెంట్ శిక్షిస్తే, దానిమీద కోర్టువారికి అపీల్ వున్నదా అనే అంశానికి సంబంధించిన పేచీ అది. పెద్ద తర్జన భర్జన జరిగిన తర్వాత ఆ గొడవ సద్దుమణిగింది.

ఇప్పటి పేచీకూడా అంతే కాబోతుంది. వామపక్షాలన్నీ నథపాయ్ బిల్లును సమర్థించలేకున్నవి. కాంగ్రెస్ పార్టీలో అభిప్రాయభేదం వచ్చింది- ప్రభుత్వం బిల్లుకు అనుకూలమని మొదటినుండీ అందరికీ తెలిసినదే!

, , ,

రాజ్యాంగం తర్వాత దేశానికి ముఖ్యమైనది వృద్ధికివచ్చే యువజనమండలి. విద్యాభ్యాసం పూర్తిగాకమునుపే, దేశమంతటా, వీరు ఏదో ఒక రకంగా దిక్కుకోల్పోతున్నారు. ఉన్నత విద్య బోధించే ఏ సంస్థలోనూ శాంతివున్నట్లు కన్పించదు. వీటికి స్థానికమైన కారణాలువున్నా, దేశం మొత్తంమీద విద్యార్థులు అతి స్వల్పమైన కారణాంతరై విజృంభించి పోతున్నారంటే, దీనికి మూలకారణం మనకు తెలియనిది ఏదో ఒకటి వుండి తీరవలెను.

విద్యమీద శ్రద్ధగల చదువరి అతి జాగ్రత్తగా వుంటాడు. విద్యమీద వినుగు అతడికి లేక అమెకు ఎందుకు రావలెను? పూర్వంలో కంటె ప్రస్తుతం పాఠ్యాంశాలు ఎక్కువైనవి; బోధనావమానం తక్కువైనది; రాజకీయ చైతన్యాన్ని యువజనులందు విపరీతంగా మనం కలిగిస్తున్నాం; పెద్దలనుచూచి పిల్లలు నిగ్రహాన్ని నేర్చుకోవడంలేదు; ప్రధమంగా విద్యాభ్యాసం మా కర్తవ్యం అనిచెప్పే నాయకులసంఖ్య చాల తరిగిపోయింది.

దేశం మొత్తంమీద మరొక పెద్ద ఉద్యమం వచ్చి విద్యార్థులను సవరించకపోతే, ఇక విద్యాసంస్థ లేదీ పనిచేయలేవు. విద్యాశాల, విశ్వవిద్యాలయ, కళాశాలల, హైస్కూళ్ల పెద్దలు-అధ్యాపకులు, తలిదండ్రులు, విద్యార్థి సంఘాలు అన్నీ కలిస్తేగాని సవరింపు జరగదు.

, , ,

ఏనో బాటి నమకుంలో అలహాబాద్ విద్యార్థులు కొందరు శాంతిస్థాపనకై ఉద్యమించడం విశేషం.

నక్సాల్‌బారీ దురంతాలు దేశమంతటా జరుగుతున్నా, వాటిని అణచవలెనం మార్క్సిస్టులు అనకపోవడం, వాటిలోని ముద్దాయిలకు లీగల్ సాయం చేయడానికి రైటిస్టులు పూనుకోవడంచూచి, మొత్తం ఈ కమ్యూనిస్టు బాపతు అన్నింటిని నిషేధించవలసిందని రాజాజీ వంటివారు కోరే వరకు పరిస్థితి వచ్చింది. ఈ అవసరా చూచుకుని, మొదట నక్సాల్‌బారీ దురంతాలను అణచడానికి శాసనావళిం ప్రత్యేకంగా తేవడానికి చవాన్ పూనుకుంటున్నాడు; ఇంతలో జనసంఘం, స్వతంత్ర, పి. యస్. పి. పక్షాలు అనుకూలించవచ్చును. కేవలం కమ్యూనిస్టు పక్షాలు తప్ప మిగిలినవారంతా అనుకూలించేట్లు చేసుకోవలెనని గృహమంత్రి సంకల్పం. వీరైతే మార్క్సిస్టుల కాటిన్యం లక్ష్యమైనా సంతోషమే.

*** మా మద్రాసు సినీవిలేఖరి ***

★ సెన్సార్ కత్తెరకు పదును పెడ్తారట- అసభ్యతలను కట్‌చేస్తారట!
★ పద్మశ్రీ-రాజనాల చెడిగుడు- సినీజనం ఏదిచేసినా గొప్పే!
★ జోహార్ ముద్దుల చిత్రంపై పార్లమెంటులో గుద్దులాట
★ నాగిరెడ్డిగారి కుమారుని పెండ్లికి 25 వేలమంది ఆహూతులు!

కత్తెరబాగా పదును పెట్టాలి:

దేశీయచిత్రాలు మరీ నాటుగా తయారవుతున్నాయని, అనాగరిక సంస్కృతికి ప్రతిబింబాలవుతున్నాయని విమర్శకులు, పత్రికలేకాదు ఇటీవల ప్రేక్షకులు, ఆఖరు వారు కూడా గొడవ పెడుతున్నారు. పరమ సెక్సుచిత్రాలలో దారుణంగా పరమ ఘోరంగా, ఘోరంగా నటించే సినీ నాయకులుగూడా వేదికలెక్కి సెక్సు వ్యతిరేక ప్రసంగాలుచేసి చప్పట్లు కొట్టించుకుంటున్నారు ధనాధనా. ఆ విషయం ప్రభుత్వం చెవుల పడ్డది. సెన్సార్ నిబంధనలు కట్టుదిట్టం చేయాలని, కత్తెరను బాగా పదునుపట్టి ఉపయోగించాలనీ ఒక నిర్ణయం చేయవలసి వచ్చింది.

అయిదు సంవత్సరాలుగా మద్రాసు కేంద్రంలో సెన్సార్ అయిన చిత్రాలకు కత్తెరభయం పొత్తిగా లేకుండాపోయింది కారణాలు పిచ్చైపాగానీయండి. సెన్సార్ అధికారుల బాలిగుండెలో, బరువు జేబులో మనకు తెలియదు. జరిగింది అదే. అభినీతి క్రోధక సంఘం కత్తులు నూరినా, దస్త్రాపు జరిపినా రహస్యాలు బయట పడవుమరి. ఇచ్చినవారు యిచ్చినదే యిస్తారు, పుచ్చుకునేవారు మూడో చేతి కిందగా పుచ్చుకుంటారు!

మద్రాసులో మూడురోజులపాటు సెన్సార్‌బోర్డు సమావేశాలు జరిగాయి. సెన్సార్‌కత్తెరకు గట్టిగా పనిచెప్పాలని నిర్ణయించారు. అసభ్యదృశ్యాలు, ప్రేమ సన్నివేశాలలో జుగుప్సాకర చేష్టలు, పాటలలో, మాటలలో కవులు, రచయితల పైత్యం ప్రకోపించి వాడే ద్వంద్వార్థ ప్రయోగాలు పూర్తిగా కట్‌చేయాలని, ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్ చెప్పారు. వారొక సభ్యుడు. ఇటీవల పార్లమెంటు, ప్రజలు సినీ అసభ్యాన్ని గుర్తించి, గర్హించారని ఆయన అన్నారు. ఈ సమావేశాలకు సెన్సార్‌బోర్డు ఛైర్మన్ ఎం. వి. దేశాయ్ అధ్యక్షత వహించారు. ఎ. ఎల్. శ్రీనివాసన్, బి. ఆర్. చోప్రా, బి. ఎన్. సర్కార్ మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా కేంద్రాలకు ప్రతినిధులు.

శ్రీమతి వీణా దుగ్గల్, శ్రీమతి ఎం. వజ్జిల్లా, బి. ఆర్. అగర్‌వాలా, ప్రకాష్ రావల్, బి. కె. నంది (కలకత్తా సెన్సార్ అధికారి), ఎస్. సుందరరాజన్ (మద్రాసు సెన్సార్ అధికారి) ఈ చర్చలలో పాల్గొన్నారు.

రామారావు-రాజనాల కబాడీ పోటీలు

మన తెలుగు చిత్రాలలో, సినీనాయకులు ఏది చేసి- గొప్పే... "మేమేది చేస్తే అదే ఘనకార్యం" అన్న ధోరణి అది. కాకపోతే మన నటశేఖరులు, చిన్న విషయాలు కూడా పెద్దగా చేయగలరు.. ఉదాహరణకు 60 ఏళ్ళు వచ్చినవాడు కూడా 16 ఏళ్ళ అమ్మాయిని ప్రేమించగలడు. చక్కగా ఇన్ని పుస్తకాలు పట్టుకుని కాలేజీకి, అవసరమైతే ఎలిమెంటరీ స్కూల్‌కికూడా వెళ్ళగలడు... దూదుంపుల్ల ఆట, గోలికాయల ఆట ఆడగలడు. సినిమా నాయకులకు సరదా పుట్టాలేగాని చెయ్యనిది, చెయ్యకూడనిదిలేదు. దానికి శరీరము, వయస్సు అడ్డుకాదు. మనస్సు నవయవ్వనంగా వుంటుంది గదా! దానికి వయస్సేమిటి?

డి. వి. ఎస్. రాజుగారు ఒక సినిమా తీస్తున్నారు. డి. వి. ఎస్. ప్రొడక్షన్స్ అంటే ఎన్. టి. ఆర్. హీరో చిత్రం అనే అర్థం... అందులో రామారావుగారు కబాడీ ఆడతారు. ఒక జట్టు ఆటగాండ్రకు పద్మశ్రీగారు నాయకత్వం వహిస్తారు. మరొక జట్టుకు రాజనాల నాయకత్వం వహిస్తారు... చివరకు గెలిచేది ఎన్. టి. ఆర్. అని మీకూ తెలుసు. మరోలా జరిగితే అది తెలుగుబొమ్మకాదు.

ఈ చిత్రంలో దేవిక, జయలలిత, రాజబాబు, ప్రభాకరరెడ్డి, రావికొండల రావు, అల్లురామలింగయ్య, హేమలత, వగైరా బలగం వున్నది... టి. కృష్ణమూర్తి రచన, నారాయణరెడ్డి, కొసరాజు పాటలు వ్రాయగా టి. వి. రాజు సంగీతం యిస్తున్నారు. ఎస్. ఎస్. లాల్ కెమేరా.. చిత్ర సారథి విఠలాచార్య.

ముద్దులపై గుద్దులాట

అక్కడెవరో 'వాత్స్యాయన కామసూత్ర' చిత్రంగా తీస్తున్నారట. మరో చోట నాటకంగా వ్రాశారుట. అందులో మొదటి ప్రకరణాలు చుంబనాలు...... నఖక్షతాలు, దంతక్షతాలు... వగైరా సామగ్రితో బి. ఎస్ జోహార్ ఒకచిత్రం తీస్తున్నారు. ఈ చిత్రంలో నటించడానికి అమ్మాయిలు, అబ్బాయిలు కొన్నివేలమంది ముందుకు వచ్చినా, అందులో కొందరు కళావంతులనే -సారీ, కళాకారులనే జోహార్ ఎన్నికచేశారు.

"అబ్బో ముద్దులే...... అమ్మో ముద్దులా" అన్నారు మనపెద్దలు, అంచే పార్లమెంటులో మన ప్రతినిధులు... కింప్రకాశ్,త్యాగి, రాంగోపాల్ సల్వాలే, నిలబడి అరక్కపోయినా, గలబాచే ప్రశ్నించారు. కనక, మంత్రి షా 'నేను ఆ సంగతి పత్రికలలోనే చదివాను' అన్నారు.

ఆ 'చుంబన' చిత్రాన్ని ప్రదర్శిస్తే ప్రజలు నైతికంగా దిగజారిపోతారేమోనని పెద్దలు అనుమానం బయటపెట్టారు- (ఇప్పటికి నైతికంగా ప్రజలు...పాలకులు ...ఎగప్రాకి, పైమెట్టుగో వున్నట్టు!)... ఆ చిత్రం ఇంకా ప్రభుత్వందృష్టికి రాలేదం, చిత్రం తీయడానికి ముందు ఎవరూ ప్రభుత్వం అనుమతితీసుకోనవసరంలేదని, ప్రదర్శనకుముందు సెన్సార్ చేయించుకుని, ప్రభుత్వముద్ర వేయించుకోవాలని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇంతకీ ఆ చిత్రానికి అనుమతి యిస్తారా, లేదా? పిల్లలు మాత్రం చూడకూడదంటారా? లేక రహస్య ప్రదర్శనలకు అనుమతిస్తారా?

మద్రాసుకు టెలివిజన్

త్వరలో మద్రాసుకు టెలివిజన్ రాబోతున్నది.ఇటీవలమౌంట్‌రోడ్‌లో ఒకస్థలం, సెయింట్‌థామస్‌మౌంట్‌వద్ద ఒకస్థలం చూచారు. పల్లావరం, థామస్‌మౌంట్ ప్రాంతంలోనే టి. వి. స్టేషన్ నెలకొల్పవచ్చు.

కేంద్రమంత్రి కె. కె. షా, రాష్ట్ర సమాచారమంత్రిణి సత్యవాణిముత్తు గత ఆదివారంనాడు ఈ స్థలాలు చూచారు. అయితే రాష్ట్రప్రభుత్వం పిస్థలం యిస్తే, అక్కడ టి. వి. స్టూడియో నెలకొల్పడం జరుగుతుంది. ఒక వందమైళ్ళ వరకూ యీ టి. వి. కనిపిస్తుంది. ఎందరు టి. వి. సెట్లను కొనగలరన్నదే ప్రధాన సమస్య.

25 వేలమంది అతిథులు

'రాజు తలచుకొంటేదెబ్బలకు కొదవా' అంటారు. ఇప్పుడు రాజుకు లేరుగనక దెబ్బలుగొడవలేదు. సినీ సామ్రాజ్యంలో మకుటంలేని మహారాజా నాగిరెడ్డి. ఆయన ఏదిచేసినా ఆర్టిస్టిక్‌గా, అర్భాటంగా చేస్తారు. ఆయన చిన్నకుమారుని పెళ్ళికి 25 వేలమంది పత్రాలంటే పించెప్పాలి. మద్రాసులో నాలుగురోజులపాటు ఏ కారు చూచినా విజయగార్డెన్సు ముద్రతోనే వున్నాయి. వాహినీ స్టూడియో, విజయా ప్రొడక్షన్స్, ప్రసాద్ ప్రాసెస్, బి. ఎన్. కె. ప్రెస్, విజయచిత్ర, బొమ్మై, చందమామ-ఇవి అన్నీ నాగిరెడ్డిగారివే. వీటి సిబ్బందికి చేతినిండాపని.

ప్రశ్నోత్తరావళి * * * * * * *

సోమరాజుపల్లి శాఖవరం

ప్ర: పేలవమైన భావాలతో, సన్నగిల్లిన సాహిత్యంతో ముమ్మరంగా వెలువడుతున్న నేటి సినిమాపాటలనువింటుంటే, అవిఎవరైనావ్రాయవచ్చుననిపిస్తోంది.

జ: నిజమే! కాని వ్రాయించుకునేవారేరీ? నారాయణరెడ్డిగారికి ఎస్. టి. రామారావుగారి అండ, దాశరథిగారికి నాగేశ్వరరావుగారి అండవుంది... కొసరాజుగార్ని 'మా వాడు' అనుకునేవారున్నారు. అలాటి 'చేయూత' లేకుండా ఎంత శక్తి, సామర్థ్యంవున్నా ప్రయోజనంలేదు. భారతెంతిచేసినా ఎవరూ ముందుకురారు. దాతనైతే నువ్వు కాకాపట్టి పైకిరావయ్యా అంటారు.

డి. చలపతిరావు కావలి

ప్ర: సినిమా ఛాన్స్ అనేది గడ్డిపాన్పులాటిదా, పూలపాన్పులాటిదా?

జ: పిటిఒడ్డున నీటిపూవువంటిది.

మొహిదీన్‌బాషా కందుకూరు

ప్ర: కొత్తహీరోలలో ఎక్కువ అభివృద్ధిలో వున్నది ఎవరండీ?

జ: అక్షరాల 'కృష్ణ'...మిగతవారు ఇంకా బాగా స్థిరపడలేదు.

ఇ. సులోచనారాణి కావలి

ప్ర: ప్రతిసంవత్సరం నాగేశ్వరరావుగారు ఏదోవాక ప్రభుత్వబహుమతి అందుకుంటూనే వుంటారు... రామారావుగారికి రావు ఎందుకని?

జ: నాగేశ్వరరావు పేరుకోసం కృషిచేస్తాడు, రామారావు డబ్బుకోసం శ్రమచేస్తాడు.

> ప్రశ్నలు పంపవలసిన చిరునామా
> ★
> Zamin Ryot - Cinema Correspondent,
> 12 B-Subba Reddy St.,
> MADRAS-33.

జానకిరామయ్య సూళ్ళూరుపేట

ప్ర: 'కనులను కలిపి - కలత నిలిపి' అనే పాట ఎవరిపై చిత్రీకరించారు?

జ: కనులు కలపడంసరే... కలత నిలపడం ఏమిటి... అంత పేలవమైన పాట రాసిందెవరు?

బాలగురవారెడ్డి వింజమూరు

ప్ర: మంచి మనస్సులేని హృదయం ఎందుకు?

జ: మంచి మనస్సువున్నా లేకున్నా, ప్రతివారి హృదయంలోను కొందరు కొరకబడుతూనే వుంటారు. కాదా?

ఎం. సుబ్బరామరెడ్డి అల్లూరి

ప్ర: సుందరలాల్ నహతాగారి 'స్వయం నియమనం' వల్ల అభిప్రాయభేదాలు సమసిపోతాయా?

జ: అది సాధ్యమా? అసలు డిసిప్లిన్ లేని చోట సెల్ఫ్‌డిసిప్లిన్ ఎక్కడచెప్పండి?

లక్ష్మణరాజుపూనాగుంటపాళెం

ప్ర: మా నవ్వునకు కష్టమెప్పుడు, సుఖమెప్పుడు- మంచి జవాబివ్వండి.

జ: పుట్టినపుడు కష్టం... చచ్చినపుడు సుఖం... చాలా!

ఏ. మల్లేశ్వరి మినగల్లు

ప్ర: నేను ప్రతి శుక్రవారం పోస్టాఫీసుకుపోతుంటాను, కారణం...?

జ: 'జమీన్‌రైతు' కోసమని అనుకోమనా మీ భావం?

టి. ఏ. సుబ్రహ్మణ్యం నెల్లూరు

ప్ర: ఈ సారి మావూరు వచ్చినపుడు మా ఆతిధ్యం స్వీకరిస్తారా?

జ: వచ్చినపుడుగదా!

జి. టి. రెడ్డి మహమ్మదాపురం

ప్ర: కష్టములు వచ్చినపుడు మనిషి దేవుని స్మరిస్తాడు... కారణం...?

జ: ఆ దేవునిలో తన కష్టాలు తొలిగించే దివ్యశక్తి ఉన్నదనే నమ్మకవల్లనే...

పాఠకులకు

సమాధానాలకోసం వచ్చే ప్రశ్నలలో కొన్ని పరమచెత్తగాను, కొన్ని చిత్రరంగానికి సంబంధించనివిగాను, కొన్ని అనర్హమైనవిగాను వుంటున్నవి. ప్రశ్నలను చిత్రరంగానికి పరిమితంచేసి, జిజ్ఞాసాపూర్వకంగా వుంచమని పాఠకులను కోరుతున్నాము. —సం.

మిద్దెయిల్లు అమ్మబడును

నెల్లూరు టక్కర్‌హాలు ఎదురు వీధిలో ప్రస్తుతము అడిటర్లు ఎ. దశరథరామిరెడ్డి అండ్ కంపెనీవారు వుంటున్న మిద్దెయిల్లు అమ్మబడును.

వివరములకు:-
Advt. Box No. 169,
Zamin Ryot - NELLORE.

నెల్లూరు సబ్‌జడ్జివారి కోర్టులో
O. S. No. 50 of 1913.
(ఏ. యస్. పేట) దర్గామసీదు
ఎస్టేటుస్కీము:-

అనుమసముద్రంపేట దర్గా సజ్జాదాన పీఠా ఉద్యోగ విషయమై ప్రకటన:-

(1) అనుమసముద్రముపేట దర్గాలో పర్మనెంటు సజ్జాదానషీన్‌ను నియమించుటకై అర్జీలు నెల్లూరు సబ్‌జడ్జివారికి 16-1-1969 తేదిలోగా పంపుకొనవలెను.

(2) పాత్రమైనంతవరకు సజ్జాదానషీన్ 2-వ సజ్జాదానషీన్ అయిన గులామ్ నక్షబాద్‌సాహెబు యొక్క మగసంతతి పరంపరకు చెందినవారుగా వుండవలెను.

(3) ఈ క్రిందివారు సజ్జాదానషీన్ స్థానమునకు అర్హులుకారు.

(a) మైనరుగా ఉండినను.

(b) అనైతికమైన నేరములందు శిక్షింపబడి యుండినను, ఈ పదవినుండిగాని, మరి ఏ యితర ఐచ్ఛికమైన అధికార పదవినుండిగాని, దుర్గుణము కారణముగాగాని సరియైన కోర్టువారిచే తొలగింపబడి యుండినను,

(c) ధనహీనుడుగాని, నిర్ణయింపబడని దివాలాదారుగాని,

(d) పిచ్చివాడు లేక బుద్ధిహీనుడు లేక సంపూర్ణమైన గుడ్డివాడుగాని, సంపూర్ణమైన చెవిటివాడుగాని దైనందిన కార్యక్రమముల యందు పాల్గొనలేనంతటి ముదిసిన కుష్ఠు లేక పక్షవాతంగలవాడు, త్రాగుడు అలవాటైనవాడు లేక కోర్టువారి అభిప్రాయములో సంస్థయొక్క కార్యక్రమముల భంగకరము చేయునంతటి గుణహీనుడు.

16-1-69 తేదితర్వాత దాఖలుకాబడు అర్జీలు నిరాకరించబడును. అర్జీదారులందరు మరి ఏ ఇతర నోటీసుతో నిమిత్తంలేకుండ 19-1-1969 తేదిన నెల్లూరు సబ్‌జడ్జివారి కోర్టులో హాజరుకావలయును.

—ఎస్. ఎం. అబ్బాస్‌రజాజాయిదీ,
సబార్డినేట్ జడ్జి, నెల్లూరు.

బందరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. S. No. 105 of 1968.

రాళ్ళబండి వెంకటరామకృష్ణశాస్త్రి-వాది.

(1) చెన్నూరి వెంకటరామారావు, డోరు నె. 2/192 రు, రోడ్ నె. 9 రు, ఆదిత్యపూర్ - జెమ్‌షెడ్‌పూర్ (2) చెన్నూరి వెంకటరమణమ్మ, 2/192, రోడ్ నె. 9 రు ఆదిత్యపూర్ - జెమ్‌షెడ్‌పూర్ (4) వసంతరావు కనకదుర్గ wife of ఆంజనేయులు ఇంటి నె. 13 రు, పువాయిరోడ్డు, కదమ్ పోస్టు - జెమ్‌షెడ్‌పూర్ (5) చెన్నూరి కమల - హైద్రాబాద్ - నర్సింహోమ్, మలక్‌పేట - హైద్రాబాద్ (ఆ. ప్ర.) (6) చెన్నూరి చేవిసరోజిని డోరు నె. 2/192, రోడ్ నె. 9 రు, ఆదిత్యపూరు, జెమ్‌షెడ్‌పూరు - 1, 5, 6 తండ్రి, 2-వ వాదికి భర్త చెన్నూరి అనంతపద్మనాభ సూర్యనారాయణ —ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరులో పై ప్రతివాదులకు దావా నోటీసుల కొరకు 25-1-1969 తేదికి వాయిదా యున్నది. గాన పదను తేదిన పగలు 10 గంటలకు పై కోర్టుకు హాజరై ఏమైనా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల చెప్పుకోవలెను. లేనియెడల యుక్తుపార్టీ చెయ్యబడుదురు.

—రాళ్లబండి వెంకటరామకృష్ణశాస్త్రి వాది.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 15-00.
6 మాసములకు	రు. 8-00.
విడిప్రతి	0-30 పై.

కందుకూరు డి॥ము॥ కోర్టులో

E. P. 45 of 68. O. S. 29 of 67.

కొమ్మలపాటి యానాదినాయుడు
—డిక్రీహోల్డరు - (వాది.)

మోటుపల్లి యానాది వగైరాలు
—ప్రతివాదులు - (జె. డెట్టర్సు)

వేలం ప్రకటన:—

ఈ నెంబరు డిక్రీలాకీ ఖర్చులు రాబట్టు కొనుటకుగాను ప్రతివాదుల తాలూకు ఈ క్రింది షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తులు పై కోర్టువారి యెదుట 20-1-1969 తేదిన పగలు 11 గంటల నుండి బహిరంగంగా వేలం వేయబడును. కొనదలచినవారువచ్చి పాటపెట్టి వేలంలో పాల్గొనవచ్చును.

షెడ్యూలు:—

నెల్లూరు రి. డి. ఇలాకా, కందుకూరు స. డి. లో చేరిన, కందుకూరు తాలూకా, కనుమళ్ళ గ్రామంలోని ప్రతివాదులకు హక్కు అనుభవంగల స్థిరాస్థి వివరం:-

(1) నె. 218 రు పట్టా దాఖలా, సర్వే నె. 9 రు, య 10-05 ట్లలో ప్రతివాదుల తాలూకు య 4-50 ట్లు భూమికి హద్దులు:- [తూ] తన్నీరు పెదచెంచయ్యభూమి [ద] తన్నీరు వెంకటసుబ్బయ్య - బంకెడ్డు రామ చంద్రయ్యగారల భూములు [ప] పొలిమేర డొంక [ఉ] పుత్తిపల్లి సుబ్బయ్య వగైరాల భూమి. ఈ నాలగు హద్దులలోని 4-50 శెంట్లు (అనగా 1.82 హె.) మెట్టభూమి.

వాది క్రయం	రూ. 450/-
అమీనా క్రయం	రూ. 550/-
కోర్టువారి క్రయం	రూ. 550/-

(2) నె 73 రు పట్టా దాఖలా, సర్వే నె. 319/2 రు, య 4-50 ట్లలో ప్రతివాదుల తాలూకు య 1-50 ట్లు భూమికి హద్దులు:- [తూ] తన్నీరు సుబ్బయ్యభూమి [ద] రాయి చెంచయ్యభూమి [ప] ఎలకా వెంకటసుబ్బయ్యవగైరాభూమి [ఉ] నక్కా కొండమ్మభూమి. ఈ నాలగు హద్దులలోని య 1-50 శెంట్లు (అనగా 0.607 హె.) మెట్టభూమి.

వాది క్రయం	రూ. 100/-
అమీనా క్రయం	రూ. 200/-
కోర్టువారి క్రయం	రూ. 200/-

(3) సర్వే నె. 95 రులో గ్రామనెత్తం పొరంబోకులో ప్రతివాద్దు తాలూకు కాళీ యింద్లబోటుకు హద్దులు:- [తూ] కోయి కోటయ్య వగైరాల భూమి [ద-ప] పొరం బోకు డొంక [ఉ] ఈ నెంబరులోని పుత్తి పల్లి మంగయ్య వగైరాల స్థలము న్నూ, యిండ్లు. ఈ నాలగు హద్దులలోని 0-20 శెంట్లు (లేక 0.0801 హెక్టార్సు లేక 809 చదరపు మీటర్లు) కాళీస్థలం:-)

వాది క్రయం	రూ. 20/-
అమీనా క్రయం	రూ. 450/-
కోర్టువారి క్రయం	రూ. 450/-

షరా:-(1) పై 3 అయిటములకు ఇ. సి. దాఖలా వరాదీనములు ఏమియూ లేవు (2) ఈ వేలం తా॥ మిగతా విషయములు వాది ప్లీడరుగారి ఆఫీసులో కనుక్కొనవచ్చును.

—వి. తిరుపతినాయుడు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

పసిరికలు -
- కామెర్లు
భయపడవలసిలేదు

* లోకవృత్తం *

(3 వ పేజీకొరవ)

ఇప్పటి ప్రతిపక్షాలలోని ప్రముఖులు కొందరు లోగడ ప్రభుత్వంలో వున్నప్పుడు గవర్నమెంట్ సర్వెంట్లు సమర్పించిన 21 కోర్కెల పత్రాన్ని అంగీకరించలేదు. జీతంలో నెలకు రూ. 40 లు పెంపు కావలెనని కోర్కెను యిప్పటి ప్రభుత్వం అంగీకరించలేకున్నది; ప్రతిపక్షాలకు అది బోధపడింది; ఆ భారాన్ని భరించలేక ప్రభుత్వం-దేశం కుంగిపోతవి.

నమ్మకు కొందరే అనుకూలురు; భక్తి, శ్రద్ధలతో పనిచేవచ్చిన వారిని ప్రభుత్వం కాపాడి, నమ్మె నెదిరించి, దానిని వమ్ము చేసింది. విధిలేక చేయవలసిందని సర్కార్‌వైపునుంచి ప్రకటిస్తే ప్రతిపక్షాలు ఒప్పుకొనలేదు.

సింహళం జనాభా ఒకకోటి 20 లక్షలు (1,20,00000); ప్రభుత్వ సిబ్బందిమూడు లక్షలు; ఈ అల్పసంఖ్యాకులలో కొందరి మొండిపట్టు వలన దేశమంతా నష్టపడ వలసిందేనా? నష్టపడరాదని సింహళ ప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. ప్రభుత్వంలో ఎవరున్నా ఇంతే చేస్తారు.

కార్మికులనమ్మె సమస్యవేరు, ప్రభుత్వ సిబ్బంది సమస్యవేరు. ప్రభుత్వం పటిష్టంగావుంటూ ఎక్కడైనా కొన్ని కార్ఖానాలు మూతపడితే ఆ పరిస్థితిని సవరించుకోవచ్చును. కాని ప్రభుత్వమే స్తంభించి పోతే? అట్టిపరిస్థితికి ఎవరూ ఒప్పుకోరు, ఒప్పుకోరాదు.

మన దేశంలోకూడా క్రమేపీ ఆపద్ధతే అమలు జరుగుతుంది.

* * *

ఇక బర్మా సంగతి. మళ్ళీ చైనా దాని మీద కారాలు మిరియాలు నూరుతున్నది. మనతో చైనా కలహించినతర్వాత బర్మాతో పాకిస్తానుతో తనకు సరిహద్దు సమస్యలు లేవనీ, అవిధంగా ఇండియాతోకూడా తాను వుండదలచుకున్నా సాధ్యం కావడం లేదనీ చైనా ప్రచారం చేసింది.

ఆతర్వాత కొన్నాళ్లకు బర్మా-చైనాల సంబంధం ఏవిధంగా పరిణమించిందో మన మెరుగుదుము.

ఇప్పుడు మళ్ళీ బర్మామీద అపరాధాలను ఆరోపిస్తూ చైనా తగాదా ప్రారంభించింది. బర్మాలోవుండే చైనా వారిని బర్మాప్రభుత్వం హింసిస్తున్నదట; సరిహద్దులలో వున్నవారినికూడా బర్మా ప్రభుత్వం బాధిస్తున్నదట. చైనాకు విరుద్ధంగా బర్మా ప్రవర్తిస్తున్నదట.

చైనా మనమీద అంత పెద్ద దండయాత్ర చేసినా, దానితో రాజీపడవలసిందని చెప్పే సలహాదారులు మనకున్నారు!

* * *

పెద్ద రాజ్యాలతో స్నేహం ఎటువంటిదంటే, దానిమీద ఆధారపడి మనం నడవటాలము. అట్టిరాజ్యాలు సాయపడకుండా వుంటాయా? సాయపడకుండా వుంటే వాటి రాజకీయాలు సాగవు. సాయంచేస్తూనే మనలను త్రిప్పలుపెడుతూ వుంటవి. ఇందుకు మనదోషం కొంత లేక పోలేదనుకోండి.

1967-68 సంవత్సరానికి అమెరికా నుండి సాయం వస్తుంది; 1968-69 లో ఏమవుతుందో తెలియదు. 231 మిలియన్ల డాలర్ల సాయం కొన్ని ప్రాజెక్టులకు, 167 మిలియన్ల డాలర్ల సాయం మన యిష్టం వచ్చినట్లు వినియోగించుకోడానికి లభ్యమవుతుంది; కాంట్రాక్టు పత్రాలు వ్రాసుకున్నారు. ఐతే ఈ సాయం ఉచితం అనుకోకండి; సాయం అంటే అరువు అని అర్థం-అంతర్జాతీయ వాణిజ్య పరిభాషలో!

ఇక రష్యన్లు తాము సాయపడే కార్ఖానాలలో ఎక్కువ వలస్యదంగా వస్తుబరిగేట్లు చేయడానికి పూనుకుంటున్నారు. ఇందులో మన సహకారాన్ని వరిశీలించి, వేరేకొన్ని చిన్న ముఖ్యమైన ప్రాజెక్టుల కివ్వదలచిన సహకారం విషయమై రష్యన్లు ఆలోచిస్తారట. ఆ ఆలోచన మరీ దీర్ఘమైతే మనకు చాల బాధకలుగుతుంది. అందువలన, భిలాయ్‌వంటి కార్ఖానాలను చక్కగా నడుపుకుంటూ, అనగా నడవడంలో సాయపడుతూ, ఇతర ప్రాజెక్టులకుసైతం వెంటనే సాయపడవలసిందని మనవారు ప్రాధేయపడుతున్నారు.

ఈ విధంగా మనరాజ్యం రష్యా-అమెరికాలమీద ఆధారపడి దీన-హీనంగానడుస్తూ అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలలో అతీనంగా వున్నట్లు ప్రకటిస్తూ ఒకవైపుకు మొగ్గ లేస్తున్నట్లు రెండవారికి కన్పిస్తూ మనం కాలక్షేపం చేస్తున్నాము.

* * *

పాకిస్తానులో వకీళ్లు సైతం ఆందోళనలోకి దిగినారు. కుటుంబనియంత్రణ పద్ధనేతకులుకూడా రంగంలోకి దిగినవి. ఆ వైపున అజ్గర్‌ఖాన్ అయూబ్ రాజ్యానికి ఆఖరురోజులు వచ్చినవిగనక రాబోవు ప్రజాస్వామికం అవతరించేలోగా సుప్రీం కోర్టు న్యాయమూర్తులకు దేశాన్ని పాలించే అధికారాన్ని అప్పగించే విధానంవుంటే బాగా వుండునని సూచించాడు.

అభివృద్ధికాముకులు, అభివృద్ధి విరోధులు అయూబ్ హయామును వ్యతిరేకించే ఉద్యమంలోకి దిగడం ప్రమాదకరం. కాని అభివృద్ధికాముకులదే పైచేయికావచ్చును.

పాక్‌పాలిత కాశ్మీరులో పాకిస్తాన్ స్వేచ్ఛను ప్రవేశపెడితే, ఇండియా పాలిత కాశ్మీరులోని జనం ఇటు మరలి రావచ్చునని అజ్గర్‌ఖాన్ తెలియజేశాడు.

అనగా, అయూబ్ తర్వాతివారు పాకిస్తానులో ప్రజాస్వామికాన్ని ప్రవేశపెడతారనే హామీ యిస్తున్నారు. దేశంలో అన్ని విభాగాలకుచెందిన జనం తిరుగుబాటు చేసినారుగనక వీరిని తృప్తిపరచడానికి ప్రజాస్వామికమే శరణ్యం. తూర్పు పాకిస్తాన్ చేయిదాటిపోకుండా వుండవలెనంటే ప్రజాస్వామిక పరిష్కారమేశరణ్యం.

ప్రజాస్వామికం భారతదేశంలో కొందరికి రుచించకున్నా, పాకిస్తానులో అందరికీ ప్రస్తుతం పసందుగావున్నది. దీని పరిణామం గమనించదగినది.

నూరేళ్లనాటి నెల్లూరు ఆస్పత్రులు

(4 వ పేజీ కొరవ)

ఇది ఏప్రాంతంలో జరిగిన సంఘటనో కాని 1636 ఆగస్టు-అక్టోబరునాటి 'మత్‌వాల్డ్' డైరీలో పేర్కొనబడిన వొక ఆపరేషన్ వివరమిది.

"A young brahman about the age of 14 years washing himself in the river... a fish or crocodile or shark sheered off his right arm in the middest betweixt the elbows and shoulders; who being the only child of his mother, a poor widow, I commanded the surgeon to undertake the cure for god's sake; who sawed off the bone being shattered and clipping off some torn flesh and then applying such powders and other means as the case required; he bound it up very hard to stop the bleeding all which the boy endured with manlike patience" -(Mathwold's Dairy: August-October 1636)

"ఒకరోజు పద్నాలుగేళ్ళ బ్రాహ్మణ అబ్బాయి వొకనదిలో స్నానంచేస్తుండగా వొకచేపో, మొసలో, సొరచేపో వాడి కుడిచేతిని పట్టి లాగింది; అతని మోచేయి-భుజంమధ్యఎముక- కండతోకూడా పెరికేసింది. ఆ అబ్బాయి తల్లి పావం విధవరాలు, వొక్కడేకొడుకట ఇలలలాడి పోయింది అప్పుడు నేను సర్జనును కోరాను అతనికి వైద్యంచేయమని. చిందరవందరైన ఎముకను, కండరాలముక్కలేసి; పెరుక్కొనివచ్చిన కండనుతీసేసి, సరిచేసి ఏవో చూర్ణాలు గిర్ణాలువేసి, రక్తంకారకుండా కుట్టేసి, గట్టిగా కట్టుకట్టివేశాడు. ఆ అబ్బాయి పావం యీ 'చిత్రవధ' కంతా వోర్చుకున్నాడు..."

ఇదీ- ఆ సంఘటన. బహుశా యీ దేశంలో ఇంగ్లీషు సర్జననేవాడు వొక భారతీయుడికి చేసిన మొట్టమొదటి చరిత్రాత్మకమైన 'ఆపరేషన్' అంటారు డిస్ట్రి డాక్టరు డి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు.

బహుశా వీళ్లు యీ గడ్డమీదకు వచ్చిన తొలి ఇంగ్లీషు 'డాక్టర్లు' (సర్జన్లు). వీళ్ళ కంటేముందు 1500 నాటికే పోర్చుగీసు డాక్టర్లు యీ నేలమీద తిరగాడకపోలేదు. గార్సియాడా అర్టా అనే పోర్చుగీసు డాక్టరు గోవాలోని పోర్చుగీసు వైస్రాయికి డాక్టరుగావుండి, తన మునలిప్రాయంలో బొంబాయి దీవిలో స్థిరపడి పెద్ద ప్రయివేటు డాక్టరు'గా ఖ్యాతిపొంది- The Simples and Drugs of India- అనే పుస్తకంకూడా వ్రాశారు.

ఇంకా నెల్లూరు సమీపానికివస్తే పులికాట్ సరస్తీరంలో సెంట్‌థామస్ గుహను చూచి (విజయనగర రాజ్యకాలంలో యీ పులికాట్ పెద్ద రేవుపట్నంగా వుండి వుండాలి) యిక్కడ వొకకాలనీని కట్టుకుని 16-17 శతాబ్దాలలో వొక ప్రముఖమైన స్థావరంగా యేర్పర్చుకుని చర్చిలు, ఆస్పత్రులుకట్టుకున్నట్లు చరిత్రలో సాక్ష్యాలు లేకపోలేదు. మద్రాసు నగరంలో కాలుపెట్టిన మొదటి యూరోపియన్ సర్జన్లు బహుశా పోర్చుగీసు- లేదా స్పానిష్‌వాళ్ళే అయివుండవచ్చునని వొక వూహ. ఈ రకంగా వొకప్పుడు 'ఆయుర్వేదం' వర్థిల్లిన యీదేశంలో, తర్వాత మంత్రతంత్రమూ ఢనమ్మకాల్లో పడిపోయిన యీ దేశంలో యిట్లా క్రమంగా ఇంగ్లీషువైద్యం వ్యాపించి వుండాలి. (ఇంకావుంది)

అమెరికన్ ఆస్పత్రి

(4 వ పేజీ కొరవ)

హాస్పటల్లో ఎక్స్‌రేవుంది; మంచి లేబొరేటరీవుంది, అన్ని అర్హతలున్న టెక్నీషియన్లు, ఫార్మాసిస్టులు వున్నారు. ఈహాస్పిటల్ ప్రత్యేకత చిన్న పిల్లల విభాగం. 'పీడియాట్రిక్స్'లో (పిల్లల వైద్యంలో) ప్రత్యేకశిక్షణ పొందిన డాక్టరు ఈ విభాగాన్ని పర్యవేక్షిస్తుంది. ప్రసూతి విభాగం కూడా ముఖ్యమైందే; సంవత్సరానికి 1000 జరుగుతాయి; దీనికి క్వాలిఫైడ్ స్పెషలిస్టు వున్నారు. ఈ హాస్పిటల్ లో సంవత్సరానికి 1200 ఆపరేషన్లన్నా జరుగుతుంటాయి. సర్జికల్‌శాఖ విస్తరిస్తున్నది; పేర్కొనదగిన ప్రత్యేకమైన క్రొత్త ఆపరేషన్ థియేటరు ఒకటి నిర్మాణంలోవుంది. ఫామిలీ ప్లానింగు, పోలియో, ట్రిపుల్ వేక్సిన్ వగైరా కార్యక్రమాలు సంవత్సరం పొడవునా నిర్వర్తించబడుతుంటాయి. చెప్పదగిన మరో విశేషం: కేవలం స్త్రీలకు, పిల్లలకు వుద్దేశించబడిన ఈ హాస్పిటల్‌లో, ఇటీవల పురుషులకూ ప్రవేశముంటున్నది. ఇది పెద్ద సౌకర్యం.

ఈ హాస్పిటల్‌కు అనుబంధంగా 1908 లోనే నర్సుల ట్రెయినింగ్‌స్కూలు ఒకటి ప్రారంభించబడి పనిచేస్తున్నది. అప్పటికి మనరాష్ట్రంలోనేకాదు, ఈ ప్రాంతంలోనే ఇటువంటి ట్రెయినింగుస్కూలులేదట. ఇది యిప్పుడు అప్‌గ్రేడు చేయబడి, నర్సులు మంత్రసానుల శిక్షణ గరపబడుచున్నది. 300 మంది నర్సులు, మంత్రసానులు ఈ హాస్పిటల్‌లో శిక్షణ పొందారట.

ఇదీ ఎ. బి. ఎం. హాస్పిటల్ సంక్షిప్త చరిత్ర. ఈ హాస్పిటల్ డాక్టర్లలోని సేవాదృక్పథం చూచినప్పుడు తన్మయత్వం కలుగుతుంటుంది. ఈ డాక్టర్లకు హాస్పిటల్ తప్ప మరోలోకంలేదు. హాస్పిటల్ లో వున్నంతవరకు ఇతర వ్యాపకాలేమీలేవు. రోగులను చూడడంలో, రోగులను దూర నివ్వడంలో, వైద్యం చేయడంలో ఒక క్రమపద్ధతివుంది. పరిశుభ్రత, క్రమశిక్షణ కూడా ప్రత్యేకతలే. కాని డాక్టర్లలోవున్న శ్రద్ధాసక్తులు నర్సులలో లేవేమోననే సందేహం ఈ విలేఖరికి కలిగింది. అది సరిచేయుటకు వీలుకాని లోపం కాదనుకోండి! అట్లనే రోగులపట్ల, వారి పరిస్థితిపట్ల వారికి సంబంధించినవారికి ఆందోళన వుంటుంది. అలాంటివారు డాక్టర్లనుండి ఒకమాట అనిపించడం సహజం. శ్రద్ధలో, చికిత్సలో లోపంలేకున్నా, సంభాషణ కరువైతే అసంతృప్తి కలుగుతుంది. ఆతురతగావున్నవారికి ఆప్యాయంగా ఒకమాట చెప్పగలిగితే బాగుంటుంది. ఇదీ సవరించదగిన చిన్నలోపమని మా అభిప్రాయం.

అమెరికన్ హాస్పిటల్ సింహపురికే గర్వించదగిన వైద్యాలయమనిమాత్రం చెప్పక తప్పదు. —మా. వి.

హైబ్రిడ్ జొన్న సాగు వివరాలు

(4 వ పేజీ కొరవ)

పై కార్యక్రమము అవసరములేదు.

మొలకెత్తిన 35 వ రోజు ఎకరమునకు 8 నుండి 10 కిలోగ్రాముల ఎండ్రిను గుళికల మొవ్వులో ఒకటి లేక రెండు గుళికలు పడునట్లు సన్నరంధ్రము చేయబడిన సిగరెట్టు టిన్ను సహాయముతో చల్లవలెను. ఇట్లు ప్రతిపక్షం రోజులకు ఒక పర్యాయం కంకివచ్చువరకు చేయవలెను.

ఎర్రలక్క తెగులు సోకిన ఎకరమునకు 10 నుండి 12 కిలోల గంధకంపొడి చల్లవలెను. అట్లాగే కంకిపైన పురుగు అరికించిన 10:1 లెక్కన ముడతపిండి మరియు సెవిను కలిపి ఎకరమునకు 10 నుండి 12 కిలోలు కంకులపై చల్లవలెను.

నీటి పారుదల

అవసరమైనప్పుడెల్లా నీటితడి పెట్టవలెను.

నాము పంట

మొదటి పంట భూమికి 10 నుండి 15 సెంటిమీటర్ల ఎత్తుకో కోయవలెను. నాముపైన సామాన్యముగా ఎక్కువ పిలకలను తొడగును. 2 నుండి 3 పిలకలను ఒక్కో కుదురుగ వుంచవలెను. మిగతవాటిని తీసివేయవలెను. 40 పాముల నత్రజనివేసి, అంతరకృషిచేసి, నీటితడి పెట్టవలెను. కొయ్యకాలులలోవుండు కీటకములను, వాటి గుడ్లను, క్రిమిదశలను చంపుటకు ఎండ్రిను చల్లవలెను. మొదటిపంటమాదిరిగనే మిగత సస్యరక్షణచర్యలు చేయవలెను.

పై సాంద్ర వ్యవసాయ పద్ధతులతో సంకర జొన్నను సాగుచేయండి. మీకు కావలసిన సహాయమునకు ప్రాంతీయ వ్యవసాయ విస్తరణాధికారులనుగాని, మీ గ్రామ సహాయకులనుగాని సంప్రదించండి. యీ రబీకాలంలో అధిక దిగుబడి సాధించండి!

విత్తనాలు

హైబ్రిడ్‌జొన్న విత్తనాలు, సాగుచేసే రైతులకు జిల్లా వ్యవసాయశాఖ తక్కువ ధరకు ఇమ్మన్నది. బయట కిలో రూ 8-50 లు అయితే, వీళ్ళు ఐదు రూపాయలకే యిస్తున్నారు. రైతాంగం ఈ అవకాశాన్ని వినియోగించుకోవాలె.

★ కరవు సభ ★

(5 వ పేజీ తరువాయి)

కంట్రాక్టర్లు-టెండర్లతో నిమిత్తం లేకుండానే ఆ చెరువు దగ్గరకువెళ్ళి టెంకాయ గింజాయ కొట్టి పని కొంత ప్రారంభించేశారట. తీరా ఇంజనీర్లు ఎస్టిమేట్లు- టెండర్లు తయారుచేసి కంట్రాక్టర్లను నియమించవల్సి రాగా, పాపం తీరా వచ్చేటప్పటికి 'సేవా పరాయణత్వంతో' అనఫిషియల్‌గా కొంత పనిచేసినాయన్ను పించేయాలన్నా కలెక్టరుగారు పాపం యీ నాటికీ ఎటూ తేల్చలేక పోతున్నారట.

ఇట్లా కరువుపనులపై చర్చానమీక్ష చేసుకోవల్సింది కావల్సినంత వున్నా, యింకా అదనపు పనుల క్రింద అడగాల్సింది బోలెడంత వుండగా మనవాళ్ళు కాలాచంక్రమణంచేసి అదితప్ప మిగతా విషయాలన్నీ మాట్లాడారు.

ముందు జి. ప. ఛేర్మన్ శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి గడగడమంటూ వుపన్యాసం సంధించారు, ట్రాక్టర్లు-బుల్‌డోజర్లు-రిగ్గులనుండి సోమశిలదాకా గుక్కతిప్పకోకుండామాట్లాడారు.

పోల్సుకు బదులు గుంజలు

తిమ్మారెడ్డిగారి వుపన్యాసరథం చాలా చాలా విషయాలమీద వెళ్ళింది. కీలక కొంపముంచే సంవత్సరంగా కనపడుతున్నదన్నారు, ఈ సంవత్సరం ఆహార ధాన్యాలవుత్పత్తి 20-30లక్షల టన్నులదాకా తగ్గవచ్చునన్నారు. ట్రాక్టర్ల విషయమై మాట్లాడుతూ చాలా బాధాకరమైన రూల్సు వున్నవనీ, వీటిని సడలిస్తూ నిర్ణయం త్వరలోనే జరుగుతుందనీ చెప్పారు. ఎలక్ట్రిసిటీ అడ్మినిస్ట్రేషనులో రైతులకు వుండాల్సిన సుఖం వుండడంలేదన్నారు. మన అడవుల్లో మంచిగుంజలకు సరిపొయ్యే కొయ్య పుష్కలంగావుందనీ, యీ ఎలక్ట్రిక్ స్తంభాలకు యీ గుంజల్ను- వాడితే 20 శాతమైనా విద్యుచ్ఛక్తిని విస్తరింపవచ్చునని, కాని యీ ఆలోచన ఎవరికి రాదని చెప్పారు.

దర్శి – పొదిలి – కనిగిరితాలూకాల్లో భూగర్భజల సంపద రాయలసీమకన్నా ఎక్కువగా వుందన్నారు. డీసెంట్రలైజేషన్ వచ్చిన తర్వాత పరిపాలనలోవున్న మతిపోయినట్లున్నదన్నారు. నేటి డెవలప్‌మెంట్‌బోర్డులలో బోర్డులేదు, డెవలప్‌మెంటూ లేదన్నారు.

తర్వాత ఎమ్మెల్యే మాధవరావుగారు మాట్లాడుతూ అసలు కరువుపనులు యే బేసిస్‌మీద జరుగుతున్నవో తనకర్థం కాలేదన్నారు. కోటసమితిరాజా నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి మాట్లాడుతూ సిబ్బంది జీతాలకుకూడా డబ్బు చక్క చేసుకోలేక గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ అజాగళస్తనాల్లావున్న యీ సమితుల్ని వెంటనే రద్దుచేస్తేనైనా ప్రభుత్వానికి కొంతఆదాయం వుంటుందేమోననీ అన్నారు.

బోగోలుకు ఫాదర్ ఫెరర్

బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ అధికంగా పండించినందుకు 5 వేల ఎకరాలకు 1½ లక్షల పెనాల్టీ విధించడం ఘోరం అన్నారు. తన నియోజకవర్గంలో అత్యంత వెనకబడిన ప్రాంతమైన బోగోలు ఫిర్కాకు ఫాదర్ ఫెరర్‌ను పంపితే ఆ ప్రాంతంలో కరువు దానంతటదే పోవచ్చునని 'బిట్' విసరి, ఎవరూ నవ్వకున్నా సంతృప్తిపడి కూర్చున్నారు.

పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ మైకా పరిశ్రమ క్లిష్టస్థితిలో వుందనీ, అధ్వాన్నంగా అమలులోవున్న మద్యనిషేధాన్ని రద్దుచేసేయమనీ సలహా యిచ్చారు.

జిల్లాకు శని 'లోకల్‌బిర్లాస్'

ఆనం సంజీవరెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ భూగర్భసర్వే పథకంలో నెల్లూర్నికూడా చేర్చాలన్నారు (నెల్లూర్ను యిప్పుడు చేర్చినట్టున్నారయ్యా అని అధికారవర్గంనుండి ఎవరోఅన్నారు) తర్వాత ఆయన సోమశిల మీదపడ్డారు. ఎవరెన్ని చెప్పినా సోమశిల వెనకబడ్డ తాలూకాలకు వుపయోగపడేటట్లుగా డ్యామ్ నిర్మాణం 130 అడుగులదాకా వుండదనీ, 75 అడుగులదాకానే వుంటుందనీ, ఎవరేమన్నా జరిగేదింతేనని అంటూ "జిల్లాకు శనిమాదిరిగా 'లోకల్ బిర్లాస్' పోగయ్యారు"- అన్నారు. "కాంట్రిబ్యూషన్ యిస్తామని వీళ్లు ముందుకొచ్చారు. వీళ్ళు నెవరడిగారసలు? వీళ్లిచ్చేదిలేదు, అది తెల్లారేదిలేదు. వీళ్ళివ్వకపోయినా కోవూరు-నెల్లూరు తాలూకాలకు వుపయోగపడే ఆ 'పరిమిత సోమశిల' వస్తుంది. ఇక్కడ 'వదాన్యులుగా' వీళ్ళు ముందుకు పోగైరావడం ఆశ్చర్యంగా వుంది" అన్నారు. "ఇక మిగతా తాలూకాలకు యిప్పుడు రాకపోయినా, ముందొస్తుందిలేవయ్యా అంటూ ఆ విషయమిస్తూ జనాన్ని మభ్యపెడ్తూ మా లోకల్ పేపర్లు వ్రాస్తాయి. మా పేపర్లదీ వాళ తనిగా తయారైంది..." అన్నారు. సంజీవరెడ్డిగారి పద్ధతి ధోరణి సదస్సులో కలవరపాటుని కల్గించింది.

అనంతరం మహానందగారు గడగడమని మాట్లాడుతూ ఈ మీటింగువల్లప్రయోజనం తనకేమీ కనపడ్డేదంటూ చాలసేపు మాట్లాడారు. ఉలపాడు సమితి రాజా సుందరయ్యా పాలేరు-బిట్రగుంట స్కీము ఏమైందని అరచి కూర్చున్నారు.

ఇవీ మనజిల్లానాయకుల, అనధికారుల వ్యాసంగాలు. ఇక అధికారుల వ్యాసంగాలు కూడా ఆశాజనకంగాకనపడ్డేదు. ఫ్యామిన్ కమీషనరు, బోర్డుమెంబరు శ్రీ విఠల్‌రావుగారు కలక్టరు శంకరన్ సేవలను ప్రశంసించారు. అగ్రికల్చరల్ డైరెక్టరు టి. వి. రెడ్డిగారు మొలగొలుకులు 6-7 నెల్ల కాలం పంటనీ; దానిబదులు ఆ కాలంలో రెండు పంటలు పండించమన్నారు. హైబ్రిడ్ విత్తనాల వుత్పత్తిలో నెల్లూరుజిల్లా ప్రముఖస్థానాన్ని ఆక్రమించిందన్నారు. వి. వి. రామన్ మాట్లాడుతూ ఆగ్రో – ఇండస్ట్రియల్ కార్పొరేషన్ ముందున్న పథకాల్నిగూర్చీ, ట్రాక్టర్లు-బుల్‌డోజర్లు-రిగ్గులు-ఇంప్లిమెంట్లుగూర్చీ మాట్లాడారు. పశువుల శాఖ డైరెక్టరు కృష్ణారావుగారు మాట్లాడ్తూ నెల్లూరు పాలపథకం జనవరి మొదటి వారంలోనే ప్రారంభమవుతుందన్నారు.

—ఇవీ అధికారుల వ్యాసంగాలు.

కరువుపనులకు 87 లక్షలు

మధ్యాహ్నం భోంచేసుకున్నతర్వాత మళ్ళీ జరిగిన అధికారుల సమావేశంలో కలెక్టరు శంకరన్‌గారు-జిల్లాలో ఇప్పుడు శాంక్షనైవున్న మొత్తం 1784 కరువు పనులకు మొత్తం 87 లక్షలు ఖర్చవుతుందనీ; ఇంకా మరో 35 లక్షలు అదనంగా మంజూరుచేయమని కోరగా విఠల్‌రావుగారు అట్లనే అన్నారట. ఇదీ సంగతి.

ఉపాధ్యాయులు

(5 వ పేజీ తరువాయి)

తగుపైనటోటి సమావేశాలు, చర్చలు జరగాలి. ఇప్పటికే ఉపాధ్యాయుల కోర్కెలను వారి ప్రతినిధులు ఊపిరి సలుపనంతగా మా దృష్టికి తెచ్చారు. సమస్యలన్నీ ఆలోచనలో వున్నాయి. మీకోమాటివ్వదలచాను. మీబాగోగులు చూడడంలో మా ప్రయత్నలోపం లేదు. అలాగే విద్యాప్రమాణాలు పెంచడానికి మీ ప్రయత్నలోపమూ వుండరాదు. సమస్యలనుగూర్చి ఆలోచించినట్లే, బాధ్యతలను గురించి, విద్యాప్రమాణాలనుగురించి ఆలోచించండి. గుడ్డిచదువులు చెప్పడంకాకుండా ఆలోచనలు ప్రేరేపించే పద్ధతులు అనుసరించండి. వినతిపత్రాలు మానండి. ఇకనుండి మీరు మేము క్రొత్తప్రకరణాన్ని ప్రారంభిద్దాం. ఈ నూత్నవిధానంలో ఇరువురము బాధ్యతలు స్వీకరిద్దాము. ఇది ఉభయులకు శ్రేయస్కరము." అన్నారు శ్రీ నరసింహారావు. అక్షరలక్షలుచేసే వీరి మాటలకు అందరూ (టీచర్లులేకారో లేదో తెలియదు) హర్షధ్వానాలు చేశారు. మంత్రిగారు మరో విషయంకూడా చెప్పారు. ఉపాధ్యాయుల రిటైర్‌మెంటు వయస్సును 55 కు మించి పొడిగించలేమన్నారు. విద్యాప్రమాణాల అభివృద్ధికి కర్నూలు జిల్లాలో ప్రవేశపెట్టిన పథకం ఫలప్రదమైనా, రాష్ట్రానికంతటికీ విస్తరింపచేయగలమన్నారు.

బెజవాడ పాపిరెడ్డి, దొడ్ల లక్ష్మినరసారెడ్డిగారలు బుచ్చికి జూనియర్ కళాశాలను కోరారు. వేమూరెడ్డి వెంకురెడ్డి, పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి, శ్రీమతి ధమయంతిదేవి, జి. సి. కొండయ్య, కోరాబత్తిన చిన్నయ్యగారలుకూడా వుపన్యసించారు. శ్రీ ఎం. వి. రాజు వందనసమర్పణం చేశారు.

పిమ్మట మంత్రిగారు హైస్కూలులో శ్రీ ఎం. వి. సుబ్బరావు ఏర్పాటుచేసిన సైన్సు ఎగ్జిబిషను తిలకించి, చాల సంతృప్తి ప్రకటించారు. ప్రతిపాఠశాలలో ఎగ్జిబిషను శాశ్వతంగా ఏర్పాటుచేసి, కనీసం నెలకొకసారి క్రొత్తభావాలకు, ప్రయోగాలకు చోటిచ్చి విద్యార్థులలో వుత్కంఠను రేకెత్తించాలన్నారు. ఈ ఎగ్జిబిషన్ ఎంతో గమ్మత్తుగా వుండింది. బ్లాక్ కాస్టింగ్ పద్ధతి, విజిల్‌వేస్తే దీపం వెలగడం, పూజ చేస్తే శివలింగంనుండి తీర్థం రావడంవంటి ఏర్పాట్లు విచిత్రంగా కనుపించాయి. స్కూలు లేబొరేటరీలోని పరికరాలతోనే శ్రీ సుబ్బరావు ఇన్నిరకాల ప్రయోగాలు చేసి చూపారు. శ్రీ కె. నారాయణరెడ్డి సోషల్ స్టడీస్ ఎగ్జిబిషను ఏర్పాటుచేశారు. అందులోనూ విజ్ఞానము, శిల్పచాతుర్యము వుండినాయి. —ఐ. వి.

హెడ్మాస్టర్ల సభ

విద్యామంత్రి శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారి నెల్లూరు రాకను పురస్కరించుకుని జి. ప. హెడ్మాస్టర్లు సభ జరిపారు. అకడమిక్ స్పిరిట్‌తో సమావేశాలు జరుపుకోవల్సిన హైస్కూలు అధ్యాపకులుకూడా కేవలం మంత్రులొచ్చినప్పుడు మాత్రమే సభలు జరుపుకోవడమనేది మంచి సంప్రదాయం కాదేమోనని మా అభిప్రాయం.

అయినా యీరోజుల్లో పాపం హైస్కూలు అధ్యాపకులకు బోలెడన్ని సమస్యలు దాపురించివున్నాయి కాబట్టి, మంత్రి పుంగవులకు వాటిల్ని నేరుగా విన్నవించుకొంటేనైనా కొన్ని సమస్యలైనా తీరగలవనే గంపెడాశతో యీసభ పెట్టుకుంటే- తీరా మంత్రిగారు ఆ సమస్యలన్నీ ప్రక్కకునెట్టి; మీ హక్కుల్నిగూర్చి అడిగేముందు, కొఠారీ కమిషన్ సిఫార్సుల్ని అమలుపర్చమని అడిగేముందు; మీబాధ్యతలేమిటో, విద్యాప్రమాణాల పున్నతికి కొఠారీ కమిషన్ రిపోర్టులో పేర్కొనబడినట్లు మీరు చేయాల్సిన పనులేమిటోకూడా ముందు గుర్తుంచుకోమని – మొఖంమీదే చెప్పిపోయారు.

ఇక ఈ సభలోనే-మొత్తం జి. ప. స్కూళ్లన్నిటిలోకి అత్యధిక మార్కులతో పాసైన విద్యార్థులకు (హయ్యర్ సెకండరీ స్కూల్సులో సెవన్తుఫారంలో జిల్లా ప్రథముడుగా వచ్చిన కందుకూరు స్కూలు విద్యార్థి వై. వెంకటరావు, ఎస్సెస్సెల్సీకి ప్రథముడుగా వచ్చిన అనంతసాగరం స్కూలు విద్యార్థి సిహెచ్. చెంచుసుబ్బయ్యలకు) 'సన్మానాలు' చేయబడ్డాయి. అట్లనే వివిధస్కూళ్ల పరీక్షాఫలితాల్లో అత్యధిక శాతాలను సంపాదించిన నాలుగు హైస్కూళ్ళ (కావలి, కందుకూరు-నార్తరాజుపాలెం, పాతకమూరు) హెడ్మాస్టర్లను కూడా (వుత్తమ వుపాధ్యాయులుగా పరిగణనకొచ్చేందుకు మరో కొలతబద్ద యేదీ లేకపోబట్టి) రోలింగ్‌షీల్డులతో సన్మానించారు. అయితే తనస్కూల్లో పెద్దఫలితాలు రాకపోయినా ఆదర్శోపాధ్యాయుడుగా రామస్వామిరావుగార్నికూడా సన్మానించారు. ఏమి సన్మానాలో-మంచి మార్కులతో పాసైన ఆవిద్యార్థులకు కనీసం నూటపదహార్లయినా ప్రత్యేకంగా అందజేసి వుంటే బాగుండేదేమో.

ప్రారంభంలో జి. ప. ఛేర్మన్ చంద్రశేఖరరెడ్డి జి. ప. హైస్కూల్స్ 'సమస్యల దండకం' వినిపించారు తన స్వాగతోపన్యాసంలో. విద్యామంత్రిగారు తర్వాత అన్నారు-మాకులోకి వుపాధ్యాయుల సమస్యలకన్నా జి. ప. ఛేర్మన్ సమస్యలే దండిగా వున్నట్టున్నవని. హెడ్మాస్టర్ల తరఫున శ్రీ సుందరేశంగారు మంత్రిగారికి వినతిపత్రం సమర్పించారు.

పంచాంగం

పుష్యమాసము

ఇందు, బుధాగ్రహముల శుక్రసంచారము, వృష్టి కృద్యోగము, ధాన్యాదులు ధరలు నిలకడ.

పూర్వాషాఢ కార్తె

1968 డిశంబరు 28 తేది రాత్రి గం.8-08లకు పూర్వాషాఢకార్తె ప్రవేశం. పూర్ణల పర్వతవృష్టి.

డిశంబరు తిథులు

28 శని	నవమి	మ. 12-57 గం.వ.
29 ఆది	దశమి	మ. 1-55 గం.వ.
30 సోమ	ఏకాదశి	మ. 3-16 గం.వ. ముక్కోటి ఏకాదశి
31 మంగళ	ద్వాదశి	సా. 4-56 గం.వ.

1969 జనవరి తిథులు

1 బుధ	త్రయోదశి	రా. 6-48 గం.వ.
2 గురు	చతుర్దశి	రా. 8-45 గం.వ.
3 శుక్ర	పూర్ణిమ	రా. 10-42 గం.వ.

—నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరశాస్త్రి.

జమీన్‌రైతు

సంవత్సరం చందా	రు. 15-00.
6 మాసములకు	రు. 8-00.
విడిప్రతి	0-30 పై.

కాకినాడ ప్రి॥ సబ్‌జడ్జి కోర్టులో

Sc. 129 of 59. E. P. 215 of 67.

కారె శీతారామస్వామి —డిక్రీహోల్డరు.

భీమవరపు పెదసత్తియ్య వగైరా ... —జెడ్జిమెంటు డెట్టర్సు.

పై నెంబరున డిక్రీహోల్డరుకు రావలసిన డిక్రీబాకీనిమిత్తం ఈదిగువ షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తి పై కోర్టువారియెదుట 29-1-1969 తేదిన పగలు 11 గంటలగాయతు వేలము వేయబడును. వలయువారు యిస్తిహార షరతులకు లోబడి పాడుకొనవచ్చును. సంతాయిషీ ఏమైన కావలసిన యెడల డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులో వాకబుచేయవచ్చును.

షెడ్యూలు:—

తూర్పుగోదావరిజిల్లా, ప్రత్తిపాడు సబ్‌రిజిస్ట్రారులో చేరిన, రాచపల్లి గ్రామము కాలాకు పట్టా నెం. 182 రు పల్లం 1-29 సెంట్లు అనగా (0. 50 హె.) హద్దులు:- [తూ] దంతులూరు తమ్మిరాజు - శేషారపు రాజులగారల భూములు [ప] రోడ్డు [వ] అక్కా తలుపుల వగైరాల భూములు [ద] శేషారపు రాజు - అక్కా తలుపుల వగైరాల భూములు. నదరు హద్దులమధ్యస్థమైన నానాజాతి ఫలవృక్షములు, నీటి వనరులు, యీజిమెంట్లు వగైరావహా.

వాడి కిమ్మతు రూ. 500/-
అమీనా కిమ్మతు రూ. 2500/-

—పోకలపాటి బంగార్రాజు,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

నెల్లూరు సబ్‌జడ్జిగారి కోర్టులో

E. P. No. 25 of 1968.
O. S. No. 69 of 1965.

తిక్కవరపు రామిరెడ్డి —వాది.

నెల్లూరు బాలాంబాళ్ వగైరాలు ... —ప్రతివాదులు.

యిందువల్ల తెలియజేయడ మేమనగా:-

యిందుక్రింద వివరించిన షెడ్యూలు దాఖలాఆస్తిని పైకోర్టువారివల్ల 17-2-69 తేదిన పగలు 10 గంటల నుండి సాయంత్రము 5 గంటల వరకు బహిరంగముగా యేలము వేయబడును.

ఆస్తివివరము:—

నెల్లూరు రి. డి. ఇలాకా, నెల్లూరు సబ్‌రిజిస్టరులో చేరిన, నెల్లూరు టవున్ మూలపేట రాజాగారివీధిలో వుండే పాతవార్డు నెం. 22 రు, పాత డోరు నెం. 98 రు, కొత్తవార్డు నెం. 24 రు, కొత్త డోరు 124 నెంబరు గల మిద్దెయిల్లు వగైరాలకు హద్దులు:- [తూ] నందువీధి [ద] నందువీధి కొంతవరకు, తంజావూరు రుక్మిణమ్మ ఖాళీస్థలము కొంతవరకు [ప] మన్నారు వెంకటరంగనాయుడు యిల్లు-ఖాళీస్థలం [ఉ] రాజాగారివీధి. యీ హద్దులలోని 22 అంకణములు (147.158 చ॥ మీ॥) మిద్దె-పెంకుటియిల్లున్నూ. యీ యింటికి అమర్చిన తలుపులు, ద్వారబంధములు, అలమరలు, కిటికీలు, అడుగుస్థలము, పైకప్పుసామానులున్నూ, యిందుకుచేరిన ఖాళీస్థలము షుమారు 30 అంకణములు (200.670 చ॥ మీ॥)న్నూ, పై యింటికి సంబంధించిన పై డోరునెంబరులో చేరిన [తూ] శ్రీ పెరుంబూరు రెంగయ్య యిల్లు కొంతవరకు - ముత్తురాచ సీతమ్మ ఖాళీస్థలము [ద] ముత్తురాచ సీతమ్మ ఖాళీస్థలము [ప] నందువీధి [ఉ] రాజాగారివీధి. యీ హద్దులలోని విస్తీర్ణం షుమారు 12 అంకణములు (80.268 చ॥ మీ॥) ఖాళీస్థలమున్నూ, పై షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తిని ప్రతివాదులు 26-6-1958 తేదిన వుంచివుండు రూ. 7000/- లు అడమానమునకున్నూ, మునిసిపల్ టాక్సు రూ. 362-16 పై॥ కున్నూ లోబడి.

డిక్రీహోల్డరు కిమ్మతు రూ. 5000/-
అమీనా కిమ్మతు రూ. 30,000/-

—బి. వెంకయ్యనాయుడు,
వాది అడ్వకేటు.

కోవూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

E. P. No. 25 of 1968.
O. S. No. 37 of 1968.

మారంరెడ్డి శేషురెడ్డి —వాది.

యేలూరు రామచంద్రారెడ్డి —ప్రతివాది.

యిందుక్రింద వివరించిన షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని పై కోర్టువారివల్ల 6-1-1969 తేదిన యేలం వేయబడును. గాన పాటదారులు పాటలు పెట్టుకొనవచ్చును.

నెల్లూరు రి. డి. యిలాకా, కోవూరు తాలూకా, అల్లూరు సబ్ రి. లో చేరిన, పురిణి గ్రామములో నెం. 131 రు పట్టా దాఖలా కోరుమాగాణి సర్వే నెం. 188/1-2 యం 4-96 సెంట్లలో యం 4-00 సెంట్లుకు హద్దులు:-[తూ-ప] మాకంపాటి బైరాగిరెడ్డి భూమి [ద] కొంతవరకు పాదుదలకాల్వ – కొంతవరకు పోరంబోకు భూమి [ఉ] పాదుదలకాల్వ. ఈలోని యం 4-00 సెంట్లు. వాది క్రయం రూ. 6000/- లు అమీనా క్రయం రూ. 16,000/- లు.

—బి. వి. రమణారెడ్డి,
డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

పల్లెల వార్తావళి

(5 వ పేజీ కొరవ)

వ్యతిమగ్న పిడిద పడుతుతుంది. మాదింత గ్రామం, అహదిన్నది. గట్టిగా లెక్క వేసినా 800 మందికి మించరు. ఎప్పుడో రెండు మార్లు తగాదాపడ్డారు, కొట్టుకున్నారు, తిట్టుకున్నారు. పోలీస్ కాపీను తేసుపెట్టింది. జరగాల్సిందంతా జరిగిపోయింది. ఈ క్రొత్తపాతమధ్య తిండికేలేబో దిలో మంటుంటే ఈ స్టేషనేమిటి? ఈ ప్యూనిటివ్ ట్యాక్సేమిటి? అనలిమర్థ గాడవలేమిలేదు. గ్రామంలో వున్నవారికే ఇండ్లకొరత. ఇక వచ్చే పోలీస్‌వాళ్ళు, వారి కుటుంబాలు ఎక్కడుండాలి?"

ఇదీ ఆ గ్రామస్థుని ఆవేదన. ఈయన అభిప్రాయాలతో మేము పూర్తిగా ఏకీభవించలేము. గ్రామ పార్టీలతో సంబంధముండేది ఏ ఇద్దరో ముగ్గురో మహారాజులకే సనేమాట నిజమే. కాని చిన్న రైతులో పేద రైతులో, కూలీలో నాలీలో వారితో చేరకుంటే పార్టీలూలేదు, కొట్లాటలూలేదు. పెద్దవాళ్ళ, పార్టీనాయకులు రెచ్చగొట్టి దూరంగా వుంటారు; ప్రత్యక్షంగా తలపడేది, తలలు పగులగొట్టుకునేది వాస్తవంగా పార్టీలతో సంబంధం పెట్టుకోవలసిన అవసరంలేని ఇతరులే. ఇది ఒక్క కొలగట్ల విషయంకాదు; పార్టీలు తలెత్తే ప్రతిగ్రామంలోను ఇంతే. ఏదోఒకవిధంగా నొప్పితగలనిదే, ఏదోఒక భారం పడనిదే సంబంధంలేనివాళ్ళు దూరంకారు, పార్టీలు నశించిపోవు. అటువంటిదానికి ఇటువంటి ప్యూనిటివ్‌పద్ధతి కొంతవరకు వుపకరిస్తుం దేమోనని ఈ విలేఖరి అభిప్రాయం. పోలీస్‌స్టేషన్ వున్నందువల్ల, పోలీసోళ్ళు వున్నందువల్ల కొట్లాటలు అరికట్టబడతా యనే పొరపాటు అభిప్రాయం ఎవ్వరికీ లేదుకాని, ప్యూనిటివ్ పన్నులవంటి వాటి వల్ల కొంత సర్దుబాటు కావచ్చునేమో ననిపిస్తుంది. అయినా చూద్దాం!

కలిచేడు చిట్‌ఫండ్ మోసం

అమధ్య అల్లూరులో జరిగినట్లే, ఇప్పుడు కలిచేడులోకూడా జరిగినట్లుంది. మోసంచేసింది అక్కడా స్త్రీయే, ఇక్కడా స్త్రీయే. ఈరెండు సంఘటనలూ చూచిన తర్వాత ఇలాంటి విషయాల్లో ఆడవాళ్ళే సులభంగా మోసంచేయగలుగుతారేమో ననిపిస్తుంది.

ఇరవైఏళ్ళ క్రితం వెంకటగిరినుండి ఒకామె వచ్చింది; కలిచేడులో కాపురం పెట్టింది. చిన్నగుడిసె, రెండు బర్రెలతో జీవనం ప్రారంభించింది. ఐరుగమ్మ పాలు గమ్మకు నోటిలో నాలుకవలె మెలగుతూ వారి అభిమానాన్ని సంపాదించింది. రూ 50 ల చీటీని ప్రారంభించింది; వెయ్యి రూపాయలకు పెంచింది. దాదాపు 90 మంది సభ్యులను చాటుకో గలిగింది. అమిత నమ్మకాన్ని కల్గించుకున్నది. రూ 2,000 లు చీటీ చెల్లించవలసివుండగా డిసెంబరు 5, 6 తేదుల్లో అంతర్ధానమై పోయింది. పేద మైకాకూలీల కష్టార్జిత మైన సొమ్ము సుమారు రూ 20,000 లు మునిగింది. ఈ డబ్బుతో వెంకటగిరిలో ఒకబిల్డు కట్టుకున్నదట; తన బిడ్డలకు పెండ్లిండ్లు చేసిందట; ఇంకేమేమి చేసిందో తెలియదు. ఈమె కలిచేడుకు రాకపూర్వం పసపొర్ర్తిపల్లె, బాగణం, తురిమెర్ల, కలిచేడు వగైరా గ్రామాలలోకూడా వుండిందట– ఇదీ ఆ గ్రామస్థుల సంతకాలతో వచ్చిన వార్తాకథనం సారాంశం. అమె పేరుకూడా వుదహరించబడింది.

పోలీస్ విచారణ చేయగలదని ఆశిస్తాము.

కనిగిరి ఎల్. ఎం. బి.

కనిగిరి భూమితనఖాబ్యాంకుకు పోటీ జరిగిన 7 స్థానాలూ సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ పి. వెంకయ్యనాయుడు-శ్రీ బి. రామసుబ్బారెడ్డి వర్గానికే వచ్చాయని, బ్యాంకు డైరెక్టరు స్థానాలు తొమ్మిదింటిలో 8 ఈ వర్గానికే వచ్చాయని, ఈ బ్యాంకి ఎన్నికలు ఇంత తీవ్రంగా మున్నెన్నడూ జరగలేదంకనిగిరిసమితిజనసంబంధశాఖాధికారి వ్రాస్తున్నారు. ఎన్నికైన డైరెక్టర్లు వీరు:– వర్నా వెంకయ్యనాయుడు, బి. రామసుబ్బారెడ్డి, బి. పిచ్చిరెడ్డి, కె. వెంకటరెడ్డి, పి. కొండాచారి, వై. సంగయ్య, డి. వెంకటేశ్వర్లు, పి. వీరాంజనేయులురెడ్డి తొమ్మిదవ డైరెక్టరు ఎవరో, వారి పేరు మాత్రం వ్రాయలేదు. ఆ డైరెక్టరు ఈ వర్గీయుడుకాదు కాబట్టి, ఈ జనసంబంధ శాఖాధికారి అతనిపేరు వ్రాయలేదేమో! ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక 28 తేది జరుగుతుందట.

పంచాయతీరాజ్యంలో వుద్యోగులు కూడా ఏ విధంగా వర్గరాజకీయవాదులై పోయారో చూడండి!

కావలి వినతి పత్రాలు

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు మొన్న 18 తేది కావలికి వచ్చినపుడు మున్సిపల్‌ఛైర్మన్ శ్రీ టి. రామమూర్తి గారు రెండు నివేదికలు సమర్పించారు.

కావలిలో వున్న 250 ఎకరాల అడవిని ఇండ్లస్థలాలకు కేటాయించాలనేది మొదటి నివేదిక. రోడ్లు, రైల్వే పోరంబోకుల్లో, ఆక్షేపణీయమైన స్థలాల్లో వెయ్యికుటుంబాలు గుడిసెలేసుకుని నివసిస్తున్నారని; మరో 500 కుటుంబాలు బాడుగ ఇండ్లలో వుంటున్నారని, కావలిటవున్ విస్తరణకు ఎటూ చోటులేదని, కావున 13–10–68 కౌన్సిల్ తీర్మానించినట్లు, ఆ 250 ఎకరాలను మున్సిపాలిటీకిస్తే లాభనష్టాలు లేకుండా అవసరమైనవారికి ఇండ్లస్థలాలకు ఇవ్వగలమని రామమూర్తిగారు ఆ నివేదికలో కోరారు.

రెండో వినతిపత్రం మంచినీటి పథకానికి సంబంధించినది. వేసవిలో నాలుగు మాసాలపాటు మంచినీటికై పౌరులు అనుభవించే దురవస్థలను వివరించి; ఈ సంవత్సరం మునిసిపాలిటీ ఆరువేలరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి, ట్యాంకులద్వారా నీరు సరఫరా చేయవలసివచ్చిందని, అసరఫరా కూడా అవసరాలకు తగినంతగాలేదని, ప్రతిసంవత్సరం ఈ విధంగానే చేయవలసివస్తే మునిసిపాలిటీ విశేషమైన భారానికి గురికావలసి వుంటుందని; ప్రాథమిక పరిశీలనజరిగి, 38 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు కాగలదని అంచనావేయబడిన ఉప్పుటేరు పైపులస్కీమును నాల్గవప్రణాళికలోచేర్చి, ఆ ప్రణాళికాంతానికి దాన్ని పూర్తిచేసి, కావలిపౌరులకు నీటిభిక్ష పెట్టవలసిందిగా రామమూర్తి విజ్ఞప్తిచేశారు.

ప్రభుత్వ ధోరణిఅంతా విచ్చివిచ్చిగా వుంటుంది. పిదివట్టుకుంటే అదే. ఒక్కటీ పూర్తిఅయ్యేవరకు సమగ్రంగా నెరవేర్చ లేదు. ఆ మధ్య మంచినీటి స్కీములకు అత్యధిక ప్రాధాన్యతన్నారు; అడగని వారు పాపాత్ములని, మంచినీటిపథకాలకు ఎంతైనా ఇస్తామన్నారు. ఇద్వారు. ఎన్నెన్నోగ్రామాలలో శంకుస్థాపనలు జరిగాయి; పైపులు గ్రివుజుకోవడం జరిగింది; వేసినరాయి పడిపొయ్యేస్థితి, కొన్న పైపులు అంతర్ధానమైపొయ్యే స్థితివచ్చినా స్కీములు మాత్రం అమలుజరగలేదు. అంతే ప్రాథమికంగా వెచ్చించిన లక్షల డబ్బు మట్టిలో కలిసిపోయిందన్నమాట. ఒక గ్రామంలో మంచినీటి పథకానికై కొన్నపైపులు వూరంతా పందిళ్లకు వుపయోగపడుతుండటం ఈ విలేఖరి స్వయంగాచూడాడు. ఈ విధంగా ఇంకెన్ని గ్రామాలున్నాయో మరి! ప్రారంభంలోవున్న వుత్సాహం పరిపూర్తిలో లేకపోబట్టే ఈ విధంగా దండగైంది. కేంద్రంనుండి ఏదైనా ప్రత్యేక కేటాయింపువస్తే రాష్ట్రతుంతటా పంపకం చేసెయ్యడం, అది పూర్తికావడానికి చాలకుండడం, రాష్ట్ర నిధులతో వాటిని పూర్తిచేయలేక పోవడం జరుగుతున్నది. ఈ విధంగా కాకుండా కావలివంటి అత్యవసరమైన స్కీములుకొన్ని చేపట్టి, వాటిపూర్తి చేయగలిగితే ఎంత ప్రయోజనకరంగా వుంటుంది? మంచినీటికి పితా కావలి పౌరులు పడేబాధలు వర్ణనాతీతం. ఇటువంటిది చేయగలిగితే ప్రణాళికలకు సార్థకం

"ఎర్రజెండాలమధ్య కలెక్టరు"

ఇందుకూరు పేట మజరా పోతురాజు దిబ్బలో క్రొత్తగా నిర్మించబడిన ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ ప్రాథమిక పాఠశాల భవనానికి జిల్లా రెవిన్యూఆఫీసరు శ్రీ బి. చంద్రమౌళి ప్రవేశోత్సవం జరిపారు. కలెక్టరు శ్రీ ఎన్. ఆర్. శంకరన్, అసిస్టెంటుకలెక్టరు శ్రీ ఉజ్వల కాంతరాయ్, బి. డి. ఓ. శ్రీరాం పిచ్చిరెడ్డి, తాసిల్దారు శ్రీ బిజ్వల్దాచారి, రిక్లమేషన్ ఆఫీసరు శ్రీ సాహూరావుగారలు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.– ఇది ఇందుకూరుపేట సమితి జనసంబంధ శాఖాధికారి వార్త.

పోతురాజుదిబ్బకు జిల్లా అధికార్లు వస్తున్నారనితెలిసి చుట్టుప్రక్క 14, 15 గ్రామాలకు చెందిన 1000 మంది పేద ప్రజలు విచ్చేసి, తమ ఇబ్బందులు చెప్పుకొని, 70 అర్జీలు ఇచ్చుకున్నారని; జిల్లా కలెక్టరుగారు అర్జీదారులను శ్రద్ధగా విచారిస్తూ, అర్జీలను పరిశీలించి వీలైనంతవరకు సహాయం చేయగలనని హామీ ఇచ్చారని శ్రీ భాగవతుల సుబ్రహ్మణ్యంగారు వ్రాస్తున్నారు. జిల్లా అధికార్లందరూ వచ్చినందుకు పోతురాజుదిబ్బ ప్రజలంతరవునవారు కృతజ్ఞత వెల్లడిస్తున్నారు. శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం పోతురాజు దిబ్బనుండి ఇందుకూరుపేట పంచాయతీకిఎన్నికైనసభ్యుడట.

ఇక స్థానిక కాంగ్రెస్‌వాది ఒకరిలా వ్రాస్తున్నారు–

"పోతురాజు దిబ్బ పాఠశాల ప్రారంభోత్సవావకాశాన్ని చూచుకొని కమ్యూనిస్టులు తమ ఎర్రబావుటాలను ముమ్మరంగా ప్రదర్శించారు. శివాయి పట్టాలపేర పేదజనాన్ని ఆకర్షించిపోయిన తమపలుకుబడిని తిరిగి పొందుటకు ప్రయత్నించారు. పాఠశాలభవనానికికూడా ఎర్రజెండా నే కట్టారు. పంచాయతీ ప్రెసిడెంటు, వైస్ ప్రెసిడెంటులమీద ఏవేవో చెప్పినట్లుకూడా తెలిసింది. జిల్లా అధికారులు పాల్గొంటున్నపుడు, కనీసం పాఠశాల భవనంమీదైనా ప్రభుత్వజెండాను ప్రతిష్ఠించాలనే ఆలోచన ఎవ్వరికీ కలుగకపోవడం, కలెక్టరు గారుకూడా ఎర్రజెండాలమధ్యనే వుండడం విచారకరం."

కాంగ్రెస్‌వాది వ్రాసిన ఈ వార్తాంశాన్ని విచారించివేద్దామనే వుద్దేశ్యంతో మేము తొలుత ప్రకటించలేదు. 15 తేది ఇందుకూరుపేటకు పోవడం తటస్థించినపుడు వార్త వేయలేదని చాలమంది గిలగిల పట్టుకున్నారు. స్థానిక కమ్యూనిస్టులు కలెక్టరు వగైరాలను ఇందుకూరు పేటరోడ్డు నుండి ఎర్రజెండాలతో వూరేగిస్తూ తీసుకపోయారట. అక్కడ స్కూలుబిల్డింగుకూ ఎర్రజెండా కట్టివుండినారట. కాని ఈ ఎర్రజెండాలకు కమ్యూనిస్టుముద్ర వున్నట్టు లేదు. రెండు మూడేళ్ళనుండి ఇంతమంది కమ్యూనిస్టులు ఇంత వుత్సాహంగా ఒక్క చోట చేరడం జరగలేదట. కలెక్టరుగారు ఆ అవకాశం కల్పించారనేది ఆ కాంగ్రెస్ వాదుల ఆక్షేపణ, అసంతృప్తి. కాంగ్రెస్-కమ్యూనిస్టు ఘర్షణ తీవ్రంగా వుండే కేంద్రాలలో ఇందుకూరు పేట ఒకటి. ఇందుకూరుపేటలో వాళ్ల ప్రాబల్యం సడలింపచేయుటకు దాదాపు ఒక దశాబ్దం కాలం పట్టింది. అటువంటిది కలెక్టరుగారు వారికి మళ్ళీ చోటిచ్చారే అనేది స్థానిక కాంగ్రెస్ వాదుల బాధ.

కలెక్టరుగారు ఎర్రజెండాలను గమనించివుంటారని మేమనుకోము. ఆ సందర్భంలో కమ్యూనిస్టుల ప్రాబల్యాన్ని గుర్తించివుంటారనికూడా అనుకోము. శంకరన్‌గారు రాజకీయాల ప్రమేయాన్నే కాదు, మధ్యవర్తుల జోక్యాన్నికూడా సహించేవారు కాదంటారు. అందువల్ల కలెక్టరుగారిపట్ల అపోహపడడం, వారిని అపార్థం చేసుకోవడం వుచితం కాదనుకుంటాము.

విడవలూరు, కావలి విద్యార్థి కాంగ్రెస్ సభలు

విడవలూరు విద్యార్థికాంగ్రెస్ మహాసభ 20 తేది శాసనసభ్యుడు శ్రీ వేమారెడ్డి వెంకురెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగింది. జిల్లా కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి, ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ కార్యదర్శి శ్రీ జి. సి. కొండయ్య, శ్రీ కోరాబత్తిన చిన్నయ్య, శాసనసభ్యుడు శ్రీ పెళ్ళకూరు రామచంద్రారెడ్డి; విద్యార్థులు మానుగుంట రమణారెడ్డి, టి. కుమార్‌గారలు వుపన్యసించారు. షరా మామూలన్నట్లు విద్యార్థి ఫెడరేషన్‌వారు, కమ్యూనిస్టులు విద్యార్థి కాంగ్రెస్‌సభకు వ్యతిరేకంగా కరపత్రాలు పంచారుకాని, వారి ఆటలేమీ సాగలేదు. సభానంతరం శ్రీకాకుళం విద్యార్థిబృందం నృత్యనాటిక ప్రదర్శించబడింది.

రాత్రి ఆహూతులందరికి కాలేజివాళ శ్రీ పొన్నలూరు రామచంద్రారెడ్డిగారింట విందు జరిగింది.

' ' '

22 తేది కావలిలో కాంగ్రెస్ వర్కర్ల సమావేశం, విద్యార్థికాంగ్రెస్‌సభ జరిగాయి. ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులు శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నంగారు రెండుసమావేశాల్లోనూ పాల్గొన్నారు. వీరుగాక మంత్రి శ్రీ చెంచు రామానాయుడు, జి. సి. కొండయ్య, మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి, రేబాల దమయంతీదేవి, గొట్టిపాటి కొండపనాయుడు వగైరాలుకూడా పాల్గొన్నారు. విద్యార్థి కాంగ్రెస్ సభలో శాసనసభ్యుడు శ్రీ గొట్టిపాటి సుబ్బులునాయుడుగారుకూడా వేదిక నలంకరించారు.

కాంగ్రెస్ వర్కర్ల సమావేశం మామూలుగానే జరిగిపోయింది. కాని, విద్యార్థి కాంగ్రెస్‌మాత్రం శాస్త్రవర్గ ప్రభావాలకు గురియైనట్లుంది. సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ వేమిరెడ్డి అయ్యపరెడ్డిగారు అధ్యక్షస్థానంలో కూర్చున్నారు. ఈ పరిణామం ఈ వర్గం వారికి ఆశ్చర్యాన్ని కల్గించినట్లుంది. అంతవరకు వచ్చినతర్వాత సభ ఎట్లా ఆగిపోతుంది? అయ్యపరెడ్డిగారు అధ్యక్షుడుగా తనకు రెండు హక్కులున్నాయని ప్రారంభించారు– తొలి, ప్రసంగాలకే ఆ హక్కులు. అందువల్ల ఆ ఖరున మాట్లాడగలననిచెప్పి, అ[illegible] మాట్లాడారు. తనకు విద్యార్థి కాంగ్రె[illegible] వున్న సంబంధాన్ని వివరించారు. [illegible] పదహారణాలకాంగ్రెస్‌వాదినని, కాంగ్ర[illegible] పచేస్తున్నానని, కాంగ్రెస్‌కు ఏ[illegible] వ్యతిరేకం చేసినవాణ్ణికాదని, కాంగ్ర[illegible] ఎవరు వ్యతిరేకులో విద్యార్థులు గమ[illegible] పాఠం నేర్వాలని కోరారు. అయ్య[illegible] గారి ఈ ప్రకటనకు సాక్షో అన్న[illegible] సుబ్బులునాయుడుగారు ప్రక్కనే కూ[illegible] వుండినారు! విద్యార్థులు రాజకీయా[illegible] నిమగ్నులు కాకుండా, చదువుపట్ల[illegible] వహించి, క్రమశిక్షణ నలవరచు[illegible] తమకు దేశానికి వుజ్వల భవి[illegible] చేకూర్చవలసిందిగా కోరారు. కాం[illegible] గారు దేశ రాజకీయాలను, వు[illegible] కమ్యూనిస్టుల దేశద్రోహపాత్రను [illegible] చారు. కాకాని వెంకటరత్నంగారు వుపన్యసించారు. —

చంద్రశేఖరపురం ఆఫీసు దహనం

పంచాయతీ ఆఫీసు తగులబడిపో[illegible] ఈ సందర్భంలో గమనింద[illegible] అంశాలు కొన్నివున్నాయి–

(1) ఇంతవరకు చిద్దింట్లో [illegible] డిన ఈ కార్యాలయం 8 మాసా[illegible] ఈ పూరింటిలోకి మార్చబడింది.

(2) పంచాయతీ లెక్కలు [illegible] నుండి ఆడిట్ కాలేదు. ఆడిట్‌వాళ్ల[illegible] సవుడు ప్రెసిడెంటు వుండడంలేదు.

(3) ఐదేళ్ల నుండి గ్రామంలో [illegible] వసూళ్లు జరగలేదు. పంచాయతీ [illegible] దుర్వినియోగం చేశాడనే ఫిర్యాదు[illegible] అధ్యక్షుని మీద వున్నాయి.

(4) పంచాయతీ ఆడిటర్లు వ[illegible] రెండురోజులముందు కార్యాలయం [illegible] బడడం జరిగింది. వీటన్నిటిని బట్టి [illegible] లయ దగ్ధానికి కారణాలు, కా[illegible] గూర్చి వూహించుకోవలసి వుంటు[illegible]

ఇదివరలో ఉదయగిరి, సి[illegible] పురం పంచాయతీ కార్యాలయాలు[illegible] ఈ విధంగానే తగులబడి పోయా[illegible]

—

ఇంటిజాగా అమ్మబ[illegible]

13 అంకణముల సిమెంటు (కాటియాటకప్పు)తో మొత్తము 72 అంకణముల స్థలము – [illegible] పడమట, తూర్పు, దక్షిణం రో[illegible] సొతుస్టేషన్ సమీపమునకల[illegible] విక్రయించబడును. కావలసినవా[illegible]

డాక్టర్ జి. నరసింహ[illegible]
సోమశేఖరపురం — నెల్లూ[illegible]
ఫోన్ : 872.

హైబ్రిడ్ సజ్జ విత్తనాలు

నేషనల్ సీడ్సు కార్పొరేషన్‌వారిచే సర్టిఫైచేయబడిన సజ్జ[illegible]
(H. B. 1) విత్తనములు అమ్మకమునకు సిద్ధముగనున్న[illegible]
రేటు - కిలో 1-కి రూ. 6/-
లభ్యమగు:–
జెట్టి వెంకటరమణారెడ్డి - కాపువీధి–కోవూ[illegible]
* * * * * *
సోమారెడ్డి సుందరరామరెడ్డి,
C/o నర్సవి మెడికల్‌స్టోర్సు - శంకరాగ్రహారం - నెల్లూ[illegible]
పుట్టా నాగిరెడ్డి - రామమూర్తినగర్ - నెల్లూరు

Edited Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at The Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street, Nellore. (A. P.)